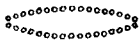

КРАДЕЦЪТЪ И
ПАСТИРЪТЪ

ТОМЪ I.

СОФИЯ
1937

Крадецът и пастирът.

„Крадецът не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби; азъ дойдохъ, за да иматъ животъ и да го иматъ преизобилно“.*

Първата частъ на стиха представя отрицателно, болезнено състояние на човѣшкия животъ. Обаче, втората частъ на стиха „азъ дойдохъ, за да иматъ животъ и да го иматъ преизобилно“, представя положителна, възходяща страна на човѣшкия животъ. Тѣй щото, когато чете Евангелието, човѣкъ трѣбва да има слюнка въ устата си, да може да го смила, да го превръща въ кашица, удобна за възприемане и асимилиране. Както слюнката е необходима въ устата за омекване на храната, сѣщо така и въ духовно отношение е нужна слюнка за правилно разбиране, възприемане и прилагане на Словото Божие.

Съвременнитѣ хора търсятъ положителна, духовна наука, но не знаятъ, че за постигането ѝ е нуженъ дълбокъ вътрешенъ копнежъ, който се дължи на Божественния потикъ въ него. Невъзможно е човѣкъ да се добере до положителната наука безъ вътрешенъ, дълбокъ потикъ къмъ нея. Придобиването на тази наука е свързано съ малки опити. Всѣко знание, което има приложение въ живота, е положително. Знание, което нѣма никакво приложение, е знание на крадеца, който има за цель да открадне и да погуби. Истинското знание запазва живота. На това, именно, се дължи цената му. Защото нѣма по-ценно нѣщо за човѣка отъ живота. Както и да го опредѣляте, животътъ е най-голѣмата скъпоценностъ въ свѣта. Безъ животъ човѣкъ не може да се прояви въ никоя областъ. Прекжсне ли се връзката на неговия животъ, прекжсватъ се всички неговии отношения. Ако физическиятъ животъ на човѣка се прекжсне, той се лишава отъ възможностъ да разбира небесния. Затова Христосъ казва: „Ако земнитѣ работи не разберете, какъ ще разберете небеснитѣ? На земята човѣкъ разполага съ хиляди условия и възможности

* Иоана 10; 10.

опредѣлена за другъ човѣкъ. Първиятъ живѣе въ излишѣкъ, а вториятъ — въ недоимѣкъ. Това нарушаване на равновесието е причина за отрицателнитѣ процеси въ живота: болести, страдания и др. Онѣзи сѣщества, които преяждатъ, се подаватъ на единъ родъ отрицателни състояния; тѣзи, които не си дояждатъ, се подаватъ на другъ родъ отрицателни състояния. Такова преяждане и недояждане сѣществува и въ духовния, и въ умствения свѣтъ.

Мнозина разполагатъ съ голѣми знания и отиватъ дотамъ, че създаватъ различни теории за живота на слънцето, на луната. Нѣкои подържатъ, че има вода на луната, следователно, има животъ. Други абсолютно отричатъ живота на луната. — На луната има животъ. Тамъ живѣятъ адепти, високо подигнати сѣщества, които могатъ да се справятъ съ условията. Тѣ не могатъ да живѣятъ на земята, но могатъ да живѣятъ на луната. Споредъ нѣкои учени, на луната имало нѣкакви свѣтли точки, които представляли особенъ родъ предпотопна пепель. Тази пепель отразявала свѣтлината. Споредъ тѣхъ, на луната нѣма нито вода, нито снѣгъ. Ние подържаме, че на луната има около сто хиляди души, съ висока култура и знания. Нѣкога на луната е имало много вода, но понеже нейнитѣ жители нѣмали нужда отъ тази вода, голѣма частъ отъ нея изпратили на земята въ видъ на потопъ, а за себе си оставили малко вода. Тази е една отъ теориитѣ за потопа на земята, както и за живота на луната, въ която може да се вѣрва, може и да не се вѣрва.

Като слушатъ тази теория, нѣкои ще се запитатъ, какъ е възможно да дойде вода отъ луната? Всичко е възможно въ свѣта. Единъ американски проповѣдникъ разправялъ на слушателитѣ си за пророкъ Иона, който билъ погълнатъ отъ единъ китъ и три дена лежалъ въ утробата му. Слушателитѣ му се чудѣли, какъ е възможно единъ китъ, на който гърлото е толкова малко, да глътне цѣлъ човѣкъ? Проповѣдникътъ се засмѣлъ на този въпросъ и казалъ: Отъ времето на Иона досега всички учени хора подигатъ сѣщия въпросъ, какъ е възможно единъ китъ да глътне цѣлъ човѣкъ. Много просто! Ще приемемъ, че този китъ е по-голѣмъ отъ сегашния, съ широко гърло и затова е могълъ да глътне Иона. За да се увѣрите, дали днешниятъ китъ може

да направи същото, турете предъ него единъ човѣкъ и наблюдавайте, какво ще стане. Турете Иона предъ кита и вижте, какво ще направи. Достатъчно вече сте го измъчвали съ този въпросъ. Отъ времето на Иона досега, последниятъ още виси въ въздуха. Направете опита и престанете да разисквате по този въпросъ. Въ това отношение религиозниятъ свѣтъ е раздѣленъ на две: едни подържатъ, че наистина Ионъ е пострадалъ отъ кита, а други казватъ, че това е нѣкакво иносказание. Споредъ насъ този китъ е съществувалъ нѣкога. Следъ три дѣня Ионъ излѣзълъ отъ утробата на кита и отишълъ въ Ниневия да проповѣдва. — Какво показва това? — Това показва, че утробата на кита е указала голѣмо въздействие върху Иона, и той веднага се е върналъ въ Ниневия да изпълни волята Божия.

Съвременнитѣ учени правятъ редъ опити въ областта на животинското царство. Тѣ изучаватъ, запримѣрь, какво влияние указва музиката върху различнитѣ животни. За тази целъ тѣ отивали съ различни инструменти — цигулка, китара, трѣба — въ нѣкоя менажерия и свирѣли на животнитѣ, да провѣрятъ, доколко разнитѣ животни се подаватъ на влияние на музиката и на кои отъ тѣхъ, какъвъ инструментъ влияе. Същото се забелязва и по отношение на хората. Нѣкои хора обичатъ повече цигулка, други — китара, трети — пиано и т. н. Има причини за това. Следователно, ако прекарате живота презъ формата на риби, само риби ще се интересуватъ отъ живота; ако го прекарате презъ формата на птици, само птици ще се интересуватъ отъ него; ако го прекарате презъ формата на хора, само хората ще се интересуватъ отъ него. Искате ли всички живи същества да се интересуватъ отъ живота, прекарайте го презъ всички форми. Само така тѣ могатъ да се развиватъ. Когато учениятъ се стреми къмъ положителната наука на живота, той има предъ видъ своето подигане. Животътъ съдържа въ себе си редъ условия и възможности за развитието на съществата. Не могатъ ли да използватъ живота правилно, животѣ същества сж изложени на редъ страдания. Що се отнася до човѣка, тия страдания могатъ да бждатъ лични, семейни, обществени и общочовѣшки. Дали страданията сж индивидуални или колективни, важно е, че днесъ, както отдѣлния човѣкъ, така и

цѣлото човѣчество, сж изложени на голѣми страдания.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ.“ — За кого дойде Христосъ? — За разумнитѣ хора, които сж готови да разбиратъ положителната наука. Христосъ донесе на хората ново учение. Той имъ показа, какъ трѣбва да живѣятъ, какви отношения трѣбва да иматъ къмъ своитѣ братя на земята, малки и голѣми, къмъ разумната природа и къмъ Бога. Докато не разбератъ тия отношения правилно, тѣ всѣкога ще живѣятъ въ заблуждения. Тѣ считатъ себе си за голѣми величини и изискватъ и отъ хората, и отъ Бога специално внимание. И затова често слушате роптания, недоволство отъ нѣкои хора, които казватъ, че се молятъ на Бога и не получаватъ никакъвъ отговоръ. Чудни сж хората въ това отношение. Тѣ искатъ да се занимаватъ само съ тѣхъ. На земята сжществуватъ много хора и много животни. Ако всички се отправятъ въ единъ и сжщъ моментъ къмъ Бога, по колко време трѣбва да се даде на всѣко живо сжщество? Казано е въ Писанието: „Постоянно се молете!“ Като се молите постоянно, все ще се опредѣли единъ моментъ и за васъ. Единъ моментъ, даденъ отъ Бога, се равнява на цѣла вѣчностъ. Като не се е добралъ до този моментъ, човѣкъ критикува своя Създателъ, че не се занимава само съ него. А Той го пита, защо не изучава Неговитѣ закони? Защо не се занимава съ това, което Той е създалъ? Ако се интересува отъ всичко онова, което Богъ е казалъ, по този начинъ човѣкъ ще се свърже съ всички напреднали сжщества, които сж били Божии съработници. Щомъ се свърже съ тѣхъ, тѣ ще му помагатъ. Това означаватъ думитѣ, че Божието съзнание прониква въ цѣлото Битие, въ съзнанието на всички живи сжщества.

Следователно, когато човѣкъ се нуждае отъ храна, безразлично е, кой ще му я достави — възрастниятъ, или детето. Обаче, хората сж недоволни, защото искатъ, именно, Богъ да мисли и да се интересува за тѣхъ. Тѣ сж прави, но невъзможно е постоянно да се мисли само за единъ човѣкъ. Веднѣжъ Богъ е вложилъ частъ отъ себе си въ всѣко живо сжщество, невъзможно е да не мисли за него. Въпросътъ е само за степенъта и силата на връзката между Бога и сжществата, които Той е създалъ. Докато Божественото пулсира у човѣка, дотогава и отношенията му къмъ Бога

ще бждатъ правилни. Докато човѣкъ съставя часть отъ една система, дотогава той има отношения къмъ нея. Запримѣрь, земята, която съставя часть отъ слънчевата система, има отношение, както къмъ слънцето, така и къмъ останалитѣ планети. Като часть отъ слънчевата система, човѣкъ има отношение къмъ нея, но трѣбва да намѣри центъра на тази система и да се отправи къмъ него. Като знае това, човѣкъ ще опредѣли, кога е излѣзълъ отъ небето, какъвъ пжтъ е изминалъ и кога пакъ ще се върне тамъ, отдето е излѣзълъ. Ако запитате нѣкого, отде е дошълъ, той ще каже, че не знае. Ако го запитатъ, кжде е небето, той ще покаже нагоре. — Кжде е раятъ? — Горе. — Ами какво представятъ звездитѣ? — Свѣтове. Небето подразбира разуменъ свѣтъ, въ който смъртъ не сжществува. Съ своето знание, съ своята сила, този свѣтъ прониква всички останали свѣтове.

И тъй, щомъ сте дошли на земята, вие трѣбва да се изучавате, да различавате състоянията на душата отъ тия на физическото си естество. Казвате за нѣкого, че се е огрѣшилъ. — Огрѣшава се онзи, който живѣе за тѣлото си, за своята воля. — Еди-кой си се оцапалъ. — Оцапва се онзи, на когото чувствата не сж правилни. — Еди-кой си се опорочилъ. — Опорочава се онзи, на когото мислитѣ не сж хармонични. Значи, огрѣшаването иде отъ волята; оцапването — отъ сърдцето, а опорочаването — отъ ума. Човѣкъ се огрѣшава, когато не знае, какъ да постѣпва къмъ себе си и къмъ своитѣ ближни. Отношенията на човѣка къмъ себе си и къмъ ближнитѣ му опредѣлятъ неговия мораль. За да дойде до високъ мораль, той трѣбва да придобие нова, положителна наука. Тази наука се нуждае отъ редъ спомагателни науки. Такива сж, запримѣрь, физиогномия, френология, хиромантия, астрология и др. Като изучавате лицето на човѣка, вие ще познаете, отде е започналъ, какъвъ пжтъ е изминалъ и накжде отива. По ржката му ще познаете, какво е извършилъ и какво му предстои да върши. Изобщо, по лицето, по главата, по ржката на човѣка можете да видите всичко, което той е проявилъ въ редица животи, презъ които е миналъ. Когато горната челюсть на човѣка е издадена навънъ, това показва активностъ. У животнитѣ най-силно развито чувство е страхътъ. Нѣма животно, на което

сърдцето да не трепва отъ най-малкия шумъ. Животнитъ нѣматъ чело, нѣматъ брада, както у човѣка, което говори за отсъствие на умствени сили и съзнателна, активна воля. Когато нѣкое животно започва да се развива, челото му постепенно се изправя нагоре, брадата се издава напредъ, челюститъ се огъватъ навътре, космитъ падатъ и т. н. Колкото по-косматъ е човѣкъ, толкова при по-неблагоприятни условия е живѣлъ. Щомъ условията на живота се подобряватъ, съ това заедно и космитъ на човѣка опадатъ. Добритъ условия на живота даватъ на лицето на човѣка красива, и приятна форма. Щомъ започне да води лошъ животъ, отново лицето му се деформира, брадата постепенно се губи, челюститъ се издаватъ напредъ. Сжщо така се деформиратъ ржцетъ, краката и гръбнактъ на човѣка. Това външно деформиране се отразява и въ сърдечния, и въ умствения животъ на човѣка.

Следователно, когато се говори за здравословенъ, за нормаленъ животъ, това подразбира правилно изразходване на енергиитъ въ даденъ организъмъ и правилно възприемане на енергиитъ отъ външния свѣтъ, отъ разумната природа. У човѣка има нѣщо, което е склонно да грѣши, вследствие на което природата е вложила въ материята качеството да се видоизмѣня, т. е. постоянно да се преустройва. Ученитъ казватъ, че човѣшкото тѣло се преустройва презъ седемъ години. Значи, на всѣки седемъ години костната, мускулната, нервната и мозъчната тъканъ въ човѣка се обновяватъ. Нѣкои учени пѣкъ казватъ, че есичко въ човѣка може да се обнови, да се прероди даже презъ три месеца. Това зависи отъ неговитъ мисли и чувства. Достатъчно е човѣкъ да извърши едно престъпление, за да се опетни материята на тѣлото му. Обаче, ако желае, човѣкъ лесно може да пречисти материята си, да я обнови. Това се постига съ чисти и възвишени мисли и чувства. Тѣ преобразяватъ човѣка, внасятъ въ него нови сили и възможности. Ето защо, за да преустрои тѣлото си, на човѣка се препоръчва чистъ животъ. Въ това отношение човѣкъ трѣбва да бѣде изворъ, който постоянно да блика и да чисти. Самиятъ животъ представя течение, което, дето мине, чисти и обновява. Онова, което не се измѣня, което остава всѣкога едно и

сжщо, това е човѣшкото съзнание. Съзнанието на човѣка може само да се разширява.

Какво представя съзнанието? — То може да се уподоби на външната форма на чешма, направена отъ камъни или тухли, а водата, която постоянно тече презъ нея, това е самиятъ животъ. Животътъ, както и водата, не могатъ да се дѣлятъ на части, нито могатъ да се завладяватъ. Водата може само да се ограничи, но не и да се владѣе. Нѣкой може да налѣе вода въ едно шише и да каже, че тази вода е негова. Твърдата почва, земята сжщо може да се ограничи, но не и да се владѣе. Има нѣща, които човѣкъ по никой начинъ не може нито да ограничи, нито да владѣе. Кой може да ограничи или да владѣе свѣтлината? Ако затворите кепенцитъ на прозорцитъ си, да не влиза презъ тѣхъ свѣтлина, съ това вие не сте я ограничили. Преди още да турите кепенцитъ, свѣтлината ще ви напустне. Кой може да ограничи живота? Значи, всѣко нѣщо, което нито се ограничава, нито се завладява, наричаме истинна. Истината прѣви човѣка свободенъ. Истината може да пипне, да огради, да завладѣе човѣка, но той не може нито да я пипне, нито да я огради, нито да я завладѣе.

Съвременнитъ хора искатъ да хванатъ живота, да го впрегнатъ на работа. Тѣ не знаятъ, че животътъ е неулсвимъ. Щомъ се опитатъ да го хванатъ, той излиза навънъ. Животътъ е подобенъ на свѣтлината. За да го придобиете, трѣбва да отворите прозорцитъ си, да влѣзе въ къщата ви. Колкото повече животъ искате, толкова по-голъми прозорци ще отворите. Обаче, всѣки трѣбва да вземе толкова животъ и толкова ствѣтлина, колкото му сж потрѣбни. Мнозина искатъ да иматъ голѣми, силни тѣла, да иматъ повече удоволствия въ живота. Удоволствията не представятъ живота. Удоволствията, страститъ, кривитъ мисли и чувства ограничаватъ живота. За да се прояви животътъ на човѣка въ своята пълнота, нужни му сж свѣтълъ умъ, благородно сърдце и възвишена душа. Безъ тѣзи елементи животътъ не може да се прояви. Ако чрезъ ума, сърдцето и душата си човѣкъ не е въ състояние да разбере живота, какъ ще може да го използва? Нѣкой казва, че не му се живѣе, че животътъ нѣма смисълъ и затова е решилъ да се самоубие. — Какво се придобива съ

самоубийството? — Поне човѣкъ се освобождава. — Не, да се самоубие човѣкъ, това не значи придобиване на свобода. Свободата се придобива чрезъ истината, чрезъ разумно прилагане на Божиитѣ закони. Кое е за предпочитане: трудолюбието или мързелътъ, учеността или невежеството? — Трудолюбието и учението идатъ въ помощъ на живота, да освободятъ човѣка отъ ненужни страдания. Страданията биватъ отъ различенъ характеръ, но отъ какъвто характеръ и да сж тѣ, човѣкъ трѣбва да работи, да учи, докато дойде до онова разбиране на живота, което разрешава противоречията.

И тъй, когато се говори за живота, трѣбва да имате предъ видъ, за кой животъ става въпросъ: за животинския, за човѣшкия или за Божествения. Ако говорите за животинския, ще знаете, че тамъ владѣе правото на силния. Въ човѣшкия свѣтъ владѣе правото на слабия, а въ Божествения — тамъ правото е на страната на всички. Между животнитѣ се дава право на силния, между хората се дава право на слабия, а въ Божествения свѣтъ се дава право на всички. По това, именно, ще познаете, съ каква мѣрка си служи човѣкъ: съ мѣрката на животнитѣ, на хората или на Бога. Божествениятъ принципъ, който гласи, че правото принадлежи на всички, представя равнодействаща сила, която регулира всички нѣща въ живота. Ако влѣзете въ животинското царство и се натъкнете на конь, на волъ или на друго нѣкое животно, веднага ще разберете, кой е сѣдията тамъ и какъ той решава въпроситѣ. Копитото на коня е неговиятъ сѣдия; рогътъ на вола е неговиятъ сѣдия. Тѣ сж сила, предъ която вие веднага отстъпвате. Животнитѣ проправятъ своя пжть чрезъ силата.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ знания, къмъ изкуства, но въпрѣки това вѣрватъ и въ щастие. Ще срещнете и учени, и прости, които търсятъ нѣкой да имъ гледа на кафе, на карти, на бобъ, да имъ каже, дали ще иматъ успѣхъ въ работата, която сж предприели. Отъ краенъ материализмъ тѣ отиватъ въ крайно суевѣрие. Нѣкои вѣрватъ, че като срещнатъ попъ на пжтя си, работата имъ нѣма да се нареди и вързватъ вжзелъ на кърпата си, да се освободятъ отъ противодействащитѣ сили. Други пѣкъ се страхуватъ, като тръгватъ на работа, да не се върнатъ за нѣщо, да не

имъ тръгне на лошо. Трети се оглеждатъ да не срещнатъ на пѣтя си жена: съ празни котли, или празна кола и т. н. Ако срещнатъ пълна кола, особено съ жито, тѣ се радватъ, че работитѣ имъ ще вървятъ добре. И въ края на краищата, нѣщата ставатъ така, както ги мислятъ, както върватъ. Има нѣщо върно и въ тѣзи работи, но за да разбере законитѣ, които регулиратъ щастieto, човѣкъ трѣбва да поставя нѣщата на научна основа. Наистина, работата ви нѣма да се нареди добре, ако срещнете на пѣтя си човѣкъ гнѣвенъ, злобенъ, зълъ, защото отъ него излизатъ противодействащи сили. Отъ добрия човѣкъ лѣха животъ, радостъ, свѣтлина, а отъ лошия — мракъ, неразположение. Както разбойникътъ може да убие човѣка съ пушката си, така и лошиятъ човѣкъ, съ своитѣ мисли и чувства, може да убие човѣка. Лошитѣ хора развалятъ добрия животъ. И въ Писанието е казано: „Лошитѣ общества развалятъ добритѣ нрави“. По това можете да различите добрия човѣкъ отъ лошия. Добриятъ човѣкъ усилва доброто въ живота, а лошиятъ го разваля.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ въ свѣта да дамъ животъ и да го иматъ преизобилно“. Щомъ е така, у всички хора трѣбва да се яви желание да работятъ, взаимно да си помагатъ, да увеличатъ доброто въ свѣта. Тѣ трѣбва да знаятъ, че щастieto нѣма да дойде отъвнѣ. За сжществата, които живѣятъ въ слънчевата система, щастieto ще дойде отъ слънцето. Слънцето изпраща еднакво на всички сжщества своята топлина и свѣтлина, обаче, отъ самото сжщество зависи, колко слънчева свѣтлина и топлина може да възприеме, и какъ то ще я асимилира. Наистина, отъ значение е разстоянието на различнитѣ планети отъ слънцето, но това се компенсира съ голѣмината имъ: колкото по-голѣма е една планета, толкова по-далечъ се намира тя отъ слънцето. Нѣкои учени казватъ, че животътъ на слънцето е най-добъръ въ сравнение съ този на другитѣ планети. Какъ можете да примирите това твърдение съ твърдението на други учени, които казватъ, че температурата на слънцето е толкова голѣма, че тамъ нѣма никакъвъ животъ. Кой е ходилъ на слънцето, да знае, какъвъ е животътъ тамъ? Ученитѣ не знаятъ, какво има на луната, а още повече тѣ не могатъ да кажатъ нѣщо положително и за слънцето.

Ученитѣ забелязватъ петна на слънцето, но какво въ сжщностъ представятъ тия петна, тѣ не знаятъ. Тѣ сж направили известна връзка между петната на слънцето и събитията, катастрофитѣ, които ставатъ на земята: гладъ, болести, земетресения, войни, страдания и т. н. Споредъ нѣкои учени слънчевитѣ петна представятъ голѣми тунели, отъ които се излъчва грамадно количество енергия къмъ всички планети. Щомъ тази енергия се изразходва, и петната на слънцето изчезватъ. Тия петна носятъ не само злощастие, но и щастие. Изобщо, забелязано е, че слънчевитѣ петна носятъ изобилие — на щастия и на нещастия, на радости и на скърби.

Астролозитѣ сж дошли до заключение, че между слънчевата система и човѣшкото око има известна аналогия. И въ човѣшкото око понѣкога се явяватъ петна, както въ слънцето. Окоето на човѣка може да се раздѣли на 12 крѣга, които представятъ 12-тѣ зодиака въ движение. Както слънчевитѣ петна сж причина за катастрофи и страдания на земята, така и петната въ окоето на човѣка сж причина за редъ болезнени състояния. Въ окоето се явяватъ петна, мъглявости, които предсказватъ нѣкаква болестъ, която може да настѣпи следъ десетъ или двадесетъ години. Който разбира науката за окоето, той може да се предпази отъ това заболяване. Пресилена умствена деятелностъ се отразява на окоето. На специално мѣсто въ окоето се явява петно, което предупреждава човѣка, че следъ известно време той ще заболѣе умствено. Ако предварително вземе мѣрки за лѣкуване, той може да избегне катастрофата, която го очаква. Христосъ казва: „Ако окоето ти е чисто, цѣлото ти тѣло чисто ще бѣде“. По окоето се сѣди за състоянието на ума, на сърдцето и на волята на човѣка. Сърдцето, умътъ и волята представятъ три течения въ живота. Като погледнете окоето на човѣка, вие можете да познаете, кое отъ тѣзи течения взима надмощие въ неговия животъ. Красиво око е това, въ което има пълна хармония между тритѣ течения. Тази хармония се отразява върху цѣлото тѣло. Нѣкои казватъ: хилави очи, хилаво тѣло. По какво се познава здравиятъ човѣкъ? Когато здравиятъ човѣкъ погледне вечеръ или денемъ къмъ небето, той веднага се чувствува веселъ, радостенъ, благодаренъ за всичко, което

има. Който не може да се зарадва, като погледне към небето, и не благодари за всичко, което му е дадено, той е болен човѣкъ. Болният лѣга на леглото си и очаква помощъ отъ лѣкаря. Дойде лѣкарьтъ, предприе му нѣкое лѣкарство и, ако лѣкарството не помогне, казватъ, че е станало нѣкакво усложнение. Каква наука е тази, която не може да помогне на човѣка? Като погледне въ окото на човѣка, учениятъ веднага трѣбва да му предскаже, не само, какво може да му се случи днесъ, но и онова, което го очаква следъ десетъ години най-малко. Въ странство има астропози, които, срещу известно възнаграждение, могатъ да предскажатъ на човѣка, какво има да се случи въ живота му, отъ каква болестъ ще заболѣе, какви успѣхи и неуспѣхи ще претърпи въ всички свои предприятия, какви отрицателни и положителни чѣрти има въ характера си и т. н. Това сж учени хора. Съ своето знание тѣ изкарватъ прехраната си. Ако единъ цигуларъ изкарва своята прехрана съ цигулката си, той е уменъ човѣкъ. Не може ли да изкарва прехраната си, този цигуларъ не е много уменъ. Всѣко знание, което принася полза на човѣка, е истинско.

Следъ всичко това хората продължаватъ още да цитиратъ, какво е казалъ Христосъ преди две хиляди години. Нѣма защо да се говори само за онова, което Христосъ е говорилъ преди две хиляди години. То трѣбва да се прилага, а ще се говори за онова, което Христосъ днесъ проповѣдва. Христосъ не е престаналъ да говори на човѣчеството. Той и днесъ говори, и въ бъдеще ще говори. Аристотель, Платонъ и до днесъ още продължаватъ да говорятъ, но съобразно новитѣ условия, съобразно новитѣ времена. Днесъ свѣтътъ е измѣненъ. Той не е такъвъ, какъвто е билъ преди хиляди години. Полярната звезда, която сж изучавали преди хиляди години, днесъ не е сжщата. »Христосъ говори днесъ на хората другояче, а не както е говорилъ преди две хиляди години. Христосъ е казалъ на слушателитѣ си: „Ако окото ти те съблазнява, извади го и го хвърли вънъ. Ако ржката ти те съблазнява, отсѣчи я и я хвърли вънъ.“ Какво искалъ да каже Христосъ съ думитѣ, „да извади човѣкъ окото си, което го съблазнява, и да отсѣче ржката си, която го съблазнява?“ Съ това Той искалъ да каже: Ако окото на човѣка е из-

куствено и съ него не може правилно да вижда и разбира нѣщата, по-добре да го извади и на негово мѣсто да тури здраво око. Ако човѣкъ има изкуствена ржка, съ която нищо не може да прави, по-добре да я хвърли навънъ и да я замѣсти съ здрава, естествена ржка. Днесъ повечето хора иматъ по едно изкуствено око и по една изкуствена ржка, вследствие на което не виждатъ нѣщата правилно, не ги вършатъ, както трѣбва, и правятъ редъ грѣшки и престѣпления.

Двама млади, мома и момѣкъ, се оженили, и десетъ години наредъ живѣли добре. Жената имала едно изкуствено око, но не казала това на мжжа си. Тя имала кафяви очи. По нѣкакво особено съвпадение, и мжжътъ ималъ едно изкуствено око. Той ималъ сини очи. И жената не знаела недостатъка на мжжа си. Тѣ старателно криели единъ отъ другъ своя недостатѣкъ. Една вечеръ били поканени на гости у свои приятели, дето пийнали малко повече, пѣли, веселили се. Като стигнали у дома си, мжжътъ набързо извадилъ изкуственото си око и го турилъ на масата, но не на мѣстото, дето обикновено го турялъ. И жената турила изкуственото си око на масата, близо до окото на мжжа си. На другия день тя станала по-рано отъ мжжа си, потърсила окото на мѣстото, дето обикновено го криела и, като не го намѣрила, спомнила си, че го турила на масата нѣкъде. Въ тъмнината пипала тукъ-тамъ по масата, намѣрила едно око и го турила на мѣсто. Мжжътъ станалъ по-късно отъ жена си, и първата му работа била да намѣри окото си. Намѣрилъ го на масата и бързо го поставилъ на мѣсто. По едно време, като погледналъ къмъ жена си, видѣлъ, че едното ѣ око било синьо, а другото — кафяво. Той се почудилъ, какво е станало съ жена му, че въ 24 ч. само окото ѣ измѣнило цвѣта си. Следъ малко тя забелязала, че едното око на мжжа ѣ е кафяво. Какво може да е станало съ него? Защо едното му око измѣнило цвѣта си? Скоро, обаче, и двамата разбрали причината за измѣнение цвѣта на очитѣ имъ и разбрали лъжата, съ която живѣли цѣли десетъ години.

Казвамъ: Извадете изкуственото око, което имате, хвърлете го навънъ и се освободете отъ лъжата, въ която живѣете. По-добре останете съ едно око, но здраво, отколкото съ две, отъ които едното е изкуствено

и нищо не ви ползува. Ако можете да замѣстите изкуственото око съ естествено, това има смисълъ. Не можете ли, по-добре изхвърлете вѣнъ отъ себе си всичко непотрѣбно и фалшиво. Щомъ се освободите отъ непотрѣбното, отъ присадкитѣ на своя животъ, съ това заедно ще се освободите и отъ лъжата.

И тъй, ако искате да постигнете желанията на своята душа, вѣрвайте въ Великото, което работи у васъ. Вѣрвайте въ това, което Богъ е вложилъ у васъ. То е мощно, то е велико. Щомъ вѣрвате въ него, вие ще напредвате. То представя вашата душа. Душата не е нищо друго, освенъ истинскиятъ човѣкъ. Душата е неизмѣнното, възвишеното, Божественото въ човѣка. Въ нея се криятъ всички възможности за добро. Душата е началото и краятъ на човѣшкия животъ. Съ една дума, душата представя цѣлокупния човѣкъ. Що е начало на живота? — Началото на живота е отиване на работа. — Що е край на живота? — Краятъ подразбира връщане отъ работа. Значи, младиятъ отива на работа, затова излиза отъ дома си. Стариятъ се връща отъ работа, т. е. връща се у дома си. Младиятъ се срѣща съ хора, стариятъ се отдалечава отъ хората. Стариятъ не се отличава по своята бѣла коса и брада. Старъ човѣкъ е онзи, който е миналъ последователно презъ всички стадии на орѣха, докато даде плодъ, облѣченъ въ вѣншна, зелена черупка, срѣдна — корава черупка и вътрешна — ядка, която е за ядене. Обаче, дойде ли до втората черупка, стариятъ отново се посажда въ земята, одето, следъ време, пакъ се проявява като младъ, новъ човѣкъ. Това значи старъ човѣкъ да се подмлади. За да се подмлади, стариятъ трѣбва да намѣри нѣкой да го обича. Тогава той хвърля брадата си, започва постепенно да се отваря. Той е готовъ вече да се пожертвува за младия човѣкъ, т. е. да го усинови.

„Азъ дойдохъ, за да иматъ животъ и да го иматъ преизобилно“. Природата обича онѣзи, които изпълняватъ нейнитѣ закони. Тя ги подига, дава имъ животъ преизобилно. Който не изпълнява законитѣ ѝ, тя го счита недостоеенъ за нейнитѣ блага и го лишава отъ всички граждански права на своето царство. Такъвъ човѣкъ е изложенъ на редъ болести и нещастия. Той може да се освободи отъ тѣхъ при условие да възста-

нови отношенията си към природата. Ще кажете, че този човѣкъ не вѣрва въ Бога. Ако не вѣрва въ Бога, нека вѣрва въ добритѣ хора, които сж живѣли на земята, които сж имали противоречия, като него, но сж ги разрешили правилно. Като вѣрвате въ добритѣ хора, тѣ ще ви кажатъ, какъ сж живѣли, какъ сж разрешили мъжнотиитѣ и противоречията въ своя животъ. Това, което хората наричатъ моралъ, не е нищо друго, освенъ очѣртаниятъ пѣтъ, по който сж вѣрвѣли добритѣ и великитѣ хора. Ще кажете, че има неприложими нѣща въ живота. Кое, запримѣръ, е неприложимо? Ще кажете, че неприложимъ е стихътъ, въ който Христосъ казва, че човѣкъ трѣбва да се отрече отъ всичко и да раздаде имането си на сиромаси. Питамъ: какво трѣбва да прави онзи човѣкъ, който заминава въ странство и не мисли повече да се връща въ родната си земя? Ако е богатъ, той трѣбва да раздаде на своитѣ близки всичко, което има. И да иска да задържи богатството си и вещитѣ си, или да ги вземе съ себе си, не може. Не е ли по-добре тогава да направи това нѣщо доброволно? Раздайте всичкото си имане на сиромаситѣ, за да приемете новия животъ.

Новъ животъ, нова епоха иде въ свѣта. Всички трѣбва да бждете готови да възприемете този животъ. Който е готовъ, той ще приеме нова свѣтлина, ново знание, нова свобода и ще се радва на новитѣ придобивки. Който не е готовъ, той ще остане съ стария животъ, пълненъ съ скѣрби и страдания, съ недѣзи и горчивини. Новиятъ животъ ще освободи човѣка не само отъ економическото робство, но и отъ смъртѣта—най-големиятъ врагъ на сегашното човѣчество.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ“. Значи, като дойде Божественото въ човѣка, то ще го освободи отъ старото и ще го въведе въ новия животъ, въ новата религия, въ новата наука. Новата религия не се заключава въ външни форми, но въ дълбокъ вътрешенъ животъ, който почива на закони и правила, писани отъ Бога. Подъ думата „религия“ въ широкъ смисълъ се разбира цѣлокупния животъ. Вънъ отъ живота всички нѣща сж условия. Науката е условие за придобиване на свобода. Изобщо, свѣтлина, топлина, свобода, знание, това сж условия, необходими елементи за придобиване на новия животъ и за правилното му развиване.

Следователно, три елемента сж нужни за придобиване на новия животъ: любовъ, която изключва страданията; мъдростъ, която изключва тъмнината и истината, която изключва всички ограничения. Новиятъ животъ носи безсмъртие. Казва се, че безсмъртниятъ е господарь на своята сждба. Той може да бжде господарь на своята сждба, но не и господарь на хората. Когато човекъ съзнае това положение, той ще подаде ръка на всички свои ближни. Единъ день, когато всички хора се обединятъ, тѣ ще изпълнятъ великата задача, за която сж дошли на земята.

-
1. Недѣлна беседа отъ Учителя, държана на 1 септемврий, 1929 г. София. — Изгрѣвъ.

СТОТНИКЪТЪ.

Отговори стотникът и рече му:
„Господи, не съмъ достоенъ да влѣ-
зешъ подъ стрехата ми; но речи са-
мо речъ и ще оздравѣе момчето ми.*)

Въ обикновения животъ нѣщата ставатъ по обикновеному, въ простия животъ — по простому, а въ необикновения — по необикновенъ начинъ. Проститѣ хора говорятъ за прости, за обикновени работи; ученитѣ — за учени работи, а необикновенитѣ — за необикновени работи. Необикновенитѣ работи сж красиви нѣща; тѣ идатъ въ свѣта периодически. Необикновенитѣ нѣща не сж присжщи на физическия свѣтъ. Обаче, обикновенитѣ сж присжщи на свѣта, въ който живѣемъ, т. е. на физическия свѣтъ. Запримѣрь, човѣкъ всѣки день трѣбва да яде, да спи, да се движи, да диша, да говори и то все за обикновени работи. Обикновенитѣ, дребнитѣ работи сж причина за спорове, за недоразумения въ свѣта. Обикновенитѣ хора, прости или учени, съ години могатъ да спорятъ за една кжща, или за нѣкакво имане. Чие е това имане? — На баша имъ. Този баша обралъ дърветата изъ горитѣ, камънитѣ отъ канаритѣ и отъ тѣхъ направилъ кжща, която нарекулъ своя собственостъ. Следъ смъртъта, му за тази кжща, именно, синоветѣ и дъщеритѣ му ще се каратъ, кой отъ тѣхъ да вземе по-голѣмъ дѣлъ. Въ това отношение съвременнитѣ хора постжпватъ като крадци и разбойници, които взиматъ отъ природата онова, което не е позволено. Следъ това ще дойде нѣкой да се оправдава, че ималъ право да рѣже дърветата и да чупи канаритѣ. Ако наистина човѣкъ има право да сѣче горитѣ и да кърти канаритѣ, въ резултатъ на това, между природата и човѣшкия животъ, би трѣбвало да сжществува пълна хармония. Какво виждаме въ сжщностъ? Тукъ-таме станало нѣкакво земетресение или наводнение, което отнася единъ или двама отъ членоветѣ на нѣкои семейства. Човѣкъ сѣче горитѣ, и природата сѣче хората отъ домоветѣ имъ; човѣкъ чупи камънитѣ

*) Матей 8:8.

въ природата, но и тя изнася хората отъ домоветъ имъ.

Като не разбиратъ законитъ на разумния животъ, хората намиратъ, че тѣзи работи сж въ реда на нѣщата, че човѣкъ трѣбва да се ражда, да живѣе, да страда, да боледува и, като умре, отново да се роди. — Това е цигански жаргонъ, който нищо не обяснява. Богъ, Който е създалъ свѣта толкова мъдро, пита хората, защо трѣбва да умиратъ за глупави работи? Той не се нуждае отъ сиромашия, отъ болести и страдания, отъ глупостта и невежеството на хората. Какво се ползува бащата отъ куклитъ и кжщичкитъ, съ които детето играе? Единствената полза за бащата се заключава въ това, че като се занимава самъ, детето дава свобода на баща си, да гледа работата си. Ако детето нѣмаше кукли и кончета, съ които да се занимава, често би отивало при баща си да играе съ него: ще го дърпа за косата, за ржцетъ, за панталонитъ и т. н. А тъй, и детето е доволно, и бащата — свободенъ. Какво правятъ съвременнитъ хора? Тѣ стоятъ сериозни, замислени, искатъ да минатъ за умни, за учени хора. Всички хора минаватъ за умни, за силни, но и тѣ търсятъ истината. И тѣ се намиратъ въ голѣми противоречия. Въ какво седи силата на човѣка? Силата на човѣка седи въ въздуха, въ водата, въ свѣтлината, въ топлината и въ храната. Извънъ тѣзи елементи не може да се говори за сила. Човѣкъ говори за своята сила, за своето съзнание, но все трѣбва да има нѣщо, което да действа външно върху неговото съзнание. Вие казвате, че човѣкъ е мислещо същество, че има мисълъ, че има съзнание, но кой действа върху мисълта и съзнанието му, не знаете.

Какво значи човѣкъ да мисли? Да мисли човѣкъ, това подразбира да има непреривна връзка между неговото съзнание и съзнанията на всички мислещи същества, да разбира срѣдата, въ която живѣе и да бжде господарь на своитъ състояния. Докато при всѣки силенъ грѣмъ, или при всѣка загуба на пари, човѣкъ се стрѣска и прекъсва връзката на съзнанието си, той не е господарь на себе си. Ако нѣкой изгуби хиляда лева и благодари за тази загуба, той е човѣкъ съ будно съзнание. Трѣбва ли за всѣка загуба, била материална или духовна, да търсите утеха? Ще дойде нѣкой лѣкаръ да ви привързва раната, или да ви дава лѣкар-

Стотникътъ.

Отговори стотникътъ и рече му:
„Господи, не съмъ достоенъ да влѣ-
зешъ подъ стрехата ми; но речи са-
мо речъ и ще оздравѣе момчето ми.*)

Въ обикновения животъ нѣщата ставатъ по обик-
новену, въ простия животъ — по простому, а въ не-
обикновения — по необикновенъ начинъ. Проститѣ хора
говорятъ за прости, за обикновени работи; ученитѣ —
— за учени работи, а необикновенитѣ — за необикно-
вени работи. Необикновенитѣ работи сж красиви нѣ-
ща; тѣ идатъ въ свѣта периодически. Необикновени-
тѣ нѣща не сж присжщи на физическия свѣтъ. Обаче,
обикновенитѣ сж присжщи на свѣта, въ който живѣемъ,
т. е. на физическия свѣтъ. Запримѣръ, човѣкъ всѣки
день трѣбва да яде, да спи, да се движи, да диша, да
говори и то все за обикновени работи. Обикновенитѣ,
дребнитѣ работи сж причина за спорове, за недора-
зумения въ свѣта. Обикновенитѣ хора, прости или
учени, съ години могатъ да спорятъ за една кжща, или
за нѣкакво имане. Чие е това имане? — На баща имъ.
Този баща обралъ дърветата изъ горитѣ, камънитѣ
отъ канаритѣ и отъ тѣхъ направилъ кжща, която на-
рекълъ своя собственостъ. Следъ смъртъта, му за тази
кжща, именно, синоветѣ и дъщеритѣ му ще се каратъ,
кой отъ тѣхъ да вземе по-голѣмъ дѣлъ. Въ това отно-
шение съвременнитѣ хора постжпватъ като крадци и
разбойници, които взиматъ отъ природата онова, което
не е позволено. Следъ това ще дойде нѣкой да се оправ-
дава, че ималъ право да рѣже дърветата и да чупи
канаритѣ. Ако наистина човѣкъ има право да сѣче го-
ритѣ и да кърти канаритѣ, въ резултатъ на това, между
природата и човѣшкия животъ, би трѣбвало да сжще-
ствува пълна хармония. Какво виждаме въ сжщностъ?
Тукъ-таме станало нѣкакво земетресение или наводне-
ние, което отнася единъ или двама отъ членоветѣ на
нѣкои семейства. Човѣкъ сѣче горитѣ, и природата
сѣче хората отъ домоветѣ имъ; човѣкъ чупи камънитѣ

*) Матей 8:8.

въ природата, но и тя изнася хората отъ домоветъ имъ.

Като не разбиратъ законитъ на разумния животъ, хората намиратъ, че тѣзи работи сж въ реда на нѣщата, че човѣкъ трѣбва да се ражда, да живѣе, да страда, да боледува и, като умре, отново да се роди. — Това е цигански жаргонъ, който нищо не обяснява. Богъ, Който е създалъ свѣта толкова мждро, пита хората, защо трѣбва да умиратъ за глупави работи? Той не се нуждае отъ сиромашия, отъ болести и страдания, отъ глупостта и невежеството на хората. Какво се ползува бащата отъ куклитъ и кжщичкитъ, съ които детето играе? Единствената полза за бащата се заключава въ това, че като се занимава самъ, детето дава свобода на баща си, да гледа работата си. Ако детето нѣмаше кукли и кончета, съ които да се занимава, често би отивало при баща си да играе съ него: ще го дърпа за косата, за ржцетъ, за панталонитъ и т. н. А тѣй, и детето е доволно, и бащата — свободенъ. Какво правятъ съвременнитъ хора? Тѣ стоятъ сериозни, замислени, искатъ да минатъ за умни, за учени хора. Всички хора минаватъ за умни, за силни, но и тѣ търсятъ истината. И тѣ се намиратъ въ голѣми противоречия. Въ какво седи силата на човѣка? Силата на човѣка седи въ въздуха, въ водата, въ свѣтлината, въ топлината и въ храната. Извънъ тѣзи елементи не може да се говори за сила. Човѣкъ говори за своята сила, за своето съзнание, но все трѣбва да има нѣщо, което да действа външно върху неговото съзнание. Вие казвате, че човѣкъ е мислещо сжщество, че има мисль, че има съзнание, но кой действа върху мисълта и съзнанието му, не знаете.

Какво значи човѣкъ да мисли? Да мисли човѣкъ, това подразбира да има непреривна връзка между неговото съзнание и съзнанията на всички мислещи сжщества, да разбира срѣдата, въ която живѣе и да бжде господаръ на своитъ състояния. Докато при всѣки силенъ гръмъ, или при всѣка загуба на пари, човѣкъ се стрѣска и прекжсва връзката на съзнанието си, той не е господаръ на себе си. Ако нѣкой изгуби хиляда лева и благодари за тази загуба, той е човѣкъ съ будно съзнание. Трѣбва ли за всѣка загуба, била материална или духовна, да търсите утеха? Ще дойде нѣкой лѣкаръ да ви привързва раната, или да ви дава лѣкар-

ства, и вие ще се утешите. Ще се съберат нѣколко лѣкари да се съветватъ, какъ да ви лѣкуватъ, или да търсятъ причината за вашето заболяване. Много просто! Този човѣкъ ималъ хубава, млада жена, която му изневѣрила, и съ това наранила сърдцето му. Граната е паднала върху този човѣкъ и тежко го е ранила. Като оздравѣе, ще му турятъ кръстъ за храбростъ и ще мине за голѣмъ герой. На друго мѣсто момъкъ излѣгалъ нѣкоя мома, ранилъ я въ сърдцето. Казвате, че животътъ е такъвъ, и трѣбва да се носи. — Не, животътъ не е лошъ, нито мжжеть и женитъ сж лоши, но има нѣщо въ живота, въ отношенията на мжжеть и жени-тъ, както и на всички хора, изобщо, което остава неразбрано. Мжжътъ или жената се гнѣватъ, каратъ се, а после се примиряватъ. Защо се гнѣватъ и защо се каратъ, и тѣ не знаятъ. Защо се примиряватъ, и това не знаятъ. »Нѣкоя жена напуснала мжжа си. — Защо? — Не е била негова жена. Тя е дошла при него временно, като гостенка, за нѣколко дни, седмици или месеци. Защо трѣбва мжжътъ ѝ да се сърди и да страда за това? Казвате, че нѣкоя мома пристанала на единъ момъкъ. Какво особено има въ приставането? Всѣки човѣкъ, билъ той мжжъ или жена, все пристава на нѣкого. Когато умира, човѣкъ пристава на нѣкое сжщество отъ невидимия свѣтъ. Той напуска близкитъ си на земята и отива на онзи свѣтъ, при своя възлюбенъ, или възлюбена. Въ народнитъ пѣсни се казва, че нѣкоя мома пристанала на нѣкой змей. Този змей представя сжщество отъ другия свѣтъ. Следъ всичко това хората разправятъ, че като умиралъ, човѣкъ отивалъ при Бога. Каква нужда има Богъ отъ хората? Защо трѣбва тѣ да умиратъ? Да се мисли така, това показва, че хората иматъ изопачени, ограничени разбирания за Бога. За да разбере правилно явленията въ живота и въ природата, човѣкъ трѣбва да се освободи отъ своитъ криви възгледи за нѣщата. Щомъ се освободи отъ заблужденията си, той ще се домогне до вътрешната наука, до познаване на Бога.

Познаването на Бога представя великъ, кардиналенъ въпросъ. Това, което съвременнитъ хора знаятъ за Бога, е толкова вѣрно, колкото е вѣрно, че слънцето е малко, свѣтло тѣло. Простиятъ човѣкъ вижда, че слънцето е малко тѣло, и така го познава. Обаче, щомъ се

срещне съ нѣкой ученъ човѣкъ, последниятъ ще му докаже, че слънцето е грамадно тѣло, а не както го вижда — малко, свѣтешо тѣло. Наистина, ученитѣ трѣбва съ години да доказватъ на хората известна истина, докато най-после я възприематъ. Значи, за да се домогне човѣкъ до реалността на нѣщата, до тѣхната сжщина и да я приеме такава, каквато е, редъ умове трѣбва да му я доказватъ. И следъ като приеме известна истина, човѣкъ още не може да си я представи такава, каквато му се доказва. Той е убеденъ вече въ голѣмината на слънцето, на звездитѣ, но стане ли въпросъ да си ги представи, не може. За него тѣ оставатъ чужди, далечни тѣла. Следъ като хората повѣрватъ, че Богъ е всесиленъ безграниченъ, всеблагъ, вѣченъ, тѣ пакъ не могатъ да си представятъ, какво въ сжщность е Той. Каква вѣра е тази, която нѣма приложение? Мнозина вѣрватъ въ Бога, въ безсмъртието на душата, а щомъ умре нѣкой отъ близкитѣ имъ, тѣ веднага се разколебаватъ и преставатъ да вѣрватъ. Истинската вѣра изключва смъртта, страданията, нещастията. — Защо? — Защото въ Бога нѣма смъртъ, нѣма страдания, нѣма никакви противоречия. Който умира въ любовта, той само се видоизмѣня, но не умира.

Реалността на живота седи въ онова, което човѣкъ не вижда, а не въ това, което вижда. Вие казвате, че само физическиятъ животъ е реаленъ, а щомъ умре човѣкъ, казвате, че всичко съ него е свършено. — Защо? — Защото не го виждате. Ученитѣ хора сж правили опити да вадятъ двойника на човѣка, който обикновено е невидимъ, и наблюдавали, какви промѣни ставатъ презъ това време съ физическия човѣкъ. Докато трае опитътъ, физическиятъ човѣкъ прекарвалъ въ дълбокъ сънь. Като извадятъ двойника на човѣка, тѣ го изправяли до стената, близо до специя, и започвали да му даватъ различни нѣща за ядене. На мѣстото, дето се намирала устата на двойника, приближавали парче захаръ и забелязвали, че специятъ човѣкъ почвалъ да прави движения съ устата си, като че яде захаръ. Това показва, че между двойника на човѣка и физическото му тѣло има връзка. Следъ това предъ очитѣ на двойника поставяли книга за четене. Двойникътъ нѣма очи, уши, уста, като физическия човѣкъ, но по нѣкакъвъ начинъ възприемалъ напечатана

ното въ книгата и го предавалъ на мозъка на спещия, при което забелязвали, че последниятъ започвалъ да прави особени движения съ мускулитѣ на лицето, на устата, мжчилъ се да говори. Това показва, че той е възприелъ онова, което иде отъ двойника. Значи, реалността на нѣщата се заключава извънъ тѣлото, а не въ самото тѣло. Какъ се вади двойникътъ на човѣка, това можете да изучавате отъ съчиненията на ученитѣ.

Оттукъ можемъ да извадимъ следното заключение: Красивото, великото въ свѣта седи въ това, което не се вижда и не може да се опредѣли. Ако стоите предъ море или предъ океанъ и не виждате брѣговетѣ му, трѣбва ли да считате, че тѣ не съществуватъ, или че не сж реални? Вие изпитвате особени чувства предъ величието на океана и казвате, че той представя особенъ свѣтъ. Такова нѣщо представя невидимиятъ свѣтъ, който се открива на хората отчасти само, споредъ степенъта на тѣхното развитие. Който малко е проникналъ въ този свѣтъ, той не може да не изпитва благоговѣние предъ неговото величие и необятност. Такова нѣщо представя Богъ. Човѣкъ не може да Го види, не може да Го обхване, но може да влѣзе въ съприкосновение съ Него. И това, което възприеме отъ Него, представя реалностъ, къмъ която той се стреми. Много пжтища има, чрезъ които човѣкъ може да се домогне до тази реалностъ. По който отъ тия пжтища да трѣгне, човѣкъ все ще научи нѣщо. Страданията, които съвременнитѣ хора преживяватъ, не сж нищо друго, освенъ методи на разумната природа, чрезъ които иска да застави хората да вървятъ въ пжтя, който води къмъ реалността. Чрезъ страданията разумната природа иска да научи хората на нейния езикъ. Тѣ се блѣска въ свѣта, падатъ, ставатъ, а не се обръщатъ къмъ природата, лесно да научатъ нейния езикъ. Езикътъ на природата е Божественъ езикъ.

Съвременнитѣ хора изучаватъ Божествения езикъ, безъ да съзнаватъ това. Всѣко страдание представя една отъ буквитъ на Великата, Божествена азбука. Тѣкмо научи човѣкъ една буква и следъ нѣколко деня я забравя. Днесъ умре нѣкой вашъ ближень — вие научите една буква. Утре се роди нѣкое дете — научите втора буква. Спечелите нѣщо — научите трета буква. Изгу-

бите нѣщо — научите четвърта буква. День следъ день учите букви, едни забравяте, други оставатъ въ паметъта ви за вѣчни времена. Много сж буквитѣ на Божествената азбука! Тѣ сж повече отъ 35 милиона. Представете си, какъвъ ще бжде речникътъ на Божественния езикъ, който има 35 милиона букви! Оттукъ можете да разберете, какво е човѣшкото съзнание, сравнено съ съзнанието на възвишенитѣ сщества, които могатъ да си служатъ съ Божествената азбука. Оттукъ можете да разберете, какво богатство, какво разнообразие на звукове сществува въ живата природа. Какво могатъ да постигнатъ сегашнитѣ хора, които отъ гледището на една азбука отъ 32 букви, като българската, или отъ 22 букви, като еврейската, искатъ да приведатъ нѣщата къмъ общъ знаменателъ? Какъ е възможно, отъ гледището на коя и да е човѣшка азбука, да се разрешаватъ проблеми на азбука отъ 35 милиона букви? Малкото ли опредѣля голѣмото, или голѣмото опредѣля малкото? Детето ли учи философа, или философътъ — детето?

Сегашнитѣ учени казватъ, че най-кжсото разстояние между две точки е правата линия. Тѣ казватъ още, че между две точки може да се прекара само една права линия. Това е вѣрно при известно положение, обаче, новитѣ учени казватъ, че между две точки могатъ да се прекаратъ безброй прави. — Защо? — Защото правата линия не е нищо друго, освенъ сборъ отъ много точки, които се движатъ въ една и сща посока, въ едно поле. Тия точки образуватъ все прави линии, обаче, едновременно само две точки могатъ да се движатъ и да образуватъ права линия. Възможността на правата линия е разширяването. Правата линия може да се разширява и да образува плоскостъ. И плоскостта има свои граници и възможности, до които се простира. Крайниятъ предѣлъ, до който плоскостта може да се развие, е тѣлото. Значи, плоскостта е сборъ отъ много линии, които се движатъ въ две посоки: на дължина и широчина.

Сега, това сж редъ разсждения, които трѣбва да приложите въ живота си. Представете си, че нѣкой човѣкъ пожелае да стане господарь, да има слуги на разположение. Въ дадения случай господарътъ и слугата представятъ две точки, между които се образува права

линия. Като получава пари отъ господаря си, слугата иска да стане богатъ. А като използва труда на слугата си, господарьтъ иска да запази богатството си. Желанието и на двамата е едно и сжщо, но начиньтъ за реализиране на това желание е различень. Пожелае ли слугата да стане богатъ по сжщия начинъ, както господаря си, и той ще търси хора, които да му слугуватъ, да има слуги на разположение. Какво ще стане между господаря и слугата? — Сблъскване. Изобщо, когато се срещнатъ две еднакви желания, които иматъ единъ и сжщъ начинъ на реализиране, тѣ всѣкога се сблъскватъ. Това се забелязва и въ психическия животъ на човѣка — въ неговитѣ мисли и чувства. Едни отъ мислитѣ и чувствата на човѣка сж господари, съ различни положения — царе, князе, графове, а други сж слуги. За да не ставатъ вжтрешни конфликти и сблъсквания между мислитѣ на човѣка отъ една страна и чувствата му отъ друга, тѣ всѣкога трѣбва да запазватъ помежду си отношения на слуги и господари и да образуватъ права линия.

Ако не знаете да управлявате мислитѣ и чувствата си, вие всѣки день ще се натъквате на противоречия въ самитѣ васъ, както и на противоречия съ окръжаващитѣ. Това ще ви доведе до положение да се възмушавате отъ себе си и отъ хората. Вие ще се възмушавате отъ хората, но и тѣ ще се възмушаватъ отъ васъ. Господарьтъ се възмушава отъ слугата си, че не изпълнява службата си, както трѣбва. Учительтъ се възмушава отъ ученика си, че не го слуша и не учи. Свещеникьтъ се възмушава отъ своитѣ пасоми, че не изпълняватъ това, което слушатъ да имъ се проповѣдва. Навсѣкжде въ живота виждате противоречия, недоволства, възмушения. Ако влѣзете въ православната църква, ще видите, какъ единъ другъ се осжждатъ, че еди-кой си не запалилъ свѣщъ, или не знае, какъ да я запали. Изкуство е човѣкъ да може да запали свѣщъ! Важно е, каква свѣщъ трѣбва да запали. Восъчнитѣ свѣщи се палятъ лесно, но и се гасятъ лесно. Нѣкой говори за своята запалена свѣщъ. Ако той иска да знае, запалена ли е свѣщъта му, както трѣбва, нека я изнесе вънъ, на открито. Ако вѣтърьтъ не изгаси свѣщъта му, тя е запалена, както трѣбва; изгаси ли я, свѣщъта му не е запалена, както трѣбва. Всѣко

нѣщо, което се запалва и изгасва, се отнася къмъ илюзиитѣ на живота. Когато нѣкой иска да разбере, дали молитвитѣ му отиватъ до Бога, нека се помоли за нѣкой боленъ. Ако болниятъ оздравѣе, молитвата му е приета; ако не оздравѣе, молитвата му не е приета. Така може да се провѣри богатството, учеността, силата на човѣка. Пратете богатия човѣкъ при нѣкой скърбенъ и вижте, какво влияние ще укаже богатството му върху скръбта на този човѣкъ. Ако скръбта му се замѣни съ радостъ, богатството му е на мѣсто. Не може ли да направи това, богатството му е товаръ. Всѣко благо, което допринася нѣщо за човѣшката душа, е реално. Тѣй щото става ли въпросъ до реалността на нѣщата, човѣкъ трѣбва да прави опити. Така само той ще разбере, какво представя физическиятъ свѣтъ и какво — духовниятъ.

И тѣй, разликата между духовния и физическия свѣтъ се заключава въ това, че сжществата отъ духовния свѣтъ се стремятъ къмъ единъ общъ центъръ, при което всѣко сжщество по отдѣлно образува специфиченъ центъръ за себе си. Каквото и да правятъ, погледътъ на тия сжщества е обърнатъ всѣкога къмъ общия центъръ. За сжществата отъ физическия свѣтъ може да се каже точно обратно: погледътъ имъ е обърнатъ само къмъ себе си. Тѣ мислятъ изключително за себе си, за своитѣ страдания, но не и за страданията на своитѣ ближни. Тази е причината, задето между хората не сжществуватъ дълбоки вътрешни отношения. Какво отношение може да сжществува между единъ лихваръ и единъ беденъ човѣкъ? Лихварътъ мисли да вземе, колкото може повече лихва отъ бедния. Той не иска да знае, какъ бедниятъ ще плаща тия пари. Колкото по-голѣма лихва може да вземе отъ бедния, толкова по-голѣма е радостта на лихваря. Главниятъ процесъ въ духовния свѣтъ е процесътъ на разширяване, а въ физическия свѣтъ — процесътъ на сгъстяване, вследствие на което между сжществата отъ този свѣтъ се предизвиква голѣмо налѣгане. Сжществата отъ духовния свѣтъ се стремятъ къмъ периферията, дето има единъ общъ центъръ. Тѣ насочватъ погледа си отвътре навънъ. Когато духовнитѣ хора казватъ, че искатъ да обърнатъ нѣкое общество къмъ Бога, това подразбира, че обществото е спечелило много пари, съ

които купува ниви, лозя, кжщи. Обаче, за да обработва тѣзи ниви и лозя, то има нужда отъ работници. Тази е причината, задето духовнитѣ хора обръщатъ погледа си навънъ. Да се обърне даденъ човѣкъ, или дадено общество къмъ Бога, това значи да насочи погледа си къмъ периферията, т. е. да се разшири. Обаче, въ това не се заключава реалността на живота. Значи, докато носятъ човѣка на ржце, той е доволенъ. Тогава той се намира на физическия свѣтъ. Щомъ го оставатъ на земята, той започва да страда, да скърби, защото му отнематъ удобствата. Духовниятъ свѣтъ пѣкъ е този, който човѣкъ не вижда. Божествениятъ свѣтъ се заключава въ реалността, която прониква навсѣкжде. Ако имате приятелъ отъ Божествения свѣтъ, той може да бжде невидимъ, но съзнанието му всѣкога ви придружава, всѣкога върви съ васъ. При това положение човѣкъ всѣкога е спокоенъ, за нищо не се тревожи. Той не се страхува, че може да изгуби онова, което обича. Щомъ обича нѣщо, то не се губи, независимо това, дали го вижда, или не.

Следователно, физическиятъ, духовниятъ и Божествениятъ свѣтъ съществуватъ едновременно. Тѣ сж три нераздѣлни свѣта, които ние сами сме отдѣлили единъ отъ другъ. За да влѣземъ въ реалността на живота, ние трѣбва да ги съединимъ въ съзнанието си и никога да не ги отдѣляме единъ отъ другъ. Физическиятъ свѣтъ е пълно отражение на Божествения, а духовниятъ е посрѣдникъ между двата свѣта. Съществата отъ духовния свѣтъ сж служители на онзи свѣтъ, който се намира между Божествения и физическия. Тѣ сж съединителна връзка между тия два свѣта. Който разбира това, той нѣма да се сили да стане духовенъ, защото духовността е вътрешенъ процесъ. Безъ да се стреми къмъ духовностъ, човѣкъ може да бжде духовенъ. Духовното начало у човѣка е съвършено независимо, както отъ физическото, така и отъ Божественото, между които расте и се развива. Запримѣрь, може ли човѣкъ да стане ангелъ? По служене, по работа той може да бжде ангелъ, но не и по същество, по форма. Човѣкъ не може да приеме ангелска форма. — Защо? — Защото ангелътъ не върви по пжтя на човѣка. Ангелътъ, запримѣрь, не знае, какво нѣщо е грѣхъ, а човѣкъ знае. Съзнанието на ангела е абсолютно чисто.

Ангелският свѣтъ се освѣтява отвсѣкжде, а човѣшкият — само отъ една страна. И въ ангелския свѣтъ има нѣщо, което не е напълно освѣтено. Неосвѣтеното, именно, имъ дава стремежъ да вървятъ нагоре, да се усъвършенствуватъ. Тѣхниятъ стремежъ е насоченъ къмъ придобиване на вѣчна, на абсолютна хармония. Въ това отношение ангелътъ е подобенъ на виденъ музикантъ, който самъ създава хармонията и се радва на тази хармония. Човѣкъ пъкъ се стреми да се освободи отъ дисхармонията, която самъ е създалъ. Значи, отъ една страна човѣкъ работи за създаване на хармония, а отъ друга — за освобождаване отъ дисхармонията. Тѣй щото, смѣло може да се каже, че човѣкъ работи едновременно въ две посоки.

Това сж мисли, които трѣбва да имате предъ видъ, за да се освободите отъ заблужденията. Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ щастливи, да бждатъ вѣрващи, да живѣятъ въ пълно съгласие и хармония помежду си. Лесно е да желае човѣкъ нѣщо, мжчно е, обаче, да го придобие. За да живѣятъ въ хармония помежду си, хората трѣбва да се разбиратъ. За да иматъ вѣра въ нѣщо, тѣ трѣбва да разбиратъ това нѣщо. Вѣрата не е външенъ, механически процесъ. Тя почива на опитности, на знания. По отношение на вѣрата въ нѣщо, съвременнитѣ хора сж въ положението на идолопоклонци: създадатъ си нѣкаква идея, кланятъ ѝ се и вѣрватъ, че тя ще ги спаси. — Не, идеята не може да спаси човѣка. Колкото идолитѣ спасиха хората едно време, толкова и идеитѣ могатъ да ги спасятъ днесъ. Може ли чукътъ да спаси човѣка? Чукътъ е направенъ за услуга на човѣка, но не и за спасяването му. Това, което човѣкъ създава, по никой начинъ не може да го спаси. Има нѣщо, което е въ състояние да спаси човѣка, но то произхожда отъ другъ източникъ. Отнемете свѣтлината, топлината, въздуха и храната и вижте тогава, какво представятъ човѣшкитѣ идеи. Идеитѣ на съвременнитѣ хора представятъ нѣщо подобно на виното, което тѣ употребяватъ. Щомъ въ ума имъ дойде нѣкоя идея, тѣ взиматъ перото и започватъ да пишатъ. Поетътъ пише: „Заплакала е гората; гората и планината“. Или „ходила е Мара за вода студена“. Мара е еврейско име и означава „горчивъ“. Българитѣ казватъ Мара, но правилно е ударението да пада на втората сричка — Марѧ. Който

пише нѣщо за Марѣ, той всѣкога се изцапва. Той е приелъ нѣщо горчиво, което не е могълъ да асимилира. Тѣй щото, добре е човѣкъ да има идеи, но той трѣбва да знае, че човѣшкитѣ идеи, изобщо, не могатъ да спасятъ свѣта. Тѣхното влияние е день и половина, колкото и влиянието на виното. Щомъ влиянието на виното се прекрати, едновременно съ това изчезватъ и идеитѣ.

Днесъ всички хора разискватъ върху злото, искатъ да разбератъ, какво представя то, отде иде и т. н. Това не е тѣхна работа. Който се е занимавалъ съ злото, той всѣкога се е оцапвалъ. Не само обикновенитѣ хора не трѣбва да се занимаватъ съ злото въ свѣта, но даже и ученитѣ, и адепитѣ не трѣбва да се занимаватъ съ него. Тѣ знаятъ, че най-малкото докосване до злото е въ състояние да ги опорочи. За да обяснятъ произхода на злото, нѣкои философи го свързватъ съ слизането на Луцифера на земята. Това сж детински разбирания, детинска философия. Въ това твърдение нѣма никаква истина. Изворътъ на злото се крие въ самия човѣкъ — нищо повече! Запримѣръ, красивата мома е въ състояние да накара нѣкой момъкъ да направи престѣпление. Обаче, ангелътъ никога не може да застави момъка да извърши нѣкакво престѣпление. Значи, отъ една страна злото се крие у момата, която указва лошо влияние върху момъка; отъ друга страна злото се крие у момъка, който веднага се подава на влиянието на момата и върши престѣпления. Всички желанія у човѣка, които водятъ къмъ престѣпления, сж неестествени. Ще кажете, че тази красива мома е невинна. — Не, тя е въ състояние да завърти ума на сто момци и да ги продаде. Въ това отношение красивата мома мяза на цѣлина, която ще одере кожата на много господари, докато я разработятъ. Единъ грѣцки свещеникъ купилъ една такава нива и се обърналъ къмъ нея съ думитѣ: Да знаешъ, че свещеникъ ще те владѣе сега! Нивата му отговорила: На колко хора като тебе съмъ одрала кожата! За красивата мома пѣкъ може да се каже: Колко млади момци е отбила отъ пжтя имъ!

Красотата не е нѣщо физическо. Тя е изразъ на идея, която не може да се осмисли на земята. Красотата принадлежи на единъ далеченъ свѣтъ, но понѣкога човѣкъ мисли, че може да завладѣе красота-

та, а съ нея заедно и свѣта, къмъ който тя принадлежи. Като не разбиратъ това, хората се стремятъ къмъ богатство, къмъ знание, за да станатъ щастливи. Тѣ не дозиравтъ даже, че като придобиятъ богатство, вмѣсто да станатъ щастливи, ще се натоварятъ съ излишенъ багажъ. Като придобиятъ знание, вмѣсто да станатъ учени, ще изгубятъ и това, което иматъ. Има едно богатство, едно знание, отъ които хората не само че не ставатъ щастливи, но всичко загубватъ. То е човѣшко, материално богатство и знание. Обаче, има и такова богатство и знание, отъ които човѣкъ става и щастливъ, и ученъ, и здравъ. То е Божествено богатство, Божествено знание. Други пѣкъ мислятъ, че като остарѣятъ, ще станатъ по-умни, по-учени. — Ако тѣ сж служили на човѣшкото въ себе си, не само че нѣма да станатъ учени, но ще станатъ за посмѣшище на хората. Религиознитѣ пѣкъ казватъ: Като отидемъ на онзи свѣтъ, тогава ще научимъ всичко. — Тѣ ходили ли сж на онзи свѣтъ, да знаятъ, какво има тамъ? — Пророцитѣ сж говорили за онзи свѣтъ. — Ти самъ имашъ ли нѣкаква опитностъ за онзи свѣтъ? — Ималъ съмъ малки прозрения. — Това още нищо не значи. Да видишъ паритѣ отдалечъ, или да ги имашъ въ джоба си, това сж две различни нѣща. Следователно, само онзи може да отиде на онзи свѣтъ и да се ползува отъ условията му, който и на земята е разполагалъ съ положителни знания. Той трѣбва да познава добре живота на земята, за да се ползува отъ живота, науката и културата на онзи свѣтъ. Само този човѣкъ ще разбере законитѣ на онзи свѣтъ, ще ги използва добре и ще види, че въ всѣко отношение онзи свѣтъ седи по-високо отъ физическия. Иначе, и да влѣзе въ онзи свѣтъ, нищо нѣма да разбере. Както е влѣзълъ, така ще излѣзе — безъ никакви опитности и знания.

Когато говорятъ за онзи свѣтъ, съвременнитѣ хора си го представятъ като нѣщо въздухообразно, което се намира въ пространството нѣкъде. — Не, онзи свѣтъ не е въздухообразенъ. Тѣй щото, когато говори за нѣщо, човѣкъ трѣбва да има ясна, точна представа за нѣщата, а не само да си ги въобразява. Мнението на мнозина за онзи свѣтъ е такова, каквото е мнението на мравката за човѣшкия свѣтъ. Ако запитате мравката де е човѣшкиятъ свѣтъ, тя ще каже, че е нѣкъде да-

лечъ отъ нея, въ пространството. — Защо е така? — Защото човѣшкиятъ свѣтъ е отвлѣчено понятие за нравката. Въ сжщностъ, нравката и човѣкътъ живѣятъ на едно и сжщо мѣсто. Разликата е само въ съзнание-то имъ. Следователно, този и онзи свѣтъ сж на едно и сжщо мѣсто. Дето човѣкъ живѣе, тамъ и ангелитѣ живѣятъ. Както нравката лази по човѣка, и той я хвърля долу, така и човѣкъ понѣкога се качва на врата, или на гърба на нѣкой ангелъ, който му казва: Слѣзъ долу, мѣстото ти не е тукъ. За небето, за онзи свѣтъ може да се каже следното: „Нито око е видѣло, нито ухо е чуло това, което небето представя“. Както нравката нѣма представа за живота, науката и културата на човѣка, така и хората нѣматъ представа за живота на небето, за науката и културата на сжществата, които живѣятъ тамъ.

Стотникътъ казва на Христа: „Кажи само речъ, и момчето ми ще бжде здраво!“ Не само момчето на стотника е било болно преди две хиляди години, но когото и да запитате днесъ за здравето му, всѣки ще каже, че не е напълно добре — все го боли нѣщо. Въ който домъ и да влѣзете, все ще намѣрите нѣкой болень: или момчето, или момичето, или майката, или бащата. „Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе.“ Момчето представя човѣшкия умъ; момичето — човѣшкото сърдце. Заболѣе ли умътъ или сърдцето на човѣка, той трѣбва да се обърне къмъ Христа, да го излѣкува. Само Христосъ е въ състояние да излѣкува ума и сърдцето на човѣка. Човѣшката мисль, т. е. момчето въ човѣка трѣбва да вземе ралото и да започне да пише и да рисува върху земята, за да оздравѣе. И ако човѣкъ съ ума си не може да разреши задачитѣ, които животътъ му представя, защо му е този умъ? Ако сърдцето у човѣка не може да реши задачитѣ, които животътъ му представя, защо му е това сърдце? Ние знаемъ, че сърдцето на човѣка, съ милиони и милиарди клетки въ него, изпраща кръвь по цѣлото тѣло. Сжщото сърдце трѣбва да се подхранва отъ велики и благородни чувства. Мнозина казватъ, че човѣкъ не трѣбва да бжде много чувствителень, за да не страда. Щомъ е така, тогава и сърдцето на човѣка не трѣбва да изпраща кръвь по тѣлото. — Не, както сърдцето храни тѣлото чрезъ кръвьта, така сжщо чувствата, сж необходи-

ми за храна на сърдцето. Мисълта на човѣка представя нервната система, която трѣбва да се храни съ артериална кръвь. Ако артериалната кръвь престане да функционира, съ нея заедно престава и нервната система. Значи, между кръвьта въ сърдцето и кръвьта въ мисълта на човѣка има тѣсна връзка. Ако човѣкъ осакати сърдцето си, ще осакати и мозъка си.

Следователно, за да се развива правилно, човѣкъ трѣбва да храни ума си съ велики мисли, сърдцето си — съ възвишени и благородни чувства и волята си — съ благородни постѣпки. Ако човѣкъ не се подхранва съ такива мисли, чувства и постѣпки, той не може да се нарече истински човѣкъ. Може ли да се нарече човѣкъ този, който цѣлъ животъ е давалъ пари съ лихва на хората, и следъ смъртъта си остава сто хиляди лева за погребение, съ желание да го погребатъ на еди-кое си мѣсто, съ еди-колко си свещеници? Това не е човѣкъ, това е посмѣшище на свѣта. Като наближи смъртъта на човѣка, той трѣбва да каже на близкитѣ си никѣде да не го погребватъ и никой да не го опѣва. — Какъ е възможно това? — Възможно е, разбира се. Когато детето се роди, опѣватъ ли го? Защо тогава, като умре сжщиятъ човѣкъ, викатъ свещеници да го опѣватъ и заравятъ въ земята? Какъвъ смисълъ има тогава животътъ? Какъвъ смисълъ има раждането, ако между него и смъртъта нѣма никаква връзка? Често хората казватъ: Какъвъ ще бѣде краятъ на нашия животъ? Подъ край на живота си тѣ разбиратъ смъртъта. Споредъ насъ, нито раждането е начало на живота, нито смъртъта — край. Човѣкъ е сжществувалъ и преди раждането си, ще сжществува и следъ смъртъта си. Раждането и смъртъта сж само възможности за човѣка да научи, да придобие нѣщо, а сжщевременно и да се освободи отъ известни ограничения. — Докажи това! — Нѣма какво да го доказвамъ. Преди още да се е родилъ нѣкой човѣкъ, азъ съмъ се разговарялъ съ него. Преди да дойде на земята, Христосъ се разговаряше съ ученицитѣ си. Следъ възкресението Той пакъ се разговаряше съ тѣхъ. Преди да слѣзе на земята, Христосъ е билъ по-великъ. Обаче, като слѣзе на земята, Той се смири, прие рабски образъ. Не само Христосъ, но и обикновениятъ човѣкъ се ражда съ го-

лѣми проекти за бждещето, съ голѣма програма за работа, за открития и постижения, но като умре, отпусне ржцетѣ си и казва, че нищо не е постигналъ. Обаче, близкитѣ му ще го облѣкатъ, ще го турятъ въ хубавъ сандѣкъ, ще му държатъ надгробни речи, докато най-после го пустнатъ въ гроба, затиснатъ го отгоре съ прѣстъ и кажатъ: Богъ да го прости! Какъ ще го прости Богъ, като го турятъ въ черната земя и го затиснатъ отгоре съ прѣстъ? Сама по себе си тази мисль е невѣрна, изопачена, вследствие на което разваля човѣшкото съзнание. И за Христа се казва, че билъ погребанъ, но Той прекара въ гроба само два и половина дѣня. Следъ това ангелъ Господенъ слѣзе отъ небето, свали камъка отъ гроба, и Христосъ възкрѣсна.

Днесъ всички хора разискватъ върху въпроса, наистина ли Христосъ е възкрѣсналъ. За да се убеди човѣкъ въ възкресението, трѣбва да се пишатъ цѣли трактати. Преди да се докаже възкресението, трѣбва да се запитате, възможно ли е човѣкъ да умре? Първо трѣбва да се докаже, дали наистина човѣкъ умира, а после — дали човѣкъ може да възкрѣсне. Споредъ мене невъзможно е човѣкъ да умре. Щомъ не признавамъ смъртта, като естествено последствие иде възкресението. Ще кажете, че човѣкъ умира, защото сърдцето му престава да работи. — Ами преди да се роди човѣкъ, сърдцето му пакъ не е работило. Това не значи, че той е билъ мъртавъ. Ако бѣше мъртавъ, той нѣмаше да се роди. Хората сж съгласни по-скоро да приематъ негативнитѣ, отрицателнитѣ величини въ живота, отколкото положителнитѣ. Тѣ по-скоро приематъ твърдението, че човѣкъ умира, отколкото това, че човѣкъ може да възкрѣсне. Първото твърдение приематъ като аксиома, а второто отричатъ. Тѣ казватъ: Ще се мре — нищо повече. Въ това отношение тѣ мязатъ на затворника, който казва: Нѣма какво да се прави, ще се лежи въ затворъ. И мързеливиятъ ученикъ, който е повтарялъ нѣколко класа, казва: Нѣма какво да се прави, ще ме изключатъ отъ гимназията. Тѣй щото, когато нѣкой казва, че ще се мре, това значи, че той се признава за неспособенъ ученикъ, когото изключватъ отъ училище. Смъртта не е нищо друго, освенъ изключване отъ училището. Вие знаете, че само неспособниятъ ученикъ изключватъ отъ училище, а способниятъ ученикъ ми-

нава отъ класъ въ класъ, отъ едно училище въ друго, докато се усъвършенствува. Въ народното събрание има квестори, които изпжждатъ навънъ всѣки, който говори повече, отколкото трѣбва. Взиматъ думата му и го изпращатъ на мѣстото му. Въ това отношение смъртта е квесторъ, който задига съ себе си всѣки неспособенъ, мързеливъ ученикъ.

И тъй, за да се справите съ проблемитѣ на живота, мислете като разумни, а не като обикновени хора. Мислите ли като обикновени хора, вие опетнявате Господа въ себе си. Който приема, че Богъ живѣе въ него, той не може да допусне, че Богъ въ него ще умре. Или, щомъ приема, че той живѣе въ Бога, и за себе си не може да допусне, че ще умре. Казано е въ Писанието: „Азъ съмъ пжтътъ, истината и животътъ.“ Докато живѣе на земята, човѣкъ може да грѣши, да се натѣква на редъ противоречия, но никога не трѣбва да мисли, че ще умре. Да допусне човѣкъ, че ще умре, това е неразбиране на живота. Ако смъртта разрешава въпроситѣ на живота, има смисълъ тя да се приеме. Но ако смъртта нищо не разрешава, тя не може да се приеме. Кой човѣкъ е билъ щастливъ, когато нѣкой отъ близкитѣ му е заминалъ за онзи свѣтъ? Когато нѣкои сж загубвали близкитѣ си, идвали сж при мене да ме питатъ, има ли другъ свѣтъ, могатъ ли да видятъ своя близъкъ. Казвалъ съмъ имъ, че има другъ свѣтъ, и когато пожелаятъ, могатъ да видятъ своя близъкъ. Тѣ могатъ да го видятъ, но той не може да отиде при тѣхъ, защото вратата за този свѣтъ е много тѣсна. Който иска да отиде на онзи свѣтъ, той трѣбва да се смали, съвършено да се разговари, да нѣма никакъвъ багажъ съ себе си. Мнозина питатъ, могатъ ли да се разговарятъ съ мъртвитѣ. Съ мъртвитѣ не могатъ да се разговарятъ, но съ живитѣ, а мъртвитѣ сж живи. Щомъ мъртвитѣ сж живи, вие можете да се разговаряте съ тѣхъ. Както човѣкъ може да излѣзе отъ кжщата си, да се срѣща съ хора и да се разговаря съ тѣхъ, така и заминалиятъ за онзи свѣтъ може да излѣзе отъ тѣлото си и пакъ да е живъ.

По отношение на въпроситѣ за смъртта и за живота, както и за редъ още въпроси, хората се намиратъ предъ противоречия или предъ голѣми заблуждения поради това, че не могатъ да се домогнатъ до истина-

та. Отъ заинтересувани хора тѣ чуватъ най-противоречиви нѣща за това, кое е право учение и кое — криво. Споредъ насъ, всѣко учение, което помага на човѣшкия умъ да добие своята първоначална свѣтлина, е право; всѣко учение, което помага на човѣшкото сърдце да добие своята първоначална чистота, е право; всѣко учение, което помага на човѣшката воля да добие своята първоначална сила, е право. Всѣко право учение пѣкъ е Божествено. Всѣко друго учение, което помрачава човѣшкия умъ, огрубява човѣшкото сърдце и обезсилва човѣшката воля, е криво. Кривото учение не може да бжде Божествено. Божественото учение трѣбва да се отдѣли отъ човѣшкото. То носи животъ въ себе си. Човѣшките учения носятъ повече смъртъ, а по-малко животъ. Следователно, човѣкъ самъ си създава смъртъта. Докато човѣкъ разреши проблемата за живота и за смъртъта, главата му ще побѣлѣе. Какво по-красиво отъ това, да побѣлѣе главата на човѣка? Когато платното е небѣлено, то не е хубаво. Щомъ се избѣли, то става за работа. Сжщото може да се каже и за човѣка: когато косата на човѣка побѣлѣе, той става вече за работа. Хората мислятъ тѣкмо обратно. Тѣ казватъ: Човѣкъ мисли право, докато косата му не е побѣлѣла. Побѣлѣе ли веднѣжъ, той вече извѣтрява. Споредъ насъ, човѣкъ, на когото коситѣ не сж побѣлѣли, минава за вѣтренъ човѣкъ, за човѣкъ на настроения. Когато мома или момъкъ види първия бѣлъ косъмъ на главата си, въздѣхва дълбоко и казва: Започнахъ вече да остарявамъ. Щомъ види вторъ бѣлъ косъмъ, пакъ въздѣхва и казва: Старѣя вече. Губя силитѣ си, губя красотата си. День следъ день бѣлитѣ коси се явяватъ на главата му, и той все повече съжالياва, че старостъта иде. Не съжالياвайте за чернитѣ коси, но за всичко благодарете. Благодарете и за чернитѣ, и за бѣлитѣ коси и ползуйте се отъ условията, които тѣ носятъ съ себе си.

Какво носятъ бѣлитѣ коси? — Тѣ носятъ сжщото благословение за човѣка, каквото и чернитѣ коси. Който иска да има черни коси, той не трѣбва да чака времето, коситѣ му да побѣлѣятъ, и тогава да ги черни, но още сега да пристѣпи къмъ опита: да направи коситѣ си черни и сжщевременно да се подмлади. Въ продължение на петъ години най-много човѣкъ може да се подмлади. За да постигне това, той трѣбва

да пристъпи къмъ следния опитъ: Всѣка вечеръ, като си лѣга, да си каже, че на сутринъта ще намѣри на главата си единъ черъ косъмъ. На другата вечеръ да си каже пакъ сжщото. И наистина, всѣка сутринъ той ще намира по единъ почернѣлъ косъмъ. День следъ день космитъ му ще почерняватъ, докато една сутринъ види, че цѣлата коса е станала черна. Това зависи отъ силата на мисълта му и отъ неговата вѣра. Сила е човѣшката мисълъ, но тя трѣбва да се тури въ действие. За това, обаче, се иска нова философия, новъ начинъ на мислене. Безъ новата философия на живота, безъ новата мисълъ, никакви педагогически правила не сж въ състояние да измѣнятъ човѣка. Съвременнитъ учени прилагатъ редъ педагогически правила за възпитание на младежъта, но въ края на краищата, хората умиратъ и съ педагогия, и безъ педагогия. Тѣ се изопачаватъ и съ педагогия, и безъ педагогия. — Какво трѣбва да се прави тогава? — Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ вътрешната, положителна наука, която осмисля живота. За да се домогне до тази наука, човѣкъ се нуждае отъ вѣра. Вѣрата му трѣбва да бжде толкова силна, че при най-голѣмитъ изпитания да не се разколебае. Колкото повече издържате на изпитанията, толкова повече вѣрата ви ще се усилва. Колцина отъ васъ се наематъ съ опита да почернятъ косата си? Ще кажатъ нѣкои, че не е добре човѣкъ да прави косата си черна. — Ами добре ли е направилъ, като я побѣлилъ? Колкото добре е направилъ, като я побѣлилъ, толкова добре ще е, ако я почерни. Ако почерняването на единъ косъмъ е въ състояние да подигне съзнание-то на човѣка и да увеличи вѣрата му въ Бога, заслужава да се направи този опитъ. По-добре е човѣкъ да почерни косата си съ силата на своята мисълъ, отколкото да прибѣгва до различни козметически срѣдства.

„Речи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе.“ Привилегия е за човѣка да получи отговоръ на своята молитва отъ Христа, или отъ Бога. Всѣки човѣкъ има по единъ лотариенъ билетъ и чака времето на неговото теглене, да види, печели ли, или не. Докато върви по пѣтя на невежеството, човѣкъ не може да очаква никаква печалба. Ако спечели нѣщо, това ще бжде нѣкаква случайностъ. Въ Англия има щастливи случаи на печалби, но тѣ почиватъ на знание. Нѣкой човѣкъ

иска да спечели, но преди да купи лотариенъ билетъ, той отива при единъ знаменитъ астрологъ, дава му десетъ хиляди лева и го моли да направи точно изчисление, кой номеръ отъ билетитѣ печели. Астрологътъ прави изчисление и намира единъ отъ номерата на печелившитѣ билети. Този господинъ намира посочения номеръ и въ деня на тегленето се указва, че печели 30,000 лв.. Значи, той е платилъ 10,000 лв., но е спечелилъ 20,000 лв.. Астрологътъ може да прави такива изчисления, но не за себе си. Той има право да услужва на хората, но що се отнася до него, това не му се позволява. Достатъчно е да вземе той отъ десетина души по десетъ хиляди лева, за услугата, която имъ е направилъ. Ще питате, дали е позволено на човѣка да използва знанията на ученитѣ, за да спечели нѣкаква сума. — Позволено ли е да безпокоите Господа съ вашето недоволство? По-добре е човѣкъ да плати известна сума на единъ астрологъ и да си купи билетъ, който печели, отколкото всѣки день да безпокои Господа съ своето недоволство. Добре, че съществува законъ, чрезъ който човѣкъ може да провери известна закономерностъ въ природата. Той трѣбва да благодари, че по този начинъ се домогва до известно знание. Ако майката знае тази наука чрезъ изчисления тя ще разбере, дали болното ѝ дете ще оздравѣе, или не. Ако нѣкое дете се разболѣе въ периода на празнене на луната, то непременно ще оздравѣе. Ако се разболѣе презъ времето, когато слънцето отива къмъ южното полушарие, отъ 22 септемврий нататкъ, то непременно ще оздравѣе. Но и при тѣзи благоприятни условия за оздравяване на детето, съ своитѣ отрицателни мисли майката може да усложни състоянието му и преждевременно да го изпрати на онзи свѣтъ. Тя ще се тревожи, ще вика единъ, втори лѣкаръ, ще правятъ инжекции на детето, докато най-после вложи и въ своята глава, и въ главата на детето отрицателната мисълъ, че ще умре. Както е мислила, така става — детето умира.

Има нѣща въ свѣта, които сж възможни, но има и такива, които сж невъзможни. Тѣй щото, човѣкъ трѣбва да знае, каква е вѣроятността да стане нѣщо, или да не стане. За всѣки даденъ случай, човѣкъ трѣбва да знае, каква е вѣроятността да умре, или да остане

живъ. Дойде ли до смъртъ, небето всѣкога предупреждава човѣка, да я избегне по нѣкакъвъ начинъ. Страданията, изпитанията не сж нищо друго, освенъ предупреждения отъ невидимия свѣтъ, които иматъ за целъ да предпазятъ човѣка отъ смъртъ. Безъ тѣхъ човѣкъ би отивалъ къмъ смъртъта, както мухата — къмъ огъня. Като не подозира, колко много е изложенъ на изненади въ живота си, човѣкъ иска да бжде щастливъ. Той не знае, че тѣй, както живѣе, не само не може да бжде щастливъ, но голѣми нещастия го чакатъ. Строго опредѣлено е, кога човѣкъ може да бжде щастливъ. Не е голѣма наука да опредѣлите на човѣка, може ли да бжде щастливъ, или не. Не е нужно да търсите специални гадатели да ви предсказватъ, ще бждете ли щастливи. Когато астрологътъ погледне въ хороскопа на нѣкой човѣкъ, той вижда нѣща, които другитѣ не виждатъ. Когато химикътъ анализира кръвта на нѣкой човѣкъ, той веднага ще му каже, че кръвта му е нечиста, и сжщевременно ще му препорѣча методъ за пречистването ѝ: начинъ на хранене, на живѣене и т. н. Всѣка майка е въ състояние да помогне на своитѣ деца, да имъ покаже начинъ за правилно живѣене. За това, обаче, тя сама трѣбва да води чистъ, светъ животъ. Ако майката не води добъръ, чистъ животъ, тя сама ще умори децата си. Какъ? — Съ храната, съ начина, по който ги учи да живѣятъ.

Единъ младъ българинъ прекаралъ шестъ години въ Франция, дето се научилъ да яде малко. Като се върналъ въ България, майка му започнала да готви най-различни ястия, да го задоволи, да го изхрани добре, защото ѝ се виждалъ слабъ. Синътъ винаги протестиралъ, защото се отвикналъ отъ много ядене и казалъ на майка си, че докато билъ въ Франция, винаги ялъ малко, но сладко. Откакъ се е върналъ, не се чувствува добре.

Сега и на васъ казвамъ: Малко ще ядете, но спокойно, съ благодарностъ, че сте яли сладко. Англичанитѣ ядатъ по три пжти на день, а лордоветѣ по четири пжти, но това не говори за нѣкаква висока култура. По отношение на храната, англичанитѣ водятъ много нехигиениченъ животъ. Запримѣръ, следъ като изпиятъ едно горещо кафе, тѣ изяждатъ най-малко 250 грама

сладоледъ. Тази е причината, задето жбитѣ имъ лесно падатъ, а сжщевременно и стомахътъ имъ се разстройва. Обикновено рѣзката промѣна на температурата се отразява зле върху човѣшкия организъмъ. По-разумнитѣ англичани почватъ да избѣгватъ този начинъ на хранене, на живѣене. Следъ всичко това, хората обичатъ да подражаватъ на западно-европейскитѣ народи, като на високо културни. Споредъ мене, ако искате да подражавате на западната култура, приемоте отъ нея само онова, което е хубаво и правилно.

Какво правятъ нѣкои отъ съвременнитѣ хора? Като наблюдаватъ, какъ известни лица, общества или народи правятъ гимнастика сутринъ рано, какъ посрѣщатъ изгрѣването на слънцето и се пекатъ на раннитѣ слънчеви лжи, като най-полезни, тѣ ги осждаатъ. Въпрѣки това, въ който народъ отидете днесъ, навсѣкжде ще намѣрите хора, които използватъ раннитѣ слънчеви лжи, чистия въздухъ, гимнастикитѣ, пиене на гореща вода, за да подобрятъ здравето си и да усилятъ своя организъмъ. Въ България мнозина се противопоставятъ на тия нѣща и всѣки, който излиза сутринъ, преди изгрѣвъ слънце, на разходка, наричатъ го идолопоклонникъ. Като физическо сжщество, човѣкъ трѣбва да прави упражнения — нищо повече. Той трѣбва да става рано сутринъ, да излиза вънъ на чистъ въздухъ, да посрѣща първитѣ слънчеви лжи, които съдържатъ специфична енергия, полезна за всички живи организми. Който се лени да става рано, да посрѣща раннитѣ слънчеви лжи, колкото и да се грѣе на обѣднитѣ лжи на слънцето, той нищо нѣма да придобие.

Съвременното човѣчество се нуждае отъ ново възпитание, нова наука, нова философия, които да съединятъ духовния животъ съ физическия. Физическиятъ животъ е изразъ на Божественото въ свѣта, а духовниятъ е срѣда, въ която Божествениятъ животъ се проявява и реализира. Безъ духовния животъ физическиятъ не може да даде на човѣка нѣщо вѣчно и неизмѣнно. Духовниятъ животъ осмисля физическия. Безъ духовния животъ физическиятъ огрубява човѣка. Възвишеното, красивото, чистото у човѣка, това е духовното начало въ него. То представя истинския човѣкъ. За да не губи духовното въ себе си, човѣкъ трѣбва да

се пази отъ физическото, отъ животинското, което го прави грубъ, втвърдява мускулитъ му, и той губи всѣкава пѣргавина и подвижностъ въ себе си. Огрубѣли, човѣкъ губи красотата си, губи своята пластичностъ. Щомъ стане грубъ, той е изложенъ на смъртъ. Животинското, физическото начало у човѣка се отличава отъ духовното по това, че първото е смъртно, а второто — безсмъртно.

Сегашниятъ човѣкъ трѣбва да работи усилено върху себе си за създаване на ново тѣло, на новъ типъ. Новиятъ човѣкъ живѣе въ областта на безсмъртието. По това, именно, се отличава новиятъ човѣкъ отъ стария. Като се взрете внимателно въ лицето на човѣка, вие веднага ще опредѣлите, колко години ще живѣе. Всичко е написано върху лицето на човѣка. Нѣкой иска да му се предскаже, каква сѣдба го чака. Всичко, което е опредѣлено на човѣка да мине, може да се предскаже, но той не е готовъ да го чуе — отъ страхъ ще умре.

Единъ день чумата отивала въ Багдаты. Единъ човѣкъ я срещналъ и я запиталъ: Кѣде отивашъ? — Въ Багдаты. — Колко души ще вземешъ? — Хиляда. На връщане отъ Багдаты сѣщиятъ човѣкъ я срещналъ и я запиталъ: Свърши ли си работата? — Свършихъ. — Колко души взе? — Около 20,000. — Ами нали каза, че ще вземешъ само хиляда? — Да, азъ взехъ само хиляда души, но останалитъ 19,000 умрѣха отъ страхъ. Наистина, ако проследите процента на смъртнитъ случаи въ човѣшкия животъ, ще видите, че голѣма частъ отъ хората умиратъ отъ страхъ. Когато срещнете днесъ, все за смъртъ говори. Всѣки казва, че ще умре, ще го опѣватъ, ще го погребатъ въ черната земя и т. н. Малцина говорятъ за живота, като за нѣщо реално и вѣчно. Това сѣ само ония, които вѣрватъ въ Бога, вѣрватъ въ живота, въ любовта и уповаватъ на великото и възвишеното.

Единъ свещеникъ, добъръ и чистосърдеченъ човѣкъ, разправяше единъ день, какви мрачни мисли го занимавали. „Ето, 30 години вече служа на Бога, но виждамъ, че вѣрата ми е слаба. Често си мисля, какво ще стане съ мене, като умра“. — Нали вѣрвашъ въ Бога, въ онзи свѣтъ? Защо се смушавашъ? — Вѣрвамъ, но се

безпокоя, какво ще бжде състоянието ми, докато влѣза въ онзи свѣтъ. Какво ще правя въ гроба? Дано не прекарамъ много време тамъ.

Новото поколѣние се нуждае отъ нова наука, отъ свѣтлината на Христовото учение, отъ положителната философия на живота. При тѣзи условия на живота, човѣкъ има по-голѣми възможности да живѣе, отколкото да умира; той има по-голѣми възможности да бжде богатъ, отколкото сиромашъ; той има по-голѣми възможности да бжде здравъ, отколкото боленъ; той има по-голѣми възможности да бжде ученъ, да разполага съ положителни знания, отколкото да бжде невежа, или човѣкъ, натоваренъ съ голѣмъ багажъ отъ знания, които не може да приложи въ живота си. Какво виждаме въ сжщностъ? — Точно обратно: повече смъртни случаи, повече болни, отколкото здрави; повече сиромаси, отколкото богати; повече невежи, или привидно учени, отколкото истински учени. Запримѣрь, днесъ хората боравятъ съ числа, пишатъ ги, извършватъ съ тѣхъ различни действия, безъ да подозиратъ, че всѣко число крие въ себе си редъ положителни или отрицателни сили, които могатъ да се използватъ въ живота на своето време и мѣсто. Ако хората могатъ да използватъ съзнателно силитѣ, които сж вложени въ числата, тѣ коренно ще се преобразятъ. Понеже не могатъ да се справятъ съ силитѣ, вложени въ числото 13, хората се страхуватъ отъ него. Тази е причината, задето мнозина избѣгватъ да живѣятъ въ кжща, която има номеръ 13, или въ стая на хотелъ съ номеръ 13, или да започнатъ работа на 13 число и т. н. Казвате, че $2 \times 2 = 4$, или $4 \times 4 = 16$. Какво означава числото 4, или числото 16? Нѣкой продалъ двата си пѣтела по два лева. Два пѣтела по два лева правятъ четири лева. Значи, той се лишилъ отъ пѣтлитѣ, които всѣка сутринъ кукуригали и го събуждали, за да получи отъ тѣхъ четири лева. Такова смѣтане съ числата, обаче, не разрешава важнитѣ житейски въпроси.

Какво представя пѣтельтъ? Пѣтельтъ може да се уподоби на човѣшкия умъ. Ако човѣкъ продаде пѣтела си, т. е. своя умъ за нѣколко лева, той ще кукурига ли? Или, ако човѣкъ направи нѣкакво престѣпление, пѣтельтъ, т. е. умътъ му ще кукурига ли? — Нѣма да

кукурига. Той ще престане да пѣе, ще се затвори въ себе си и ще млъкне. Всѣко престѣпление води следъ себе си отдалечаване, изгубване на пѣтлитѣ, преставане на кукуригането. Когато пѣтелътъ на човѣка престане да пѣе, непременно въ живота му ще се случи нѣкакво нещастие. Докато пѣтлитѣ на хората кукуригатъ, тѣ могатъ да се радватъ на щастливъ, добъръ животъ. Каква по-красива музика искате отъ тази, да слушате, какъ пѣтлитѣ единъ следъ другъ се изреждатъ да пѣятъ своята пѣсенъ? Това е цѣла симфония. Всички пѣтли не пѣятъ еднакво: едни пѣятъ по-хубаво, други — по-лошо.

Студентъ отива да следва въ странство. Пѣтелътъ се обръща къмъ него и започва да кукурига. Това не е случайно явление. Пѣтелътъ предсказва на този младежъ, че като отива въ странство да учи, ще свърши наукитѣ си добре и ще се върне у дома си съ голѣми придобивки. Ако студентътъ разбира езика на пѣтела, трѣбва да му благодари и като се върне отъ странство да го възнагради добре. Съ кукуригането си пѣтелътъ иска да каже на студента: Бжди уменъ, смѣлъ, като мене, кукуригай и отъ нищо не се страхувай! Не мислете, че това сж празни думи. Не, въ кукуригането на пѣтела има строго опредѣлена мисль. То не е случайно. Природата използва разумно всичко, което е създадала. Тя си служи съ живитѣ същества като съ символи. Тѣ представятъ нейния езикъ. Тя говори чрезъ тѣхъ. Въ всѣко нѣщо се крие една Божествена идея. Както и да разглеждате живота и явленията въ него, въ всичко се крие вътрешна разумность, която има правилни отношения къмъ хората, както и къмъ всички живи същества. Който разбира тази разумность и ѝ се подчинява, той ще бже въ състояние да подобри живота си.

И тъй, $2 \times 2 = 4$. Обаче, не казвайте, че трѣбва да продадете двата пѣтела, които имате, по два лева, за да получите отъ тѣхъ четири лева, но кажете си: Ще давамъ всѣка сутринъ по малко житце на петлитѣ си, да пѣятъ добре. Въ продължение на една година ще изразходвамъ четири килограма жито, но ще ги възнаградя за хубавото кукуригане. Това е правилното разрешение на въпроса, а не да продаваме пѣтлитѣ, които

кукуригатъ хубаво. Хранете пѣтела си съ жито! Това значи: хранете ума съ свѣтли и възвишени мисли!» Четете хубави книги, въ които се говори за слънцето, за луната, за звездитѣ, за животнитѣ, растенията и минералитѣ — за всичко, което живата, разумна природа е създала. Така само ангели ще слѣзатъ отгоре, ще ви благословятъ и ще кажатъ: „Идете у дома си! Момчето ви ще бѣде здраво“.

„И ще оздравѣ момчето ви въ този часъ“.

-
2. Беседа отъ Учителя, държана на 8 септемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Обикновени и необикновени процеси.

„И тамъ имаше нѣкой си челоуѣкъ, боленъ отъ 38 години.“ *)

Често хората говорятъ за хубави, за красиви работи и се произнасятъ, че тѣ сж необходимости въ живота. Дойде ли въпросъ до здраве, до богатство, хората разглеждатъ тия нѣща като обикновени, като естествени процеси въ живота, вследствие на което не ги ценятъ. Що се отнася до сиромашията, тѣ я разглеждатъ, като необикновенъ, неестественъ процесъ. Въ прѣки това, богатиятъ може да стане сиромасъ, и сиромасътъ може да стане богатъ. Значи, въ живота и въ природата може да става преминаване отъ необикновенъ въ обикновенъ процесъ и отъ обикновенъ въ необикновенъ.

Следователно, когато минаваме отъ единъ процесъ въ другъ, които не сж отъ еднаква степенъ, ние придобиваме ново познаване на нѣщата. Достатъчно е природата да постави богатия при положение да изгуби богатството си и да стане сиромасъ, за да придобие той трезви идеи за живота. Само като сиромасъ той може да има ясна представа за сиромашията и да се произнася за нея правилно. Ако богатиятъ не е позналъ сиромашията, той ще говори само за своето богатство: за имотитѣ, за кжжитѣ, за говедата си и т. н. И ако сиромасътъ не е позналъ богатството, той ще говори само за своята сиромашия: за скжсанитѣ си дрехи, обуца и т. н. Ако срещнешъ единъ здравъ човѣкъ, който никога не е боледувалъ, той ще ви разправя за своитѣ мускули, за това, какво може да направи съ тѣхъ. Ако посетите единъ човѣкъ, който е боледувалъ дълго време, той ще ви разправя изключително за болестъта си. Интересно е, че когато Христосъ бѣше на земята, не се срѣщаше съ царе, съ князе, съ патриарси, но се движеше повече между страдащи, болни, сакати и съ тѣхъ се разговаряше. Той посети

кжпалнята, въ която отиваха болни да се лѣкуватъ, и тамъ срещна единъ боленъ отъ 38 години, съ когото започна да се разговаря. Какво ще му каже този боленъ? — Ще Му разправа за своитѣ болки, за своитѣ нещастия. Христосъ го запитва: Защо си дошълъ въ това училище? Какво те доведе тукъ? Болниятъ отговорилъ: Учителю, отъ 38 г. съмъ въ това училище и още не мога да свърша. Професоритѣ постоянно ме кжсатъ. На всички изпити пропадамъ. Мнозина идватъ въ това училище, поседатъ година, две, три, свършватъ и излизатъ въ живота, а азъ всѣка година оставамъ, съ надежда, дано другата година да свърша, но пакъ оставамъ да повтарямъ. — Искашъ ли да свършишъ училището? — Искамъ, разбира се. Христосъ извади единъ дипломъ отъ джоба си, подписа го, подаде го въ ржката му и каза: Хайде, вземи диплома и върви дома си! Този боленъ бѣше единствениятъ човѣкъ, на когото Христосъ подписа дипломъ за свършване на учението по всички правила и изисквания. Въ Евангелието не е писано, че Христосъ е далъ дипломъ на този боленъ, но това е скрита мисълъ, изказана въ друга форма. Когато болниятъ излѣзълъ отъ училището, мнозина го запитваха: „Кой бѣше човѣкътъ, който те излѣкува?“ — Не зная. — Какъ да не знаешъ? Какъ се казва? — Исусъ е името Му.

Какво представя болестъта? — Едно неестествено явление въ живота. Значи, по отношение на физическия свѣтъ, болестъта е неестествено явление, но по отношение на духовния свѣтъ, тя е естествено явление. Грѣхътъ пѣкъ е неестествено явление по отношение на духовния свѣтъ, а естествено — по отношение на физическия. Човѣкъ казва: Веднѣжъ съмъ дошълъ на земята въ тази форма, не мога да не грѣша, не мога да не лъжа. Малко поне, но все ще поизлъжа нѣкога. Когато се разправа, какво направилъ нѣкой човѣкъ, какъ излъгалъ, какъ открадналъ, какъ се скаралъ или сбиль съ нѣкого, всички хора наоколо слушатъ и се смѣятъ, като че се говори за нѣкакви велики подвизи. За духовния свѣтъ, обаче, грѣхътъ е неестествено явление и като такава, тамъ той не е познатъ. Както влизането на нѣкоя опасна болестъ въ единъ домъ внася страхъ и трепетъ, такъвъ страхъ и трепетъ произвежда грѣхътъ въ духовния свѣтъ. Мнозина ис-

катъ да влѣзатъ въ духовния свѣтъ, но като неподготвени тѣ ще видятъ много нѣща, които не ще могатъ да обяснятъ. Тамъ и доброто, и злото сж еднакво застѣпени. Ако надникнете въ духовния свѣтъ, ще видите грамадни, свѣтли здания, съ голѣми прозорци, които ще приемете за училища. Въ сжщностъ тѣ сж затвори. Ако се спрете върху проявитѣ на доброто въ духовния свѣтъ и ги сравните съ тия на земята, ще видите, че въ последнитѣ почти не се забелязва нѣкакъвъ прогресъ. На земята има по-голѣмъ прогресъ въ отрицателното, отколкото въ положителното. И на земята има добро, добри хора, но ако тия хора отидатъ въ духовния свѣтъ, тамъ ще минатъ за престѣпници. Днесъ хората прогресиратъ повече по отрицателенъ, отколкото по положителенъ пжтъ. Най-голѣмиятъ светия на земята, сравненъ съ единъ отъ светиитѣ на небето, минава за затворникъ, за престѣпникъ. Ако пъкъ сравните земния престѣпникъ съ единъ отъ светиитѣ на духовния свѣтъ, земниятъ престѣпникъ изглежда като първокласенъ светия. Следователно, въ духовния свѣтъ и доброто, и злото сж силни, голѣми. Затова често нѣкой казва: Не струва човѣкъ да бжде добъръ. Той не иска да бжде добъръ, защото, ако съ тази доброта влѣзе въ духовния свѣтъ, ще мине за престѣпникъ. Ако пъкъ е лошъ и съ лошевината си влѣзе въ духовния свѣтъ, между лошитѣ хора, тамъ той ще изглежда като светия.

Какво нѣщо е духовниятъ свѣтъ? — Той не може нито да се разбере, нито да се опише. Който и да се заеме да го описва, той ще опише единъ свѣтъ, подобенъ на физическия. Духовниятъ свѣтъ е много по-необятенъ въ своитѣ простори, много по-величественъ отъ физическия. Само онзи може донѣкъде поне да опише духовния свѣтъ, у когото висшето съзнание е пробудено. Когато се говори за духовния животъ, наричатъ го „Вѣчния животъ“. Подъ „Вѣченъ животъ“ се разбира животъ безъ никакви ограничавания, нито по обемъ, нито по прояви на доброта, любовъ, разумность и т. н. Мнозина сж правили опити да опишатъ духовния свѣтъ, но не сж могли. За да се опише, той трѣбва да се види отъ човѣкъ съ висше съзнание, който да разбира, каквото види тамъ, за да може да го преведе въ образи, съответни на земнитѣ. Само така

той може донѣкжде да стане понятенъ и разбранъ за хората. Който е ходилъ въ духовния свѣтъ, може да каже само, че той е много красивъ, но по никой начинъ не може да го опише. Никое човѣшко перо не е въ състояние да опише красотата на духовния свѣтъ. Никой не може да разбере, кжде се крие красотата на добрия, на любещия човѣкъ. Ще каже нѣкой, че красотата на човѣка седи въ неговия носъ. — Не, красотата на човѣка не е нито въ носа, нито въ очитѣ, нито въ устата му. Красотата е нѣщо вътрешно, което се проявява и въ очитѣ, и въ носа, и въ устата, но кжде именно, на кое мѣсто — не може да се каже. >Ако кажете, че красотата на човѣка е нѣкжде въ устата, въ носа или въ очитѣ му, все ще сгрѣшите. — Защо? — Защото устата, очитѣ, носътъ, ушитѣ, езикътъ сж органи, предназначени за нѣкаква служба, но не и за изразъ на красота. Очитѣ сж органъ за възприемане на свѣтлината; ушитѣ — за възприемане на звука; устата — за хранене и за говорене; езикътъ — за вкусане и за говорене; носътъ — за обоняние.

Тѣй щото, щомъ се говори за красота, ние разбираме нѣщо вътрешно, нѣщо неуловимо. Който има любовъ, той е красивъ. Вънъ отъ любовта никаква красота не сжществува. Много хора иматъ красиви очи, правилни носове, красива уста, правилни чѣрти на лицето, но въпрѣки това не сж красиви. — Защо? — Любовъ нѣматъ. Дето е любовта, тамъ е красотата, тамъ е изобилието.

„Боленъ отъ 38 години.“ Да бжде човѣкъ цѣли 38 години боленъ, това е изключително явление въ живота. Мнозина се оплакватъ, че страдатъ, че боледуватъ, че ги мжчи нѣщо. — Това е естествено положение за съвременния човѣкъ. Повече или по-малко, човѣкъ все ще страда. Защо и за какво страда, не е важно — все има нѣкаква причина. Нѣкой младъ човѣкъ свършилъ университетъ, иска да стане професоръ. Ходи натукъ-натамъ, срѣща се съ учени, съ видни хора, всички му обещаваатъ да го направятъ професоръ, но въ края на краищата не успѣва. И той боледува цѣли 38 години, че не е могълъ да стане професоръ. Другъ младъ човѣкъ срещналъ една красива мома, влюбилъ се въ нея, иска да я вземе за жена. Обикаля натукъ-натамъ, не смѣе да ѝ предложи. Докато се реши да ѝ предло-

жи, тя се оженила за другъ. И следъ това този младъ човѣкъ боледувалъ цѣли 38 години, че не е могълъ да се ожени за красивата мома, която обичалъ. Другъ нѣкой иска да стане милионеръ, но не може да успѣе. Нѣкой пѣкъ е роденъ слабъ, хилавъ, иска да придобие здраве, но не може. И най-после, като не могатъ да постигнатъ желанията си и като не разбиратъ причинитѣ за своя неуспѣхъ, казватъ: Божия работа е тази. Това значи: Само Божиятъ умъ е въ състояние да разбере онова, което за човѣка е неразбрано. И, следъ като човѣкъ боледува 38 години, ще дойдатъ единъ, втори, трети да го утешаватъ по единъ или другъ начинъ. — Това сж празни работи. За да не става нужда да утешаватъ човѣка, по-добре нека той бжде доволенъ отъ това, което има. Нѣма защо да търси красива жена. И неговата жена не е грозна. Тръгне ли да търси друга, по-красива, той ще се натъкне на противоречия, съ които не може да се справи. Щомъ ви даватъ говеждо месо, бждете благодарни и на него. Нѣма защо да търсите кокоше месо. Ще кажете, че сте вегетарианци, не търсите нито говеждо, нито кокоше месо. — Въ едно отношение сте вегетарианци, но въ друго сте още месоядци, мязате на културнитѣ хора, които обичатъ да ядатъ месо.

Ако на месоядеца предложатъ печена кокошка или парче пастърма, той ще предпочете кокошката. Тѣй щото, дойде ли нѣкой да ви убеждава, че можете и безъ красива жена, че и безъ професорска катедра можете да живѣете, той е човѣкътъ, който иска да ви застави да предпочетете пастърма предъ кокошка. Видите ли, че нѣкой човѣкъ страда за непостигнатитѣ си желания, не му казвайте, че не трѣбва да скърби, но запитайте го, колко време чака, за да постигне желанията си. И, ако ви каже, че 38 години вече сж се изминали, откакъ очаква да постигне едно свое желание, кажете му, че заслужава не само 38 години да чака, но и 60 години има смисълъ да чака. Когато видите, че учениятъ работи, прави усилия, за да стане професоръ, кажете му, че не само единъ животъ трѣбва да се стреми къмъ професорство, но има смисълъ и десетъ животи наредъ да работи въ това направление, само да постигне желанието си. На младия момѣкъ,

който търси красива мома, кажете да не се обезсърдва. Десетъ животи наредъ нека търси, докато най-после я намѣри. Човѣкъ трѣбва да прави усилия въ живота си, да работи, докато постигне своя идеалъ. Насърдавайте се едни други въ постигане на своя идеалъ, на своитѣ възвишени желанія.

„Тамъ имаше нѣкой си човѣкъ, боленъ отъ 38 години“. Когато видѣ този боленъ, Христосъ го запита: Защо седишъ тука? — Скъсахъ ме професоритѣ ми. Пропаднахъ на изпита, а сега чакамъ реда си, да бжда отново изпитанъ. Христосъ го подложи на изпитъ. Той замѣсти изпитната комисия. Болниятъ издържа изпита си. Тогава Христосъ му каза: Бжди здравъ! Влѣзъ въ живота да работишъ. Въ този часъ болниятъ оздравѣ и напусна кжпалнята. Като влѣзе въ живота, между хората, той започна да разказва, какъ е оздравѣлъ, какво е научилъ презъ тѣзи 38 години. Научихъ се да чакамъ, придобихъ търпение. Следъ това трѣбваше да дойде най-главниятъ професоръ да ме изпита и да ми даде дипломъ за завършено образование. Човѣкъ трѣбва да има високъ идеалъ, да желае да бжде изпитанъ отъ най-видния професоръ въ свѣта и отъ него да получи дипломъ. Красивиятъ момъкъ трѣбва да се ожени за красива мома. Съ години ще я чака, но красивата мома трѣбва да бжде идеалъ на неговата душа. Дотегне ли му да чака и намѣри друга мома, пакъ красива, той нѣма високъ идеалъ. Красивиятъ момъкъ може да се ожени само за красива мома. — Ама дошла нѣкаква болестъ. — Нищо отъ това. И като боленъ, и като здравъ ще чакашъ красивата мома, ще чакашъ най-видния професоръ въ свѣта. Измѣнишъ ли на своя идеалъ, съ тебе всичко е свършено.

Какво нѣщо е болестъта? Да боледува човѣкъ, това значи всички частици на тѣлото му да бждатъ засегнати: да го боли мозъка, сърдцето, дробоветѣ, стомаха — да нѣма частица отъ тѣлото му незасегната. Да боледува човѣкъ, това значи, така да бжде засегнато тѣлото му, че да нѣма миръ нито въ физическия, нито въ духовния, нито въ умствения свѣтъ. Нѣкой казва, че е боленъ, но все още има надежда за оздравяване. — Това не е страшна болестъ. Истински човѣкъ е онзи, вѣрата на когото не се разколебава при никакви условия. Когато дойде въ положение да изгуби подкрепа

отвсѣкжде, той пакъ трѣбва да остане непоколебимъ и твърдъ въ убежденията си. Има нѣщо у човѣка, което никога не отпада. При каквито условия и да попадне, той все вѣрва, че ще изплува по нѣкакъв начинъ. Това е Божественото у човѣка, което никога не отпада. Изгуби ли вѣра и въ него, човѣкъ трѣгва по врачки, по гадатели, дано му кажатъ, какво да прави, какво му предстои да преживѣе и т. н. Споредъ мене, всѣки човѣкъ може да бжде гадателъ на себе си. Подобъръ гадателъ отъ самия него нѣма. Ако човѣкъ самъ не знае, какво ще му се случи, какъ ще могатъ да му гадаятъ външни хора? Нѣкой има да плаща нѣколко полици, които постоянно отлага. Не знае ли той, че ще дойде день, когато изплащането на тия полици ще му се наложи? Трѣбва ли това нѣщо да му предсказватъ различни гадатели? Като не плащашъ задълженията си, ще те биятъ, ще те затварятъ, ще ти налагатъ глоба и т. н. Трѣбва ли при това положение да търсите нѣкой да ви гледа на восъкъ, на бобъ или на карти? Трѣбва ли да търсите астрологъ да ви предсказва бждещето? Какъ познава астрологътъ бждещето ви? Той взима датата на рождението ви и по дадена таблица изчислява, какво е било съчетанието на планетитѣ въ момента на раждането ви. Следъ това той ще каже, че известни планети влияятъ благоприятно, а други, — неблагоприятно върху васъ и оттамъ опредѣлятъ вашето щастие или нещастие.

„И тамъ имаше нѣкой си чловѣкъ, боленъ отъ 38 години“. Какви бѣха планетнитѣ влияния върху този боленъ? Въ момента на неговото раждане, слънцето, марсъ, венера и юпитеръ били въ своя залѣзъ, а не въ изгрѣви. Това бѣха все лоши съчетания, лоши влияния на тия планети. Земята само се е намирала въ своя изгрѣвъ. Цѣлото небе е било затворено за него. Единствената му надежда е била въ земята — на нея само той разчиталъ. Цѣли 38 години този боленъ се е намиралъ при неблагоприятното влияние на тия планети, докато е дошълъ най-после Христосъ, единъ великъ човѣкъ, който му помогналъ. Той станалъ причина за обръщането на тия планети въ друга посока, благоприятна за дадения боленъ. До срѣщата си съ Христа, неговата земя бѣше спрѣла движението си. Щомъ видѣ Христа, земята на болния се раздви-

жи, съзнанието му се подигна нагоре, и всички планети, които не му благоприятствуваха, влѣзоха въ зоната на своя изгрѣвъ. Думитѣ на Христа, „Дигни одѣра си и ходи“, отправени къмъ този боленъ, означаватъ: Напусни старитѣ идеи, откажи се отъ живота, който досега си живѣлъ и върви напредъ!

Следователно, ако искате и вие да се освободите отъ старото, което ви е измъчвало досега, напуснете леглото си, дигнете одѣра си и вървете напредъ. Никога не дръжте въ ума си спомена за нѣкоя своя болестъ, или за нѣкакво минало нещастие. Запазете въ съзнанието си опитноститѣ отъ всичко преживѣно, но не и тѣхнитѣ горчивини. Казвате: Какъ да забравимъ загубитѣ, които сме преживѣли? Какъ да забравимъ деня, когато разбойници влѣзоха въ дома ми и обраха всичкото ми злато? — Считайте, че тия разбойници сж ви направили едно голѣмо добро. Представете си, че трѣбваше да носите това злато на гърба си. Какво щѣше да стане съ васъ, ако сърдцето ви бѣше слабо? Всрѣдъ пжтя щѣхте да капитулирате. Сърдцето ви щѣше да се прѣсне, а вие щѣхте да паднете мъртавъ на земята. Какво ще ви ползватъ паритѣ, ако изгубите живота си? Радвайте се, че разбойниците сж ви освободили отъ единъ голѣмъ товаръ. Обаче, кой отъ днешнитѣ богати хора би счелъ това за привилегия? Той ще се оплаква, че дошли разбойници и го обрали. Едно трѣбва да знаете: Единъ день смъртъта ще дойде, по-страшна отъ всички разбойници на земята и ще вземе не само паритѣ ви, но ще оголи коститѣ ви, ще изпразни главата ви и тогава ще си отиде. Отъ васъ ще остане само единъ празенъ черепъ, по който ученитѣ ще изучаватъ вашия миналъ животъ. Питамъ: Кжде остана богатиятъ човѣкъ, който разполагаше съ злато, съ кжщи, съ имоти?

Ще кажете, че това е философия. — Философия е, наистина, но такава философия, която изключва всички залъгвания, всички заблуждения. Философията на съвременнитѣ хора е преходна. Тя залъгва хората по сжщия начинъ, както се залъгватъ свинетѣ въ кочината. По три-четири пжти на день господарьтъ имъ ги храни, наглежда ги, съ искрено желание въ себе си да ги угои. Като не разбиратъ неговата интимна мисль, тѣ се радватъ на господаря си и се произнасятъ за

него, че е добър човѣкъ. Дойде ли Коледа, господарѣтъ имъ взима ножъ и влиза въ кочината. Като изйде месцето и остави само коститѣ имъ, той е доволенъ, счита, че трудѣтъ му е възнаграденъ. Неговиятъ трудъ е възнаграденъ, но свинетѣ сж отишли вече на онзи свѣтъ. Каква е тази философия? — Философия на смъртта. Обаче, смъртта е врагъ не само на животнитѣ, но и на хората. Последниятъ врагъ, срещу който духовниятъ свѣтъ се бори, това е смъртта. Той иска да освободи човѣчеството отъ този врагъ, който безпощадно го съблича. Тя е оголвала и оголва и грѣшни, и праведни хора.

Сега, всички хора искатъ да станатъ щастливи, и то при най-неблагоприятни условия на живота. Само онзи може да бжде щастливъ, който служи на Бога. А само онзи може правилно да служи на Бога, който се е освободилъ отъ смъртта. Тѣй щото, когато нѣкой пита, какъ трѣбва да служи на Бога, казвамъ: За да служишъ на Бога, ти трѣбва да се освободишъ отъ смъртта. Докато не се освободишъ отъ смъртта, ти не можешъ да служишъ на Бога. Нѣкой иска да се ожени. Казвамъ: Докато не се освободи отъ смъртта, въпросъ за женитба не може да става. Щомъ живѣе въ закона на смъртта, и той, и жена му, и децата му ще станатъ нейни жертви. — Ама азъ съмъ силенъ човѣкъ, ще запазя и себе си, и жена си, и децата си. — Ти ще ги запазишъ толкова, колкото жабата могла да запази квачката и пиленцата ѝ отъ ноктитѣ на орела.

Нѣкога, въ миналото, жабата била поставена на служба, да пази една квачка съ пиленца. Жабата се облѣкла въ униформа — въ мундиръ, съ еполети на рамене, съ златни копчета — и встѣпила въ длѣжността си. Тя взела една дълга връвъ и за единия ѝ край вързала квачката съ пиленцата, а другиятъ край на връвта закачила на себе си. Като се убедила, че ще упазѣ кокошката и пиленцата ѝ по новъ начинъ, тя се успокоила и дълбоко заспала. Единъ орелъ съзрѣлъ кокошката и бързо се спусналъ отъ височината, грабналъ я и бързо се издигналъ нагоре. Заедно съ кокошката, орелѣтъ задигналъ и пиленцата, и жабата, която ги пазѣла. Така сж вързани за крака на жабата всички съвременни хора и мислятъ, че сж осигурени въ жи-

вота си, защото жабата ги пази. Обаче, отъ невиделица нѣкжде, орелътъ ги вижда, спуща се отъ височината и ги задига съ себе си.

Като не разбиратъ дълбокия смисълъ на живота, хората се стремятъ къмъ велики работи, искатъ да направятъ нѣщо, за да увѣковѣчатъ паметта на великитѣ, на заслужилитѣ хора въ свѣта. — Кжде сж тия велики хора? Паметниците имъ седатъ, но кжде сж тѣ? Ще кажете, че има велики хора, има светии, гении, таланти въ свѣта. — Да, цѣлиятъ свѣтъ е пълень съ велики хора, съ светии, съ гении и таланти. Ако е въпросъ за светии, тѣ се срѣщатъ навсѣкжде, но светията трѣбва да се отличава отъ обикновенитѣ хора. — По какво? — По степенята на своята свѣтлина. Дето ходи, той свѣти. Не само неговиятъ пжтъ е освѣтенъ, но и пжтя на всички, които сж въ контактъ съ него. За да запази свѣтлината си, светията никога не трѣбва да грѣши. Щомъ грѣши, той не може да се нарече светия. Той може да е светия, но мъртавъ, а не живъ. Природата се нуждае само отъ живи светии. Най-големиятъ грѣшникъ въ свѣта струва повече отъ бюста на единъ светия. Живъ е грѣшникътъ. Той има условия да расте и да се развива. Щомъ расте, той ще се очисти, и единъ день ще почне да свѣти, като истински светия. Въ душата и на най-големия престѣпникъ се крие нѣщо добро. Кой човѣкъ е престѣпникъ, това още не може да се каже. Предъ хората нѣкой човѣкъ минава за престѣпникъ, обаче, за невидимия свѣтъ не е престѣпникъ. И Христосъ умрѣ като престѣпникъ. И светиитѣ минаваха за престѣпници. Въпрѣки това, Христосъ бѣше Синъ Божий и възкрѣсна. Светиитѣ и до днесъ се ползватъ съ почитание. Въ времето на Римската империя светиитѣ минаваха за престѣпници, а следъ това ги признаваха за светии. Значи, има разумни закони въ свѣта, които измѣнятъ възгледитѣ и отношенията на хората. Следователно, който разбира законитѣ въ живата геометрия и математика, той поставя нѣщата на мѣстата имъ. Който не разбира тия разумни закони, размѣства нѣщата и създава вънъ и вжтре въ себе си дисхармония.

„И тамъ имаше нѣкой си човѣкъ, боленъ отъ 38 години.“ Най-после Христосъ дойде при него и го излѣкува. — Защо идатъ страданията въ свѣта? — За

да дойде Христосъ. Ако вие не сте болни, ако не страдате, Христосъ никога нѣма да ви посети. Кого носятъ майките на ржцетѣ си: малкитѣ деца, или старитѣ баби и дѣдовци? Всички майки, прости и учени, носятъ на ржцетѣ си само малкитѣ си деца. Щомъ пораснатъ, тѣ ги оставятъ сами да вървятъ. Дѣдото и бабата се оплакватъ отъ живота си и казватъ: Никой не ни обича. — За да ви обичатъ хората, вие трѣбва да станете като малкитѣ деца. Съвременнитѣ хора иматъ крива представа за живота. Като дойдатъ до една по-голъма възраст, тѣ казватъ: Ние не сме деца вече. Ние сме голѣми, всичко разбираме, нѣма какво повече да учимъ. — Не, докато живѣе, човѣкъ трѣбва всѣкога да се чувствува дете. Той трѣбва да бжде разумно дете, готово всѣкога да възприема, да учи. Има три вида деца въ природата: първата категория наричатъ „деца на забавленията“, които природата забавлява само а не ги учи. Тѣ се наричатъ „галени деца на природата“, защото само играятъ вънъ и се забавляватъ. Втората категория се наричатъ „разумни деца на природата“, които непрекъснато учатъ. Третата категория се наричатъ „деца мъдреци“, които прилагатъ това, което сж научили.

Отъ най-ранното си детство до най-късната си старостъ, човѣкъ трѣбва да запази въ себе си детинския духъ. Рече ли човѣкъ да мисли, че е възрастенъ, че е старъ, той преждевременно е остарѣлъ. Защо трѣбва, като воденица, да повтаря едни и сщи нѣща? Защо трѣбва да съжалява за онова, което нѣкога е било, или за това, което сега става? Ако искате да станете гениални, никога не повтаряйте едно и сщо нѣщо по два еднакви начина. Пазете се отъ повтаряне на нѣщата! Не повтаряйте историята на живота си по два еднакви начина. — Едно време, като бѣхъ младъ, всичко можехъ да направя, но сега — за нищо не съмъ способенъ. Питамъ: Защо туряте хубавитѣ нѣща въ своята млада възраст, а лошитѣ — въ старата си възраст? Единъ младъ разправя, че наскоро се запозналъ съ една благородна, красива мома. Питамъ: Защо като остарѣе този човѣкъ не разправя, че въ младинитѣ си нѣкога излъгалъ дѣщерята на една бедна вдовица и я изоставилъ?

Човѣкъ може да говори за своята младостъ само

тогава, когато е влѣзъл само въ единъ домъ, въ който е живѣла млада, красива мома. Влизалъ ли е въ два такива дома, той нищо не трѣбва да говори за своята младостъ. Колкото и да го заставятъ да каже нѣщо изъ своята младостъ, той трѣбва да отговори: Нищо не мога да ви кажа, защото животътъ ми не е билъ красивъ. Не само животътъ на обикновения човѣкъ не е красивъ, но даже и животътъ на светиитѣ не може да се изнесе още като красивъ. Не е време да се изнася живота на хората. Въ живота на всѣки човѣкъ, покрай доброто има и нѣщо лошо. Ако човѣкъ преждевременно иска да стане светия, той трѣбва да знае, че наредъ съ свѣтѣйството му ще вървятъ и неговитѣ престѣпления. Задъ мантията на вашето величие, на вашето свѣтѣйство се криятъ множество брѣмбари — символи на вашитѣ грѣхове и престѣпления. Въ гжститѣ гори се въдятъ най-свирепитѣ животни, които вършатъ най-голѣми престѣпления.

„Тамъ имаше нѣкой си човѣкъ боленъ отъ 38 години“. Той чакаше да дойде времето, часа на неговото спасение, да излѣзе отъ болницата. Когато излѣзе отъ болницата, човѣкъ може вече да разправя историята на своя животъ. До този моментъ той нѣма право да разказва нѣщо отъ своя животъ. Значи, има една страница въ живота на човѣка, която той трѣбва да заличи, да не я споменава. Тя е онази страница, въ която е описанъ грѣха, престѣплението на човѣка, което го е отклонило отъ Бога. За тази страница, именно, е казано въ Писанието: „Ще заличи грѣховетѣ имъ“. Какво може да разправя човѣкъ за себе си, докато е въ болницата? Ако рече да изнесе една своя добродетель, ще види, че въ друго отношение тази добродетель е престѣпление. Какво ще се хвали банкерътъ съ своята пестеливостъ, ако чрезъ нея той е станалъ причина да се отнеме хлѣбътъ на стотици хора? Какъ ще се хвали момата съ своята красота, ако за тази красота сж се сбили десетина момци? Божествената красота вдъхновява човѣка, събужда въ него високи идеи и потици. Който срещне тази красота, той казва: Радвамъ се, че видѣхъ единъ красивъ човѣкъ, който осмисли моя животъ и внесе въ мене радостъ и веселие. Ако красотата и богатството на човѣка служатъ за съблазънъ на другитѣ, по-добре да останатъ скрити отъ тѣх-

ния погледъ, да не се изнасятъ навънъ. По-добре е нѣкога човѣкъ да облѣче дрехата на болестъта, отколкото чрезъ една отъ своитѣ добродетели да съблзни своя братъ. Красива е дрехата на здравето, но красива е и дрехата на болестъта. Това не значи, че здравиятъ трѣбва да сгрѣши, да престѣпи нѣкой законъ, за да се разболѣе. Ако той несъзнателно сгрѣши и заболѣе, нека се радва на болестъта. — Защо? — Болестъта ще го доведе до разкаяние, да съзнае грѣшката си и да я изправи. Не е боленъ онзи, който постоянно се оплаква и роптае противъ сѣдбата си. Истински боленъ е онзи, който непрестанно се моли, който съзнава грѣшката си и я изправя. Такъвъ боленъ бѣше онзи, който е боледувалъ цѣли 38 години. Като го видѣ Христосъ, запита го: Искашъ ли да придобиешъ това, което си загубилъ? — Искамъ, Господи, но нѣма кой да ми го даде. Христосъ му върна загубеното, и въ единъ моментъ той оздравѣ.

Съвременнитѣ християни следватъ Христа, подвизаватъ се въ Неговия пжтъ, но въ края на краищата се разочароватъ, че нищо не сж постигнали. — Да, тѣ сж родени християни, записани сж такива, но какво сж приложили, дожде сж стигнали, тѣ сами ще си отговорятъ. Коя красива мома, родена християнка, би се отказала заради своитѣ идеи, отъ предложението на нѣкой князь да му бжде жена? Кой красивъ момъкъ би се отказалъ отъ зестрата на нѣкоя млада, красива мома? Щомъ му се предложатъ 15,000 долари, той всичко ще остави настрана: и убеждения, и идеали. Щомъ красивата мома види княжеския синъ, тя ще закачи на стената своитѣ убеждения, своето вѣрую. Питамъ: какви сж тия убеждения, които така лесно се закачватъ на стената? Какво могатъ да ви допринесатъ вашитѣ убеждения, щомъ така лесно се продаватъ? Следователно, ако не сте родени съ добродетели, никой не може изкуствено да ви ги присади; ако сте родени съ добродетели, никой не може да ви ги отнеме. Сжщото може да се каже и за здравето, за знанието, за дарбитѣ на човѣка. Тѣ нито се предаватъ, нито се отнематъ. Здравето може само да се закрепва, но не и да се предава. Отъ човѣка зависи да задържи и разработи въ себе си онова, което природата е вложила въ него, но не и да го придобие отвънъ. Какъвто

учителъ и да ви поеме, той не може да направи отъ васъ повече отъ това, което природата е вложила въ васъ. Това не е за обезсърдяване, но за насърдяване. — Защо? — Защото природата е вложила въ човѣка повече възможности, отколкото той предполага. Отъ него се иска работа, постоянство, да развие дарбитѣ и способноститѣ си. За да постигне това, той трѣбва да се свърже съ живата природа. Съ други думи казано: Той трѣбва да се свърже съ живия Господъ, да Му служи съ любовъ. — Де е Господъ? — Навсѣкжде. Хората сами се заблуждаватъ, като търсятъ Бога нѣкъде на небето.

Какво нѣщо е небето? Това, което хората наричатъ „небе“, ни най-малко не е небето, което виждаме. Подъ думата „небе“ тѣ разбиратъ посока, направление. Затова, когато се говори за Бога, тѣ отправятъ погледа си нагоре, къмъ небето. Следователно, идеята, която хората влагатъ въ понятието „небе“ е свършено различна отъ понятието небе, като мѣсто, като пространство. Тогава, като престане да мисли за земята, човѣкъ е вече на небето. Щомъ престане да мисли за небето, той слиза на земята, въ ада. Щомъ слѣзе въ ада, човѣкъ започва да грѣши. Щомъ грѣши, това показва, че той е свободенъ. Значи, човѣкъ има свобода само въ едно отношение — когато грѣши. Дойде ли въпросъ до правене на добро, тамъ човѣкъ не е свободенъ. Да прави добро, това е длъжностъ на човѣка. Въ правене на грѣхове, обаче, той е свободенъ. Всѣки човѣкъ е свободенъ да грѣши. Нѣкой пита: Защо грѣша? — Защото си свободенъ. — Ама азъ не искамъ да грѣша. — Щомъ не искашъ да грѣшишъ, ти трѣбва да се ограничишъ. Лесно е човѣкъ да се ограничи, но мжно е да придобие свобода. Лесно е да се ограничишъ въ разпиляване на богатството си, но мжно е да го придобиешъ. Да имашъ голѣмо богатство, това не зависи отъ тебе. Много условия, външни и вътрешни, сж нужни, за да стане човѣкъ богатъ.

Противоречията, на които човѣкъ се натѣква, иматъ за целъ да го заставятъ да мисли, да реши въпроса, защо е дошълъ на земята. Вие искате да бждете щастливи, но за да придобиете щастieto, трѣбва да познавате условията и законитѣ, върху които почива то. Не е истинско щастие онова, което трае само единъ

день. Истинско щастие е онова, което, веднъжъ придобито, никога не изчезва. Никой не е въ сила да отнеме това щастие на човѣка. Какво по-голѣмо щастие отъ това, да има човѣкъ приятелъ, на когото да разчита напълно? Какво по-голѣмо щастие отъ това, да има човѣкъ такова знание, което отъ нищо да не се разклаща? Какво знание е това, ако всѣки философъ може да го разколебае? Каква вѣра е тази, която отъ най-малкото изпитание се разколебава, и човѣкъ започва да се съмнява, съществува ли Богъ или не, има ли душа или не, има ли духъ, или не? Ако човѣкъ се разколебава въ съществуването на тия нѣща, къде оставатъ убежденията му? Има четири нѣща, въ съществуването на които човѣкъ никога не може да се усъмни: въ съществуването на неговия духъ, на неговата душа, на неговия умъ и на неговото сърдце. Убеденъ ли е въ съществуването на тия четири нѣща, човѣкъ ще дойде до великото знание — до познаване на Бога. Който не вѣрва въ съществуването на душата си, той не може да вѣрва и въ съществуването на Бога. Познаването на Бога започва отъ познаване на душата. Докато не познаете душата си, за Бога можете да имате само една абстрактна идея. Каква идея има слѣпиятъ за свѣтлината? — Абстрактна идея. Каквото е понятието на слѣпия за свѣтлината, такова е понятието на човѣка за Бога.

Какво представя душата? — Душата е това, съ което човѣкъ преживява най-красивото, най-мошното, най-възвишеното, най-благородното. Никой не може да се отдѣли отъ душата си. Тя е нераздѣлна отъ човѣка. Рече ли да се отдѣли отъ душата си, човѣкъ или ще умре, или ще заспи. Както човѣкъ не може да отдѣли живота отъ съзнанието си, така също не може да отдѣли душата си отъ самия себе. По-лесно човѣкъ може да отдѣли съзнанието отъ себе си, отколкото самия животъ. По-лесно може да отдѣли идеята за смъртта отъ себе си, отколкото идеята за живота. Дали вѣрвате въ това, то е другъ въпросъ. Важно е, че безвѣрието внася всички нещастия и страдания въ човѣшкия животъ. Причината за безвѣрието на хората се дължи на това, че тѣ искатъ да отдѣлятъ душата си отъ своето съзнание. Хората не подозиратъ даже, че нещастията и страданията имъ се дължатъ, именно, на

отричане на душата, или отричане на самия животъ. Подъ думата „животъ“ разбираме общата, цѣлокупната душа, която функционира въ живата природа. На математически езикъ казано: Нашитѣ души представятъ удове или части отъ великата душа, т. е. тѣ сж нейното дихание. Казано е въ Писанието: „И вдѣхна въ ноздритѣ му дихание на живота, и чловѣкъ стана жива душа“.

Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да държи въ себе си идеята, че е безсмъртна душа. Той трѣбва да вѣрва, че душата не може да се опетни, не може грѣхъ да я засене, не може да умре. Отъ човѣка зависи да умре, или не. Христосъ казва: „Имамъ властъ да положа душата си, имамъ властъ и да я взема“. Това значи: имамъ властъ доброволно да умра, имамъ властъ и доброволно да живѣя. Христосъ е човѣкътъ, Който знае, кога какъ да постѣпи. Въ широкъ смисълъ, думата „смъртъ“ означава ограничаване, а не изчезване. Смъртъта е крайниятъ предѣлъ на ограничаването. Оживяването, възкресението подразбира крайниятъ предѣлъ, до който животътъ може да се развие и прояви. Ако ограничаването произлиза отъ самия човѣкъ, той е господарь на живота си; ако ограничаването произлиза отъ други хора, отъ външни причини, той е робъ, слуга на условията. Безъ душа не могатъ да функциониратъ нито духътъ, нито умътъ, нито сърдцето на човѣка. Душата е велико звено въ природата. Тя крие въ себе си велики тайни. Дойдете ли до душата, за нея ще имате такова понятие, както за Бога. Единственото ценно нѣщо въ човѣка, това е неговата душа. Христосъ посети болния отъ 38 години главно за това, че той вѣрваше въ душата си. Той бѣше първиятъ, който повѣрва въ думитѣ на Христа, че има душа. Той имѣ вѣра да чака цѣли 38 години предъ кжпалнята, да влѣзе въ водата следъ размжтването ѝ отъ ангелъ Господень. Докато дойде неговиятъ редъ, други го изпреварваха, и той трѣбваше да чака следната година, да слѣзе ангелътъ и отново да размжти водата. Но все не можеше да се вреди. — Защо? — Защото ангелътъ слизаше за другитѣ болни, а не за него. Христосъ бѣше изпратенъ специално за него. Христосъ, най-великиятъ човѣкъ въ духовния свѣтъ, дойде при този боленъ и му каза нѣколко утешителни думи, даде му

дипломъ за свършенъ курсъ на наукитѣ и следъ това каза: Хиляди години ще се проповѣдва това, което се случи днесъ.

Кой отъ васъ не би желалъ да бжде на положението на този боленъ, да лежи цѣли 38 години, за да дойде Христосъ при него и да го излѣкува? Днесъ, колко години най-много може да бжде човѣкъ боленъ? — Най-много 10—15 години. Следъ това отъ невидимия свѣтъ ще изпратятъ за него специаленъ човѣкъ, който да го излѣкува. Като го излѣкува, всички хора ще говорятъ за него, по какъвъ чуденъ начинъ е билъ излѣкуванъ.

И тъй, който иска да бжде почитанъ и уважаванъ, той трѣбва добре да разбира идеята за душата, да знае, че душата е свободна, независима. Отъ човѣка зависи да бжде свободенъ, или да се ограничи. Съзнателниятъ човѣкъ и като умира, и като живѣе превръща всичко въ добро. Съзнавате ли това, можете ли доброволно да го приемете, вие сте въ положението на човѣкъ, когото Христосъ може да посети. Човѣкътъ, който лежа 38 години боленъ, бѣше съзнателенъ, разбираше смисъла и на смъртѣта, и на живота, затова Христосъ, т. е. Божественото, Великото въ свѣта го посети и излѣкува. Който е боленъ, който има недоразумения, той трѣбва да има характера на онзи човѣкъ, който е боледувалъ 38 години. Този характеръ ще му помогне да се излѣкува, да се справи съ всички изпитания и мъчнотии въ живота си. Когато знае причината на своята болестъ, човѣкъ лесно може да се лѣкува.

Коя е причината за болеститѣ? Главната причина за болеститѣ се дължи на дисхармония между двойника и физическото тѣло на човѣка. Въ предната частъ на мозъка се намиратъ особенъ видъ бѣли мозъчни влакна или нишки, чрезъ които се проявява деятелността на човѣшкото съзнание. Съзнанието е свързано съ двойника, тъй нареченото второ тѣло на човѣка, или посрѣдникъ на силитѣ въ природата. Значи, двойникътъ е апаратъ, чрезъ който се проявяватъ силитѣ, енергиитѣ на природата. Физическото тѣло на човѣка живѣе благодарение на своя двойникъ. Следователно, ако отношенията между двойника и физическото тѣло сж правилни, хармонични, човѣкъ всѣкога ще бжде здравъ. Ако тия отношения не сж хармонични, въ чо-

вѣка се зараждатъ редъ болезнени състояния. И обратно: когато нѣкой отъ органитѣ на физическото тѣло заболѣе, хармонията между двойника и физическото тѣло се нарушава. Ето защо, за да се излѣкувате отъ болестъта си, първата ви работа трѣбва да бѣде насочена къмъ възстановяване правилни отношения между духовното и физическото тѣло на човѣка.

Единъ младъ докторъ разправяше една своя опитностъ въ връзка съ своето духовно тѣло. Една вечеръ жена му се върнала по-късно отъ обикновеното време, вследствие на което малкото имъ детенце било оставено на него. По едно време детето започнало да плаче. Докторътъ го взелъ на ръце, носилъ го, люлялъ го, но вмѣсто да престане, то все повече усилявало плача си. Той започналъ да му дава млѣко, кашичка, дано го залѣже по нѣкакъвъ начинъ, но всичко било напразно. Плачътъ се усилялъ, а докторътъ се видѣлъ въ чудо, не знаелъ, какъ да се справи съ това положение. Най-после му дошло на умъ да се моли. Започналъ да се моли ту на единъ, ту на другъ светия, да му помогнатъ, но никаква помощъ не му дошла. Като се молѣлъ известно време, той изпадналъ въ особено духовно разположение, успокоилъ се малко и се обърналъ съ молба къмъ Христа, Той да му помогне. Наистина, следъ малко детето престанало да плаче и заспало. Когато майката се върнала, намѣрила детето заспало. Докторътъ ѝ разправилъ цѣлата история и се зарекълъ другъ пѣтъ да не остава самъ съ детето. Причината за плача на детето се дължи на нѣкаква дисхармония между двойника и физическото тѣло на детето. Молитвата на бащата е помогнала да се възстанови хармонията между двойника и физическото тѣло на детето. Щомъ хармонията се възстановила, детето моментално заспало.

Следователно, ако една болестъ е въ състояние да застави човѣка да потърси Бога, тя е на мѣстото си. Философитѣ и ученитѣ ще кажатъ, че не молитвата на доктора е помогнала за заспиването на детето, но случило се е така, че заспало. Тѣ ще отдадатъ това на случайността, или на нѣкакво съвпадение. Какво мислятъ ученитѣ, не е важно. Питамъ, обаче: Каква случайностъ, какво съвпадение е това, което се извършва постоянно, по единъ и сѣщъ начинъ? Какво ще ка-

жете, ако при сто такива случаи нѣма нито едно изключение? Значи, детето не е заспало, защото времето му дошло, но за да се убедите, че въ свѣта сѣществуватъ великъ законъ, който регулира всички явления. Ако искате да разберете, какъ действува този законъ, вие трѣбва да се свържете съ него.

Като изучавате живота съзнателно, ще видите, че и обикновенитѣ, и необикновенитѣ явления се регулиратъ отъ единъ и сѣщъ законъ — законътъ на любовта. Запримѣръ, болниятъ, който лежалъ 38 години, се срещналъ съ Христа и оздравѣлъ. Както виждате, станала е една обикновена срѣща. Привидно срѣщата е била обикновена, но резултатитѣ ѝ сѣ били необикновени. Какво по-необикновено нѣщо можете да видите отъ моменталното излѣкуване на човѣкъ, който е боледувалъ цѣли 38 години? Отъ този моментъ животътъ на този боленъ коренно се е измѣнилъ. Това, именно, показва, какъ действува законътъ на любовта. Кжде е този боленъ днесъ? Споредъ закона за прераждането, навѣрно той е пакъ на земята, и като виденъ професоръ държи лекции въ нѣкой университетъ и разправя на слушателитѣ си, какъ преди две хиляди години Христосъ дойде при кжпалнята и излѣкува болния, който лежалъ 38 години. Ако този човѣкъ дойде при васъ и ви каже, че той е сѣщиятъ, когото Христосъ е излѣкувалъ преди две хиляди години, ще му повѣрвате ли? Ще кажете, че дѣската на този човѣкъ е мръднала, или живѣе съ въображение. Обаче, има начини, посрѣдствомъ които може да се провѣри, дали известенъ фактъ е вѣренъ, или не. Необикновенитѣ явления, които ставатъ въ живота и въ природата, иматъ за целъ да събудятъ въ човѣка духовното, да го насочатъ къмъ нѣщо по-велико и красиво. Въ истинския животъ нѣма измама, нѣма заблуждения. Въ него е реалността. Можемъ ли да схванемъ и приложимъ тази реалностъ, ние сме разбрали дълбокия смисълъ на живота.

Сега ще представя живота въ три различни форми: първата форма се отнася до външния, до физическия свѣтъ; втората форма — до духовния свѣтъ, а третата — до Божествения. Първата форма може да се представи като човѣкъ, облѣченъ съ хубави, изящни дрехи. Като го погледнете, той ви внушава довѣрие, и

у васъ се събужда желание да се запознаете съ него. Той може да се уподоби на едно красиво шише, съ хубава форма, отъ чисто, доброкачествено стъкло, съ красиви надписи, обаче, нищо не знаете за съдържанието му. Съдържанието му може да бжде хубаво, а може да бжде и лошо. За да се произнесете за съдържанието на шишето, вие трѣбва да го опитате. Такова нѣщо представя физическия човѣкъ. Външно може да е красивъ, добре облѣченъ, но за да се произнесете за вътрешното му съдържание, вие трѣбва да го опитате. Втората форма на живота може да се уподоби на яденето, което добриятъ гостилничаръ е наготвилъ. Щомъ вкусите отъ това ядене, вие веднага се задоволявате. Веднага познавате, че е добро. Яденето на добрия гостилничаръ представя духовния свѣтъ. Третата форма на живота се изразява въ хубавитѣ книги, които подигатъ човѣшката мисълъ въ възвишения свѣтъ. Който може да ви донесе такива книги, той е Божествениятъ човѣкъ — изразителъ на Божествения свѣтъ. Следователно, за да има представа за цѣлокупния животъ, човѣкъ трѣбва да съедини физическия, духовния и Божествения свѣтъ въ едно цѣло. Тѣзи три форми сж неразривно свързани помежду си.

Ще кажете, че облѣклото не е важно за човѣка. — Облѣклото не е важно за болния човѣкъ, покритъ съ циреи и струпи, но за здравия човѣкъ то е отъ особено значение. Какъвъ смисълъ иматъ коприненитѣ дрехи за болния? Каква любовъ може да прояви болниятъ? Каква воля може да прояви той? Изобщо, болниятъ става слабovolенъ и лековѣренъ. Кой каквото лѣкарство му препорѣчва, той ще го достави. Ще събере около себе си 10 — 20 различни лѣкарства и мисли, че като ги употреби, ще се излѣкува. Докато вѣрва въ методитѣ и лѣкарствата на десетъ лѣкари, болниятъ никога нѣма да оздравѣе. За да оздравѣе, той трѣбва да се предаде въ рѣцетѣ само на единъ лѣкаръ и напълно да му вѣрва. Само онзи лѣкаръ може да лѣкува, въ когото болниятъ вѣрва напълно. Лѣчебнитѣ сили се криятъ въ елементитѣ на природата: въ водата, въ въздуха, въ свѣтлината и въ храната. Лѣкарътъ е проводникъ между природата и болния. Следователно, щомъ болниятъ вѣрва въ своя лѣкаръ, последниятъ може да извади жизнената сила отъ тия елемен-

ти на природата и да си послужи съ тяхъ. Ако болниятъ не вѣрва въ лѣкаря си, той не би могълъ да се ползува отъ жизненитѣ сили на природата. Всѣки човѣкъ е проводникъ между природата и себе си, поради което той самъ може да се лѣкува. Не вѣрва ли въ душата си, той се нуждае отъ външно лице, отъ човѣкъ, който ще послужи като проводникъ между природата и него. Този законъ работи и въ духовния, и въ умствения свѣтъ.

Тѣй шото, достатъчно е да влѣзете въ връзка съ единъ разуменъ, интелигентенъ човѣкъ, за да просвѣтите вашиятъ умъ, да започнете да работите, да учите. Свържете ли се съ нѣкой невежа, и вашиятъ умъ потъмнява. Затова е казано: „Съ какъвто дружишъ, такъвъ ставашъ“. Свързвайте се съ добри хора, за да станете и вие добри. — Какъ можемъ да познаемъ, кой човѣкъ е добъръ, и кой не? — Съ термометъръ. Когато човѣкъ заболѣе, веднага турятъ термометъръ и опредѣлятъ температурата му. Видятъ ли, че температурата се качва отъ 37° и стигне до 41°, всички започватъ да се страхуватъ и казватъ, че болниятъ свършва. Следъ това температурата постепенно спада, и болниятъ започва да оздравява. Добриятъ човѣкъ се познава по това, че ако влѣзете въ общение съ него, вие се разширявате, искате да учите, да работите, да правите добрини. Добриятъ човѣкъ се познава по нѣкои чѣрти на лицето си, но за това познаване се изисква голѣма наука.

Като изучаватъ физиогномията, мнозина казватъ, че еди-кой си човѣкъ е ученъ, уменъ, защото има високо, широко чело. — Има и крадци съ широки, съ голѣми чела. — Ушитѣ имъ поне не сж голѣми. — И ушитѣ имъ сж голѣми. — Носовѣтъ имъ не сж правилни. — Има крадци съ правилни носове. — Ами какви бради иматъ? — Не, добротата, разумността не се заключава само въ голѣмината на челото, на носа, на ушитѣ, но въ особенитѣ линии, които тѣ иматъ. Само гениалниятъ човѣкъ може да чете по тѣзи линии. Тѣзи линии сж едва уловими. Тѣ постоянно се движатъ. Дали човѣкъ е веселъ, или сериозенъ, тѣзи линии постоянно се мѣнятъ. Само опитното око може да ги схваща. Човѣкъ, на лицето на когото сжществуватъ тѣзи линии, е всѣкога красивъ — и като веселъ, и като сериозенъ,

замисленъ. Той никога не губи своята красота. Тѣзи линии не сж нито на носа, нито на ушитѣ, нито на челото или на брадата на човѣка. Тѣ се криятъ въ неговия двойникъ. Външно носътъ на човѣка може да не е много красивъ, но вътрешно погледнатъ, въ двойника му има една особено красива линия, която прави носа му красивъ. Има хора, които, като се засмѣятъ, ставатъ грозни, а като сж сериозни, ставатъ красиви. Грозотата и красотата на човѣка зависятъ отъ неговия вътрешенъ духовенъ животъ. Нѣкои хора съзнаватъ това въ себе си и се стараятъ по външенъ начинъ да се прикриятъ. За да не издадатъ своята вътрешна дисхармония, тѣ или се засмиватъ, или ставатъ сериозни. Колкото и да се криятъ, не могатъ да излъжатъ нито себе си, нито другитѣ. Предъ невидимия свѣтъ всичко е открито. Тамъ нѣма нищо скрито-покрито.

За да се върне човѣкъ къмъ своята първична красота, той трѣбва да работи върху себе си, да се пробуди неговото висше съзнание. Като се пробуди съзнанието му, той постепенно ще се освобождава отъ всички стари навици, стари разбирания, които не отговарятъ на неговия животъ. Тѣй както сте сега, съ своитѣ стари разбирания, съ своето тѣло, не можете да влѣзете въ духовния свѣтъ. Вие не сте готови още за новитѣ условия. Една година само да поживѣете тамъ, вие веднага ще се затжжете за земята и ще искате да се върнете назадъ. Тамъ ще ви бжде или много топло, или много студено. Сжществата отъ духовния свѣтъ ще минаватъ и заминаватъ покрай васъ, безъ да ви кажатъ една дума. Тѣ не сж горди, но не могатъ да влѣзатъ въ връзка съ сжщества, които не сж отворени още за тѣхъ. Подобното подобно привлича. Щомъ срещнатъ нѣкой разуменъ, интелигентенъ, добродетеленъ човѣкъ, тѣ веднага влизатъ въ връзка съ него. Както човѣкъ не може да влѣзе въ връзка съ мечка или съ боа, така и тия сжщества стоятъ далечъ отъ лошитѣ хора. Лошиятъ човѣкъ и на земята, и на небето е все лошъ. Когато ангелъ срещне нѣкой грѣшникъ, той изважда мечъ си срещу него, завърти го нѣколко пжти, докато грѣшникътъ се простре на земята отъ страхъ. Голѣма е силата и свѣтлината на ангела. Той му казва: Въ този свѣтъ царува чистота и светостъ. Който иска да влѣзе вътре, той трѣбва да бжде чистъ

и светъ. Ако иска само отдалечъ да гледа, това е другъ въпросъ.

Ангелитѣ слизатъ на земята за онѣзи души които се разкайватъ, които искатъ да се освободятъ отъ грѣха, да придобиятъ своята чистота. Колкото и да се изчистятъ, все ще имъ остане едно малко петно, една малка дупчица. Срѣщате едного, облѣченъ съ нови, хубави дрехи, обутъ съ здрави обуца и чорапи, но като се вгледате внимателно въ него, все ще намѣрите една малка дупчица, било на дрехитѣ, на обувкитѣ, или на чорапитѣ. — Не, никакви дупчици не се позволяватъ. Човѣкъ трѣбва да носи здрави дрехи, здрави обуца. Той трѣбва да бжде облѣченъ въ нови дрехи, нови обуца — всичко ново. Щомъ износите дрехитѣ си, залѣйте ги съ газъ, турете имъ една клечка кибритъ и не мислете повече за тѣхъ. Старото трѣбва да изгори! Не давай старитѣ си дрехи на бедни. Както ти искашъ да се облѣчешъ съ ново, така и бедниятъ се стреми къмъ ново. Това е идеалътъ на човѣшката душа. Изгори дрехитѣ, съ които си боледувалъ, и си купи нови. Изгори книгата, която си писалъ въ отчаянието и въ обезсърдението си, и напиши нова. Зачеркни стария животъ, и започни новъ.

Сега, желая всѣки отъ васъ да напише една нова книга, да нарисува нова картина и да започне новъ животъ. Нѣкой казва, че живѣе. — Радвамъ се, че живѣешъ, но като живѣешъ, опиши най-новото, най-хубавото отъ своя животъ. Работете съзнателно, че когато Христосъ дойде при васъ да ви лѣкува, веднага да станете отъ леглото, на което сте лежали 38 години, и да издържите изпита си. Не е въпросъ да се апелира къмъ Божията милость, но да учимъ, да работимъ, да издържимъ изпита си предъ Него. Като ученици, вие трѣбва да учите уроцитѣ си, безъ никакви отклонения, безъ никаква лъжа. Отидете ли при Бога, едно желайте — да учите.

„И тамъ имаше нѣкой си човѣкъ, боленъ отъ 38 години“. Като цитирамъ този стихъ, не ви желая същата опитность, но ви изнасямъ единъ герой, живѣлъ преди две хиляди години. Азъ бихъ желалъ и въ сегашния вѣкъ да има такива герои като образци. Човѣкъ трѣбва да бжде герой, че и 38 години да лежи, да бжде готовъ да посрещне онзи великъ човѣкъ, когото Богъ

изпраща при него, да го познае и разбере и да каже: Видѣхъ Го и познахъ Го! Че Го видѣхъ и познахъ, доказателството е на лице: Боледувахъ цѣли 38 години, лѣкувахъ ме много лѣкари, но тѣ лѣкувахъ само тѣлото ми, а не и сърдцето, и ума ми. Лѣкувахъ ме, безъ да ме излѣкуватъ. Единъ день дойде при мене чловѣкъ, каза ми да дигна одъра си, и азъ го дигнахъ. Сега съмъ вече здравъ по тѣло, по умъ и по сърдце.

Този е смисълътъ на разказа за болния, който лежалъ 38 години. Ако изтълкувате разказа правилно и можете да го използвате, вие ще се свържете вжтрешно съ живата природа и ще придобиете отъ нея оно-ва, което ви липсва.

3. Беседа отъ Учителя, държана на 15 септемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Духовното въ човѣка.

„И доведоха книжниците и фарисеитѣ при Него една жена, хваната въ прелюбодейство“. *

Човѣкъ вижда своитѣ грѣшки, както и тия на другитѣ, само когато има свѣтлина. Докато нѣма свѣтлина, той не може да вижда никакви грѣшки. И доведоха книжниците и фарисеитѣ при Христа една блудница и Го запитаха, какво да правятъ съ нея. Тѣ казваха: „Мойсей повелѣ намъ таквизъ съ камъни да ги убиваме. Ти що казвашъ?“ Значи, когато човѣкъ има нѣкаква рана или нѣкакъв туморъ, веднага трѣбва да му се направи операция, да се изхвърли болната част навънъ. Христосъ имъ отговори: „Който е безгрѣшенъ, той пръвъ нека хвърли камѣкъ върху нея“. Съ други думи казано: Само на майстора се позволява да прави операции, а невежиятъ да мълчи и да не се проявява.

Сега, като четете Библията и Евангелието, нѣкои отъ васъ ще кажатъ: Много нѣща прочетохме. — Въпросътъ не седи въ многото четене, но въ това, което човѣкъ запомни и приложи. Смисълътъ на яденето не седи въ многото ядене, но въ това, което човѣкъ асимилира и задържа въ себе си; смисълътъ на ученето не седи въ многото учене, но въ това, което човѣкъ задържа въ ума си и прилага въ живота си. Като слушатъ да се проповѣдва едно учение, нѣкои казватъ: Ние знаемъ тия работи, повече знания не ни сж нужни. — Не е така. Материалътъ, отъ който може да се направи една колиба, не е достатъченъ за направата на единъ палатъ. Отъ знанието, което сте придобили досега, може да се направи само една малка колибка. При това, тази колибка може да има само два метра широчина и три метра дължина. Ако въ нея влѣзатъ двама души, тѣ нѣма кжде да се обърнатъ. Само единиятъ ще заеме пространство отъ два метра дължина и единъ метъръ широчина. Кжде ще се помѣсти вториятъ? Колко квадратни метра има тази колибка? — Всичко

шестъ квадратни метра.—Колко души могат да се помѣстятъ въ нея? — Двама души, а въ краенъ случай и трима, но тѣ ще бждатъ много притѣснени. Кой е виновенъ за това? Всѣки самъ си е виновенъ. Колкото сж знанията му, толкова голѣма ще бжде и стаята му. Вследствие на тази тѣснота, въ човѣка се ражда известно недоволство. Лишението на човѣка отъ външенъ просторъ, отъ широта се дължи на вътрешно тѣсногрджие. Човѣкъ може да има широки, обширни идеи, а може да има и ограничени идеи — това зависи отъ степенята на неговото развитие. Причината за богатството на хората се дължи на грамаднитѣ пространства земи, съ които тѣ разполагатъ. Тия грамадни пространства сж добри условия за тѣхното развитие. Сиромасътъ може да си купи само 200—300 кв. м. земя. Какво ще направи той съ толкова малко мѣсто? Ще направи кжща на 100 метра и ще му остане 200 метра свободно мѣсто. Какво ще сѣе на 200 метра и какъ ще се прехранва? По нѣмане на собствена земя, той започва постепенно да разчита на хората и казва: Наистина, азъ нѣмамъ достатъчно земя, но еди-кой си има, отъ него ще взема на заемъ. Дойде ли човѣкъ до положение да взима земя, пари и други нѣща на заемъ, той е загазилъ вече.

Обаче, сжществува едно общочовѣшко разбиране, което почива на известно вътрешно суевѣрие, на известно невежество. Споредъ това разбиране, нѣкой казва: Объркалъ съмъ се много, но ще се оправятъ работитѣ ми. Този човѣкъ мисли, че работитѣ сами по себе си ще се оправятъ. Вѣрно е, че работитѣ всѣкога се оправятъ сами по себе си, но кога ще стане това? Какво ще правишъ, докато дойде това време? То е все едно да кажешъ, както мнозина казватъ, че пролѣтъта ще дойде! — Да, пролѣтъта ще дойде, но какво ще правишъ, докато дойде тя? Че ще дойде пролѣтъта, това е истина, но тази истина ни най-малко не помага да дойде пролѣтъта по-скоро. Като кажешъ една истина, съ това положението ти не се подобрява. Действително, когато пролѣтъта дойде, работитѣ на човѣка се уреждатъ, но мжчно е, докато дойде тя. Казвашъ: Не говоря ли истината? — Ти говоришъ истината, но тя се отнася за бждещето, а не за настоящето. — Азъ сега я казвамъ. — Ти сега я казвашъ, но тя ще се реализира въ бждеще. Днесъ не можешъ да се ползувашъ отъ тази истина.

Съзнанието на съвременния човѣкъ е дошло до положение да изисква и разбира истината по три начина. Запримѣрь, дойде нѣкой при тебе и казва: Миналата година ти дадохъ хиляда лева. — Това е първиятъ начинъ за изказване на истината. Какво те ползува обстоятелството, че нѣкой-си въ миналото ти е далъ хиляда лева? Ти още тогава си изхарчилъ тия пари и си ги забравилъ вече. Следъ това дойде другъ човѣкъ при тебе и казва: Въ бждеще, когато пролѣтъта дойде, азъ ще ти дамъ хиляда лева. — Това е вториятъ начинъ за изказване на истината. Какво те ползува обстоятелството, че нѣкой-си ще ти даде въ бждеще хиляда лева, когато ти днешъ, именно, се нуждаешъ отъ тѣзи пари? Най-после, дойде при тебе трети, изважда отъ джоба си пари и казва: Заповѣдай, давамъ ти хиляда лева! — Този е третиятъ начинъ за изказване на истината. Питамъ: Кой моментъ е най-важенъ? — Последниятъ моментъ е най-важенъ, защото човѣкъ иде при тебе, изважда паритѣ и ги дава. Значи, най-важенъ моментъ въ живота на човѣка е настоящиятъ, защото въ него се постигатъ нѣщата.

Сжщитѣ три положения, три момента ние виждаме и въ процеса на разбирането. Запримѣрь, нѣкой казва: Азъ разбрахъ тази работа. Действието е станало въ миналото. Какво се ползува човѣкъ отъ това, че нѣкога нѣщо е разбралъ? Другъ казва: Азъ ще разбера тази работа. Действието се отнася за бждещето. И този моментъ не е много утешителенъ. Най-после трети казва: Разбирамъ тази работа. Действието става сега. Значи, настоящиятъ моментъ въ разбирането, въ даването, въ ученето, въ яденето и въ редъ още процеси е най-важенъ. Важенъ е сегашниятъ день; важно е усилието, което днешъ, въ този моментъ правишъ. Че нѣкога си правилъ усилия, че ще правишъ усилия въ бждеще, това не е толкова важно. На днешнитѣ условия се надявай, отъ тѣхъ очаквай плодове! На всички е известно, че глаголътъ има три основни времена: сегашно, минало и бждеще. Тѣ характеризиратъ три епохи на човѣчеството — настоящата епоха, миналата и бждещата. Тѣзи три времена, т. е. три епохи иматъ връзка една съ друга, но реалността на живота седи въ настоящата епоха. Казвамъ: Нѣкой човѣкъ живѣе само съ миналото, другъ — съ бждещето, а трети — съ настоящето. Човѣкътъ на

миналото казва: Добър човѣкъ съмъ билъ. — Да, въ миналото си билъ добъръ. Човѣкътъ на бждещето казва: Добъръ ще стана. — Да, въ бждеще ще станешъ добъръ човѣкъ. Какво трѣбва да каже човѣкътъ на настоящето? — Добъръ човѣкъ съмъ.

Сега, като говоримъ за истината, ще ви дамъ единъ примѣръ, който обяснява причинитѣ на известни страдания и мѣжноти, които сполетяватъ хората. Представете си, че сте гладували три дѣня и никой не се е сѣтилъ за васъ; отникѣде не сте получили помощъ. Какво ще направите? — Заклучвате се въ стаята си, да не ви смуцава никой, и започвате да се молите на Бога, да ви помогне. Невидимиятъ свѣтъ чува молитвата ви и казва на хлѣба: Иди на гости у еди-кой си човѣкъ! Той те вика. Тръгва хлѣбътъ на пѣтъ, крачи ли крачи. Като дойде до вратата, той похлопва, иска да му отворите, да влѣзе въ стаята ви. Обаче, вие не прекъсвате молитвата си, продължавате да се молите и питате: Кой е тамъ? Нѣма защо да питате, кой е тамъ, но станете, отворете на хлѣба и го поканете вжтре. Хлѣбътъ ще похлопа три пѣти на вратата ви, и ако не му отворите, ще се върне назадъ. Вие още продължавате да се молите и казвате: Чудно нѣщо, защо не дойде никакъвъ отговоръ на молитвата ми! — Защото не ставате да отворите на хлѣба, който чака вънъ. казвате: Много дълго се молихъ, но отговоръ не получихъ. Каже ли човѣкъ така, азъ разбирамъ вече, доколко уменъ е билъ той. Нѣма защо да се моли човѣкъ толкова много време. Като се помоли искрено, нека прекрати молитвата си и да чака отговоръ. Въ него трѣбва да настане дълбока тишина, да чуе хлопането на хлѣба. Той трѣбва да бже на щрекъ, та още при първото похлопване, да стане, да отвори вратата, и веднага да покани хлѣба въ стаята си. Щомъ го покани, ще му стане слуга. Станете ли слуга на хлѣба, той ще помисли, съ какво още да ви помогне. А вие седите на стола, като нѣкой аристократъ, и като чувате, че се хлопа, казвате: Влѣзъ! Какъ ще влѣзе хлѣбътъ, като сте заключили стаята си отвжтре съ ключъ? — Не, станете, отключете вратата на стаята си, отворете и поканете хлѣба на гости. Щомъ хлѣбътъ влѣзе въ стаята ви, ще каже: Изпратиха ме отъ невидимия свѣтъ, като специалистъ да уредя вжтрешния безпорядкъ въ стомаха ви.

Следователно, когато Божиитѣ благословения идатъ въ свѣта, вие трѣбва да отворите вратата на стаята си и да ги поканите да влѣзатъ вжтре. Всѣки човѣкъ има три врати, презъ които посрѣща своитѣ гости: едната врата е за обикновени гости — отъ материалния свѣтъ; втората врата е за гости отъ духовния свѣтъ — за ангелитѣ, а третата врата е за гости отъ Божествения свѣтъ — за възвишенитѣ сщщества. Нѣкой казва: Много мислихъ по тази работа, но нищо не излѣзе. — Който много мисли, той прилича на онзи, който много се моли. Нѣма защо да се молишъ много, нито да мислишъ много. Чуешъ ли, че нѣкой хлопа на вратата ти, стани, отвори вратата и покани този, който иде. Той е изпратенъ отъ невидимия свѣтъ, да ти донесе нѣкакъвъ отговоръ, съ който да оправишъ работата си. Ако се молишъ много, ако мислишъ много и ако чувствувашъ много, а не отворишъ вратата си на този, който хлопа отвънъ, никой нѣма да влѣзе при тебе, и работитѣ ти ще останатъ неуредени. Не мога да отворя, работа имамъ, моля се. Молитвата работа ли е? Да взимашъ пари на заемъ, работа ли е това? Да мислишъ, рабста ли е това? Да чувствувашъ, работа ли е това? Човѣкъ всѣкога трѣбва да прави вжтрешенъ анализъ на идеитѣ, които функциониратъ въ съзнанието му, за да се ползува отъ тѣхъ. Не прави ли такъвъ анализъ, това показва, че той нѣма правилни разбирания, и работитѣ му всѣкога оставатъ неуредени.

Днесъ хората мжно разбиратъ нѣщата. Срѣщате хора, които сж свършили нѣколко факултета и разбиратъ много сложни въпроси, а не разбиратъ най-елементарни работи въ живота. Тѣ се натъкватъ на истини, които и децата разбиратъ, но тѣ не могатъ да ги разбератъ. Запримѣръ, нѣкои учени не могатъ да разбератъ, защо човѣкъ трѣбва да се моли. Молитвата е актъ на сърдцето, а не на ума. Тя принадлежи къмъ особенъ свѣтъ. Понеже учениитѣ живѣятъ въ съвсемъ другъ свѣтъ, тѣ трѣбва да правятъ преводъ, да разбератъ, какво представя истинската молитва. Учениятъ казва: Да се моля на Бога, това подразбира да искамъ нѣщо отъ Него. Трѣбва ли да занимавамъ Бога съ себе си? Учениятъ е правъ само въ едно отношение, което ще изразя съ следния въпросъ: трѣбва ли богатиятъ човѣкъ да се моли на фурниджията за хлѣбъ? — Не, той ще даде

пари на слугата си и ще го прати на фурната, да вземе хлѣбъ, колкото му трѣбва. Богатиятъ нѣма да се моли на хората да му направятъ кѣща. Той ще извади пари отъ джоба си, ще извика нѣколко работника, и кѣщата му ще се направи. Обаче, бедниятъ трѣбва да се моли, защото нѣма пари; невежиятъ се моли, защото не знае и не разбира нѣщата. Молитвата подразбира едно естествено, непринудено, Божествено състояние. Дойде ли човѣкъ до това състояние, той трѣбва да се моли.

Понѣкога човѣкъ не трѣбва да се моли, не трѣбва да смущава Божественото съзнание.—Защо?—Защото, или Богъ е занятъ съ нѣщо, и молитвите нѣма да стигнатъ до Него, или пъкъ не трѣбва да се моли за нѣща, които утре ще му донесатъ разочарования и нещастия. Тогава Богъ не обръща внимание на никакъвъ плачъ, на никакви сълзи и викове. Трѣбва ли рѣката, която се втича въ океана, да се интересува отъ това, дали Господъ забелязва, че тя върши нѣкаква работа? Рѣката казва: Много вода влѣхъ въ океана.—Прав е рѣката, много вода е дала на океана, но защо не казва, колко е взела отъ него? Ако направи единъ балансъ въ търговскитѣ си смѣтки, тя ще види, колко е дала и колко е взела. Сжщитѣ отношения на взимания и давания съществуватъ и между хората. Бедниятъ казва: Азъ се молихъ.—На кого?—На банкера.—За какво?—Да ми даде нѣколко хиляди лева на заемъ. Какво му обѣща?—Че въ най-скоро време ще ги върна. Той се моли и взима пари. Следъ това не отива вече при банкера да му се моли. Сега банкерътъ отива при него.—Защо?—Чака месецъ, два, три—не получава паритѣ си. Тогава той пише една бележка на бедния човѣкъ: Господине, на еди-коя си дата Вие взехте отъ мене толкова и толкова лева на заемъ. Моля Ви, въ най-краткъ срокъ да изплатите задължението си.

Значи, молитвата има две страни: нѣкога ние се молимъ да придобиемъ нѣщо, а нѣкога се моли този, който ни е далъ нѣщо, иска да му го върнемъ назадъ. И момата, и момъкътъ се молятъ. Първо момата се моли да се ожени, да намѣри добъръ момъкъ. Тази молитва подразбира взимане пари на заемъ. Невидимиятъ свѣтъ чува молитвата ѝ и изпраща единъ момъкъ да я вземе за жена. Момъкътъ е капиталъ, който

се дава на момата въ заемъ. Следъ нѣколко години се раждатъ деца. Тѣ представятъ лихвитѣ на взетия капиталъ. Не се минава много време, и едно отъ децата заболява. Майката пакъ започва да се моли. Тя не иска вече другъ мъжъ, но се моли за детето, да оздравѣе, т. е. да се подобри капиталътъ ѝ. Както виждате, невидимиятъ свѣтъ има голѣмо довѣрие къмъ младата мома, защото ѝ дава на разположение голѣмъ капиталъ, който тя пуща въ обръщение. Сжщото се отнася и за момъка. Това не сж само отношения между мъжъ и жена, или между дъщеря и синъ, както се представятъ външно, но това сж отношения между две души.

И тъй, който не разбира вътрешнитѣ връзки, вътрешнитѣ отношения въ живота, той казва: Взелъ съмъ, ще взема, взимамъ; или: далъ съмъ, ще дамъ, давамъ; живѣлъ съмъ, ще живѣя, живѣя. Да говори човѣкъ за тия форми, само като за известни действия, безъ да разбира тѣхния вътрешенъ смисълъ, това значи, да се намѣри въ положението на поговорката: „Теле дойдохъ, волъ си отивамъ“. Ако върви по пжтя на съвременната философия, човѣкъ ще се намѣри въ безизходно положение. За да се реализиратъ нашитѣ мисли, чувства и действия, изисква се правилно разбиране на живота и на природата. И тогава усилията, които правимъ въ живота си, ще иматъ добри резултати. Работимъ ли съгласно законитѣ на разумната природа, ще можемъ правилно да градимъ; не работимъ ли съгласно тия закони, ще се родятъ редъ противоречия вътре и вънъ отъ насъ: единъ ще каже, че е далъ пари; другъ ще каже, че нѣкога ще даде; трети ще каже, че сега дава. Прави сж тия хора. Който е далъ пари на заемъ, той трѣбва да си ги вземе. Следъ това ще дойде нѣкой при васъ да иска пари на заемъ, и вие ще му дадете. После пъкъ вие ще отидите при него да му се молите, да ви върне паритѣ назадъ. Сега ще видите, дали този човѣкъ ще ви слуша, както вие го слушахте. Който казва „давамъ, той трѣбва да бжде готовъ да даде тия пари.

И тъй, който се е молилъ нѣкога, или който сега се моли, той трѣбва да знае, какъ и на кого да се моли. Нѣкой се моли, но самъ не вѣрва, дали молитвата му ще бжде чута. — Защо? — Защото не познава характера на онзи, на когото се моли. Ето защо, човѣкъ първо трѣбва да проучи характера на онзи, отъ когото ще

иска пари. Срѣщамъ одного, който иска пари на заемъ отъ единъ банкеръ, и го питамъ: Какъвъ човѣкъ е този банкеръ? Познавашъ ли го? — Познавамъ го. Той е добъръ, справедливъ, честенъ човѣкъ. Значи, ти предварително си събралъ сведения за банкера, и сега вече смѣло пристѣпвашъ къмъ него за услуга. — Защо? — Има данни, на които той разчита. Това подразбира, че касата на този банкеръ е пълна. Молишъ ли се на банкеръ, когото познавашъ, той казва: Влизамъ въ положението ти, готовъ съмъ да ти услужа. Бръква въ касата си, изважда нѣколко звонкови и ги наброява. Следъ това взима една полица, написва я, определя срока на изплащането ѝ и дава да се подпишешъ. Банкерътъ постѣпва умно, понеже е научилъ характера на своитѣ длѣжници.

Съвременнитѣ религиозни хора изпадатъ и въ друго положение. Тѣ се молятъ на Господа, безъ да Го познаватъ, безъ да знаятъ, кжде е Той. Питамъ одного: Какъ се молишъ на Бога, Когото нито си виждалъ, нито знаешъ кждѣ е? — Азъ зная, че трѣбва да се моля, а кжде е Господъ, не зная. — Съгласенъ съмъ, човѣкъ трѣбва да се моли. Човѣкъ трѣбва да иска пари. Обаче, какъвъ смисълъ има да се молимъ по нѣколко пѣти на день предъ празна каса и нищо да не получаваме? Такава е молитвата на всѣки беднякъ, който иска пари отъ банкеръ, когото никакъ не познава. Като не получи нищо отъ банкера, бедниятъ казва: Не струва да се моли човѣкъ! — Съгласенъ съмъ съ това. Престанете да се молите предъ празнитѣ каси! Молете се предъ пълнитѣ каси на банкеритѣ, и то по всички правила на учтивостта. Молите ли се по този начинъ, ще получите, каквото искате. Нѣкой казва: Унизително е за човѣка да се моли за пари на този — на онзи. Съ това той ограничава свободата си. — Вѣрно, унижително е човѣкъ да иска пари на заемъ, но не е ли унижително да взима всѣки день отъ природата по нѣколко чека? Това не ограничава ли свободата му? Свободенъ човѣкъ е само този, който може да дѣвче въздуха, а не да го смучи. Какво ще кажете на това? Има сжщества, които дѣвчатъ въздуха сжщо така, както ние дѣвчемъ хлѣба. Трѣбва ли да се доказва, че въздухътъ може да се дѣвче?

Съвременнитѣ хора трѣбва да дойдатъ до вътрешно просвѣтление, до вътрешно разбиране на нѣщата.

За да се постигне това, тѣ трѣбва да работятъ върху себе си и да се молятъ. Нѣкой се изправилъ предъ празна каса и се моли, прави изчисления, колко може да му даде тази каса. — Нищо нѣма да ти даде. Оставете настрана молитвитѣ предъ празната каса! Молете се предъ пълната каса, съ будно съзнание и разбиране на това, което искате. Другъ нѣкой казва: Азъ мога да се моля и въ кѣщи, мога да се моля и въ църква. — Ако се молишъ само по форма, нито въ кѣщи е приета молитвата ти, нито въ църквата. На сѣщото основание богатитѣ родители казватъ: Ние можемъ да учимъ децата си и въ училище, можемъ да ги учимъ и въ кѣщи. — Не е въпросъ, кѣде ще учатъ децата, но какъ ще учатъ. Ако детето прекара седемъ-осемъ години въ училище, а нищо не учи, какво е придобило? Мнозина казватъ, че знанието ще изникне само по себе си, животътъ ще го донесе. — И това е възможно. Има случаи, когато нѣкои хора никжде не сж учили, но знаятъ много нѣща отъ живота. Обаче, знание, така придобито, предизвиква вътрешно страдание въ човѣка. — Защо? — Защото това знание не е поставено на своето мѣсто. Вследствие на това, много отъ страданията и противоречията на съвременнитѣ хора се дължатъ на обстоятелството, че нѣщата въ живота не сж поставени тамъ, дето трѣбва. Щомъ е така, трѣбва да приемемъ, че причината за всички страдания и противоречия въ живота сме ние сами. Дойде нѣкой човѣкъ и ти даде нѣкаква книга или пари. Ти набързо ги туришъ нѣкжде и не помнишъ, кѣде сж паритѣ. На другия день търсишъ, не можешъ да ги намѣришъ, не помнишъ, кѣде си ги турилъ. Не ги ли намѣришъ, започвашъ да се смуцавашъ. Това показва, че ти нѣмашъ заведенъ редъ, или система да поставяшъ всѣко нѣщо на своето мѣсто. Разумниятъ човѣкъ ще постави и книгата, и паритѣ на такова мѣсто, че като ги потърси, да знае, кѣде сж.

И тъй, ще знаете, че добритѣ хора, дето и да сж, иматъ следното свойство: Тѣ всѣкога сж и близо, и далечъ. Това значи: тѣ сж близо за себе си, далечъ — за хората; близо за тѣзи, които ги обичатъ, далечъ — за онѣзи, които не сж разположени къмъ тѣхъ. Като слушате тия нѣща, вие попадате въ свѣта на приказнитѣ „отъ хиляда и една нощъ“. Това е така за онѣзи,

които не сж работили въ миналото съзнателно върху себе си. Ако бѣха работили, тѣ щѣха да прилагатъ тия нѣща и да ги разбиратъ. Ако, обаче, сега работите съзнателно, ще сте годни въ бждеще да прилагате всичко онова, което днесъ ви се вижда като приказка и невъзможно. И тогава човѣкъ ще може да се моли, дето иска и както иска, безъ да се смущава отъ нѣщо. Истинската, дълбока молитва подразбира единъ кратъкъ моментъ. Този моментъ, обаче, продължава дълго време. Той е като Божествениятъ лжчъ, който минава-заминава, но остава последствията си за дни и години, за вѣкове и хилядилѣтия.

Следователно, отъ Божествено гледище молитвата представя велико нѣщо. Тя е Божественъ лжчъ, който излиза отъ душата на всѣки човѣкъ. Щомъ е така, този лжчъ непременно трѣбва да мине презъ душитѣ на всички хора, отъ най-малки до най-голѣми, които живѣятъ по лицето на земята. Като направи този кржгъ, лжчътъ пакъ се връща при човѣка, отъ когото е излѣзълъ. Това време може да трае минута, часъ, день, а може и месеци, и години — зависи отъ интензивността, съ която молитвата е изпратена въ пространството. До това време човѣкъ постоянно трѣбва да се моли, да поддържа силата на този лжчъ, за да направи той своята обиколка. Нѣкои мислятъ, че като се помолятъ веднѣжъ за нѣщо, това е достатъчно. — Не, хванешъ ли се веднѣжъ на хорото, и да искашъ вече да се пуснешъ, не можешъ. — Защо? — Законътъ е такъвъ. Помолишъ ли се веднѣжъ, твоята молитва трѣбва да мине презъ душитѣ, умоветѣ и сърдцата на всички хора и следъ това пакъ да се върне при тебе. Щомъ се върне при тебе, ти вече си свободенъ. Нѣкой човѣкъ, като се помоли веднѣжъ и получи веднага отговоръ, казва: Нѣма да се моля вече. Обаче, помолилъ ли се е веднѣжъ, природата го заставя да продължи молитвата си. Той носи вече последствията на своята молитва. Тя е тръгнала изъ пространството и пжтува. Той седи спокойно, забравилъ е, че нѣкога се е молилъ, и току изведнѣжъ чува нѣкой да дрънка на телефона му: Моля, изкажи се по-ясно, не разбрахъ, какво искашъ. Едва се справи съ него, другъ нѣкой го вика по телефона: Моля, не се чува добре, по-ясно говори, искамъ да разбера, какво е твоето желание. Следъ него на телефона дрънка трети, чет-

върти и т. н. Той е длъженъ да обяснява на всички, които искатъ освѣтление; иначе, или молитвата му ще се предаде криво, или той самъ ще спре предаванетоъ ѝ. Понеже всички хора подемаатъ неговата молитва, той не може да се освободи отъ нея, докато тя отново не се върне при него, съ известенъ отговоръ. Той трѣбва да чака да се изредятъ два милиарда хора, и тогава да се освободи. Затова, ако човѣкъ иска по-скоро да получи отговоръ, молитвата му трѣбва да бѣде кратка, ясна, чиста и интензивна. Който е отправялъ неправилно молитвата си, той казва: Повече не се моля! Тази работа нѣма край. — Така казватъ безвѣрниците. Обаче, това е едната страна на молитвата.

Молитвата има и друга, положителна страна. Тя се заключава въ правилно предаване на мислитѣ, желанията и чувствата. Който се моли по този начинъ, той е разбралъ вътрешния смисълъ на живота; той е разбралъ вътрешната връзка, която съществува между всички хора на земята. Питамъ: Знаете ли, кога, за-примѣръ, се е родила мисълта, която въ даденъ моментъ минава презъ ума ви? Ще кажете, че тази мисълъ се е родила сега, въ настоящия моментъ. — Не, като знаете, какво нѣщо е молитвата, въ нейния дълбокъ смисълъ, ще знаете, че всѣка мисълъ, която минава въ даденъ моментъ презъ ума на човѣка, се е родила преди него. Като вашитѣ мисли минаватъ презъ ума на всички хора, така и тѣхнитѣ мисли минаватъ презъ вашия умъ. Значи, както твоитѣ мисли иматъ свободенъ пътъ да минатъ презъ умоветѣ на другитѣ хора, така и тѣхнитѣ мисли ще минатъ презъ твоя умъ. Въ това, именно, седи красотата на живота. По този начинъ ти изучаваашъ мислитѣ на другитѣ хора, а тѣ изучаватъ твоитѣ. Понѣкога презъ вашия умъ минаватъ велики, възвишени мисли, които сж изпратени отъ разумни, велики същества отъ невидимия свѣтъ. Дали съзнавате това, или не, безразлично е, но то е дълбока философия и наука, която всички хора трѣбва да опитатъ и провѣрятъ.

Нѣкой казва: Това може да сж само предположения, които подлежатъ на щателно проучване и доказване. — Не, ние не говоримъ по предположения. Когато говоримъ за единъ изворъ, азъ съмъ билъ при него, пилъ

съмъ отъ водата му, изследвалъ съмъ я и я познавамъ. На връщане азъ напълвамъ шишето си отъ водата на извора и я донасямъ предъ васъ, като казвамъ: Азъ бѣхъ на извора и нося този вода оттамъ. Много отъ съвременнитѣ хора седатъ, чакатъ наготово да имъ дойде нѣщо. — Нѣщата не могатъ да дойдатъ наготово. Станете, вземете шишето си и сами идете на извора, да си налѣте отъ него чиста, кристална вода.

Казвате: Като се молимъ, все ще се наредятъ нѣкакъ работитѣ ни. Ако не знаете правилно да се молите, работитѣ ви нѣма да се наредятъ. Молитвата не седи въ механическо произнасяне на думи. Когато човѣкъ се моли, или когато мисли, въ ума му все трѣбва да остане нѣщо отъ тази молитва, или отъ тази мисль. Ако човѣкъ е кюнецъ, презъ който водата само минава, безъ да остави нѣщо, този кюнецъ следъ време ще се изтрие. Въ съзнанието на човѣка всѣкога трѣбва да остава нѣщо, и то най-хубавото и най-красивото. Такъвъ трѣбва да бжде неговиятъ идеалъ. Когато отива при нѣкой изворъ, той трѣбва да напълни шишето си отъ главата на извора. Той трѣбва пръвъ да напълни своето шише. Напълни ли го по този начинъ, той става изворъ и за другитѣ хора. Напълни ли шишето си отъ опашката на извора, той става чешма за другитѣ хора. Въ първия случай човѣкъ ще разбере едно нѣщо, въ втория случай — друго. Който не разбира този законъ, той ще каже: Много скжпо ми излѣзе това шише, да ходя на извора да го пълня! Казвамъ: Споредъ мене, скжпо излиза шишето, което е напълнено отъ опашката на извора.

Сега вие се молите на Бога, пѣсни Му пѣте, но какви сж резултатитѣ отъ вашитѣ усилия? Ставате, лѣгате, пакъ ставате и всѣка сутринъ забелязвате по единъ новъ бѣлъ косъмъ на главата си. Искате да се движите, да работите и виждате, че краката ви, намѣсто да заякватъ, започватъ да отслабватъ, да треперятъ. Намѣсто да ставате по-здрави, вие губите силитѣ си и заболявате. Казвате: Защо става така? Отъ толкова години вѣрвамъ въ Бога, постоянно се моля, а получавамъ обратни резултати. Побѣлѣхъ, остарѣхъ, хората престанаха да ме зачитатъ. — Ако живѣете съ старитѣ възгледи, никакви молитви нѣма да ви помогнатъ. Истинска молитва е тази, отъ която почерняватъ коситѣ на

стария човѣкъ. Когато пъкъ младиятъ се моли, коситѣ му трѣбва да побѣлѣятъ. Ако стариятъ се моли, и коситѣ му не почерняватъ, той не се е молилъ, както трѣбва. И ако младиятъ се моли, а коситѣ му не побѣлѣватъ, и той не се е молилъ, както трѣбва. Нѣкой казва: Азъ много се молихъ на млади́ни. — Побѣлѣ ли косата ти? — Не. — Тогава не си се молилъ. Другъ нѣкой казва: Азъ много се молихъ на стари години. — Почернѣ ли косата ти? — Не. — Тогава и ти не си се молилъ, както трѣбва. Това се вижда малко смѣшно на хората, но смѣшнитѣ нѣща сж вѣрни.

Всички хора трѣбва да дойдатъ до дълбоко, вътрешно разбира́не на молитвата, да разбератъ, че тя съдържа́ три качества въ себе си. Истинската молитва трѣбва да остави въ ума на човѣка поне една положителна мисълъ, въ сърдцето му — поне едно положително чувство и въ душата му — поне единъ малъкъ потикъ къмъ възвишено и благородно действие. Ако молитвата остави въ човѣка тия три нѣща едновременно, тя е реализирана вече, изминала е цѣлиятъ кръгъ. Да се реализира една молитва, това подразбира, да донесе на човѣка онзи капиталъ, който очаква той. И когато Господъ не отговаря веднага на вашитѣ молитви, причината за това е, че тѣ не сж минали още презъ умоветѣ на всички хора, не сж направи́ли пълния кръгъ на движение. Когато молитвата на нѣкого се препраща въ пространството, тя минава презъ умоветѣ на всички хора, и на тѣхъ се предоставя правото да се произнесатъ, дали трѣбва да се даде това, за което се моли той. Значи, произвежда се единъ видъ референдумъ. Всички хора гласуватъ: едни за васъ, други противъ васъ, и отъ болшинството на гласоветѣ зависи, какъвъ ще бжде отговорътъ на вашата молитва. Ако повечето не сж гласували въ ваша полза, вие пакъ ще работите върху себе си, пакъ ще се молите, докато единъ день получите положителенъ отговоръ. Значи, вашата молитва е реализирана вече.

Природата си служи съ сжщия законъ и въ процеса на храносмилането. Ако храната, която влиза въ устата, не се съдѣе добре, тя и въ стомаха не може да се смели добре, и не може да се използва правилно; ако въ стомаха не може да се смели добре, тя не може да се използва правилно и отъ бѣлитѣ дро-

бове; ако и бѣлитѣ дробове не я използватъ правилно, и мозъкътъ не може да я възприеме и преработи, както трѣбва. По този начинъ възприета, храната не може да ползува човѣка. Въ този смисълъ, храносмилането е важенъ вътрешенъ процесъ. Не е достатъчно само да се нахрани човѣкъ и да мисли, че процесътъ е завършенъ. Той трѣбва да държи съзнанието си будно, докато цѣлиятъ процесъ въ него се завърши. И следъ това, ако е ялъ правилно, той ще почувствува въ себе си вътрешенъ гладъ, едно приятно разположение къмъ яденето. Не е ли извършенъ процесътъ правилно, той ще седне предъ трапезата да се храни и ще каже: Ще ямъ, защото трѣбва да се яде, но не съмъ разположенъ нѣщо, не ми се яде. Не се ли храни правилно, човѣкъ може да изчисли, следъ колко години ще се яви нѣкакво разстройство, нѣкаква дисхармония въ организма му. Ето защо, съвременнитѣ хора трѣбва да проучаватъ новитѣ разбирания за храносмилането.

При изнасяне на тия истини, човѣкъ понякога се намира предъ опасностъ да изгуби присѣствие на духа. Който губи присѣствие на духа си, той се намира въ положението на онзи юнакъ, когото товарятъ прѣко силитѣ. Турятъ на гърба му най-напредъ единъ килограмъ и постепенно увеличаватъ до сто и повече килограма. До колко килограма може да носи единъ юнакъ на гърба си? Надмине ли товарътъ сто килограма, юнакътъ чувствува вече тежестта му. Всѣки трѣбва да знае, колко килограма може да носи на гърба си. Умниятъ човѣкъ познава своята сила. Въ това отношение той прилича на изворъ, който постоянно се излива. Защо се излива изворътъ? — За да не се претоваря. Дойде ли неестествено увеличение на водата въ него, той започва да прелива. Както се товари единъ изворъ съ вода, така и човѣкъ трѣбва да се товари. Той не трѣбва да взима товаръ повече, отколкото може да носи. Изворътъ представя една естествена мѣрка. Нѣкой казва: Какъ трѣбва да върша работата си? — Както изворътъ. — Колко трѣбва да се товари? — Колкото изворътъ. — Колко трѣбва да давамъ? — Колкото изворътъ. — Колко трѣбва да взимамъ? — Колкото изворътъ. — Къде трѣбва да се вливамъ? — Въ най-голѣмото море. — Отде трѣбва да мина? — Отдето искашъ,

но въ най-голѣмото море се влѣй. — Все направо ли трѣбва да вървя? — И направо, и накриво върви, навсѣкжде можеш да лжкатушишъ, но гледай на време да се върнешъ и въ морето да се влѣшъ. Човѣкъ може да постигне всичко, което желае, но усилията, които прави, трѣбва да иматъ не само външенъ, но и вътрешенъ резултатъ.

Днесъ ние се намираме предъ една нова епоха, която изисква хора съ пробудено съзнание. Какво означава пробуждане на съзнанието? Представете си, че вие имате нѣколко деца, които спятъ. Докато децата спятъ, тѣ нищо не искатъ, защото нищо не ги смущава. Тѣ представятъ човѣкъ съ заспало, непобудено още съзнание. Щомъ се събудятъ, децата веднага започватъ да викатъ: Мамо, дай хлѣбъ! Ако хлѣбътъ не е готовъ, трѣбва ли да се събуждатъ? По-добре нека поспятъ още малко, до обѣдъ, докато хлѣбътъ се приготви. Като се приготви хлѣбътъ, тогава ги събудете. Иначе, ще ви безпокоятъ. Нѣкой казва: Време е вече и моето съзнание да се пробуди. Питамъ: като се пробуди съзнанието ти, хлѣбъ ще искашъ ли? — Ще искамъ. — Имашъ ли? — Нѣмамъ. Тогава, нека съзнанието ти поспи още малко, докато приготвишъ хлѣба. Това значи: когато нашето съзнание се пробуди, ние трѣбва да имаме необходимата за него храна. Нѣмаме ли нужната храна, страдания ни очакватъ.

И тъй, първото положение, което трѣбва да спазвате въ живота си, е следното: похлопа ли хлѣбътъ на вратата ви, прекратете молитвата си, станете, отворете му, поканете го най-учтиво въ стаята си и започнете да му служувате. Второто положение, което трѣбва да спазвате, е следното: вглеждайте се въ живота на извора и всѣкога постѣпвайте като него. Това е учението на Всемирното Братство. Отъ хиляди години насамъ Бѣлитѣ Братя сж такива, каквито днесъ ги знаемъ. Тѣ се раждатъ готови души, а не ставатъ такива на земята. Мнозина казватъ: Ние, Бѣлитѣ Братя... — Вие още не сте Бѣли Братя, а сте само оглашени. Много време има още, докато станете Бѣли Братя. Сега сте само сѣнки на Бѣлитѣ Братя. Нѣкой казва: Азъ искамъ да видя единъ Бѣлъ Братъ. Знаете ли, какво ще произведе въ васъ срѣщата ви съ единъ такъвъ братъ? Представете си, че вашиятъ стомахъ е малко слабъ,

нѣженъ, не е пригоденъ за силна храна. Обаче, вие виждате нѣкжде хубава, добре приготвена баница съ орѣхи, масло, захаръ и силно желаете да си хапнете отъ нея. Най-после вие не можете да откажете на това силно желание и хапвате отъ тази баница. Не се минава дълго време, и стомахътъ ви се разстройва силно: явява се хлопане, чукане, преобрѣщане вътре и, докато не изхвърлите баницата навънъ, никакво спокойствие нѣмате. Казвамъ: Каквото разстройство причинява орѣховата баница на слабия стомахъ, сѣщо такава дезорганизация представя срѣщата на обикновения човѣкъ съ единъ Бѣлъ Братъ. Бѣлитѣ Братя не искатъ да причиняватъ никому страдания, но често пѣти, въ желанието си да направятъ нѣкакво добро, получаватъ се обратни резултати. Това се дължи на обстоятелството, че хората още не сѣ готови за такива срѣщи. За готовитѣ хора срѣщата съ единъ Бѣлъ Братъ е голѣмо щастие.

Ще приведа единъ примѣръ отъ стария български животъ, да се увѣрите, че неподготвениятъ човѣкъ не може разумно да се ползува отъ великитѣ Божии блага. Едни богати и почтени родители имали единствено дете, момченце, което много обичали. Всички го наричали „галеното дете“. Всички желаня на това дете се изпълнявали. На училище не го пращали; между чужди и непознати хора не го пущали, и то си останало „галеното детенце“. Бащата билъ ученъ човѣкъ, философъ и много богатъ. Между хората той минавалъ за виденъ магъ. Когато умрѣлъ, той оставилъ на жена си голѣмо наследство — пари и нѣколко магически предмети: пръстенъ, тояжка, чаша и кесия. При смъртъта си, той ѣ казалъ да се ползува отъ паритѣ всѣкога, когато ѣ се яви нужда, а магическитѣ предмети да задържи за тежки дни въ живота си. Докато детето било малко, то седѣло при майка си. Щомъ пораснало, станало голѣмъ момъкъ и пожелалъ да отиде въ свѣта, тамъ да поживѣе малко. Майка му се съгласила, приготвила го за пѣтъ, като му дала голѣма торба съ пари, да не прекарва труденъ животъ.

Синътъ отишълъ въ сѣседното царство и спрѣлъ да пренощува въ една странноприемница. Въ една отъ сѣседнитѣ стаи той чулъ да се говори, че царътъ на това царство ималъ много красива дъщеря, и, който

искалъ само да я зърне отдалечъ, трѣбвало да даде една голѣма кесия пълна съ злато. Който искалъ да я види отблизо и да се разговаря съ нея, трѣбвало да даде единъ чуваль съ злато. Като чулъ това, младиятъ момѣкъ пожелалъ да види царската дъщеря и си казалъ: Още утре ще отида да видя красивата царска дъщеря. Станалъ той рано сутринята, приготвилъ се, взелъ съ себе си пълна кесия съ злато и се запжтилъ къмъ двореца. Влѣзълъ вжтре и казалъ на слугитѣ: Искамъ да видя царската дъщеря. Далъ кесията съ златото на единъ отъ дворцовитѣ слуги, който го завелъ въ една стая, одето презъ една малка дупчица трѣбвало да види царската дъщеря. Навелъ се той предъ дупчицата и успѣлъ да види само очитѣ и устата ѝ. Върналъ се въ странноприемницата, но въ него вече силно растѣло желанието да види изцѣло царската дъщеря и да се поразговори съ нея. Обаче, за реализирането на желанието си, той нѣмалъ достатъчно пари, затова се върналъ при майка си, да иска отъ нея пари. Започналъ да разправя на майка си, че се заелъ съ нѣкакво голѣмо търговско предприятие, за което му сж нужни много пари. Майка му казала: Синко, пари нѣмамъ, но баща ти ми остави една кесия, която струва повече отъ всички пари. Тя има свойството, като я натискашъ, започва да пуца пари.

Синътъ взелъ кесията и отишълъ пакъ въ царството на красивата царска дъщеря. Започналъ той да натиска кесията, докато напълнилъ единъ вагонъ съ злато. Следъ това тръгналъ къмъ двореца, да види добре царската дъщеря. Отишълъ въ двореца и казалъ на сжщия слуга: Искамъ да видя царската дъщеря! Въвели го при нея—цѣла потънала въ великолепие и красота. Като го видѣла, тя се зачудила, отде може този младъ човѣкъ да разполага съ толкова много злато, затова го попитала: Ти да не си нѣкой царски синъ? — Не съмъ. — Тогава, отде имашъ толкова много злато? — Имамъ една особена кесия, съ такова свойство, че като я натискашъ, тя все пуца злато. — Донеси, да видя кесията! Той далъ кесията на царската дъщеря, само да я разгледа, но тя я задържала за себе си, а него изпждила. Значи, младиятъ момѣкъ видѣлъ красивата царска дъщеря, но загубилъ чудната кесия.

Питамъ: какво ще придобиеете, ако видите краси-

вата царска дъщеря, а изгубите чудната кесия? Галеният синъ взелъ отъ майка си и другитѣ магически предмети, но като не билъ разуменъ, всичко изгубилъ. Докато човѣкъ върши глупости въ живота си, той всѣкога ще губи кесията си. Пжтътъ, по който сега вървите, иска хора съ будни умове, които да познаватъ Бѣлитѣ Братя. Ако единъ отъ тѣзи Братя дойде при васъ, той ще ви даде магическата кесия, но вие ще отидете да видите царската дъщеря, която ще вземе кесията, а васъ ще изпжди навънъ. Въ този разказъ майката представя единъ отъ Бѣлитѣ Братя. Паритѣ пкъ представятъ разумността въ човѣка. Това значи: за да видишъ единъ Бѣлъ Братъ, ти трѣбва да имашъ правилни мисли, желания и постѣпки. Имате ли тѣзи три качества въ себе си, Бѣлиятъ Братъ ще остави въ душата ви нѣщо възвишено и красиво. Нѣмате ли тѣзи качества, той ще произведе въ васъ обратни резултати, ще вземе кесията ви, а васъ ще изгони навънъ. По тази причина, именно, нѣкои хора не могатъ да намѣрятъ истината. За такива хора, при съзнанието, въ което се намиратъ, по-добре е да не знаятъ истината, защото тя ще имъ създаде голѣми страдания.

Като привеждамъ този разказъ, това не значи, че човѣкъ не трѣбва да се стреми къмъ истината. Напротивъ, той трѣбва да работи, да се занимава съ нѣщо, да търси истината по начинъ, който намира за най-добъръ. Единъ день той все ще се добере до истината, която ще го направи свободенъ. Засега хората още не сж свободни, вследствие на което иматъ изпитания. Физическиятъ животъ не може безъ изпитания. Обаче, дойдатъ ли изпитанията въ вашия животъ, вие трѣбва да ги разглеждате научно. Нашитѣ изпитания сж предметно обучение за други сжщества. Когато ние страдаме, други се радватъ. И обратно: когато ние се радваме, други страдатъ. Когато ние започваме една работа, други сжщества я свършватъ.

Такива връзки и отношения сжществуватъ между разумнитѣ сжщества и явления въ природата. Не схващате ли така нѣщата, вие ще имате крива представа, както за Бога, така и за онзи редъ и порядъкъ, въ който Той действува. И тогава, всѣка неправилна мисль за Бога ще се отрази вредно върху васъ. Причината за това не се крие въ Бога, но въ вашитѣ неправилни

мисли за Него. Неправилните мисли се връщат пакъ къмъ васъ, и вие изпитвате тѣхните лоши послѣдствия. Лошото, нечистото не може да отиде до Бога. »По сжщия начинъ добритѣ и чиститѣ мисли, отправени къмъ Бога, пакъ ще съ върнатъ къмъ васъ, и вие ще изпитате тѣхното благотворно действие.» Каквито мисли хранимъ къмъ Бога, такива ставаме и ние. Ако ние мислимъ, че Богъ е всемждъръ, съвършенъ и справедливъ, такива ще станемъ и ние. Тѣй щото, свободни сте да мислите и добро, и лошо, но нѣма да се избавите отъ послѣдствията на вашитѣ мисли.

»Сега, като знаете, че всѣки носи отговорностъ за своитѣ добри и лоши мисли и чувства, това не подразбира всичко да се върши подъ страхъ. Какво ще роди страхътъ? — Пакъ страхъ. — Какво произвежда любовта? — Любовь. Съ страхъ, или безъ страхъ, всѣки трѣбва да работи върху себе си. Ако ти самъ не работишъ върху себе си, други ще работятъ върху тебе; ако ти самъ не се присадишъ, други ще те присадятъ; ако ти самъ не ядешъ, други ще ядатъ заради тебе; ако ти самъ не учишъ, ще станешъ предметно обучение за други.» Всички сжщества въ свѣта, отъ най-малки до най-голъми, иматъ свое предназначение. На всички хора предстои сега да свършатъ по една работа за Бѣлото Братство, т. е. за идването на Царството Божие на земята. Апостолъ Павелъ казва: „Горко ми, ако не проповѣдвамъ!“ Това подразбира: ако човѣкъ не оре и не сѣе, гладенъ ще ходи; ако не си шие дрехи и обуца, голъ и босъ ще ходи; ако не си съгради кжща, ще бжде изложенъ на всички природни стихии. Човѣкъ трѣбва да си съгради една кжща за физическия свѣтъ, друга — за умствения и трета — за духовния свѣтъ. Щомъ си е съградилъ жилище за всички свѣтове, той ще се избави отъ страданията, които могатъ да го сполетятъ.

Нѣкой казва: Господъ ще ни уреди работитѣ. Питамъ: Като си съграждашъ кжща, съ това не уреждашъ ли работитѣ си? Не е достатъчно само да има човѣкъ кжща, но тя трѣбва да бжде съградена по всички правила на хигиената. Какво ще се ползува той отъ своята кжща, ако тя не бжде съградена споредъ хигиената? Каква полза ще му принесе неговата кжща, ако тя бжде слаба и всѣки моментъ може да се събори отго-

ре му и да го затрупа? Какъ ще се ползува той отъ своята кжща, ако тя бжде тѣсна, тъмна и влажна? — Това не е кжща, но затворъ. Ако човѣкъ съгради добре кжщата си въ физическия свѣтъ, той ще я съгради добре и въ умствения, и въ духовния свѣтъ. И обратното е вѣрно: не може ли човѣкъ да съгради добре кжщата си въ физическия свѣтъ, той не ще може да я съгради добре и въ умствения, и въ духовния свѣтъ. Това показва, че между физическия, умствения и духовния свѣтъ сжществуватъ известни отношения.

Мнозина казватъ: Не струва да си гради човѣкъ кжща. Това подразбира: не струва да градите кжща, която да давате подъ наемъ. Съградишъ ли си кжща, живѣй самъ въ нея, не я давай подъ наемъ. Смѣшно е, да съмъ шивачъ, да шия на хората дрехи, а самъ да нѣмамъ хубави дрехи. Ако съмъ шивачъ, азъ трѣбва да нося най-хубавия костюмъ. Азъ ще съмъ реклама за себе си. Нѣма защо да казвамъ: Вижте, какъвъ костюмъ ушихъ на този, или на онзи господинъ. Ще кажа: Вижте моя костюмъ! Харесва ли ви? Ако ви харесва, ще знаете, че азъ съмъ майсторътъ на тия дрехи. Майсторъ-шивачъ е само този, който може да ушие за себе си хубави дрехи. Какво виждаме въ свѣта? — Обущаритѣ шиятъ хубави обуща на хората, а за себе си не могатъ; шивачитѣ шиятъ хубави дрехи на хората, а за себе си не могатъ. Законътъ, обаче, изисква, човѣкъ да шие най-хубави обуща и най-хубави дрехи за себе си. Може ли да направи за себе си това, той и за другитѣ ще бжде еднакво добъръ майсторъ.

Казано е въ единъ отъ стиховетъ на Писанието: „Дадоха имъ бѣли дрехи да се облѣкатъ“. Това се отнася за ония сжщества, които не знаятъ да шиятъ. Обаче, всѣки, който се стреми къмъ Божествения свѣтъ, той трѣбва да научи изкуството да шие. Ангелитѣ сами си шиятъ дрехитѣ. Съвременнитѣ художници никжде не рисуватъ Христа облѣченъ съ дрехи. Вземете картината, която представя възкресение Христово, и ще видите, че и тамъ Христосъ не е облѣченъ. Това показва, че художницитѣ сж дошли до истината, какво Христосъ самъ шие своитѣ дрехи, които никой не е видѣлъ. Христосъ още не е далъ моделъ, какви трѣбва да бждатъ дрехитѣ на хората. Църквата представя Христа въ различни дрехи, но никоя отъ тѣхъ не му

прилѣга. Както днесъ църквата облича Христа, така успѣшно вървятъ работитѣ ѳ. Тѣй щото, не сж важни дрехитѣ, които човѣкъ може да си представи въ въображението, но важни сж онѣзи дрехи, които той изработва съ своята мисль, съ своето чувство и съ своето действие. Тази дреха никой не може да ви отнеме. Тя е реалната, сжществена дреха на човѣка.

Нѣкой казва: Да имамъ и азъ една такава чудна кесия, много нѣщо бихъ направилъ. — Какво бихте направили съ тази кесия? Ще отидете съ нея при царската дъщеря, която ще вземе кесията ви, а васъ ще изпжди навънъ. Голѣмо изкуство е да знае човѣкъ, какъ да задържа въ себе си хубавото, което придобива. Представете си, че нѣкой ви даде тази чудна кесия, да разполагате съ нея, както разбирате. Първо вие се чувствувате силенъ, мощенъ, мислите, че всичко можете да направите. Казвате: Имамъ ли тази кесия въ ржката си, цѣлиятъ свѣтъ е мой! Следъ това пожелавайте да видите царската дъщеря. Отивате при нея, и тя взима не само кесията, но и прѣстена, и чашата, и тояжката ви, и вие оставате самъ срѣдъ пжтя, въ лишения и мжчнотии. Какво ще правите? — Това, което галениятъ синъ е направилъ. Той се принудилъ да отиде на единъ самотенъ островъ, далечъ отъ хората, далечъ и отъ майка си, отъ която взелъ всичко, което имала. Въ този островъ растѣли ябълки и смокини. Хапналъ той една отъ ябълкитѣ, но какво било очудването му, когато се видѣлъ съ рога? Значи, отъ ябълкитѣ му израснали рога. После хапналъ отъ смокинитѣ, и забелязалъ, че рогата му паднали. Това го навело на една хубава идея, да напълни две голѣми кошници отъ тия плодове: едната кошница да напълни съ ябълки, а другата — съ смокини. Сега вече той намѣрилъ начинъ, какъ да си отмъсти на царската дъщеря.

Единъ день той се качилъ на параходъ и отпжтувалъ съ него за царството, дето живѣла красивата царска дъщеря. Влѣзълъ въ столицата на царството и отишълъ въ дома на една стара баба, дето оставилъ кошницата съ смокинитѣ, и следъ това излѣзълъ изъ града съ кошницата, въ която имало ябълки. Обикалялъ той около двореца и продавалъ ябълкитѣ си, хубави, едри, червени, каквито нѣмало никжде въ царството. Царски-

тѣ слуги видѣли продавача и го извикали въ двора, да купятъ и тѣ отъ тѣзи хубави ябълки. Сложили отъ тѣхъ на масата предъ царя, и всички ги опитали: царьтъ, жена му, дъщеря му, както и много отъ неговитѣ придворни. Веднага следъ това израсли рога на всички, които яли отъ ябълкитѣ. Царьтъ издалъ заповѣдъ да намѣрятъ продавача на ябълкитѣ, но всички усилия отишли напразно — никжде не могли да го намѣрятъ. Царьтъ се видѣлъ въ чудо и започналъ да вика единъ следъ другъ лѣкари да махнатъ рогата на всички, които яли отъ ябълкитѣ. Никой отъ лѣкаритѣ не могълъ да направи това. Една следъ друга падали главитѣ на лѣкаритѣ, но рогата още седѣли върху царскитѣ глави. Най-после царьтъ обещалъ да даде дъщеря си и половината царство на онзи лѣкаръ или ученъ, който може да имъ смене рогата.

Презъ това време галениятъ синъ си пусналъ дълга брада, да не го познае никой, и отишълъ въ двореца, дето се представилъ на царя, като ученъ, като великъ магъ. Той казалъ на царя: Чухъ, че вие, и много хора около васъ страдате отъ нѣкаква особена болестъ. Азъ съмъ ученъ човѣкъ и се наемамъ да ви излѣкувамъ. Които го видѣли, че влиза при царя съ такава сериозна задача, поглеждали се и казвали: Горкиятъ човѣкъ! И неговата глава ще отиде като на другитѣ. Навѣрно нѣщо му е дотегналъ животътъ. Учениятъ човѣкъ продължилъ: Азъ видѣхъ много хора въ вашето царство съ рога, както и тукъ, въ двореца, но владѣя изкуството да сменямъ рога. Мжчно е това изкуство, цѣла наука е, но разбирамъ отъ нея. За целта, обаче, ми сж нужни нѣколко пособия: първо, имамъ нужда отъ една кесия. Царьтъ заповѣдалъ да му донесатъ нѣкоя хубава кожена кесия. Донесли му една кожена кесия. — Не такава. Донесли му втора, отъ нѣкаква особена материя, цѣла обсипана съ диаманти. — И тази не може да се употреби. Най-после царьтъ отишълъ при дъщеря си и намѣрилъ чудната кесия, но дъщерята не я давала. Бащата взелъ кесията и я далъ на учения лѣкаръ. Той поискалъ още нѣща: пръстенъ, чаша и една тояжка, и то тѣзи, именно, които царската дъщеря взела отъ него. При това, той казалъ на царя, че ще задържи всички тия предмети за себе си, защото само по този начинъ лѣкарството ще може да действува.

Като получилъ исканитѣ предмети, той далъ отъ смокинитѣ на царя и на царицата. Тѣ изяли по една смокиня, и рогата имъ паднали. Като дошло редъ до царската дъщеря, лѣкарътъ казалъ на царя: Вашата дъщеря има много грѣхове и, за да ѝ подеиствува лѣкарството, тя трѣбва предварително да се изповѣда. Следъ като се изповѣдала царската дъщеря, той снелъ и отъ нея рогата. Значи, галениятъ синъ трѣбвало да изгуби всичко, за да стане уменъ, ученъ човѣкъ.

Сега остава още малко време, докато изтече 1929 година. Вие трѣбва да използвате тази година разумно, за да можете презъ 30-та година, която иде, да си вземете изгубенитѣ нѣща. За това се изисква правилно разбиране, правилна връзка. Азъ ви желая да придобиете вътрешно състояние на миръ; ако не може да придобиете този миръ въ себе си, пазете поне красивото, което придобивате. Не мислете, че лесно се влиза въ Царството Божие. Това е сериозна задача. Ако човѣкъ влѣзе неподготвенъ въ Царството Божие, той пакъ ще излѣзе. Всички трѣбва да работятъ и върху себе си, и върху ближнитѣ си. Животътъ на земята трѣбва коренно да се преобрази. Затова, обаче, се изискватъ разумни работници. Всички, които искатъ да бждатъ работници, трѣбва да използватъ днешния моментъ — той е най-важенъ. Какво сте работили въ миналото, това е свършенъ фактъ; какво ще работите въ бждеще, и то е хубаво, но днешниятъ моментъ е най-важенъ. Каквото свършите днесъ, то представя условия за бждещата наука.

И тъй, желанието на вашитѣ напреднали братя е да имате правилно разбиране за живата природа, за да влѣзете въ връзка съ нея. Придобиете ли това разбиране, вие ще схващате дълбокия смисълъ на всички явления въ цѣлата природа. И тогава, дето и да минете, всѣко мѣсто ще бжде живо за васъ. Не сте ли въ връзка съ живата природа, ще бждете слѣпи и за най-хубавитѣ мѣста въ природата. Запитате ли единъ банкеръ, какво е било времето днесъ, той нищо не би могълъ да ви каже. — Защо? — Защото презъ цѣлия день той е билъ наведенъ надъ тевтеритѣ си, правилъ смѣтки и изчисления. Какво особено е придобилъ отъ тия смѣтки? Запитайте нѣкой виденъ бактериологъ, какво особено е придобилъ следъ като цѣли 20 години е посве-

тилъ изключително върху изследването на бацила на чумата?—Нищо друго, освенъ славата на ученъ човѣкъ. Какво значение ще има този бацилъ единъ день, когато хората ще бждатъ съ свършено чиста кръвь? Бацилитъ живѣятъ само въ хора съ нечиста кръвь. Докато хората водятъ нередовенъ, неразуменъ животъ, бактериологията има смисълъ, но щомъ заживѣятъ разумно, и бактериологията изгубва своето значение като наука. Обаче, човѣкъ трѣбва смѣло да изучава пжтищата на злото.

Казвамъ: Молитвата е необходимъ актъ за духовния човѣкъ. Докато човѣкъ се срамува да се моли, той не познава смисъла на молитвата. Докато се запитва, защо трѣбва да се моли, той не е на правъ пжтъ. Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно да се запитва: защо трѣбва да пия вода? Или, защо трѣбва да бжде богатъ човѣкъ? Защо не трѣбва да бжде богатъ човѣкъ? Защо трѣбва да бжде сиромасъ? Защо не трѣбва да бжде сиромасъ? Всѣки, който не може да носи и богатството, и сиромашията на гърба си, той не е силенъ човѣкъ. Приеме ли човѣкъ богатството, той трѣбва да приеме и сиромашията; приеме ли сиромашията, той трѣбва да приеме и богатството. Приеме ли знанието, ще приеме и невежеството; приеме ли невежеството, ще приеме и знанието. Приеме ли доброто, ще приеме и злото; приеме ли злото, ще приеме и доброто. Тия нѣща вървятъ паралелно. Такъвъ е законътъ.

Кои сж дълбокитъ причини за сжществуването на този законъ въ Битието не зная, обаче, този вътрешенъ паралелизъмъ сжществува навсѣкжде въ свѣта. Човѣкъ не може да разреши задачитъ въ живота си само съ събиране; той не може да ги разреши и само съ изваждане; той не може да ги разреши и само съ умножение, нито пъкъ само съ дѣление. При решаване на житейскитъ задачи, трѣбва да се прилагатъ и четиритъ действия. Така човѣкъ ще се добере до вътрешния смисълъ на живота. Всѣко действие има своя положителна и отрицателна страна. Ако човѣкъ събира лоши слухове, какво се говори за този, за онзи, или пъкъ събира болни хора около себе си, той ще има единъ резултатъ. Обаче, ако събира около себе си все учени, способни хора, той ще има другъ резултатъ.

Най-доброто събиране е, когато учителят учи само способни, талантиви деца. Може ли учителят да направи това събиране, той вече излиза от закона на пертурбациите.

Когато се говори за молитвата, подразбираме будност на съзнанието. И тогава, всеки човек ще съзнае, че той живее за всички, и всички живеят за него. Първият момент на истинския, на съзнателния живот започва с молитва. Пробуждането на съзнанието започва с молитва. След пробуждане на съзнанието се проявява мисълта, после — чувството и най-после действието. Молитвата е личен акт. Човек се моли за себе си по свой вътрешен потик, а не за това, че хората го принуждават. Само човек може да се моли. Това значи: молитвата е достояние само на същества с будно съзнание. Мнозина мислят, че учените хора не се молят. — Сам Христос се молеше. Той отиваше на планината да се моли. Питам: Ако е вярно твърдението, че учените не се молят, защо Христос се молеше? Ние знаем, че всички учени, всички велики хора се молят. Няма по-красиво нещо от молитвата на човек, на когото съзнанието е пробудено. Този човек има вече правилна мисъл, правилни чувства и правилни действия. Това са три области, от които човек черпи своите богатства. Мъдростта се проявява в мисълта, любовта — в чувствата, а истината — в действията. Не се ли молим правилно, нищо не можем да постигнем. Щом разберем дълбокия смисъл на молитвата, ще знаем, че Бог мисли, чувства и действа чрез нас. Това наричаме ние вдъхновение. Значи, човек трябва да се моли, за да се проявят и заработят чрез него Божиите мисли, чувства и действия.

Сега иде вече новото въ свѣта, което наричаме пробуждане на съзнанието. Щом дойде пробуждането, иде и молитвата, която носи съ себе си прави мисли, възвишени чувства и красиви действия. Дойде ли това пробуждане въ човека, той се наема съ красива и сериозна работа. Затова и Христос казва: „Аз съмъ пѣтътъ, истината и животътъ“. За да намѣримъ този пѣтътъ, ние се нуждаемъ отъ свѣтлина, отъ мъдростъ. За да дойдемъ до истината, ние се нуждаемъ отъ красиви

действия. И най-после, за да дойдемъ до живота, ние се нуждаемъ отъ чисти и възвишени чувства и желания. Придобиемъ ли всичко това, ние ще имаме положителна, Божествена наука, съ която ще можемъ да работимъ.

4. Беседа отъ Учителя, държана на 22 септемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Духъ Господенъ.

„Духъ Господенъ е на мене, защото ме проводи да благоветствувамъ на сиромаситъ.*)

Ученитъ, както и проститъ хора, често се запитватъ, какво може да имъ се говори и трѣбва ли да имъ се говори. Нѣкои хора казватъ, че трѣбва да имъ се говори, а други, че не трѣбва. За да докажатъ правотата на своя възгледъ, последнитъ се спиратъ върху животнитъ и казватъ: Ето, никой не говори на животнитъ, но въпрѣки това тѣ живѣятъ, растатъ и се размножаватъ. На сжщото основание и на хората може да не се говори, и тѣ пакъ да си живѣятъ, да растатъ и да се развиватъ. Да говори човѣкъ, това е тѣй необходимо, както и да яде. Значи, между яденето и говоренето има известно съотношение. Презъ цѣлия си животъ човѣкъ яде и говори. Ако само единъ или два пжти яде човѣкъ, това още не разрешава въпроситъ на живота. И като яде, и като не яде, въ края на краищата, човѣкъ все ще умре, но въ първия случай смъртъта ще настъпи скоро, въ продължение на нѣколко деня, а въ втория случай — въ продължение на десетки години. Бавната, продължителна смъртъ е подобна на опънатъ конецъ, който постепенно се изтънява, докато най-после се скъса. Тѣй щото, въпросътъ не седи въ яденето или въ неяденето, но въ правилното хранене. Човѣкъ трѣбва правилно да се храни, право да мисли и да чувства, както и право да действа.

Съвременнитъ хора казватъ, че човѣкъ трѣбва да има вѣра.—Какво може да допринесе вѣрата на човѣка? Нѣкой вѣрва, че на планината нѣкъде има чистъ изворъ. Той трѣгва по направление на този изворъ и следъ нѣколко часа се намира предъ него. Какво е придобилъ отъ вѣрата си въ този изворъ? Другъ вѣрва въ хлѣба и си купува единъ хлѣбъ. Трети пѣкъ вѣрва въ паритъ и се стреми къмъ придобиване на богатства. Какво може да придобие човѣкъ съ вѣрата си въ хлѣ-

*) Лука 4:18.

ба, или въ паритѣ, ако стомахътъ му е разстроенъ и не може да яде? Какво ще се ползува той отъ вѣрата си въ извора, ако не може да пие отъ неговата чиста, кристална вода? Вѣрата на човѣка въ нѣщо има смисълъ само тогава, когато това нѣщо може правилно да се използва и приложи въ живота. Възможнитѣ на човѣка сж два вида: външни и вътрешни. Външно богатиятъ има възможностъ да си купи всичко, каквото пожелае, но нѣма вътрешна възможностъ да се ползува отъ това, което си е купилъ: стомахътъ му може да е разстроенъ, или пъкъ не знае правилно да се храни. Въ първия случай той всѣкога ще бжде гладенъ, а въ втория — всѣкога ще преяжда. Вътрешно сиромасхътъ има здравъ стомахъ, знае правилно да се храни, но нѣма пари, не може да задоволи желанията си, да си купи, каквото иска. Първиятъ казва: Да имамъ здравъ стомахъ! Вториятъ казва: Да имамъ пари! Какво трѣбва да направятъ тия двама души? Богатиятъ, който разполага съ много пари, трѣбва да даде частъ отъ богатството си на сиромаса. Сиромасхътъ пъкъ, който разполага съ вътрешно богатство, трѣбва да даде частъ отъ своето знание и разбиране на първия. Така, именно, ще стане правилна обмѣна на енергиитѣ между двамата. Всѣки човѣкъ трѣбва да даде нѣщо отъ себе си. Като съзнава това, той никога нѣма да се осмѣли да простре ръка за просия. Докато между хората става правилна обмѣна, бедни нѣма да има, а просеци — още повече. Въ такъвъ случай просията съвършено ще изчезне. Днесъ, обаче, една частъ отъ хората сж външно богати, а вътрешно сиромаси, лишени отъ възможности да приложатъ своето богатство. Втората категория хора сж външно сиромаси, а вътрешно богати, но и тѣ сж лишени отъ условия да приложатъ своето богатство.

Религиознитѣ хора разчитатъ на своята вѣра въ Господа, въ Исуса Христа и мислятъ, че като умратъ, ангели ще слѣзатъ отъ небето и ще ги занесатъ при Господа. Тамъ ще ги посрещнатъ съ слава и почести. Въ това отношение тѣ мязатъ на турцитѣ, които си въобразяватъ, че като отидатъ на онзи свѣтъ, ще се намѣрятъ предъ планини отъ сладкъ пилафъ, отъ който ще ядатъ до насита. Въпросъ е, дали ще намѣрятъ на небето това, което си представятъ. Добре е по-

нкога хората да си въобразяват, че ще станат богати, учени, силни. Това ще ги насърдчи, да могат да работят, да се стремят към нещо. За човек е важно да гледа на настоящето, какво днес може да постигне. Какво е бил в миналото и какво ще стане в бъдеще, не е важно. Той трябва съзнателно да използва условията на настоящето, да си приготви светло бъдеще. Какво трябва да направи богатият в този си живот? И какво трябва да направи сиромасът? Богатият трябва да пренесе богатството си от едно място на друго. Всички клиенти на богатия човек са сиромаси. Ето защо, той трябва да пренесе част от богатството си при тях, в натура — в вид на жито, царевича, дрехи, обувки и т. н. Сиромасът, пък като счетоводител, приема нещата и записва, какво е получил. Той държи точна сметка, какво и колко дават богатите. Богатите ще бждат съдени по списъците на сиромасите. Когато в невидимия свят съдят някой богат, сведения за неговите добри и лоши дела се взимат от сиромасите. Ако наказанието му е по-голямо, отколкото трябва, богатият има право да апелира, да се провери, дали сиромасите не са направили някаква грешка в изчисленията си. Богатите пък ще дават сведения за сиромасите. Те ще се произнасят върху наказанието на сиромасите. И богати, и сиромаси всички ще бждат съдени. Ако сиромасите са наложили по-големи наказания върху богатите, и ако богатите са наложили по-големи наказания върху сиромасите, делата се прекратяват. Тогава и богатите, и сиромасите се изпращат отново на земята, да изравнят сметките си. Ако сиромасът е научил урока си като сиромас, той се отказва от счетоводителската си служба и заема друга някоя. Той казва: Не искам вече сиромас да бъда. Наситих се на затвори, на съдилища. Тук откраднал 20 лв., там откраднал един хляб — хайде в затвора. Като полежи в затвора месец — два, той започва да се оправдава с сиромасията си. Ами ако богатият е в затвор, той с какво може да се оправдава. Богатият се оправдава с това, че не занесъл на време част от богатството си на сиромасите. Като му дотегне затвора, той казва: Не искам повече богат да бъда. По-добре да осиромашея, отколкото да се занимавам с разнасяне на богатството

си отъ едно мѣсто на друго. И богатиятъ, и сиромаштъ носятъ отговорности. Следователно, човѣкъ не трѣбва да бѣга отъ отговорности въ живота, но да ги изпълнява точно на време и правилно. Щомъ и богатиятъ, и сиромаштъ изпълняватъ отговорноститѣ си, и богатството, и сиромашията сж на мѣсто. Чрезъ богатството човѣкъ може да развива такива добродетели, каквито чрезъ сиромашията не може. И обратно: чрезъ сиромашията може да развива такива добродетели, каквито чрезъ богатството не може.

Съвременнитѣ хора не разбиратъ смисъла на богатството и сиромашията, и безъ да мислятъ много, нѣкои набързо се произнасятъ, че богатитѣ хора сж крадци и разбойници. Други пъкъ казватъ, че сиромаситѣ сж крадци и разбойници. — Не, не е така. Това е пристрастно заключение. Нито всички сиромаси, нито всички богати сж крадци. Има крадци въ свѣта, но тѣ не сж нито само сиромаси, нито само богати. Другаде слушате да се казва, че ученитѣ развалятъ свѣта. — И това не е вѣрно. Има невежи хора, които развалятъ свѣта така, както и нѣкои учени. Кой обръща колата: който знае пѣтя, или който не го знае? — Който знае пѣтя, той може да обърне нѣкъде колата, но пакъ ще я оправи и ще продължи пѣтя си. Обаче, който не знае пѣтя, той може да попадне въ нѣкоя задънена улица и мъчно може да се оправи. Който иска да бжде господарь на положението, той трѣбва да върви пешъ, че нито да обръща колата срѣдъ пѣтя, нито да влиза въ задънени улици. Като не разбиратъ законитѣ на живота, мнозина казватъ: Да се оправи веднѣжъ свѣтътъ, че и азъ да се оправя. — Отде знаятъ тѣ, че свѣтътъ не е оправенъ? И защо трѣбва да чакатъ свѣтътъ да се оправи, че следъ това тѣ да се оправятъ? Ако чакатъ свѣтътъ да се оправи, ще минатъ хиляди и милиони години. Това е криво разсуждение. Трѣбва ли човѣкъ да чака всички хора да минатъ предъ него, че тогава той да поеме сжщата пѣтека? Много пѣтища водятъ къмъ бащиния му домъ. Щомъ види, че много хора се блѣскаатъ по една и сжща пѣтека, той трѣбва да вземе друга посока и по нея да се върне у дома си. Ако рече да чака всички хора да се извървятъ, той трѣбва да се въоръжи съ търпение. Следъ хиляди години ще дойде неговиятъ редъ, но той ще бжде много изоста-

налъ. Защо трѣбва да чака той хиляди години наредъ? Ще кажете, че тукъ работи законътъ на еволюцията. Хората не разбиратъ този законъ. Еволюция сжществува само при чистъ и светъ животъ. Въ грѣшния животъ, обаче, има само инволюция. — Все ще придобиемъ нѣкаква опитностъ. — Каква опитностъ може да придобие човѣкъ, който день следъ день трупа дългове? Колкото повече дълговетъ на човѣка се увеличаватъ, толкова повече расте и отчаянието му, докато единъ день си тегли куршумъ и свършва. — Каква еволюция има въ това? Така работитѣ не се оправятъ. Куршумътъ нито оправя работитѣ, нито разрешава задачитѣ на живота. Той представя край на една философия, въ която нѣма никаква логика, никакво оправдание.

Христосъ казва: „Духътъ Господенъ ме прати да благовествувамъ на сиромаситѣ“. Духътъ Господенъ представя разумното, възвишеното начало, което може да посети човѣка и да работи въ него. Дали ще Го приеме човѣкъ въ себе си, или не, това е другъ въпросъ. Важно е, че Духътъ прави човѣка истински човѣкъ. Когато Духътъ Господенъ влѣзе въ човѣка, той го праща да благовествува на сиромаситѣ разумното Слово. Ако Духътъ не влѣзе да работи въ човѣка неговата участъ ще бжде като тази на животнитѣ. Той не би се различавалъ отъ тѣхъ. Безъ Духа Господенъ човѣкъ не може да има какво свѣтло бждеще. Това се отнася не само за отдѣлния ученикъ, но и за семейства, за общества, за народитѣ, както и за цѣлото човѣчество. Всѣки индивидъ, всѣко семейство, всѣко общество, пъкъ и цѣлото човѣчество иматъ своя специфична мисия, която трѣбва да изпълнятъ. Ако индивидътъ, семейството, обществото, народътъ и цѣлото човѣчество не изпълнятъ мисията, за която сж предназначени, очакватъ ги страдания, разочарования и смъртъ.

„Духътъ Господенъ е на мене и ме помаза да благовествувамъ на сиромаситѣ“. Помазването е реална опитностъ, която човѣкъ изживява вътре въ себе си. Всички хора могат да минатъ презъ процеса на помазването, но по различенъ начинъ. Всѣки човѣкъ минава презъ специфични опитности. Невидимиятъ свѣтъ никога не дава еднакви опитности. Нѣма двама души

въ свѣта, които да сж минали презъ еднакви опитности. Въ разнообразието, именно, седи красотата на живота. Всѣки човѣкъ има своя специфична основна идея, която го отличава отъ другитѣ хора, но тази идея го свързва съ Великото начало на живота. Тази идея представя центъръ на вселената. Значи, всички хора, като се движатъ по точкитѣ на окръжността, съ стремежа си къмъ своята основна идея, се срѣщатъ въ центъра на вселената, въ центъра на Битието. Като се движатъ по периферията, тѣ образуватъ окръжността, т. е. орбитата на Битието, на вселената. Това виждаме и въ геометрията. Когато една точка въ движението си образува крива линия, еднакво отдалечена отъ една вътрешна точка, наречена центъръ, получаваме окръжностъ — крива линия и кръгъ — пространство, заградено отъ тази крива линия. Всички точки на окръжността сж еднакво отдалечени отъ центъра, но нѣматъ еднакви прояви. Ако това разнообразие не съществуваше, кръгътъ не би могълъ да се образува.

Сега, като се говори за душа, нѣкои отъ съвременнитѣ учени и философи си задаватъ въпроса: Какъ е възможно, душата, която е духовно начало, безпространствена, да живѣе въ физическото тѣло на човѣка, което заема мѣсто въ пространството? Какво представя безпространствеността, тѣ не могатъ да обяснятъ. Донѣкжде само геометрията разглежда въпроса за безпространствеността. Тя казва, че точката не заема никакво пространство. Следователно, точката е безпространствена, безъ никакво измѣрение. Обаче, ако точката придобие нѣкакъвъ импулсъ и започне да се движи, тя ще образува права линия, която заема пространство и придобива едно измѣрение — дължина. И тукъ можемъ да зададемъ въпроса: Какъ е възможно нѣщо безпространствено при движението си да образува нѣщо пространствено? Ние можемъ да отговоримъ на въпроса по следния начинъ: Всѣко безпространствено нѣщо, при движението си образува нѣщо пространствено. Пространственото е резултатъ на безпространственото. Правата линия има само едно измѣрение — дължина. Отъ движението на правата линия, обаче, се образува плоскостъ, която има две измѣрения — дължина и широчина. Ако плоскостта продължава да се движи подъ правъ ъгълъ, тя образува тѣло, което има три измѣрения —

дължина, широчина и височина или дълбочина. Тъй щото, правата линия, плоскостта и тѣлото сж резултати, получени при движението на точката, на безпространственото, въ три различни посоки.

„Духътъ Господень е на мене“. Казвате: Какъ е възможно, Духътъ Господень, духовното начало, да присъствува въ физическия човѣкъ? — Много естествено. Сегашниятъ животъ на човѣка не е нищо друго, освенъ резултатъ отъ действията на Духа. Ще каже нѣкой, че не вѣрва въ това. Който не вѣрва въ това, той прилича на човѣкъ, който дължи на нѣкого десетъ хиляди лева, но ги отрича, като казва, че нищо не му дължи. Какво печели той съ отричането си? Колкото и да се отказва отъ дълга си, това е външенъ процесъ. Дълбоко въ себе си той знае, че дължи десетъ хиляди лева, но ги отрича, казва, че нищо не дължи. Каквото и да прави човѣкъ, както и да се отказва отъ задълженията си, въ края на краищата законътъ ще го улови. Има хитри хора, които си служатъ съ редъ незаконни начини, за да се освободятъ отъ задълженията си.

Отива единъ длъжникъ при банкера, свой кредиторъ, и го пита: Колко ти дължа? Кога е срокътъ за изплащане на полицата ми? Моля ти се, покажи ми полицата да видя, кога трѣбва да я платя, забравилъ съмъ срока ѝ. Банкерътъ изважда полицата, подава му я въ ржката, да си вземе бележка за сумата и срока на изплащането ѝ. Длъжникътъ сграбчва полицата, бързо я скжсва и избѣгва. Какво ще прави банкерътъ? Погледне натукъ-натамъ, не вижда никакъвъ човѣкъ около себе си, който да се яви като свидетелъ. Обаче, съществува единъ законъ, споредъ който никой не е въ състояние да скжса полица, подписана отъ природата. Полицитѣ на природата сж написани на пергаментъ, който нито се разваля, нито се кжса. Рече ли нѣкой да кжса този пергаментъ, той се полепва върху него и следъ това никаква сила не може да го отлепи. Въ това отношение съвременнитѣ хора сж дошли до заключение, че нѣма дѣло, извършено отъ човѣка, добро или лошо, което да не се отпечата върху лицето му, или върху кой и да е отъ удоветѣ му. Престѣпленията на човѣка се отпечатватъ на едно мѣсто, а добродетелитѣ му — на друго. Кой каквото е вършилъ презъ живота си, добро или зло — всичко е отпечатано

върху човѣка. Затова е казано въ Писанието: „Нѣма скрито-покрито въ природата. Нѣма тайна, която да се не узнае.“

Въ бждеще, отъ дѣлата на хората могатъ да се създадатъ интересни филми. Всѣки човѣкъ играе роля на първокласенъ киноартистъ. За такъвъ киноартистъ днесъ плащатъ голѣми суми. За онзи, който не знае, каква роля играе въ живота, това сж празни думи. Обаче, въ живота на хората това сж истински положения. Безъ да подозира, човѣкъ непрекъснато играе роли въ живота си, отъ които той самъ се учи, а покрай него и ближнитѣ му. Когато нѣкой се оплаква отъ себе си, че е нетърпеливъ, това не се дължи нито на майка му, нито на баща му, но на самия него. Чувството на време не е развито въ него. Този човѣкъ не знае, какво представя ритмусътъ на живота. Той започва една работа, постоянствува въ нея день, два, три, и като изгуби търпение, напуска я. Щомъ напусне работата си, спѣнката, която му е противодействувала, веднага се премахва. Неуспѣхитѣ на хората се дължатъ, именно, на отсъствие на търпение въ тѣхъ. Тѣ започватъ работитѣ си и не ги свършватъ.

И тъй, причината за неуспѣхитѣ на съвременнитѣ християни се дължи на отсъствие на търпение и постоянство въ тѣхъ. Благодарение на това, тѣхнитѣ опити сж излизали несполучливи. Единъ християнинъ отива при единъ боленъ, иска да му помогне. Той започва да се моли за него да оздравѣе, но болниятъ не оздравява. Християнинътъ си казва: Втори пѣтъ не правя такъвъ опитъ, да се излагамъ. — Много скоро се обезсърчава този християнинъ. Той трѣбваше да постоянствува, да приложи всичкото си търпение и тогава да очаква нѣкакъвъ резултатъ. Единъ руски баптистки проповѣдникъ попадналъ въ Русе, дето държалъ хубави проповѣди, придружени съ живи примѣри, въ които всѣкога ималъ успѣхъ. Единъ день проповѣдвалъ за слѣпия, на когото Христосъ отворилъ очитѣ. Като свършилъ проповѣдта си, той чулъ единъ тихъ гласъ да му говори отъatre: Излѣзъ на улицата и предъ вратата на зданието ще видишъ единъ слѣпъ човѣкъ. Тури ржката си на очитѣ му и кажи: Въ името на Господа Исуса Христа ти трѣбва да прогледашъ! Проповѣдникътъ веднага напусналъ амвона и се отпавилъ къмъ слѣпе-

ца. Придруженъ отъ последователитѣ си, той се спрѣлъ предъ него, турилъ ржката си върху очитѣ му, но въ момента, когато трѣбвало да произнесе думитѣ „Въ името на Господа Исуса Христа прогледай“, дошло съмнението. Той си казалъ: Ами ако не прогледа? Като видѣлъ, че може да се изложи предъ хората, той се спрѣлъ, започналъ да се колебае, да мисли, какво да прави и решилъ да се помоли у дома си за слѣпеца, да не би опитътъ му да излѣзе несполучливъ. Следъ този несполучливъ опитъ той се върналъ въ Русия.

У Въ Стария Заветъ се разправя за тримата момци въ огнената пещъ. Вавилонскиятъ царъ по това време издалъ заповѣдь къмъ всички свои поданици да отидатъ и се поклонятъ на тѣхнитѣ идоли. Всички негови поданици отишли да се поклонятъ на идолитѣ, но тримата момци се отказали да направятъ това. Завистници ги наклеветили на царя, че не искатъ да изпълнятъ заповѣдта му. Царътъ ги заплашилъ, че, ако не се поклонятъ на идолитѣ, ще ги хвърли въ огнена пещъ. Тѣ му отговорили: Нашиятъ Богъ, на Когото служимъ, е въ състояние да ни избави отъ пламъцитѣ на огнената пещъ, но и да не ни избави, ние нѣма да се поклонимъ на вашитѣ идоли. Това значи вѣра. Каква вѣра е тази, която може да се разколебае отъ една огнена пещъ? Това е вѣра на жабитѣ, а не вѣра на човѣкъ, който познава Бога.

У Нѣкога заекътъ държалъ изпитъ за градоначалникъ. За тази целъ Богъ му далъ два револвера, да се брани срещу неприятелитѣ си. Като се въоръжилъ добре, заекътъ си казалъ: Сега мога свободно да отида въ гората, дето ще държа изпита си. Като издържа изпита си, ще бжда назначенъ за градоначалникъ въ единъ отъ Божиитѣ градове. Заекътъ закачилъ револверитѣ отъ дветѣ си страни и влѣзълъ въ гората, като си казалъ: Да смѣе само нѣкой да излѣзе срещу мене! Всѣки, който се осмѣли да ме нападне, ще опита силата ми. Въ това време нѣщо зашумѣло въ храститѣ. Заекътъ се вслушалъ, но толкова се уплашилъ, че хвърлилъ револверитѣ и хукналъ да бѣга. Като се убедилъ, че е вънъ отъ всѣкаква опасностъ, той се спрѣлъ и си казалъ: Господи, тази служба не е за мене. Дай ми друга нѣкаква служба.

Следователно, който решава голѣми, трудни задачи

въ живота, той не трѣбва да има заешко сърдце. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е минавалъ презъ мжчноти. Всички хора сж минавали и минаватъ презъ мжчноти, съ единствената разлика, че едни сж устояли на мжчнотиитѣ; други пъкъ още въ началото не сж устоявали. Онѣзи, които сж издържали на мжчноти, както тримата момци въ огнената пещъ, и до днесъ още служатъ за образци. За да развие въ себе си нужната устойчивость, човѣкъ не трѣбва да се задоволява само съ единъ опитъ. Много опити, много усилия трѣбва да направи той, за да развие въ себе си мораленъ устой.

Съвременнитѣ хора предприематъ редъ опити, но малцина успѣватъ, защото лесно изпадатъ въ съмнения и колебания. Нѣкой започва една работа и при първия неуспѣхъ още се отказва. Той мисли, че Богъ не го слуша и се обръща къмъ други, тѣ да се молятъ за него. — Всѣки може да се моли за васъ, но първо вие трѣбва да имате вѣра. Вѣрата подразбира връзка съ Първичното съзнание. Никой нѣма право да престѣпва Божиитѣ закони. Мнозина искатъ да отидатъ направо при Господа. — Това е физическо разбиране. Богъ работи вътре въ човѣка, а резултатътъ на Неговата работа се вижда отвънъ. Търсете Бога въ себе си, а резултатътъ на неговата работа — вънъ отъ себе си. Мнозина запитватъ, кжде е духовниятъ свѣтъ? Англичанинътъ Хиншънъ изучавалъ десетъ години наредъ четвъртото измѣрение, но въпрѣки това не могълъ да си обясни, кжде се намира духовниятъ свѣтъ и кжде — Божественитъ. За да разбере донѣкъде само духовния свѣтъ, човѣкъ трѣбва да се вгълби въ себе си, въ своето съзнание. По този начинъ той отива въ духовния свѣтъ. Щомъ разреши въпроса, той излиза отъ съзнанието си, т. е. отъ духовния свѣтъ. За да се разреши даденъ въпросъ, или за да се реализира известно желание, първо, то трѣбва да мине презъ съзнанието на човѣка, тамъ да узрѣе, и после да излѣзе навънъ. Запримѣръ, нѣкой иска да стане пѣвецъ. Той започва да мисли върху това свое желание. Той пренася желанието си въ мозъка, дето узрѣва. Кжде, именно, въ мозъка става това узрѣване на желанието му, и той не знае. Обаче, не се минава много време, той започва да пѣе. Всички около него чуватъ гласа му и се възхищаватъ. Щомъ престане да

пѣе, и гласътъ не се чува вече. Изгуби ли се гласътъ? — Не, той отново ще се чуе. Това, което е излѣзло отъ човѣка при пѣнието, ще пропжтува пространството, но по-далечъ отъ слънцето нѣма да отиде. Единъ день това нѣщо пакъ ще се върне при човѣка, отъ когото е излѣзло, и ще повдигне неговия духъ. Докато гласътъ на човѣка се върне обратно при него, той ще бжде нетърпеливъ, неспокоенъ, като че очаква нѣщо. Ако гласътъ на човѣка стигне до слънцето, той ще стане пѣвецъ на слънцето. До която планета стигне гласътъ на човѣка, такъвъ пѣвецъ може да стане той: ако гласътъ му стигне до марсъ, той ще стане пѣвецъ на марсъ; ако стигне до юпитеръ, той ще стане пѣвецъ на юпитеръ; ако стигне до меркури, до венера, или до сатурнъ, такъвъ пѣвецъ ще стане той. Пѣвецътъ на венера обича да пѣе вечеръ, предъ прозореца на нѣкоя млада мома. Той взима китара въ ржце, пѣе и свири на младата мома, докато се ожени за нея. Щомъ се ожени за нея, той захвърля китарата настрана и престава да пѣе. Други пѣвци се явяватъ на сцената: сопрани, алти и тенори. Бащата е главниятъ капелмайсторъ, майката — концертмайсторътъ. Тя свири първа цигулка. Децата пъкъ сж оркестрантитѣ. Така върви животътъ день следъ день.

Тѣй представенъ животътъ, това е една отъ неговитѣ красиви страни. Когато човѣкъ се стреми къмъ богатство, къмъ придобиване на слава и величие, това не е животъ. Ако е въпросъ за слава и почести, ако е въпросъ името ви да бжде записано нѣкжде, нека се напише тамъ, дето никой не е въ състояние да го заличи. Какъвъ смисълъ има да се напише името ви на дѣска, отдето на другия день още може да се заличи? Като не могатъ да реализиратъ стремежитѣ си въ свѣта, хората казватъ: Трѣбва да вѣрваме въ Бога! — Не, човѣкъ трѣбва да отиде по-далечъ въ своята вѣра. Не е достатъчно само да вѣрва въ Бога, но вѣрата му трѣбва да бжде такава, че да създаде отъ него истински човѣкъ. Ако вѣрата ви въ Бога не е въ сила да ви пресъздаде, да ви направи талантиви, гениални и свети хора, каква вѣра е тази? Мнозина мислятъ, че като отидатъ на онзи свѣтъ, тамъ всичко ще постигнатъ. — Много се лъжатъ. На онзи свѣтъ не приематъ бездарници и грѣшници. На онзи свѣтъ приематъ само съвършени хо-

ра. Затова е казано въ Писанието: „Бждете съвършени, както е съвършенъ Отецъ вашъ, Който е на небето“. Човѣкъ не може да бжде едновременно и музикантъ, и поетъ, и художникъ, и ученъ, и философъ, но какъ-то клонъ отъ науката или изкуството избере, да го усъвършенствува.

Често религиознитѣ и ученитѣ хора спорятъ, кое вѣруу е най-право. — Най-право учение е това, което може да направи хората талантиливи, гениални, светии, учени, философи, музиканти, истинолюбиви, любещи, и т. н. Обаче, да бжде вѣрващъ човѣкъ, това не значи, че трѣбва да принадлежи къмъ православната, къмъ евангелската, къмъ католическата, или къмъ каква и да е друга църква. Човѣкъ се е родилъ само съ животъ, безъ никакво външно вѣруу. Човѣкъ се ражда съ нѣщо красиво въ себе си, но за да може красивото да се развива, Духътъ Господень трѣбва да дойде върху него. Всѣки човѣкъ има свой опредѣленъ пжтъ, по който тѣбва да върви, за да се развива правилно. Така и планетитѣ иматъ свой опредѣленъ пжтъ на движение. Тѣ отдалечъ изпращатъ поздравитѣ си, не се доближаватъ. Най-малкото доближаване на планетитѣ една къмъ друга води къмъ катастрофа. Така трѣбва да живѣятъ и хората помежду си. Всѣки човѣкъ трѣбва да се движи по своя пжтъ, а на ближнитѣ си да изпраща отъ своята свѣтлина. Когато завършатъ развитието си, планетитѣ ще се посещаватъ една друга. Слънцето, най-големиятъ братъ между планетитѣ, ще покани всички планети на гости. За тази цель то ще разполага съ грамаденъ салонъ за гости. Като имъ устрои голѣмъ пиръ, всички планети ще се сбогуватъ и ще отидатъ по мѣстата си. По този начинъ ще се създаде новъ свѣтъ, съ нови закони и условия за новъ животъ.

Съвременнитѣ хора иматъ човѣшки разбирания за небето, за онзи свѣтъ. Тѣ казватъ: Човѣкъ се ражда, живѣе, умира и отива на небето, отдето е дошълъ. Следъ 40 — 50 години той отново се ражда на земята. Отъ живота, който днесъ прекарвате на земята, зависи вашиятъ бждещъ животъ. Отъ васъ зависи да бждете царь или просекъ.

Единъ персийски шахъ, богатъ и ученъ човѣкъ, не знаелъ, какво нѣщо е нещастieto. Единъ день той излѣзълъ вънъ отъ града на размишление. На пжтя го

срещналъ единъ просекъ, който го спрѣлъ да му иска помощъ. Шахътъ погледналъ просека и се почудилъ на смѣлостта му. Той си казалъ: Какъ смѣе този човѣкъ да ме спира на пѣтя! Шахътъ не му обърналъ никакво внимание и си заминалъ. По-нататѣкъ една бедна вдовица, съ дете на ржка, срещнала шаха и го спрѣла, съ молба да ѝ помогне. Той погледналъ къмъ нея, почудилъ се сѣщо за смѣлостта ѝ и продължилъ пѣтя си, безъ да ѝ обърне внимание. Най-после шахътъ видѣлъ на пѣтя единъ сакатъ човѣкъ, безъ ржце и крака, който проговорилъ нѣщо. И той искалъ нѣкаква помощъ. Ядосанъ отъ тѣзи срѣщи, шахътъ се върналъ у дома си. Той си казалъ: Отде се намѣриха тѣзи хора да ми развалятъ мира! Като се уединилъ, шахътъ започналъ да размишлява върху това, което видѣлъ, и сега едва разбралъ, какво нѣщо е нещастие-то. Той веднага извикалъ своя адютантъ, далъ му една торба съ злато и казалъ: Вземи тази торба и иди въ града да намѣришъ онѣзи трима души, които днесъ срещнахъ на пѣтя си. Като срещнешъ просека, ще му дадешъ една шепа злато. На бедната вдовица ще дадешъ две шепи злато, а на сакатия ще дадешъ останалото. Отъ този день той редовно изпращалъ по единъ отъ слугитѣ си въ града, да раздаватъ пари на бедни и нещастни, че като излиза на разходка, да не го спиратъ и безпокоятъ съ молбитѣ си. Така той могълъ свободно да се отдава на своитѣ размишления. Като умрѣлъ, шахътъ се явилъ при Богъ Ормуздъ и му казалъ: Докато бѣхъ на земята, живѣхъ съобразно твоята воля. Не бѣхъ съвършенъ, но богатството си раздадохъ на бедни и нещастни. — Да, ти раздаде богатството си на бедни, но не отъ любовъ, а отъ желание да не те безпокоятъ. За да се научишъ да служишъ на ближния си отъ любовъ, ще те изпратя пакъ на земята, но не като царъ, а като работникъ. И наистина, шахътъ се преродилъ на земята като синъ на беденъ работникъ. Бащата предалъ занаята на сина си. Единъ день синътъ работилъ на едно високо здание, одето падналъ и счупилъ краката си. Неспособенъ вече за работа, той се принудилъ да стане просекъ. Отъ време на време Ормуздъ го запитвалъ: Какъ ти се вижда това положение? При това, които минавали покрай него, хохкали го, сѣдили го, че станалъ просекъ. Въ момента, когато по-

ложението му станало много тежко, една бедна вдовица го прибрала въ дома си, да го гледа, докато е живъ. Тя изпълнила това задължение отъ любовъ. По този начинъ той научилъ закона на великата жертва.

Питамъ: каква полза имате отъ Христовото учение, ако не искате хората да ви смушаватъ? Това значи да носите само името християни, безъ да сте приели Христа въ себе си. Единъ индусъ решилъ да изучи живота въ всички негови прояви. Като дошълъ до духовния животъ, той се натъкналъ на голѣми противоречия, на въпроси, които не могълъ да разбере, нито да приложи. Това го довело до отчаяние, заради което решилъ да се самоубие. Преди да изпълни решението си, той се обърналъ къмъ Бога съ следната молба: Господи, моля ти се, покажи ми правия път. Дошълъ съмъ до отчаяние, и ако не мога да се справя съ положението си, ще се самоубия. Скоро следъ молитвата му, Христосъ се явилъ при него и му казалъ: Ти знаешъ, че азъ дойдохъ да спася свѣта, като се пожертвувахъ за него. Ако искашъ да ме следвашъ, започни да работишъ. Така животътъ ти ще се осмисли и ще научишъ и разберешъ всичко, което днесъ не разбирашъ. Индусътъ изпълнилъ съвета на Христа и започналъ съзнателно да работи. Отъ този день животътъ му коренно се изменилъ. Той преживѣлъ такива нѣща, за които, като апостолъ Павелъ, смѣло могълъ да каже: „Око не е видѣло и ухо не е чуло това, което преживѣхъ.“ — Защо този индусъ е дошълъ до такива опитности? — Защото е мислилъ право. Ако не бѣше мислилъ право, нищо не би постигналъ. Много хора, религиозни и свѣтски, мислятъ върху проявитѣ на живота, но не могатъ да дойдатъ до такива духовни постижения, защото не мислятъ право. Съвременнитѣ религиозни хора не се нуждаятъ само отъ вѣра въ Бога, или въ Христа. Тѣ се нуждаятъ отъ нѣщо сжщественно. Тѣхната вѣра може да се уподоби на хубава, доброкачествена свѣщъ и кибритъ, съ които постоянно се хвалятъ. Тѣ трѣбва да запалятъ своята свѣщъ и да четатъ на нея. Съ кибритенитѣ клечки тѣ трѣбва да запалятъ своя огънь, на който зимно време да се грѣятъ и да си варятъ вода за пиене. Веднѣжъ сте свързани съ Първата Причина на нѣщата, вие трѣбва да пазите тази връзка, и въ всички момен-

ти на изпитания и мъжнотии, да съзнавате, че въ нея е живота, въ нея е свободата.

Днесъ хората постоянно отлагатъ нѣщата за благоприятни времена и казватъ: Сега ще си поживѣемъ, а като остарѣемъ, тогава ще служимъ на Бога. — Не, това не е право разсѣждане. Човѣкъ трѣбва да служи на Бога, именно, като младъ. Остарѣе ли, той вече не е способенъ за тази работа. Докато е на земята, човѣкъ трѣбва да работи, да служи на Бога. Щомъ отиде въ другия свѣтъ, той трѣбва да учи закона на жертвата. Като животоу имъ свое велико предназначение, така и смъртъта има свое предназначение. Докато е младъ, човѣкъ трѣбва да служи на Бога, за да не дойде до положение да се поквари и да носи последствията на грѣховетъ си. Като служи на Бога, човѣкъ ще познае радостъта и щастието, ще разбере, че любовта царува въ радостъта. — Защо се жени младата мома? — За да намѣри своя възлюбенъ — детето си, въ което да внесе своята вѣра, надежда и любовъ. Който служи на ближния си съ любовъ, той е изпълнилъ предназначението си, а съ това заедно той е осмислилъ живота си. Щомъ изпълни волята Божия, човѣкъ изпитва радостъ. Тази радостъ осмисля неговия животъ, и той съзнава себе си като човѣкъ. Този човѣкъ е готовъ на всички страдания. Той понася страданията и изпитанията въ живота си съ радостъ и съзнание, че изпълнява волята Божия.

„Духътъ Господенъ е на мене и ме проводи да благовѣстнувамъ на сиромаситѣ.“ Нѣма по-велико нѣщо отъ това, Духътъ Господенъ да е на човѣка. Това значи Богъ да е задна стража на човѣка, а човѣкъ да Му служи. Човѣкъ трѣбва да държи въ ума си мисълъта, че Богъ е съ него, заради което трѣбва да изпълнява волята Му съ всичката си чистота и безкористие. Щомъ е съ Бога, човѣкъ всѣкога ще се ползува отъ Неговото благословение. И въ ада да се намира, Богъ ще смекчи страданията му. Всѣки трѣбва да дойде до тази опитностъ, да направи връзка съ Бога. Въ тази връзка, именно, се крие силата на отдѣлния човѣкъ, на семейството, на обществото, на народа, както и на цѣлото човѣчество. Чрезъ тази връзка Богъ се проявява навсѣкжде. Тази връзка е толкова необходима за човѣка, колкото му е необходимъ чистиятъ въздухъ. Ако човѣкъ попадне въ херметически затворенъ салонъ, той

може да прекара въ него само известно време. Скоро следъ това той ще почувствува нужда отъ чистъ въздухъ. Не проникне ли отнѣкжде чистъ въздухъ, той е осъденъ на задушване, на смъртъ. Следователно, ако човѣкъ приеме такова вѣрю, което прекъсва връзката му съ външния свѣтъ, съ чистия въздухъ, той неизбежно ще се задуши. Всѣко вѣрю, което внася свѣтлина въ човѣшкия умъ, топлина — въ сърдцето му, а същевременно увеличава неговата доброта и разумност и го следва непреривно въ живота му, е вѣрю, което създава истинска връзка между човѣшката душа и Бога. Кой може да се съмнява въ такова вѣрю?

„Духътъ Господень е на мене, защото ме проводи да благовѣстнувамъ на сиромаситѣ“. Докато Духътъ Господень не е между хората, тѣ се дѣлятъ на близки и на далечни, на хора отъ различни народности и вѣри. Щомъ Духътъ Господень дойде между тѣхъ, всички народности, всички вѣри изчезватъ предъ лицето имъ, и тѣ се чувствуватъ като братя. Тогава всички противоречия между хората изчезватъ. Всички хора не сж еднакво готови да възприематъ истината, обаче, нѣма защо да се чака всички едновременно да я възприематъ. Който е узрѣлъ, той трѣбва да се прояви. Когато единъ отъ плодоветѣ узрѣе, той пада отъ дървото, никого не чака. Не е достатъчно само да узрѣе плодътъ. Узрѣването на плода не разрешава всички въпроси. Узрѣването на плода е само една възможностъ за проява на любовта. Нѣкой мисли, че като е узрѣлъ, като е станалъ Синъ Божий, всичко е разрешилъ, т. е. дошълъ е до разумното служене на Бога. Да станешъ Синъ Божий, това значи, да проникнешъ въ истинския животъ, безъ да си го придобилъ. Къмъ този животъ трѣбва всѣки да се стреми. Като Синъ Божий, човѣкъ има задача да въплѣти Бога въ себе си, въ съзнанието си. Безъ постигане на тази задача, всички учения оставатъ безпредметни. Постигне ли това нѣщо, човѣкъ става господаръ на условията. Той се радва на опитността, която е придобилъ. Той се радва, че е разбралъ смисъла на познаването.

Представете си, че нѣкжде на планината има единъ чистъ, дълбокъ изворъ. Вие харесвате този изворъ и пожелавате да прекарате водата му въ вашия домъ. За тази целъ започвате да копаете, за да пробиее пѣтъ отъ

дома ви до извора. Голѣми усилия, продължителна работа се изисква, за да постигнете това желание. Вие копаете день, два, три, месеци, години, вѣкове, докато водата отъ извора потече въ вашия домъ. Единъ день поглеждате къмъ работата, която сте свършили, и виждате, че ви остава само единъ метъръ земя, която трѣбва да изкопаете, за да постигнете целта си. Този метъръ земя не е нищо друго, освенъ сегашниятъ ви животъ, презъ който сжщо така трѣбва да направите известни усилия. Щомъ го разкопаете, водата ще бликне и въ вашия домъ. Тѣй щото, когато казвате за нѣкой човѣкъ, че е щастливъ, че работитѣ му вървятъ добре, това се дължи на факта, че той е работилъ въ миналото си, а сега е разкопалъ останалия метъръ и се ползува отъ резултата на своитѣ усилия. Това значи да бжде човѣкъ помазанъ. Когато казваме, че нѣкой човѣкъ е нещастенъ, причината за това се дължи на неговата леностъ. Той отива до извора, връща се, но не работи. Като се намѣри въ трудно положение, започва да копае, но вижда, че е закъснѣлъ. Човѣкъ трѣбва да работи непрерывно. Отъ деня на слизането си отъ небето до днешния день, той трѣбва постоянно да работи, да не прекъсва връзката си съ Бога. Щомъ му остане само единъ метъръ да разкопае, той е дошълъ вече до прага на Царството Божие. Ще разкопае и последния метъръ, и водата на извора ще бликне въ неговия домъ. Както човѣкъ може да пренесе водата отъ великия изворъ на живота въ своята душа, така и богатството на своята душа трѣбва да занесе на небето.

И тѣй, каквото спечели на земята, човѣкъ трѣбва да го пренесе на небето. Не може ли да направи това, неговиятъ животъ остава безпредметенъ. Човѣкъ трѣбва да знае, че на земята не го чака щастие, удоволствия, но му предстои усилие, трудъ и работа. На земята ще печели, ще придобива богатства, които трѣбва да занесе на небето, и тамъ да разполага съ тѣхъ. Това значи Духътъ Господенъ да бжде на васъ и да ви помаже да благовестувате на сиромаситѣ.

Като се натъкватъ на въпроса за небето, за Вѣчния животъ, мнозина считатъ тия работи отвлѣчени. Какво означава на български езикъ думата „отвлѣчена“? Казватъ: Отвлѣчена идея, отвлѣчена мома. — От-

влѣчена идея подразбира нѣщо неразбрано. Отвлѣчена мома означава сжщо нѣщо неразбрано. Въ отвлѣчането на момата нѣма нищо лошо. Лошото, обаче, седи въ това, че тя е отвлѣчена тамъ, дето не трѣбва, т. е. не е занесена, дето трѣбва. Мислете върху идеята „Духътъ Господень е на мене и ме помаза.“ Разберете ли дълбокия смисълъ на тази идея, и вие, като слѣпия, който прогледалъ, ще кажете: „Слѣпъ бѣхъ едно време, но сега вече виждамъ.“ Много слѣпи хора има на земята: едни сж слѣпи за физическия свѣтъ, а други — за духовния. Човѣкъ трѣбва да има отворени очи и за двата свѣта. Само при това положение той може да се нарече „човѣкъ съ отворени очи.“ Той работи и на земята, и на небето едновременно: коренитѣ му сж въ земята, а клонетѣ — на небето, въ духовния свѣтъ. Физическиятъ и духовниятъ свѣтъ взаимно се преплитатъ: духовниятъ свѣтъ съдържа възможноститѣ на физическия, а физическиятъ — съдържа възможноститѣ на духовния.

„Духъ Господень е на мене, защото ме проводи да благоветствувамъ на сиромаситѣ.“ Дето е Духътъ Господень, тамъ е творчеството. Той съдържа възможноститѣ на този и на онзи свѣтъ. Безъ Духътъ Господень тѣ оставатъ нереализирани. Духътъ Господень е разумното въ човѣка, което го води въ пѣтя на любовта, мъдростта и истината.

5. Беседа отъ Учителя, държана на 29 септемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Забранихме му.

„И понеже не следва съ насъ,
забранихме му“. *)

Съвременната култура си служи съ метода на забраната, на ограничавания и наставления. Навсѣкжде се прилагатъ закони и правила. Навсѣкжде се чуватъ наставления, морализирания — това да не правишъ, оно-ва да не правишъ. Дето и да се обърнете, навсѣкжде чувате, какъ и какви дрехи, обуца и шапки трѣбва да носи човѣкъ; какви трѣбва да бждатъ коситѣ му — кжси или дълги, кждрави или гладки; какъ трѣбва да нарежда и чисти кжщата си; какъ трѣбва да готви и каква храна да употребява — месна или вегетарианска. Не само това, но между хората се повдига въпросътъ, колко време трѣбва да учи човѣкъ; трѣбва ли да се специализира и т. н. Изобщо, свѣтътъ е пълненъ съ правила и закони, които човѣкъ трѣбва да изучава и прилага въ живота си. Тъкмо научи тия правила, чувате единъ день, че го задигнали за онзи свѣтъ. — Защо? — Защото и за онзи свѣтъ сж нужни учени хора. Докато е на земята, човѣкъ все има какво да учи. Ако нѣмаше какво да учи, той щѣше да напусне земята и да отиде на онзи свѣтъ, дето се нуждаятъ само отъ учени хора. На земята има и учени, и прости, а на небето — само учени.

Сегашнитѣ хора постоянно повдигатъ въпроса за свободата: едни подържатъ, че човѣкъ трѣбва да бжде свободенъ, а други — че не трѣбва и не може да бжде свободенъ. — Докато е обиколень отъ правила и закони, какво да прави, какъ да се облича, какво да яде, какви отношения да има съ ближнитѣ си, човѣкъ не може да бжде свободенъ. Бащата въ единъ домъ е месоядецъ, а синътъ — вегетарианецъ. Тѣ започватъ да спорятъ, кой отъ тѣхъ има право. Въ дадения случай бащата има право, защото синътъ се е родилъ чрезъ него, и трѣбва да следва неговия пжтъ. Вълчето нѣма право да се отказва отъ храната на баща си вълкъ.

*) Лука 9 : 49.

Обаче, и агнето нѣма право да се отказва отъ храната на баща си овенъ. По законъ е така, но важно е да се знае, кой и какъвъ е билъ истинскиятъ баща на сина. Днесъ хората сж размѣсени: нѣкои отъ тѣхъ сж били месоядци, а впоследствие сж станали вегетарианци; други пъкъ сж били вегетарианци, а отпосле сж станали месоядци. Това смѣшение въ начина на живѣене, на хранене е създадо редъ противоречия между хората.

>Нѣкога, въ далечното минало, вълкътъ челъ една свещена книга и, подъ влияние на великитѣ Божии принципи, решилъ да изправи живота си. Като проследилъ живота на своя родъ, той си казалъ: Не може повече да се върви въ този пътъ. Нашиятъ родъ е извършилъ голѣми грѣхове и престѣпления, които грѣбва да се изправятъ. Не измѣнимъ ли живота си, наказанията неизбежно ще ни следватъ. Въодушевенъ отъ решението си, той започналъ да се моли, да пости, отказалъ се отъ месо и тръгналъ по свѣта да проповѣдва вегетарианство и добъръ животъ. Въ което село влизалъ да проповѣдва, навсѣкжде го били. Който и да го чувалъ да проповѣдва за вегетарианството, никой не му вѣрвалъ. Въ това село го били, въ онова село го били, оттукъ-оттамъ го пѣдили, нищо не му давали да яде, вследствие на което той измършавѣлъ, отслабналъ, станалъ неузнаваемъ. Три деня гладувалъ и най-после си казалъ: Нищо нѣма да излѣзе отъ моята проповѣдь. Хората не сж готови още за новъ животъ. Ако продължавамъ по този начинъ, и отъ мене нищо нѣма да остане. Ще продължа пътя си и когото прѣвъ срещна, ще го изямъ. Не искамъ вече да проповѣдвамъ на тия некултурни хора!

Вълкътъ тръгналъ на пътъ и гледалъ, дано намѣри нѣщо за ядене. Първиятъ, когото срещналъ, билъ единъ конь, който спокойно пасѣлъ трева. — Какво правишъ тукъ? — Трева пася. — Знаешъ ли, че мога да те изямъ? Цѣли три деня нищо не съмъ ялъ. — Зная, че можешъ да ме изядешъ. Слушай, преди да направишъ това, послужи ми съ нѣщо, отъ което ти прѣвъ ще се ползувашъ. — Съгласенъ съмъ. Каква услуга искашъ да ти направя? — Заднитѣ и преднитѣ ми крака сж подковани, петала имамъ. Като ме изядешъ, петалата ще влѣзатъ въ гърлото ти и ще те задавятъ. Баща ми

бѣше благороденъ по характеръ, и понеже и азъ нося тази чърта, не искамъ да ти причина какво зло. За-
гова, иди отзадъ, при заднитѣ ми крака, и се опитай
да извадишъ петалата ми. После ще извадишъ петала-
та на преднитѣ ми крака и свободно ще ме изядешъ.
Вълкътъ веднага пристѣпилъ къмъ работа, но въ това
време конътъ му ударилъ два силни ритника по глава-
та, и вълкътъ се търкулилъ на земята. Доста време
трѣбвало да мине, докато се окопити и стане отъ
земята. Конътъ хукналъ да бѣга и се скрилъ отъ по-
гледа на вълка. Като видѣлъ, какъ конътъ го излъгалъ,
вълкътъ си казалъ: Чудна работа! Четохъ свещената
книга, ходихъ да проповѣдвамъ, просвѣтихъ се, а мо-
жахъ да повѣрвамъ на единъ конъ, че за да го изямъ,
трѣбва да вадя петалата му. Сега вече никого не слу-
шамъ. Тръгвамъ нататкъ и когото срещна, ще го
изямъ. Втори пѣтъ не ставамъ налбантинъ, да вадя пе-
талата на коня.

Като вървѣлъ по-нататкъ, вълкътъ видѣлъ два
овена. Той спрѣлъ предъ тѣхъ и ги запиталъ: Какво
правите? — Споримъ нѣщо за тревата. — Е, сега поне
вие нѣма да ми избѣгнете. Преди да се срещна съ васъ,
видѣхъ единъ конъ, който ми каза, че за да го изямъ,
трѣбва да сваля петалата му. Азъ започнахъ да свалямъ
петалата му, но той ме ритна и избѣга. — А, ние нѣма
да постѣпимъ като него. Ние сме готови да ни изядешъ,
но съ условие да ни оставишъ свободни да се затичаме
и когото отъ насъ прѣвъ хванешъ, ще го изядешъ
днесъ; когото втори хванешъ, ще го изядешъ утре. Така
ще се осигуришъ за два деня. Вълкътъ се съгласилъ
на това условие и се отдалечилъ малко отъ тѣхъ, да
имъ даде възможность да се засилятъ. Овнитѣ се заси-
лили и се хвърлили право къмъ него съ рогата си. По
този начинъ тѣ счупили четири ребра на вълка, пова-
лили го на земята и избѣгали. Като видѣлъ, че и този
пѣтъ останалъ излъганъ, вълкътъ направилъ голѣмо
усилие да се дигне отъ земята и продължилъ пѣтя си,
като си казвалъ: Не вѣрвамъ вече на никого. Когото
срещна сега, нито петалата му ще вадя, нито ще го
оставямъ свободно да тича, за да се осигурявамъ за
два деня. Достатъчно ми е, каквото днесъ намѣря. За
утрешния день нѣма да мисля.

Излъганъ и разочарованъ отъ живота, вълкътъ

срещналъ една добре угоена свиня. — Стой, ей сега ще те изямъ! Не искамъ да се разправамъ съ тебе. Два пжти съмъ лъганъ, трети пжтъ не се подавамъ на никакви лъжи. Коньтъ ме излъга, ритна ме съ крака си, счупи ми нѣколко жба и избѣга. Овнитѣ ме удариха въ ребрата, счупиха ми четири ребра и избѣгаха. Съ тебе вече лесно ще се справя. — Постжпи, както знаешъ, казала свинята. Азъ отдавна те чакамъ да дойдешъ. Преди да ме изядешъ, искамъ да ти изпѣя една пѣсенъ. Ние, свинетѣ, сме добри пѣвци. Като ме изядешъ, ще помнишъ поне, че си чулъ една хубава пѣсенъ. — Вижъ, щомъ става въпросъ за пѣсенъ, съгласенъ съмъ да те изслушамъ. Азъ обичамъ пѣснитѣ. — Свинята веднага започнала да грухти, да вика, но толкова тревожно, че събрала около себе си много свине. Всички заедно погнали вълка и се освободили отъ него.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на този вълкъ. Щомъ се намѣрятъ предъ нѣкаква мжчнотия, тѣ започватъ да мислятъ, какъ да излѣзатъ отъ нея. Щомъ обѣркатъ работитѣ си, тѣ започватъ да мислятъ, какъ да ги оправятъ: все ги оправятъ, и все неоправени оставатъ. И най-после, като не могатъ да ги оправятъ, тѣ казватъ: На онзи свѣтъ ще се оправимъ. — Ако човѣкъ не може да нареди работитѣ си на земята, на онзи свѣтъ никога нѣма да ги нареди. Въ онзи свѣтъ работитѣ сж наредени, но човѣкъ трѣбва да се запита, може ли да влѣзе въ онзи свѣтъ? Работитѣ въ училището сж наредени, но важно е може ли човѣкъ да постжпи въ това училище? — Защо работитѣ на хората оставатъ неуредени? — Защото тѣ живѣятъ изключително съ закони и правила, съ ограничения и наставления. За да изпълни всичко, което му се заповѣдва, човѣкъ всѣки день се зарича това да не прави, онова да не прави и върши тъкмо това, което не иска. Въ това отношение човѣкъ мяза на вълка, който казалъ, че втори пжтъ нѣма да вади петалата на коня, нѣма да се лакоми за двата овена, нѣма да иска пѣсенята на свинята и т. н. Въпрѣки това, той върши всичко онова, което се зарича да не прави. Науката на 20 в. се е развила много. Тя е дошла до голѣми постижения въ всички области — музика, художество, литература, медицина, архитектура, но въпрѣки това, по-голѣмата частъ отъ хората сж болни и не-

щастни: 25 % отъ съвременнитѣ хора страдатъ отъ туберкулоза, 35 % — отъ неврастения, 15 % — отъ вътрешни болести, 20 % — отъ външни — кожни и мускулни. Едва ли 5 % отъ хората на земята могатъ да се радватъ на абсолютно здраве. И това сж гениитѣ на човѣчеството, които разбиратъ и прилагатъ законитѣ на здравето.

„И понеже не следва съ насъ, забранихме му.“ Както виждате, и Христосъ дойде въ свѣта да помага на хората, но понеже не ходѣше по тѣхния пѣтъ, разпнаха Го. Обаче, Христосъ казва: „Който не е противъ насъ, той е съ насъ“. Христосъ гледа широко на нѣщата. Ако влѣзете днесъ въ православната църква, веднага ще се натъкнете на редъ правила: трѣбва да се кръстите, да палите свѣщи, да цѣлувате икони и т. н. Ако влѣзете въ евангелска църква, трѣбва да седнете на столъ, да се молите, да пѣте. Въ която църква и да влѣзете, навсѣкжде ще се натъкнете на специаленъ начинъ на молене. Който не се съобразява съ методитѣ и правилата на дадена църква, той минава за еретикъ, за чужденецъ. Искане ли да остане въ дадена църква, веднага ще почнатъ да го учатъ, какъ трѣбва да постѣпва. Влѣзете ли между учени, философи или писатели и започнете да говорите съ тѣхъ, веднага ще ви направятъ бележка, че не говорите граматически, че не знаете последнитѣ открития на науката и т. н. Добре е да се правятъ бележки на човѣка, но виждаме, че ония, именно, които държатъ много на правописъ, на стиль, на изложение, които знаятъ много нѣща, не прилагатъ въ живота си това, което знаятъ.

Единъ баща ималъ двама сина. Единъ день той ги извикалъ и имъ казалъ: Вие трѣбва да заминете за чужбина, да се учите. За тази целъ на единия давамъ половинъ килограмъ сирене, а на другия — кило брашно. Като намѣрите вода, ще турите брашното въ нея и ще го замѣсите. После, ще измиете сиренето добре, ще го залѣте съ вода и ще го оставите въ водата, да видите, какво ще стане. Братята тръгнали на пѣтъ и гледали, кжде ще намѣрятъ вода. Най-после спрѣли предъ едно блато. Единиятъ отъ тѣхъ застаналъ на северната страна на блатото и сипалъ брашното въ водата. Той наблюдавалъ, какъ брашното се размивало въ водата, постепенно потъвало, докато съвсемъ изчезнало. Вториятъ заелъ южната страна на блатото. Той

извадилъ парчето сирене, измилъ го малко и го хвърлилъ въ блатото. Въ скоро време сиренето изчезнало, изяли го рибитѣ и жабитѣ, които живѣли въ това благо.

Какво представятъ брашното и сиренето? — Тѣ представятъ таланти, които човѣкъ трѣбва да развива. Какво правятъ хората съ талантитѣ, които имъ сж дадени? Тѣ трѣгватъ съ тѣхъ, обикалятъ свѣта, но не работятъ. Тѣ искатъ съ малко трудъ да придобиятъ голѣми резултати. Голѣми постижения има само онзи, който прилага талантитѣ си въ работа, т. е. онзи, който прилага Божественитѣ закони. Така само той вижда, че въ Божествения свѣтъ нѣма никакви противоречия. Който прилага Божественитѣ закони въ живота, той може да разреши правилно всички въпроси: индивидуални, семейни, социални и общочовѣшки. Решава ли ги само научно, по пжтя на ума, и следъ хиляди години той нѣма да ги разреши. Хиляди години вече сж изминали, откакъ хората решаватъ тия въпроси, но не сж ги разрешили. Още хиляди години ще минатъ, и пакъ нѣма да ги решатъ. — Защо? — Защото ги решаватъ по личенъ пжтъ. Дето личността работи, тамъ има обезсърдавания, разочарования, противоречия, отлагания и т. н. Ако решаватъ въпроситѣ отъ обществено гледище, въ края на краищата хората ще кажатъ, че обществото не е готово още, не е време сега да се разглеждатъ въпроситѣ на живота. Обаче, дойдатъ ли до Божествено разрешаване на въпроситѣ, хората се натъкватъ на голѣмо изобилие. Изобилието решава въпроситѣ.

И тъй, личното разрешаване на житейскитѣ проблеми подразбира очакване на материални блага. Младиятъ момѣкъ иска да се ожени за умна и красива мома, да я повдигне предъ хората, всички да говорятъ за неговата жена. Щомъ се ожени за нея, той обръща другъ листъ: започва да ѝ се налага, да върши само това, което му е приятно, да се облича по неговъ вкусъ, да не говори съ други мъже и да не гледа къмъ тѣхъ. — Какво е придобилъ този мъжъ отъ своята умна и красива жена? — Не само че нищо не е придобилъ, но даже я съсипалъ. Тя изгубва свободата си, красотата си и, вмѣсто да се радва на живота, тя съвършено се отчайва. Ревността, било отъ страна на мъжа, или

отъ страна на жената, ограничава човѣка. Никой нѣма право да се налага на другитѣ, да ги заставя да мислятъ, да чувствуватъ и да постѣпватъ така, както той мисли, чувствава и действува. Това виждаме не само въ семейния животъ на хората, но и въ религиозния имъ животъ. Ще влѣзе нѣкой човѣкъ въ едно религиозно общество и веднага ще го заобиколятъ и ще почнатъ да го учатъ, какъ да се държи, какъ да се моли, какви правила да изпълнява и т. н. Не се ли подаде на тѣзи наставления, веднага го признаватъ за некултуренъ и го заплашватъ, че съ тѣзи разбирания той не може да влѣзе въ Царството Божие. Не само това, но понѣкога човѣкъ започва да се налага и на себе си, да си внушава различни отрицателни мисли, да се съмнява въ Бога, въ Христа, дори и въ себе си. Понѣкога пъкъ си внушава, че всичко може да направи. Той си казва: И азъ мога да бжда Синъ Божий като Христа. — И ти можешъ да бждешъ Синъ Божий, и ти можешъ да бждешъ като Христа, но трѣбва да имашъ Христовия духъ въ себе си. Това значи: каквото Христосъ прави, и ти да го правишъ. Който иска да бжде ученикъ на Христа, той трѣбва да върви по Неговитѣ стѣпки, да знае всичко, което Учителътъ му е преподалъ.

„Дето сж двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и азъ“. Какво приложение има този стихъ въ живота? За да се познае присѣтствието на Христа между хората, нека двама или трима души се събератъ на едно мѣсто и се помолятъ въ името на Христа за нѣкой боленъ. Ако болниятъ оздравѣе, Христосъ, наистина, присѣтствува между тѣхъ. Съвременнитѣ хора минаватъ за християни, безъ да изпълняватъ Христовото учение. Запримѣрь, нѣкой човѣкъ има лошо разположение на духа, мжчи се отъ мрачни и отрицателни мисли, безъ да може да си помогне. Казано е, обаче, въ Писанието: „Този духъ не излиза, освенъ съ постъ и молитва“. Ако кажатъ на този човѣкъ да пости, той отрича поста, отрича молитвата. Постътъ, молитвата допринасятъ нѣщо на човѣка. Чрезъ постъ човѣкъ придобива въздържание. Който яде на време и умѣрено, той пости. Съвременнитѣ хора не ядатъ на време, но когато имъ дойде на умъ. Тѣ не се съобразяватъ съ времето, което природата е опредѣлила. Тя точно е опре-

дѣлила времето, когато човѣкъ трѣбва да яде. Никой народъ, никой човѣкъ не се храни на опредѣленото отъ природата време. — Защо? — Защото се натъкватъ на редъ отрицателни мисли и чувства, които развалятъ разположението. Тѣкмо се храните, и кредиторътъ ви, съ полица въ ржка, влиза въ стаята при васъ, иска да му платите. Това разваля разположението ви. Ученикъ отива на изпитъ, но пропада. Връща се у дома си неразположенъ, безъ желание да яде. Жена готви обѣдъ на мжжа си, но по невнимание яденето прегаря. Връща се мжжътъ отъ работа, и като хапва отъ прегорѣлото ядене, започва да се сърди на жена си. Следъ това и двамата не могатъ да ядатъ, недоволни сж единъ отъ другъ.

Съвременнитѣ хора, въпрѣки науката, съ която разполагатъ, сж дошли до положение други да ги учатъ, какъ да се хранятъ, каква храна да употребяватъ и т. н. Срѣщате една млада майка, и тя веднага ви запитва, какъ и съ какво трѣбва да храни детето си. — Много проста работа. Щомъ е родила, щомъ е станала майка, тя трѣбва да кърми детето си съ своето млѣко. Ако нѣма млѣко, не е трѣбвало да ражда. Дете, което не е кърмено отъ майка си, не може да стане човѣкъ. Дете, което не е кърмено отъ майка си, не може да стане гений, нито светия. Когато майка кърми детето си три години наредъ, тя трѣбва да живѣе чистъ животъ, безъ да допусне една отрицателна мисль въ ума си. Че кжщата имъ изгорѣла, че мжжътъ ѝ я напусналъ, това не трѣбва да нарушава нейния миръ. Презъ тѣзи три години тя трѣбва да бжде тиха и спокойна. Какво правятъ сегашнитѣ майки? Тѣ хранятъ децата си съ различни кашички отъ овесъ, отъ просо, ечемикъ и т. н. Тѣзи кашички не могатъ да предадатъ на детето онѣзи елементи, които майчиното млѣко съдържа. Въ млѣкото на жената се съдържатъ разумни сили, които въ никаква друга храна не можете да намѣрите. И овчето, и кравето млѣко сж добри, но тѣ изключватъ отъ себе си онѣзи разумни сили, които млѣкото на жената съдържа. Ето защо, ние се чудимъ, когато хората, при науката и знанието, които носятъ въ себе си, не знаятъ, какъ да се хранятъ и какъ да живѣятъ. Овцата знае, какъ да храни малкитѣ си, а човѣкъ, създаденъ по

образъ и подобие Божие, не знае. Казано е въ Писанието: „Колко по-горе седи човѣкъ отъ овца!“

Като изучаваме живота, науката, културата на съвременнитѣ хора виждаме, че всичко върви по обратенъ пѣтъ. Градинаритѣ отглеждатъ цвѣтя, зеленчуци, плодни дървета не по нови начини, но по старъ пѣтъ. Новиятъ пѣтъ предвижда работа съ любовъ: самъ ще сядишъ, самъ ще поливашъ, безъ да отправишъ една лоша дума, едно лошо чувство или желание къмъ кого и да е. Ще сядишъ, ще разкопавашъ и ще поливашъ съ пѣсни и съ красиви и свѣтли мисли въ себе си. Самъ ще рѣжешъ лозитѣ си, самъ ще ги завързвашъ. Това, което сегашнитѣ градинари правятъ съ лозитѣ и съ плоднитѣ дървета, не е никаква култура. Това е чисто варварство. Съ такава култура нищо не се постига. Дърветата могатъ изобилно да раждатъ, но плодоветѣ имъ не носятъ никакво здраве, никакво благоденствие на човѣчеството. Плодъ, който е отглежданъ съ любовъ, не гние лесно. Той запазва свежестъта си съ месеци. Направете опитъ. Посадете едно плодно дръвче и въ продължение на 12 години го отглеждайте съ пѣсень, съ молитва, съ разположение и вижте следъ това, какви резултати ще имате. Плодоветѣ на това дърво ще носятъ благословение за цѣлия ви домъ. Сжщото може да се приложи и при отглеждане на децата. Ако при отглеждане на детето си майката вложи своята любовъ, сила и духъ, отъ това дете великъ човѣкъ ще стане. До 21 годишна възраст тя не трѣбва да позволява да се докосватъ до сина или до дъщеря ѝ. Докато момата и момъкътъ не станатъ на 21 години, освенъ майката и бащата, никой нѣма право да се докосне до тѣхъ. Презъ бременния периодъ, жената трѣбва да води съвършено чистъ животъ: по мисли, по чувства и по действия. Сжщото се изисква и отъ бащата.

Съвременнитѣ хора прилагатъ редъ методи при възпитание на децата, работятъ за изправяне на свѣта, но при всичкитѣ си усилия тѣ нѣматъ успѣхъ. — Защо? — Методитѣ имъ сж отвънъ само нови, а вътрешно — стари. По този начинъ свѣтътъ не може да се оправи. Въ свѣта идатъ такива страдания, каквито хората не могатъ да си представятъ. Страданията ще оправятъ хората. Отъ дума само тѣ не се учатъ, не се възпитаватъ. Българинътъ има една лоша чѣрта въ характера

си, която не се възпитава лесно, а именно: разрушителността е силно развита въ него. Когато българинът мине покрай оградата на своя съседъ, той ще вземе единъ прѣтъ отъ нея, да си послужи съ него. Втори, трети минаватъ, и всѣки си взима по единъ прѣтъ. Като видятъ съседа си, тѣ ще му кажатъ, че сж си взели по единъ прѣтъ. — Нѣма нищо, спокойно отговаря съседътъ. Обаче, следъ известно време тукъ-тамъ на оградата му се явяватъ дупки, отдето свинетѣ на съседитѣ му започватъ да се провиратъ. Това говори за разрушителността на българина. Ако той е толкова силенъ въ творчеството, колкото въ разрушителността, отъ него гений би излѣзълъ. — Защо българитѣ досега не сж дали нито единъ гениаленъ човѣкъ? — Защото въ характера си иматъ известни чѣрти, които трѣбва да се възпитаватъ. Тѣзи чѣрти прѣчатъ на гениалния човѣкъ да се прояви. За да се развие доброто, красивото въ славянитѣ, тѣ трѣбва да минатъ презъ страдания. Ето защо, днесъ никой отъ славянскитѣ народи не минава презъ такива голѣми страдания, както Русия. Лошото, което сжествува въ славянскитѣ народи, днесъ излиза. Злото, което днесъ виждаме въ свѣта, е било скрито въ човѣка и сега излиза навънъ. Нечистотиитѣ, които се криятъ въ кръвта на човѣка, трѣбва да излѣзатъ навънъ, въ видъ на цирей. Само по този начинъ злото ще се изчисти, ще излѣзе вънъ отъ човѣка.

„Забранихме му“. Христосъ казва: „Не имъ забранявайте!“ Това значи: не забранявайте на душата си да прояви това, което Богъ е вложилъ въ нея. Човѣкъ трѣбва да изявява навънъ само онова, което е присжщо на душата му. Ако душата на човѣка иска отъ него да се помоли на Бога, той трѣбва да я послуша. Ще кажете, че материалистичната наука отрича молитвата, отрича сжществуването на Бога. Чудна работа! Какъвъ синъ е този, който не сподѣля съ баща си нѣколко топли, искрени думи, отъ които и на двамата да бжде приятно? Какъвъ човѣкъ е този, който не познава своя Създателъ и не отправя къмъ Него две синовни думи? Следъ всичко това хората четатъ молитвата „Отче нашъ, Който си на небето“... Какъ е възможно, човѣкъ да счита себе си за Синъ Божий, а да не познава своя Баща? Нѣкои проповѣдватъ материализмъ на хората, казватъ имъ, че Богъ не сжествува, че нѣма защо да Му

се молят и т. н. Други пъкъ казватъ, че молитвата не е нужна, защото Богъ всичко знае и отговаря на нуждитъ на човѣка, преди да Му се е помолилъ той. Ако това е така, защо синътъ на нѣкои отъ тѣзи проповѣдници, като отиде въ странство, веднага пише писма на баща си да му изпрати пари? Щомъ Богъ знае всичко, нека Той внуши на бащата да изпрати пари на сина си, безъ да става нужда последниятъ да пише писмо на баща си. Едно нѣщо трѣбва да имате предъ видъ: когато говорите върху даденъ въпросъ, вие трѣбва да бъдете последователни и логични.

Що е молитвата? Молитвата подразбира контактъ, допирна точка съ Бога, съ разумнитѣ и възвишени същества. Безъ молитва човѣкъ не може да има никакъвъ контактъ съ живитѣ същества. Нѣкой има нужда отъ пари. Какао трѣбва да направи? Ще отиде при единъ банкеръ и ще му се помоли: Братко, послужи ми за известно време съ две хиляди лева. Щомъ се улесня, ще ги върна. Банкерътъ го поглежда въ очитѣ и му казва: Заповѣдай! Той не го пита, истина ли говори, или не. Банкерътъ знае, че и да го излъже, само единъ пътъ ще успѣе. Втори пътъ сжщиятъ човѣкъ не може да го излъже. Това е Божественъ законъ. Той гласи: никой никого не може да излъже два пъти по единъ и сжщъ начинъ. Щомъ веднѣжъ те излъжатъ по единъ начинъ, ти имашъ вече една опитностъ. Ако втори пътъ те излъжатъ, тази лъжа ще бжде изнесена по новъ начинъ. Нѣщата и явленията въ природата не се повтарятъ. Природата обича разнообразие.

Време е вече човѣчеството да се върне къмъ новата, къмъ положителната наука. За тази целъ всичко, каквото хората знаятъ, трѣбва да го обобщатъ, да го свѣржатъ въ едно цѣло. Много отрасли отъ науката не сж още засегнати, вследствие на което хората постоянно се лъжатъ. Тѣ познаватъ много нѣща вънъ отъ себе си и далечъ отъ себе си, но себе си, именно, не познаватъ. Какъ е устроено човѣшкото лице, какви сж неговитѣ вътрешни и външни органи, мускули и клетки по форма, по строежъ, по цвѣтъ, тѣ не знаятъ. Какво значение иматъ формата, цвѣта на лицето, на кожата, както и устройството на всички тѣхни органи, и това не знаятъ. Като не знаятъ тия нѣща, тѣ даже не дозируютъ пакоститѣ, които сами си причиняватъ посрѣдъ

ствомъ своитѣ мисли и желанія. » Една отрицателна мисълъ е въ състояние да разруши красивото, което Богъ е вложилъ въ човѣка. Ако една мисълъ разруши тѣлото му, какво остава отъ него? Разруши ли физическото си тѣло преждевременно, човѣкъ остава за дълги години инвалидъ. » Физическото тѣло на човѣка е утроба, въ която духовното му тѣло се развива. Апостолъ Павелъ казва: „Ако физическото ни тѣло се разруши, ние ще живѣемъ съ духовното.“ Така може да каже апостолъ Павелъ. Обаче, какво ще каже онзи, който никога не е работилъ духовно върху себе си? Който възкръсне отъ мъртвитѣ, той ще продължава да живѣе съ духовното си тѣло, което е съградилъ.

Това, което говоря днесъ, се отнася до ученицитѣ, до върващитѣ, до ония, които искатъ да следватъ Христа. Едно трѣбва да знаете: никой човѣкъ не е въ състояние да разреши противоречията въ свѣта, нито да изправи грѣховетѣ на хората. Самъ човѣкъ, билъ той царь, князь или какъвъ и да е, не е въ състояние да изправи човѣчеството. Всички хора на земята могатъ да изправятъ човѣчеството. » Свѣтътъ може да се оправи, само когато всички хора поотдѣлно се проникнатъ отъ съзнанието, че трѣбва да служатъ на Бога. Каквито закони и да сѣществуватъ на земята, писани или неписани, тѣ не сж въ състояние да оправятъ свѣта. Единъ законъ е цененъ, само когато разполага съ методи за приложение. » Ако за пълното развитие на едно дърво сж нужни 12 години, колко повече години сж нужни за развитието на човѣка? Днесъ хората не успѣватъ, защото бързатъ. Съ бързана работа не става. Всички, които сж бързали, сж отишли на онзи свѣтъ. » Които пъкъ сж заминали преждевременно и неподготвени, тѣ не сж влѣзли въ онзи свѣтъ, но сж още на земята, дето водятъ усилена борба за сѣществуване. Страшно нѣщо е да умре човѣкъ преждевременно. Въ борбата си за сѣществуване, той причинява голѣми пакости на живитѣ хора. Тази е причината, задето срѣщате двама души, които вчера се обичали, а днесъ се каратъ. Братъ и сестра се каратъ, мжжъ и жена се каратъ, учители и ученици се каратъ. Навсѣкжде чувате спорове, недоразумения, бой. Защо сѣществуватъ тия недоразумения между хората? Ако сте живѣли между българитѣ, когато турцитѣ ги измжчвали, ще каже-

те, че турцитѣ сж причина за тѣхнитѣ нещастия. Днесъ вече българитѣ сж свободни. Коя е причината за сегашнитѣ имѣ страдания и недоразумения? Значи, причината за нещастията на хората се крие далечъ нѣкжде.

Всички хора искатъ да се осигурятъ: нѣкой се нахрани днесъ добре, но пакъ не е доволенъ, мисли, какъ да се осигури за утрешния день. Другъ си направи кѣща отъ две стаи и кухня, но вижда му се малка, иска да се разшири, защото децата растѣли, нѣмало да има за всички мѣсто. Започва да се разширява, но срѣдства нѣма и задлъжнява. Нѣкой се впуска въ едно предприятие, за да забогатѣе повече. Вложи всичкитѣ си пари, но пропада, изгубва и последната стотинка. — Не, при такова разбиране на нѣщата човѣкъ не може да бѣде щастливъ. При такова разбиране на живота, човѣкъ не може да служи на Бога. Мнозина мислятъ, че като отидатъ на онзи свѣтъ, между ангелитѣ, ще живѣятъ добре. Наистина, при ангелитѣ се живѣе добре. Тамъ престѣпления не могатъ да се вършатъ, но това е механическо постижение, а не органическо. За предпочитане е да имашъ едно глупаво дете, отколкото единъ уменъ волъ. Следъ време глупавото дете може да стане уменъ човѣкъ и да извърши велики работи, но умниятъ волъ не може да стане човѣкъ. Волътъ може да свърши нѣкаква работа, каквато ти искашъ, но подъ остѣнь, а не по своя инициатива.

И тѣй, каква цена иматъ за насъ мраморнитѣ чешми, ако водата имъ е пресъхнала? Каква цена иматъ дърветата, които сж изсъхнали и не даватъ плодъ? Какво ни ползватъ обширнитѣ земи, ако не могатъ да се превърнатъ въ плодородни ниви и лозя? Обаче, ако сухитѣ чешми потекатъ, ако изсъхналитѣ дървета прораствнатъ и ако неплодороднитѣ земи се превърнатъ въ плодородни, тѣ се осмислятъ. Отъ тѣзи примѣри ние отиваме къмъ човѣшкия животъ и търсимъ причината на злото, което е подпушило изворитѣ на живота. Като не мислятъ правилно, хората казватъ, че причината на злото седи въ външнитѣ условия, въ този, въ онзи и т. н. — Не, всичко това е само поводъ за идване на злото. Злото се крие дълбоко въ човѣка. Всѣки самъ е причина за своето нещастие и за своя неуспѣхъ въ живота, а външнитѣ условия и окръжаващата срѣда сж само поводъ за отваряне врата на зло-

то. — Ама еди-кой си ме излъга. — Колко пжти те е лъгалъ? — Щомъ те е излъгалъ веднъжъ, той ти е предалъ единъ урокъ. Ти трѣбваше да си научишъ урока и втори пжтъ да не се оставяшъ да те лъже. — Ама слабости имамъ, невежа съмъ. — Това не е извинение. Злото въ свѣта седи въ това, че хората сж забравили основния законъ на живота. Тѣ сж изгубили правата посока въ живота. Когото и да попитате днесъ, отде е дошълъ, отъ колко години живѣе на земята, ще ви отговори, че не знае. Той ще ви каже, че е дошълъ на земята отъ преди 30—40 години. — Това не е знание. Той трѣбва да знае историята на своя животъ, отъ началото на създаването на свѣта досега. Ще кажете, че сте готови да вѣрвате на всѣки, който би разправилъ историята на вашия дълъгъ животъ. — Не е въпросъ до вѣрване. Човѣкъ трѣбва да се домогне до онази положителна наука, която сама ще му разкрие всички тайни на живота. Който знае нѣщата положително, той е силенъ въ своитѣ убеждения. Какви убеждения може да има човѣкъ, който вѣрва въ сиромашията, въ болеститѣ, въ невежеството, въ робството? Каквито сж вѣрванията му, такива ще бждатъ и убежденията му. Такъвъ човѣкъ никога не може да се повдигне. Обаче, който не вѣрва въ робството, който познава своето високо произхождение, той е свободенъ човѣкъ. Свободата на човѣка зависи отъ мисълта му. Свободниятъ човѣкъ има права мисълъ. Той гледа на нѣщата широко, споредъ какъ Богъ ги е създалъ. Въ чувствата си той е положителенъ, отъ нищо не се разколебава. Дойде ли до отношенията си къмъ хората, той желае и за тѣхъ всичко онова, което желае и за себе си.

↳ Следователно, права мисълъ, широки и благородни чувства и безкористна любовъ — това сж условия за изправяне на човѣчеството. За да върви по този пжтъ, човѣкъ трѣбва да бжде внимателенъ къмъ ума, сърдцето и волята си. Той трѣбва да живѣе така, че да не се отклонява отъ пжтя, който Богъ му е начърталъ. Запази ли това, животътъ му ще върви, споредъ българската поговорка „по медъ и масло“. → Какъ ще познаемъ, кой е пжтътъ, опредѣленъ отъ Бога? — Наблюдавайте, какво прави котката, когато заболѣе. Тя се лѣкува съ постъ. Преди да започне поста, тя изяжда нѣколко стръка отъ особена трева, която ѝ действува очисти-

телно. Следъ това пости нѣколко деня, докато оздравѣе. Щомъ оздравѣе, става весела, игрива, храни се добре, както по-рано, като здрава. — Какъ познава котката тревитѣ? Какъ знае да се лѣкува? — Въ нея е вложено едно специално чувство, посрѣдствомъ което тя сама си помага. Това чувство ѝ подсказва, какво трѣбва да прави. Ако котката може сама да се лѣкува и знае, какъ да се храни, колко повече това е достъпно на човѣка. Съ помощта на своето вътрешно чувство човѣкъ може да познае, върви ли въ пѣтя, който Богъ му е опредѣлилъ, или се е отклонилъ. Хиляди начини има, когато трѣбва да се помогне на човѣка. Въ такива случаи човѣкъ казва, че Богъ му е проговорилъ. По какво познавате, че Богъ е проговорилъ на човѣка? — Щомъ Богъ му проговори, всичкитѣ му слабости и недъзи се свалятъ отъ него, както се сваля кожата на змията. Той се чувствува напълно обновенъ и прероденъ. Човѣкъ, на когото Богъ е проговорилъ, кесията му е винаги отворена, кжщата му — на разположение на бедни и нуждаещи се. Този човѣкъ се разбира съ всички хора. Той е разрешилъ съществениятъ въпроси въ своя животъ. За себе си той нищо не говори, но хората говорятъ за неговата доброта. Той е добъръ, защото е свързанъ съ източника на живота. — Какъ можемъ да станемъ добри? — Като се свържемъ съ Първата Причина. Това може да се постигне въ единъ моментъ. По естество човѣкъ е добъръ, но днесъ трѣбва да възстанови връзката си съ Бога, която нѣкога е прекъсналъ. Щомъ искрено пожелае това, той моментално може да стане добъръ. Сегашниятъ моментъ опредѣля човѣка. Българската поговорка казва: „Малкото камъче прекатурва колата“. Сжщото може да се каже и за човѣка. Една погрѣшка въ сегашния животъ на човѣка е въ състояние да засѣнчи 20 годишния му добъръ, благочестивъ животъ. За да не изпада въ такива положения, човѣкъ трѣбва коренно да пречисти кжщата си, да я замаже и изправи, да не остави нито една дупчица, презъ която злото може да се промъкне. Ако грѣшникътъ се откаже отъ своя пѣтя и трѣгне въ пѣтя на праведния, грѣхветѣ му ще се заличатъ. Но и ако праведниятъ се отклони отъ пѣтя си, правдата му нѣма да се зачете.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ следното: да

възстановяват вътрешната връзка съ живота. Чрезъ тази връзка, именно, човѣкъ може самъ да отиде при великия изворъ на живота и да пие отъ неговата вода. Мнозина могатъ да му говорятъ за водата на този изворъ, но той самъ трѣбва да я опита. Като я опита, той ще се произнесе, дали водата на този изворъ е добра, или не. Отъ разположението или неразположението, което водата указва върху човѣка, се сѣди за нейнитѣ качества. Сѣщото може да се каже и за всѣко ново учение. Всѣко учение, което се отразява благотворно върху човѣка, което носи свобода и животъ, иде отъ Великия изворъ на живота.

„Понеже не следва съ насъ, забранихме му.“ Ако при сегашнитѣ условия на живота Христосъ дойде на земята, какво ще проповѣдва на хората? Той ще имъ проповѣдва три нѣща: абсолютна чистота и свобода на мислитѣ, на чувствата и на действията. И следъ това ще каже, на кого не трѣбва да се забранява да се прояви. Всѣки човѣкъ, всѣко живо същество има право да се проявява свободно, споредъ както Богъ го е създалъ. Ябълката ще се прояви като ябълка, крушата — като круша, животното — като животно, човѣкътъ — като човѣкъ. Само при тѣзи условия всѣки ще прояви и разкрие въ себе си това, което отначало му е дадено. Красотата на живота седи въ голѣмото разнообразие. Мжже и жени, братя и сестри, слуги и господари, учители и ученици представятъ условия за проява на Божествения животъ. Растенията и животнитѣ сѣщо представятъ условия за проява на Божествения животъ. Тѣй както бащата може да се прояви въ любовта, другъ не може; така, както майката може да се прояви въ любовта, другъ не може; така, както братътъ и сестрата могатъ да се проявятъ въ любовта, другъ не може; така, както слугата може да се прояви въ любовта, другъ не може; така, както господарътъ може да се прояви въ любовта, другъ не може. Бащата не може да прояви любовта на майката, нито майката може да прояви любовта на бащата. Братътъ не може да прояви любовта на сестрата, нито сестрата може да прояви любовта на брата. Слугата не може да прояви любовта на господаря, нито господарътъ може да прояви любовта на слугата. Това показва, че всѣки човѣкъ е на мѣстото си. Заеме ли човѣкъ веднѣжъ мѣ-

стото си, никой другъ не може да го заеме. Никаква сила въ свѣта не е въ състояние да измѣсти човѣка отъ положението, което му е дадено отъ Бога.

Съвременнитѣ хора често се обезсърдчаватъ и казватъ: Нашата работа се свърши. — Не, така не се говори. Така не се разрешаватъ въпроситѣ. Това е най-лесното разрешаване. Това значи да се отказва човѣкъ отъ дълговетѣ си. Щомъ сте взели пари на заемъ, непременно трѣбва да ги върнете. Ще срещнете банкера и ще му кажете, че ще работите, ще употребите всичкитѣ си сили, само да се издължите. — Ама тѣ сж крадени пари! — Това е въпросъ. Не е важно, кой какъ е печелилъ пари; важно е ти, като честенъ човѣкъ, да изплатишъ дълга си точно на време. Щомъ ти постъпишъ честно, и банкерътъ ще бжде готовъ да ти прости лихвитѣ. Тогава и двамата ще вземете решение да дадете лихвитѣ на нѣкоя бедна вдовица, или на нѣкое сираче. Мнозина се страхуватъ да проявятъ щедростта си, да не би да пропаднатъ въ живота. Напразно се страхуватъ. Ако всички хора на земята работятъ и мислятъ едни за други, животътъ ще се подобри, и хората ще се познаятъ, ще заживѣятъ братски. Който дава, и на него се дава. Нѣма случай въ живота, когато човѣкъ да е давалъ отъ любовъ и да е пропадналъ. Обаче, изправянето на свѣта не става съ изправяне само на единъ човѣкъ. Българската поговорка казва: „Съ единъ камѣкъ кжца не става.“ Всички разумни, съзнателни хора трѣбва да бждатъ носители на Божественото учение въ свѣта.

„Забранихме му.“ Христосъ пѣкъ казва: „На никого не забранявайте, но поощрявайте се едни други!“ Поощрявайте ония, които правятъ добро. Правете добро безъ користолюбие, безъ съблазни за себе си, или за другитѣ. Каквото и да прави човѣкъ, той трѣбва да се проявява естествено, свободно, безъ никакво лицемерие. Запримѣръ, като се облича, той трѣбва да бжде чисто облѣченъ, всѣкога спретнатъ. Нѣкой се облича добре, чисто, съ цель да се хареса на хората. Другъ пѣкъ се облича скромно, съ прости дрехи, да се представи за духовенъ човѣкъ, за човѣкъ, който не се интересува отъ свѣтския животъ. — И едното, и другото е лицемерие. Чистотата е необходимо качество за всѣ-

ки човѣкъ. Да бжде човѣкъ чисто и добре облѣченъ, това е въ реда на нѣщата. Това е така необходимо за човѣка, както е необходимо да бжде здравъ. Здравиятъ човѣкъ е винаги бодъръ, свежъ въ мисълта си. Въ постѣпките си той е експедитивенъ и съобразителенъ. Той никога не се обезсърдвава. Когато му дойде часа да напусне земята, той поканва приятелитѣ си на угощение и имъ казва: Викатъ ме вече въ отечеството ми, въ моя домъ. Искамъ да си поговоримъ малко, да се простимъ и да си замина. Здравиятъ човѣкъ гледа еднакво и на този, и на онзи свѣтъ. Той не се страхува отъ смъртта. Какво правятъ хората, когато почувствуватъ, че трѣбва да напуснатъ земята? Тѣ казватъ: Страшно нѣщо е смъртта! Нѣма какво да се прави, ще мремъ. Споредъ тѣхъ смъртта е свършване съ живота. Нѣкои вѣрватъ, че и следъ смъртта има животъ. Други пъкъ считатъ смъртта за най-голѣмото страдание въ свѣта. Когато страдалъ, Христосъ усилено се молилъ. И въ такива случаи Той казвалъ: „Господи, да бжде Твоята воля, а не моята.“ Чрезъ страданията си човѣкъ се свързва съ Бога. Тогава той усърдно се моли. Колкото по-голѣми страдания има човѣкъ и ги носи съ вътрешна радостъ, толкова по-голѣмъ герой е той. Така сж носили и носятъ страданията си великитѣ учители, светиитѣ и гениитѣ. Когато хората започнатъ геройски да носятъ страданията си, свѣтътъ ще се подобри. Свѣтътъ още не може да се изправи, защото хората избѣгватъ страданията, а търсятъ радостта, щастието, богатството.

Кой е пжтътъ за постигане на щастието? — Любовта. Единствениятъ пжтъ за постигане на щастието е любовта. Който не е опиталъ този пжтъ, той се съмнява. Обаче, между съмнението, заблуждението, внушението отъ една страна и действителния животъ, отъ друга страна, има голѣма разлика. Който живѣе съ великото и красивото въ живота, той никога не се съмнява. Отъ день на день той все повече и повече закрепва и въ физическо, и въ духовно отношение. Той живѣе въ радостъ и е готовъ да помага на всички, които искатъ отъ него услуга. — Какво да правятъ другитѣ хора, които още не сж дошли до това положение? — Тѣ трѣбва да стоятъ въ болницитѣ, докато се излѣкуватъ. Щомъ нѣкой се излѣкува, той трѣбва да излѣзе отъ болница-

та. Като се почувствува, че е здравъ, веднага трѣбва да излѣзе отъ болницата, да не чака лѣкаритѣ да се произнасятъ за него, здравъ ли е, или не. >Какъвъ човѣкъ е този, който не може да излѣзе отъ лошитѣ условия на живота? Който не прави усилия да излѣзе отъ лошитѣ условия, той ще остане въ живота на ограниченията, ще се върти на леглото си, съ наставления, дадени отъ окръжаващитѣ, кога да яде, какво да яде. Това е животъ на ограничавания, животъ безъ свобода и свѣтлина. Човѣкъ може да бжде свободенъ, само когато е извънъ болницата.

И тъй, излѣзе ли отъ болницата, човѣкъ не се нуждае вече нито отъ лѣкари, нито отъ сестри милосърдни. Той трѣбва да се вслушва въ своето вътрешно чувство, което му подсказва, каква храна да употребява, каква вода да пие и какъ да я пие. Искане ли да бжде здравъ, човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се храни, какъ да пие вода, кога и какъ да почива и т. н. >Пие ли вода, той трѣбва да вземе примѣръ отъ кокошката, да пие вода на глътки. Като е нужно за стомаха на човѣка добра и чиста храна и вода, така той трѣбва да държи въ ума си свѣтли мисли, въ сърдцето си — възвишени и благородни чувства. По този начинъ човѣкъ може да съгради не само здраво физическо тѣло, но и здраво духовно тѣло. Задачата на човѣка седи не само въ работа върху своя умъ, сърдце и воля, но и въ работа върху окръжаващитѣ. — По какъвъ начинъ ще работи върху тѣхъ? — Като работи съзнателно върху себе си, човѣкъ едновременно работи и върху другитѣ. Като работи съ мисълта си, мислитѣ му се пренасятъ въ пространството и се възприематъ отъ просвѣтенитѣ умове.

>Представете си, че нѣкой човѣкъ се е отчаялъ отъ живота и намислилъ да се самоубива. Като доловите това, вие веднага отправяте къмъ него своята насърчителна, положителна мисълъ. Този човѣкъ се сепва, започва да мисли и се отказва отъ решението си. >Другаде виждате, че нѣколко души намислили да вършатъ престѣпление. Вие отправяте къмъ тѣхъ една положителна мисълъ за отговорностъ на човѣка предъ Бога, и тѣ се спиратъ, отказватъ се отъ намѣрението си да вършатъ престѣпления. Следователно, положителната, възходяща мисълъ на човѣка е въ състояние

да помага на малък или голък брой хора — зависи от интензивността и чистотата на мисълта. »Значи, човекът носи отговорност по отношение цялото човечество. Като знае това, той трябва да бъде внимателен към своите мисли и чувства, да не допуска във ума и въ сърдцето си мисли и чувства, които действуват убийствено върху хората. Мисълта е сила, която трябва съзнателно да се използва. »Който не схваща отговорността, която носи по отношение на цялото човечество, той не мисли правилно и казва: На мене да е добре, а какво ще става с хората, това не ме интересува. — Така мислят обикновените хора, но не и тия, които вървят въ Божествения път. »Ето защо, всяка сутрин човекът трябва да изпраща към всички хора на земята своите добри мисли и желания. Няма да мине много време, той ще получи отплата за това, което е направил. Онзи, Който го е създал, ще му изпрати своето одобрение, което ще повдигне духа му.

„Забранихте му“. Като отговор на това запрещение, Христос казва: „Не забранявайте на никого!“ Христос не е създал сегашните църкви, които не престават да водят борба за предимство една над друга. Христос не държи за каменните църкви, нито за техните служители. — Защо? — Защото Той е против делението, против ония проповеди, въ които се говори за Неговите страдания. Отъ две хиляди години насамъ се говори за страданията на Христа, а Той изисква вече отъ хората приложение на Божията Любов. Ако питате Христа, на коя църква да служите, Той ще ви отговори: Служете на която и да е църква, но прилагайте Божията Любов. — Коя църква е най-права? — Всички църкви, които прилагатъ любовта сж прави. — Кой народъ е най-добър? — Всички народи сж добри, щомъ сж носители на любовта. — Защо ние не успяваме? — Защото не спазвате законите на любовта. Майката храни, пере, чисти детето си, но щомъ излезе вънъ, то веднага се изцапва и се връща дома си мокро, нечисто. — Какво трябва да правимъ тогава? — Да се миете и къпете често. Вода гореща и сапунъ има достатъчно. Ще изперете дрехите си, ще се измиете, изкъпете и пакъ ще излезете чисти и облчени предъ свѣта. Който не може самъ да се пере и мие, той очаква на майка си, тя да го пере и мие. Обаче, който може самъ да се

чисти, той се ползува отъ добритѣ условия, които майка му е създала, и не само себе си чисти, но помага и на малкитѣ си братчета и сестричета.

И тъй, каквото представятъ децата на физическия свѣтъ, такова нѣщо представятъ възрастнитѣ хора въ духовния свѣтъ. Въ духовния свѣтъ хората сж толкова немощни, колкото и децата на физическия свѣтъ. На физическия свѣтъ, обаче, хората минаватъ за герои. Тѣ отиватъ на бойното поле, биятъ се, завладяватъ земи. Ако човѣкъ се осмѣли да имъ каже, че не трѣбва да грѣшатъ, да лъжатъ, да вършатъ престѣпления, тѣ веднага се противопоставятъ и казватъ, че не може безъ лъжа, безъ грѣхове. Като имъ се говори за почивка, тѣ казватъ, че човѣкъ трѣбва да работи неуморно, да осигури бждешето си. — Какво ще кажете тогава за почивката, която Богъ е направилъ въ седмия день? Казано е въ Писанието, че Богъ работилъ шестъ дня, а въ седмия си починалъ. Не само хората, но и животнитѣ трѣбва да си почиватъ. Като работи шестъ дня, на седмия день и волтъ трѣбва да си почине. На седмия день добриятъ господаръ ще пусне вола си въ гората, на свобода, на почивка. — Ами ако го изяде вълкъ? — Който служи на Бога, той е защитенъ отъ всѣкакви вълци. На такъвъ човѣкъ и богатството, и имотътъ, и добитъкътъ сж запазени отъ външни нападения и посегателства. Който служи на Бога, билъ той българинъ, англичанинъ, руснакъ, или какъвъ и да е, той всѣкога е свободенъ. Дето и да отиде, той знае, че е поданикъ на една велика държава, чиито закони седатъ надъ всички свѣтовни наредби и постановления.

➤ Единъ индусъ отишълъ въ Тибетъ да проповѣдва. Като обикалялъ градоветѣ, той попадналъ въ енорията на единъ лама (владика). Владиката го извикалъ при себе си и му казалъ: Ти направи едно голѣмо престѣпление, за което си осъденъ на смъртъ. За тази цель било заповѣдано да го спуснатъ въ една дълбока яма, здраво затворена отгоре, да не може никой да отвори и да го извади. Като го спуснали въ ямата, той се видѣлъ обиколень съ умрѣли хора, отъ които се разнасяла отвратителна миризма. Така прекаралъ той цѣли три дня въ усърдна молитва къмъ Господа, да го избави по нѣкакъвъ начинъ отъ това нещастие. Една вечеръ той видѣлъ ржка, която дигнала капака и

да помага на малък или голък брой хора — зависи от интензивността и чистотата на мисълта. »Значи, човекът носи отговорност по отношение цялото човечество. Като знае това, той трябва да бъде внимателен към своите мисли и чувства, да не допуска във ума и въ сърдцето си мисли и чувства, които действуват убийствено върху хората. Мисълта е сила, която трябва съзнателно да се използва. »Който не схваща отговорността, която носи по отношение на цялото човечество, той не мисли правилно и казва: На мене да е добре, а какво ще става с хората, това не ме интересува. — Така мислят обикновените хора, но не и тия, които вървят въ Божествения път. »Ето защо, всяка сутрин човекът трябва да изпраща към всички хора на земята своите добри мисли и желания. Няма да мине много време, той ще получи отплата за това, което е направил. Онзи, Който го е създал, ще му изпрати своето одобрение, което ще повдигне духа му.

„Забранихте му“. Като отговоръ на това запрещение, Христосъ казва: „Не забранявайте на никого!“ Христосъ не е създал сегашните църкви, които непрестават да водятъ борба за предимство една надъ друга. Христосъ не държи за каменните църкви, нито за техните служители. — Защо? — Защото Той е противъ дѣлението, противъ ония проповѣди, въ които се говори за Неговите страдания. Отъ две хиляди години насамъ се говори за страданията на Христа, а Той изисква вече отъ хората приложение на Божията Любовь. Ако питате Христа, на коя църква да служите, Той ще ви отговори: Служете на която и да е църква, но прилагайте Божията Любовь. — Коя църква е най-права? — Всички църкви, които прилагатъ любовта сж прави. — Кой народъ е най-добъръ? — Всички народи сж добри, щомъ сж носители на любовта. — Защо ние не успѣваме? — Защото не спазвате законите на любовта. Майката храни, пере, чисти детето си, но щомъ излѣзе вънъ, то веднага се изцапва и се връща дома си мокро, нечисто. — Какво трябва да правимъ тогава? — Да се миете и кжпете често. Вода гореща и сапунъ има достатъчно. Ще изперете дрехите си, ще се измиете, изкжпете и пакъ ще излѣзете чисти и облѣчени предъ свѣта. Който не може самъ да се пере и мие, той очаква на майка си, тя да го пере и мие. Обаче, който може самъ да се

чисти, той се ползува отъ добритѣ условия, които майка му е създала, и не само себе си чисти, но помага и на малкитѣ си братчета и сестричета.

И тъй, каквото представятъ децата на физическия свѣтъ, такова нѣщо представятъ възрастнитѣ хора въ духовния свѣтъ. Въ духовния свѣтъ хората сж толкова немощни, колкото и децата на физическия свѣтъ. На физическия свѣтъ, обаче, хората минаватъ за герои. Тѣ отиватъ на бойното поле, биятъ се, завладяватъ земи. Ако човѣкъ се осмѣли да имъ каже, че не трѣбва да грѣшатъ, да лъжатъ, да вършатъ престѣпления, тѣ веднага се противопоставятъ и казватъ, че не може безъ лъжа, безъ грѣхове. Като имъ се говори за почивка, тѣ казватъ, че човѣкъ трѣбва да работи неуморно, да осигури бждешето си. — Какво ще кажете тогава за почивката, която Богъ е направилъ въ седмия день? Казано е въ Писанието, че Богъ работилъ шестъ дня, а въ седмия си починалъ. Не само хората, но и животнитѣ трѣбва да си почиватъ. Като работи шестъ дня, на седмия день и волътъ трѣбва да си почине. На седмия день добриятъ господарь ще пусне вола си въ гората, на свобода, на почивка. — Ами ако го изяде вълкъ? — Който служи на Бога, той е защитенъ отъ всѣкакви вълци. На такъвъ човѣкъ и богатството, и имотътъ, и добитъкътъ сж запазени отъ външни нападения и посегателства. Който служи на Бога, билъ той българинъ, англичанинъ, руснакъ, или какъвъ и да е, той всѣкога е свободенъ. Дето и да отиде, той знае, че е поданикъ на една велика държава, чиито закони седатъ надъ всички свѣтовни наредби и постановления.

➤ Единъ индусъ отишълъ въ Тибетъ да проповѣдва. Като обикалялъ градоветѣ, той попадналъ въ енорията на единъ лама (владика). Владиката го извикалъ при себе си и му казалъ: Ти направи едно голѣмо престѣпление, за което си осѣденъ на смъртъ. За тази цель било заповѣдано да го спуснатъ въ една дълбока яма, здраво затворена отгоре, да не може никой да отвори и да го извади. Като го спуснали въ ямата, той се видѣлъ обиколень съ умрѣли хора, отъ които се разнасяла отвратителна миризма. Така прекаралъ той цѣли три дня въ усърдна молитва къмъ Господа, да го избави по нѣкакъвъ начинъ отъ това нещастие. Една вечеръ той видѣлъ ржка, която дигнала капака и

спуснала едно вжже. Въ това време той чулъ гласъ: Хвани се за вжжето и излѣзъ вѣнъ на свобода. Той моментално хваналъ вжжето и излѣзълъ вѣнъ отъ ямата. Като се огледалъ, не видѣлъ никакъвъ човѣкъ около себе си. Силно замисленъ, той дошълъ най-после до заключение, че навѣрно ламата е изпратилъ нѣкои отъ своитѣ хора да го извадятъ отъ ямата. Убеденъ въ това, той се отправилъ къмъ ламата да му благодари за освобождаването. Като го видѣлъ свободенъ, ламата се почудилъ, но му казалъ: Махни се оттукъ! Радвай се на свободата си. Благодари на Онзи, Който те е освободилъ. По всичко се вижда, че ти служишъ на силния Богъ. — Кой го е освободилъ? — Христосъ. Съвременнитѣ християни цитиратъ примѣри изъ Библията, за тримата момци въ огнената пещъ, за пророкъ Данаилъ въ ямата между лъвоветѣ, но забравятъ, че и днесъ има редъ примѣри за чудно избавяне на хора отъ явна смъртъ. И ако трѣбва да изнесатъ тѣзи примѣри, тѣ ги обясняватъ съ нѣкакво случайно избавяне, а не като примѣри, въ които взима участие самъ Христосъ, или Божията ржка.

Следователно, ако човѣкъ не вдигне кръста си и не възлюби Бога съ всичката си душа, съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърдце и съ всичката си сила, той нищо не може да направи. Ако молитвата ви не стига до Бога, къде е вашата сила? Ако молитвата на индуса била приета отъ Бога, защо и вашата да не се приеме? Щомъ молитвата на човѣка е чиста, дълбока, тя всѣкога се приема. Богъ не прави разлика между душитѣ. Христосъ казва на ученицитѣ си: „Идете и проповѣдвайте на хората, и азъ ще бжда съ васъ до скончание на вѣка. Защото даде ми се всѣка власть на небето и на земята.“ Тѣй щото, като знаете, че Христовиятъ Духъ живѣе вѣчно и разполага съ сила и власть, не се обезсърдавайте. Вие всѣкога можете да Го призовете и да получите Неговата помощъ. Всѣки човѣкъ носи Христовата сила въ себе си. Той трѣбва само да работи върху себе си, да развива тази сила. Щомъ развиятъ тази сила въ себе си, хората ще познаятъ, какво нѣщо е Богъ, какво представя Божественото начало въ човѣка.

Съвременнитѣ религиозни очакватъ идването на Христа по начинъ, по какъвто Той нѣма да дойде. Самъ

Христосъ казва: „Когато Синъ Человѣчески дойде на земята, ще намѣри ли достатъчно вѣра?“ Значи, вѣрата е едно отъ условията, чрезъ което хората могатъ да познаятъ Христа и да Го приематъ въ себе си. Докато хората не приематъ Христа вътрешно, по какъвто външенъ начинъ и да имъ се изяви, тѣ нѣма да Го познаятъ. Вѣрата подразбира вътрешна опитностъ. Казано е въ Писанието: „Пазете се отъ кваса на фарисейтъ и садукейтъ!“ Сега ние казваме на съвременнитѣ християни: Пазете се отъ онѣзи плодове на живота, които носятъ смъртъ. Пазете се отъ учения, които носятъ страдания и смъртъ. Хранете се съ такива плодове, които носятъ здраве за тѣлото, свѣтлина за ума и свобода за душата. За тѣзи плодове е казано въ Битието: „Който яде отъ дървото на живота, той ще придобие безсмъртие“. Тѣзи плодове водятъ човѣка къмъ познаване на абсолютната, истинската вѣра. За да се развива това дърво правилно, нужни сж специални енергии, специална почва. Почва, на която е убитъ човѣкъ, или животно, носи проклятие въ себе си. За да се използва, тази почва трѣбва да се остави седемъ години на покой, да работятъ върху нея природнитѣ сили, коренно да я пречистятъ. Докато не се махне и последната следа отъ извършеното престѣпление, тази почва не трѣбва да се използва. И ако днесъ хората сж болни, нервни, страдащи, това отчасти се дължи на храната, която употребяватъ. Тѣ се ползуватъ отъ плодетѣ на земята, която е напоена съ кръвта на хиляди и милиони жертви — хора и животни. Земята е пропита отъ човѣшка кръвъ, и тя трѣбва да се пречисти. Тя може да се пречисти, само като мине презъ Божественния огънь — огънятъ на любовта.

„Забранихмe му.“ Христосъ казва: „Не имъ забранявайте!“ — Въ какво? — Въ правене на добро. И азъ казвамъ: Правете добро. — Време ли е за правене на добро? — Закъснѣли сте даже. И ако въ продължение на нѣколко години още не влѣзете въ новия животъ, отъ васъ нищо не може да излѣзе. Човѣкъ трѣбва да се повдигне сега или никога! Следователно, онѣзи, които не сж взели решение да следватъ пѣтя на Божественото учение, да решатъ това още сега. Които сж взели решение, тѣ да не се колебаятъ, да тръгнатъ напредъ. Които пъкъ сж тръгнали, тѣ да вървятъ, безъ

да се обръщат назадъ. Който е взелъ мотиката на рамо, той не трѣбва да се обръща назадъ. Защо трѣбва да се обръща назадъ? Да гледа, да не го следи нѣкой. Силниятъ човѣкъ не се интересува, дали нѣкой го следи, или не. Той върви напредъ. Който е тръгналъ въ правия пѣтъ, той не иска да знае, следватъ ли го други, или не. Самъ да остане въ пѣтя, той върви напредъ, нищо не го спира. — Не трѣбва ли да се обърнемъ назадъ, да видимъ, колко пѣтъ сме извървѣли? — Никакво обръщане назадъ не се позволява. Щомъ стигнете на високия връхъ, тамъ ще се спрете и ще огледате пѣтя, който сте извървѣли. Като вървите въ правия пѣтъ, нѣма да се интересувате за резултатитѣ.

И тъй, докато следвате Божия пѣтъ, вие лесно ще се справяте съ мъжнотиитѣ и страданията си. При това положение, и на смъртно легло да сте, изоставени отъ лѣкари, отъ близки, достатъчно е да се обърнете съ молба къмъ Бога, да ви повдигне и оздрави, за да разберете, че Той е единствениятъ, къмъ Когото можете да се обърнете. Само при такива случаи човѣкъ може да познае Бога и да опита Неговата Любовь. — Ама защо се разболѣхъ? — Да опиташъ Божията Любовь. — Защо осиромашахъ? — Да опиташъ Божията Любовь. — Защо изгубихъ общественото си положение? — Да опиташъ Божията Любовь. Всички несгоди, мъжнотии и страдания, които човѣкъ преживява, иматъ за целъ да запознаятъ човѣка съ любовта. Тѣзи опитности струватъ повече отъ най-голѣмото земно богатство. Това значи да се свърже човѣкъ съ невидимия свѣтъ, съ Христа, съ Бога. Нѣма по-велико състояние за човѣка отъ това, да се свърже съ Великото въ свѣта, съ любовта, въ която нѣма никаква промѣна. Единственото нѣщо, на което човѣкъ може да разчита, това е Любовьта на Бога. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да е свързанъ съ Бога и да върши Неговата воля. Да изпълни човѣкъ волята Божия, това значи да придобие вътрешенъ миръ и вътрешна радостъ въ себе си. Щомъ придобие тѣзи качества, човѣкъ може да се домогне до вътрешната философия на живота, до положителната наука.

„Понеже не следва съ насъ, забранихме му“. Христосъ казва: „Който не е противъ насъ, той е съ насъ, затова не му забранявайте“. Сега и азъ ви казвамъ: Не

се отричайте отъ добритѣ си намѣрения! По-нататѣкъ Христосъ казва на ученицитѣ си: „Понеже азъ пострадахъ, и вие ще пострадате. Понеже азъ умрѣхъ, и вие ще умрете. Но ако вървите въ стѣпките ми, както азъ възкрѣснахъ, така и вие ще възкрѣснете“. Христосъ донесе въ свѣта учение на любовъ, на братство между хората. Всички хора трѣбва да съзнаятъ, че сж братя, че иматъ единъ и сжщъ баща — Бога. Всички хора четатъ „Отче нашъ“, но само на думи. — Защо? — Единъ чете „Отче нашъ“, но когато нѣкой дойде да му иска пари на заемъ, той ще му наложи 30—35 % лихва. Другъ чете „Отче нашъ“, но като дойде нѣкой бедень при него да му иска малко жито, той казва, че нѣма, а хамбарътъ му е пълень. Който обича Бога, той е готовъ всѣкога да дава: сърдцето му е отворено и готово да дава; лицето му е свѣтло отъ добритѣ дѣла, които прави. Това означава човѣкъ, на когото огънятъ вѣчно гори, и свѣщъта постоянно свѣти. Изворътъ на този човѣкъ всѣкога тече и раздава на всички хора — бедни и богати, учени и прости.

„Не имъ забранявайте!“ — казва Христосъ.

„Който не е противъ насъ, той е съ насъ“.

6. Беседа отъ Учителя, държана на 29 октомврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Вѣчно благовестие.

„И видѣхъ другъ ангелъ, че
летѣше по небето, като имаше вѣч-
ното благовестие.“ *)

„Вѣчно благовестие.“ За да се благовестува на човѣка, той трѣбва да има известно разбиране. Всѣки човѣкъ има опитностъ, знае, какво представя прогресивно, последователно говорене. Всѣка речъ, която не е прогресивна, е еднообразна. Обаче, въ еднообразието нѣма нищо Божествено. Въ еднообразие живѣятъ всички хора, които не разбиратъ Божественитѣ закони. Влѣзете ли въ домъ, дето живѣятъ хора на еднообразието, навсѣкжде ще чуете все една и сѣща пѣсень: „цвѣте мило, цвѣте красно.“ Който не знае да свири и да пѣе, а като грамофонъ повтаря все една и сѣща пѣсень, той нищо не се ползува. Какво отъ това, че цвѣтето е мило и красно? Какво отношение има това цвѣте къмъ човѣка? За човѣка е важна прогресивната речъ, въ която има разнообразие. Какво се ползува той отъ едно вкусно, добре сготвено ядене, ако не може да го опита? Следователно, ако между думитѣ на речъта нѣма никаква връзка, тази речъ ще ползува човѣка толкова, колкото вкусното ядене, което той не може да опита и колкото красното и мило цвѣте, чийто ароматъ не може да възприеме.

Съвременнитѣ хора се възхищаватъ отъ философията на този или на онзи ученъ. Лесно е да се възхищаватъ, но приложили ли сж тази философия въ живота си? Какво имъ е дала тази философия? Могли ли сж тѣ посрѣдствомъ нея да разрешатъ мжнотиитѣ въ своя животъ? Като четатъ философията на нѣкой знаменитъ философъ, хората казватъ: Отлична е тази философия. — Отлична е, наистина, но тя още не е разрешила мжнотиитѣ въ живота. Слушате нѣкой човѣкъ да говори и казвате: Отлично говори този човѣкъ, като че звездитѣ сваля отъ небето. — Споредъ мене, това не е голѣмо изкуство. Ако съ говора си единъ човѣкъ

*) Откровение 14 : 6.

може да сваля звездитѣ отъ небето, това показва, че тѣзи звезди трѣбва да сж малки, микроскопически. Невъзможно е човѣкъ да сваля звездитѣ отъ небето. Въ букваленъ смисълъ това е невъзможно, а въ преносенъ смисълъ свалянето на звездитѣ подразбира нѣщо друго, нѣкакъвъ символъ.

„И видѣхъ другъ ангелъ, че летѣше по небето, като имаше вѣчното благовестие“. Този ангелъ представля двехилядната година, която приближава. Обаче, като идея, вие можете да си го представите въ видъ на голѣмъ аеропланъ, съ грамадни крила, който хвърка по небето. Отдалечъ той изглежда като човѣкъ. Ангелитѣ сж същества отъ висша иерархия. Тѣ сж членове на Бѣлото Братство, което има задача да управлява свѣта. Дето и да отидете, навсѣкжде ще видите, че Бѣлитѣ Братя управляватъ цѣлия свѣтъ, както и цѣлата природа. Едни отъ тѣхъ опредѣлятъ отношенията между елементитѣ; други — управляватъ водитѣ; трети — огъня; четвърти — човѣшкиятъ животъ; пети — природнитѣ сили — електричество, магнетизъмъ; шести — регулиратъ кръвообръщението и т. н. Ученитѣ казватъ, че кръвообръщението се обуславя отъ свиване и разпущане на сърдцето. Ако това е така, сърдцето много често би преставало да пулсира, вследствие на съпротивленията, които срѣща въ пѣтя на своето движение. Значи, свиването и разпущането на сърдцето се обуславя отъ електрическата енергия, която иде отъ пространството.

„И видѣхъ другъ ангелъ, че летѣше по небето, като имаше вѣчното благовестие“. Този ангелъ има отношение къмъ любовта. Той иска да покаже на хората, че благото е въ любовта. За да придобие това благо, човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ. Разумността се заключава въ прогресивната мисълъ. Ако мисълта на човѣка не е прогресивна, той не може да направи никаква връзка съ Първичната Причина. Щомъ се е отдѣлилъ отъ Първата Причина на нѣщата, човѣкъ се чувствува самъ въ свѣта, и не може да намѣри своето мѣсто. Нѣма ли прогресивна мисълъ, човѣкъ не знае какъ е отношението му къмъ неговитѣ ближни, къмъ Битието. За да даде потикъ на хората къмъ правене на добро, той самъ трѣбва да прави добро, да има прогресивна мисълъ, да е свързанъ съ Първата Причина. Всѣко нѣщо, което човѣкъ прави, трѣбва да има целъ,

смисълъ. Ако ученето нѣма цель, ученикътъ нѣма защо да учи. Учение, което нѣма цель, нѣма смисълъ, представя тежестъ, излишенъ товаръ за човѣка. Нѣкой има много знания, но е беденъ, не може да задоволи нуждитъ си. Той си казва: Какво учение е това, което не ми дава условия за добъръ животъ? Наистина, какво учение, каква наука е тази, при която човѣкъ ходи немилъ-недрагъ, нѣма петъ пари въ джоба си? За такъвъ човѣкъ смѣло може да се каже: „Вода гази, жаденъ ходи; хлѣбъ носи, гладенъ ходи“.

И тъй, човѣкъ трѣбва да има прогресивна мисълъ: да мисли, безъ да се спира върху временнитъ нѣща, които отвличатъ вниманието му. Има временни блага, които отвличатъ човѣка отъ великата цель на неговия животъ. Не е забранено на човѣка да се стреми къмъ тия блага, но когато се стреми къмъ духовния, къмъ моралния животъ, временнитъ нѣща представятъ спънка за него. Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ първо трѣбва да опредѣли отношенията си къмъ козмическия свѣтъ, после къмъ народа, къмъ обществото, къмъ държавата, къмъ семейството и най-последно къмъ себе си и своя ближень.

„И видѣхъ другъ ангелъ, който имаше вѣчното благовѣстие“. Този ангелъ отдавна благовѣствува на хората, но тѣ не се въодушевяватъ. Тѣ казватъ: Мжка имаме. — Защо? — Пари нѣмаме, кжщичка нѣмаме, знание нѣмаме, почести нѣмаме и т. н. — Мжка ли е това? Отъ васъ зависи всичко да имате. Човѣкъ може и пари да има, и кжща да има, и знание да има. Той може въ единъ день да придобие толкова знания, колкото въ хиляда години. Ако човѣкъ се движи съ бързината на свѣтлината, въ продължение на осемъ минути той ще отиде отъ земята до слънцето; ако се движи съ бързината на тренъ, той ще измине същото разстояние за 250,000 години; ако пъкъ се движи съ бързината на биволска кола той ще го извърви за осемъ милиона години. Ето защо, когато нѣкой казва, че известна работа е непоправима, това показва, че този човѣкъ се движи съ бързината на биволска кола. Каже ли, че тази работа ще стане следъ много години, той се движи съ бързината на тренъ. И най-последно, ако каже, че работата ще стане много скоро, той се движи съ бързината на свѣтлината. Много хора сж придобили знанието си

моментално, по вътрешен път, чрезъ прозрение. Въ единъ день тѣ сж придобили знанието на цѣлия свѣтъ. Има такива знания, за които ученитѣ не сж мислили даже, нито могатъ скоро да ги достигнатъ. И детето има знания, и философътъ има знания, но голѣма е разликата между еднитѣ и другитѣ знания. Въ мисълта на детето нѣма прогресивностъ. Ако между знанието на философа и това на детето нѣма никаква връзка, тѣ не сж въ правия пътъ. Ще каже нѣкой, че иска да бжде независимъ. — Въ какво седи независимостта? Азъ искамъ да бжда свободенъ. — Въ какво седи свободата на човѣка? — Свободенъ човѣкъ е онзи, който се движи съ бързината на свѣтлината.

Съвременнитѣ хора говорятъ за свобода, но въпрѣки това не сж свободни. Тѣ говорятъ за робството, като за нѣщо минало, въпрѣки това сами се заробватъ. Нѣкой станалъ пръвъ министъръ въ своята държава и, като такъвъ, подписва редъ смъртни присъди. Това не е ли робство? Какво по-голѣмо заробване може да си представи човѣкъ отъ това, да подпише смъртна присъда на кого и да е? По цѣли дни той ходи натукъ-натамъ, не е свободенъ. Като го срещнешъ, все бърза. Кжде отива? Да оправя свѣта. Римлянитѣ, които написаха закони, оправиха ли свѣта? — Не го оправиха. Мойсей, който написа еврейскитѣ закони, оправилъ ли своя народъ? — Не го оправилъ. Мойсей бѣше ученъ, посветенъ човѣкъ, свършилъ наукитѣ си въ Египетъ, но не можа да оправилъ еврейския народъ. Като дойде Христосъ, сжщитѣ тия евреи Го разпнаха. Следъ като имъ се дадохъ такива велики закони, следъ като съ години очаквахъ своя Месия, когато дойде, тѣ не Го познаха и Го разпнаха. На времето си още Мойсей се оплакваше отъ евреитѣ, че въпрѣки грижитѣ, които полага за тѣхъ, тѣ сж готови да го убиятъ съ камъни. — Защо щѣха да го убиятъ съ камъни? — Има причина за това. Когато човѣкъ стане положителенъ, хората около него сжщо ставатъ положителни и започватъ да се отблъскватъ. Когато богатиятъ дружи съ бедни, той събужда въ тѣхъ сжщото желание, да станатъ богати. Беднитѣ казватъ: Вълкъ е този човѣкъ, изяде ни. — Какво лошо има въ това, че вълкътъ изялъ една овца? Вълкътъ обича овцата, за това ходи около нея, пише ѝ любовни писма, пѣе ѝ хвалебни химни.

Щомъ я хване за врата, всичко се свършва. Въ първо време овцата се тегли, не иска да отиде следъ него, но после му пристава. Той започва да ѝ говори за любовта си, за жертвата, която прави за нея. И най-после казва: Въмсто да те изяде човѣкъ, по-добре азъ да те изямъ. Това е иносказателна речъ, въ която нѣма никаква последователностъ. Вълкътъ има голѣма любовъ къмъ овцата. Като приближи до нѣкое стадо, той цѣлъ се измѣня. Щомъ задоволи желанието си, въ него настава миръ, и той се успокоява. На другия день пакъ започва да мисли за нѣкоя овца. Какъ се е създадала тази връзка между вълка и овцата, не е важно. Важно е, че вълкътъ има голѣма любовъ къмъ месото на овцата. Обясненията не разрешаватъ въпроситѣ.

Следователно, човѣкъ може правилно да разрешава въпроситѣ си, безъ да знае причината и произхода на нѣщата. Когато изучаваме морето, ние се спираме върху въпроса за неговото образуване, безъ да обясняваме, защо морето се вълнува. Учениятъ констатира, че на известна дълбочина въ морето става нѣкакво голѣмо вълнение на водата, но защо става това вълнение, той не го обяснява. Обаче, между причината за създаване на морето и причината за вълнуването му има известно съотношение. Следователно, общо може да се каже, че както между причинитѣ и последствията на нѣщата има известна връзка, така сжщо има връзка между причинния свѣтъ и физическия, който се явява последиствие на първия. Значи, всѣки дисонансъ не е нищо друго, освенъ резултатъ на причината, която го произвежда. Когато две тѣла се сблъскватъ, непременно има нѣкаква причина за това. И тогава по-слабото тѣло ще пострада. Ако човѣкъ се изпрѣчи на пътя на тия тѣла, той неизбѣжно ще пострада. Умниятъ, силниятъ човѣкъ, който има будно съзнание и владѣе законитѣ на своето тѣло, ще може, като съ манлихеровитѣ пушки, да удари нѣкого и да го изпрати на голѣмо разстояние отъ себе си. Това той може да направи съ мисълта си, а не съ нѣкаква пушка. Човѣшката мисълъ е сила, която, употребена на мѣсто, дава добри резултати. Адепитѣ се отличаватъ съ силна мисълъ. Никаква външна сила не е въ състояние да имъ се противопостави.

„И видѣхъ другъ ангелъ, че летѣше по небето, като имаше вѣчното благовестие.“ Да благовестувате,

това значи да служите на Бога. Който служи на Бога, той забравя себе си. На първо място той поставя Бога, а после себе си. Понеже е излъзъл отъ Бога, човѣкъ трѣбва да пази връзката си съ Него. Прекъсне ли тази връзка, той е осъденъ на смъртъ, тъй както рѣката която се отказва да черпи вода отъ главния изворъ, е осъдена на пресъхване. Както рѣката трѣбва да черпи вода отъ главния изворъ, за да подържа живота си, така и човѣкъ трѣбва да е свързанъ съ Първата Причина, за да запази своята сила, своя животъ. Въ който моментъ се усъмни и се отдѣли отъ Бога, човѣкъ се помрачава, изпада въ статическо състояние и остава на едно място, като стълбъ. Такива стълбове въ природата не съществуватъ. Всичко въ природата е въ движение. Тя не търпи никакво статическо състояние.

Следователно, служенето на Бога подразбира вѣчно благовестуване, вѣчно движение. Седи нѣкой и се оплаква, че е гладенъ, не знае, какво да прави. — Много просто! Щомъ е гладенъ, ще благодари на Бога за това. Хората мислятъ, че трѣбва да благодарятъ, само когато сж получили нѣщо. Тѣ казватъ: Има смисълъ човѣкъ да благодари, но когато се нахрани, когато задоволи нѣкаква своя нужда. Защо трѣбва да благодари, когато е гладенъ? — И като гладенъ, и като ситъ, човѣкъ трѣбва да благодари, защото и въ двата случая има възможность да познае Бога, да се свърже съ Него. — Голѣми страдания имамъ. — Благодари, че Богъ те е удостоилъ съ страдания. Казано е въ Писанието: „Когото Богъ обича, него наказва.“ Забележете, когато нѣкой иска да обърне внимание на своя познать, той минава покрай него и го закача по нѣкакъв начинъ. Много учители минаватъ покрай ученицитѣ си и едва свалятъ шапка да ги поздравятъ. Правилно е и учителитѣ, и ученицитѣ да поздравяватъ. Ако не поздравяватъ, това показва, че тѣ нѣматъ прогресивна мисль. Учителитѣ трѣбва да бжде внимателенъ къмъ ученицитѣ си, винаги да ги поздравява. Щомъ той ги поздрави, и тѣ ще го поздравятъ. И умниятъ градинарь постѣпва добре съ децата. Като види, че нѣколко деца обикалятъ около градината му, търсятъ начинъ да си откраднатъ нѣкакъв плодъ, той се приближава внимателно къмъ тѣхъ и ги пита, какво правятъ. Тѣ започватъ да му разправятъ, че сж се събрали около градината да си по-

играятъ. Той знае, че тѣ го лъжатъ, но се прави, че не ги разбира и ги пита: Обичате ли плодове? — Обичаме. Той откъсва нѣколко плода отъ градината си и дава на всички да си хапнатъ. Щомъ получатъ по единъ-два плода, децата се задоволяватъ и тръгватъ по домоветѣ си. Неразумниятъ градинарь, обаче, взима прѣтъ и започва да ги гони. Този градинарь нѣма прогресивна мисль. За да не изпадатъ децата въ изкушения, вие трѣбва да имъ давате по една-две ябълки, да задоволите желанието имъ. Адамъ и Ева, които бѣха учени хора, които минаваха за философи, се изкусиха отъ една ябълка. Какво остава тогава за децата? Изкушението е съществувало въ времето на първитѣ човѣци, но съществува и днесъ, въ нашитѣ времена.

„И видѣхъ другъ ангелъ, че летѣше по небето, като имаше вѣчното благовестие.“ Къде се благовестува на съвременнитѣ хора? — Навсѣкжде. Дето и да се обърнете, навсѣкжде се благовестува: и въ науката, и въ музиката, и въ изкуствата, и въ добродетелитѣ, и въ живота, и въ смъртта, и въ радоститѣ, и въ скърбитѣ и т. н. Ангелътъ благовестува на хората: „Радвайте се и веселете се за всичко, което става въ свѣта, защото и злото ще се превърне въ добро за онѣзи, които разбиратъ великия законъ на живота. Който не разбира този законъ, той ще бжде лишенъ отъ прогресивната мисль и ще гледа на хората като на свои врагове. Който следва Христовия пѣтъ, той трѣбва да гледа на ближния си като на свой братъ. Това е проповѣдвалъ Христосъ, и това трѣбва да прилагате. Не допускайте никакви отрицателни мисли въ себе си. Една мисль съществува въ природата: да живѣемъ добре и да се ползуваме отъ Божиитѣ блага. Ако не използваме Божиитѣ блага правилно, ние нарушаваме великия редъ и порядъкъ въ свѣта. Нѣкой казва, че не може повече да търпи. Питамъ: Какво трѣбва да прави този човѣкъ, ако се намира въ параходъ, всрѣдъ вълнитѣ на морето? Ще не ще, той трѣбва да дочака времето, когато параходътъ ще спре на пристанището. Когато параходътъ спре, той ще слѣзе на сушата и ще продължи своя пѣтъ. Какъвъ смисль има преждевременно да се хвърля въ морето? Ако знае да плува, както и да е, все ще излѣзе на брѣга, но ако не знае,

смъртъ го чака! Другъ пъкъ иска да се самоубие, защото животътъ му дотегналъ. — Добре е намислилъ, но той трѣбва да знае, какъ да се самоубие. Щомъ е решилъ да се самоубива, той трѣбва да бжде смѣлъ, геройски да умре, а не да търси нѣкакъвъ лекъ начинъ. Нека се подложи на гладна смъртъ, да гладува 50—60 дена. — Ама нещастенъ съмъ, искамъ по-скоро да туря край на живота си. — Не си само ти нещастенъ. Отъ времето на Адама досега не съмъ срещналъ нито единъ щастливъ човѣкъ.

Съвременнитѣ хора търсятъ щастието, но намиратъ нещастieto и се запитватъ, защо сѣществуватъ противоречията, защо сѣествува смъртъта и т. н. Противоречията, страданията, смъртъта сж резултатъ на нѣкаква причина. Потърсете причината и ще я намѣрите. Не мислете, че тия нѣща сж дадени отъ Бога. Желанието на Бога е ние да бждемъ здрави, а не болни. Желанието на Бога е да живѣемъ, а не да умираме. Той не е създалъ човѣка, за да се стреми къмъ богатство, къмъ слава. Богатството и сиромашията сж дадени на човѣка като задачи, които го водятъ къмъ усъвършенствуване. Човѣкъ е дошълъ на земята да учи, да разбере, че всички хора иматъ единъ Баща и трѣбва да изпълняватъ Неговата воля. Една мисълъ, едно чувство, една воля има въ свѣта. Съзнаете ли това, вие дохождате до онова единство, къмъ което човѣшкиятъ духъ се стреми. Въ това единство, именно, седи свободата на духа. Човѣшкото тѣло е организирано споредъ законитѣ на тази абсолютна свобода. Клеткитѣ на тѣлото живѣятъ споредъ законитѣ на великата свобода, която изисква абсолютно задължение — задължение отъ любовъ, а не чрезъ насилие. Като е приела абсолютната свобода, клетката се е задължила сѣщевременно да бжде абсолютно изправна въ задълженията си. Ако хората биха се подчинили на законитѣ на абсолютната свобода, тѣ биха създали идеални семейства, идеални общества, идеални държави, съ великъ редъ и порядъкъ на нѣщата.

„Вѣчното благовестие“. Ангелътъ и до днесъ благовестува на хората по различни начини. Когато момъкъ за пръвъ пжтъ се влюбва въ нѣкоя мома, той ѝ пише любовно писмо, съ което ѝ благовестува. Обаче, второ писмо по никой начинъ не трѣбва да ѝ пише.

Напише ли ѝ второ писмо, той туря кръстъ на своята любовъ. Второто, третото любовни писма показватъ, че въ мисълта на този момъкъ липсва последователностъ, липсва прогресивностъ. Казвате: Нима огънь се пали само съ една клечка кибритъ? — Да, огънь се пали само съ една клечка. Щомъ употребилъ една клечка кибритъ за огъня, отъ втората клечка нѣма нужда. Достатъчно е огъньтъ да се запали. Като се запали веднѣжъ, следъ това трѣбва само да се духа. Духайте до-тогава, докато огъньтъ се разгори добре. Духането на огъня представя постоянно на мисълта. Щомъ огъньтъ се разгори, трѣбва да го изнесете вънъ, да изгорятъ отровнитѣ газове и следъ това може да се внесе въ стаята. Какъ палятъ огънь нѣкои хора? Тѣ драснатъ една клечка кибритъ, но тя изгасне, не може да запали огъня. Драснатъ втора, трета, четвърта клечка, но огъньтъ все още не се запалва. Ядосани, тѣ хвърлятъ кибрита настрана и казватъ: Този кибритъ не струва, долнокачественъ е, трѣбва да се вземе другъ. Наистина, има нѣкъде вина въ незапалването на огъня, но дали е въ кибрита, или въ самия човѣкъ, това е важно да се знае.

Следователно, за запалване огъня на сърдцето, трѣбва да се употреби само една клечка. Щомъ огъньтъ на сърдцето се запали, той трѣбва да се духа, да се разпалва и да не престава да гори. Човѣкъ трѣбва да държи въ себе си само една мисълъ, едно чувство, една дума, които постоянно да се духатъ, за да се усилива свѣтлината и топлината имъ. Силата на огъня не седи въ бързото му и буйно горене, но въ неговото непрестанно горене. Свѣтлината на ума и топлината на сърдцето никога не трѣбва да се прекъсватъ. Горенето е процесъ, при който се отдѣля свѣтлина и топлина. Ето защо, докато умътъ на човѣка свѣти и сърдцето му изпуска топлина, ние казваме, че той е живъ. Щомъ умътъ му престава да свѣти, и сърдцето му престава да отдѣля топлина, той е мъртавъ. Когато престане да мисли, човѣкъ слиза въ областта на животнитѣ. Като животно, той работи съ животинския, съ обективния умъ, който нѣма голѣми постижения.

„Вѣчно благовестие.“ Какво означава благовестуването? Казва се, че ангелъ благовестувалъ, но какво, именно, е благовестувалъ, хората не знаятъ. Тѣ че-

атъ Откровението, тълкуватъ различни стихове отъ него, но въ края на краищата тази книга и до днесъ още остава затворена за човѣчеството. На съвременниѣ хора трѣбва да се благовествува следното: за всѣки човѣкъ е точно опредѣлено времето, часа и минутата, когато той трѣбва да стане отъ сънь. Не стане ли този моментъ, всичкитѣ му работи ще останатъ назадъ. Често неразположението на хората се дължи, именно, на това, че не ставатъ на опредѣления за тѣхъ моментъ. Наблюдавайте състоянията си, когато ставате на време и безъ време, да видите, какви резултати ще имате. Ако електротехникътъ не спази въ най-голѣма точностъ съединяването въ електрическата мрежа, той нѣма да получи свѣтлина. Щомъ между ума и сърдцето на човѣка нѣма връзка, нѣма никакво съединяване, нѣма да се получи никаква свѣтлина. Значи, контактъ, съединяване трѣбва да става, както въ отдѣлния човѣкъ, така и между всички хора.

„И видѣхъ другъ ангелъ, че летѣше по небето, който имаше вѣчното благовестие.“ Този ангелъ благовествува на хората за великия животъ, въ който протича Божията Любовь. Човѣкъ трѣбва да даде пжтъ въ себе си, именно, на този животъ. Който не е далъ пжтъ на Божията Любовь въ себе си, той не може да каже, че живѣе. Любовьта е мощна сила, която, при преминаване отъ единъ човѣкъ въ другъ, трѣбва да претърпи известно трансформиране. Забелязано е, че когато двама души, съ различни култури, съ различно устроени организми, се съединятъ, всѣкога по-силниятъ надвива на по-слабия. Последниятъ трѣбва по нѣкакъвъ начинъ да се приспособи, да издържи на енергиитѣ на по-силния. Като знаятъ този законъ, земеделцитѣ избиратъ силна присадка, за да могатъ да присаждатъ плоднитѣ дървета. Иначе, ако е по-слаба присадката, не може да издържа на енергиитѣ на дървото, което ще присаждатъ. Сжщиятъ законъ се забелязва и при съединяване на мъже и жени отъ различни раси. Запримѣрь, ако хора отъ черната раса се женятъ за бѣли, тѣ измиратъ, не могатъ да издържатъ на енергиитѣ на бѣлитѣ. Затова такива женитби не се препоръчватъ. Ако се случи, че чернитѣ не измиратъ, тогава пѣкъ поколенията имъ сж хилави и следъ време съвършено се израждатъ. Този законъ действува не само между хора

отъ различни раси, но и между хора отъ една и сѣща раса, но съ различни умственни и духовни стремежи. Децата на такива родители сѣ обикновено болни, хилави. Хилавитѣ деца сѣ резултатъ на грѣховни състояния. За да оправдаятъ живота на страститѣ, хората казватъ, че не могатъ да не задоволяватъ страститѣ си. Не ги ли задоволятъ, тѣ сѣ осждени на заболявания и нервни разстройства. Споредъ духа на новото, тъкмо този, който не може да въздържа страститѣ си, той е боленъ човѣкъ. Когато единъ отъ органитѣ на човѣшкото тѣло е по-силно развитъ отъ другитѣ, ражда се нѣкакво болезнено състояние. Природата не търпи това. Тя не позволява да се измѣня строежа на нейнитѣ форми. Запримѣрь, ако мускулитѣ на дробоветѣ, на стомаха или на другъ нѣкой органъ сѣ по-силно развити отъ мускулитѣ на другитѣ органи, това създава редъ болезнени състояния въ човѣшкия организъмъ.

„Вѣчно благовестие“. Желанието на природата е да ни върне къмъ това благовестие. Ангелътъ на това благовестие се обръща къмъ всички народи съ думитѣ: Като християнски народи, вие не трѣбва да воювате помежду си. Братъ брата си не трѣбва да измѣчва. Богатиятъ трѣбва да помага на сиромаша; вѣрващиятъ — на слабия въ вѣрата; силниятъ — на слабия. Който има прогресивна мисълъ, той трѣбва да помага на онзи, който не е придобилъ още тази мисълъ. Да придобие човѣкъ прогресивна мисълъ въ себе си, това значи дълбоко да съзнае, че всичко, което Богъ е създалъ, е добро. Като гледа на нѣщата по този начинъ, човѣкъ ще различава човѣшкитѣ отъ Божиитѣ работи и ще може правилно да ги преценява.

Съвременнитѣ хора си служатъ съ логическа речъ, съ логическа мисълъ, но логическата мисълъ не е още прогресивна. Запримѣрь, тѣ казватъ: Човѣкъ е сѣщество съ два крака. Кокошката има два крака. Следователно, всѣко сѣщество, което има два крака, е човѣкъ. Заключение е вѣрно по форма, но не и по смисълъ. То е логично, но въ тази логика нѣма никаква прогресивностъ. Кокошката е сѣщество отъ съвсемъ друга категория и по нищо не прилича на човѣка. По форма и по строежъ, човѣкъ коренно се различава отъ другитѣ животни. По мисли, по чувства и по способности, човѣкъ коренно се различава отъ останалитѣ животни.

Въ развитието си, човѣшкиятъ духъ е миналъ презъ всички форми, които съществуватъ въ козмоса. Растенията, животнитѣ сж фази, презъ които човѣшкиятъ духъ е миналъ, и днесъ ги използва като свои слуги. Това не значи още, че човѣкъ е билъ животно. Като духъ само, той е миналъ презъ фазитѣ на растенията и животнитѣ, но произходътъ му е Божественъ. Той е миналъ презъ низшитѣ форми, но не се е спрѣлъ при никоя отъ тѣхъ и е продължилъ пѣтя си. Той и до днесъ още продължава да създава различни форми. При създаване на различнитѣ форми, човѣшкиятъ духъ си служи съ творческия законъ.

„Вѣчно благовестуване.“ > За да разберете това благовестуване, вие трѣбва да благодарите за всичко, което се случва въ живота ви. Щомъ се обезсърдчите, благодарете на Бога, че Той ви учи нѣщо. Чрезъ обезсърдението вие ще научите нѣкакъвъ урокъ. Лесно е човѣкъ да каже, че ще се самоубие, но самоубийството и убийството не разрешаватъ въпроситѣ на живота. Щомъ се обезсърдчи, човѣкъ трѣбва да пости, докато се роди въ него желание да живѣе. Който мисли за самоубийство, той не може да се нарече човѣкъ. Нѣкой се обезсърдчи и започва да мисли, какъ да се самоубие: да се отрови, да се убие съ куршумъ, да се хвърли отъ нѣкоя висока канара, или да се удави. — Какъвто начинъ и да избере, това не е геройство. > Истински герой е онзи, който съ радостъ понася всички изпитания и страдания. Дойдатъ ли до слабости и заблуждения, и духовнитѣ, и свѣтскитѣ хора си приличатъ. > Духовнитѣ хора казватъ: Знаете ли, че ние вѣрваме въ Бога и съ тази вѣра чудеса можемъ да направимъ? — Какво могатъ да направятъ? — Нищо особено. Че вѣрватъ въ Бога, това още нищо не значи. Богъ не се лъже, нито се подкупва. > И еврейтѣ вѣрваха въ Бога, въ Мойсея, но разпнаха Христа. Като Го разпнаха, Христосъ се обърна къмъ Бога съ думитѣ: „Отче, прости имъ! Тѣ не разбиратъ, какво правятъ. Ако ги сждишъ заради мене, прости имъ, азъ не искамъ да се свързвамъ съ тѣхъ. Обаче, ако ги сждишъ за това, че сж престѣпили Великия законъ на живота, това е другъ въпросъ.“ Въпрѣки всичко, еврейтѣ и до днесъ още носятъ последствията на своето престѣпление.

Като се говори за вината на еврейтѣ, това се от-

нася до всички народи, до всички хора на земята. Лесно е да се оправдава човѣкъ съ еврейтъ, както се оправдава и съ Ева, като виновница за грѣхопадането на човѣчеството. Страшното е не само въ това, че нѣкога, въ далечното минало, Ева, нашата прамайка, е сгрѣшила, но въ това, че и до днесъ още нейнитѣ дѣщери и синове не преставатъ да вършатъ сѣшия грѣхъ. И до днесъ още хората си служатъ съ лъжата, както Ревека научи сина си да излъже, за да получи благословение отъ баща си Исака, вмѣсто по-голъмия си братъ, Исавъ. Какво придоби Яковъ съ това? Той получи благословението на баща си, но съ това си навлѣче умразата на брата си, който се заклани да му отмъсти следъ смъртъта на баща си. За да избѣгне гнѣва и отмъщението на брата си, Ревека посъветва Якова да отиде при чичо си Лавана, докато премине гнѣва на брата му. Тукъ Яковъ трѣбваше да работи цѣли 14 години, за да вземе за жена своята възлюбена. Той бѣше излъганъ отъ чичо си и заставенъ да му работи безъ пари, за да изкупи своя грѣхъ къмъ брата си и да придобие смирение. Най-после, Яковъ получи отъ чичо си говеда и пари и трѣгна да отиде при брата си Исава, да се примири съ него. Любовта изглади престѣплението на Якова. Тя единствена можа да примири двамата братя.

И тъй, силата на човѣка не седи въ самия него, но въ любовта, въ Бога. Когато двама души се биятъ, Богъ ги гледа спокойно и отъ време на време имъ казва, че това, което правятъ, не е добро. Не Го ли послушатъ, тѣ ще понесатъ последствията на тази борба. Въ края на краищата, единъ отъ двамата ще бѣде ошетенъ, ограбенъ и ще отиде да се оплаква на Бога, че братъ му го е обралъ и изнасилилъ. Наистина, въ дадения моментъ, освенъ Богъ никой другъ не може да му помогне. Богъ ще му възвърне четирикратно това, което е изгубилъ, като му даде добъръ урокъ, какъ трѣбва да постѣпва съ своя ближень. Човѣкъ трѣбва да бѣде свободенъ въ мисълта и въ действията си, но тази свобода да носи благо, както за него, така и за ближнитѣ му.

Сега, като говоримъ за любовта, ние имаме предъ видъ закона на жертвата. Този законъ е въ връзка съ любовта. Следователно, каквото човѣкъ прави, всичко

трѣбва да става отъ любовъ. Той трѣбва да даде мѣсто на любовта въ себе си, да се изявява като течение отвътре навънъ. Една рѣка е толкова по-мощна, колкото течението ѝ е по-бързо и по-силно. Мнозина сж правили различни опити изъ областта на любовта, но много отъ опититѣ сж излѣзли безрезультатни. — Защо? — Защото не сж били свързани съ Бога. Следователно, когато иска да прави опити съ любовта, човѣкъ непременно трѣбва да бжде въ връзка съ Първата Причина.

И тъй, първото нѣщо, което се изисква отъ човѣка, е да има връзка съ Първата Причина. Това не се постига по нѣкакъвъ външенъ начинъ, но чрезъ работа, чрезъ усилия на духа и на душата на човѣка. По този начинъ само човѣкъ може да разбере, какво Богъ изисква отъ него. Ако човѣкъ е готовъ да ходи по волята на своя приятелъ или по волята на своя Учителъ, защо детето да не е готово да изпълнява волята на своя баща? Защо човѣкъ да не е готовъ да ходи по волята на своя великъ Баща? Защо и вие да не сте готови да направите това, което Той изисква отъ васъ? Има единъ езикъ, по който детето разбира волята на баща си и я изпълнява. Сжщо така и възрастниятъ човѣкъ трѣбва да разбира езика, чрезъ който може да влѣзе въ връзка съ Бога и да върши Неговата воля. Да вършимъ волята Божия, това не значи, че Той се нуждае отъ насъ. Обаче, Богъ има желание да направи хората щастливи, да станатъ като Него. Това желание на Бога събужда стремежъ въ хората, да вървятъ напредъ. Този стремежъ, обаче, срѣща голѣми препятствия отъ сжщества, които сж изпълнени съ ревностъ. Тѣ казватъ: Не бързай толкова! Ние съ години чакаме да се подигнемъ, а ти, едва си влѣзълъ въ пжтя и искашъ безпрепятствено да вървишъ напредъ. Всѣки човѣкъ е изпиталъ и позналъ ревността. Средъ щете двама братя или приятели, които живѣятъ добре помежду си. Достатъчно е да влѣзе една мома между тѣхъ, и единиятъ отъ двамата да се влюби въ нея, за да се скаратъ тѣ моментално. Вмѣсто да се каратъ и биятъ помежду си, ето какво трѣбва да направятъ: да оставятъ момата свободна, да си избере, когото тя иска, и следъ това двамата братя или приятели да се цѣлунатъ единъ другъ, да цѣлунатъ и момата и да си

подадатъ ржка за взаимна дружба. Онзи, който остава самъ, той трѣбва да се радва, че братъ му или приятельтъ му е предпочетенъ. Щомъ единиятъ е щастливъ, и другиятъ трѣбва да бѣде щастливъ. Казано е въ Писанието: „Който сж съ жениха, и тѣ трѣбва да се радватъ“. Това е Божествениятъ начинъ за разрешаване на този въпросъ.

Съвременнитѣ хора разрешаватъ въпроситѣ по кривъ начинъ, благодарение на заблужденията, въ които се намиратъ. Днесъ учени и прости, религиозни и свѣтски хора — всички живѣятъ въ заблуждения. Като се натъкнатъ на нѣкаква нова идея, или на нѣкое ново учение, тѣ веднага се опълчаватъ срещу него и започватъ да му препятствуватъ. Тѣ казватъ: На такива хора не трѣбва да се дава никаква работа. Нека умиратъ отъ гладъ! — Нѣма защо да сждите тѣзи хора. Каквото ново и да носятъ, то не е абсолютно ново. То е известно на хората отъ най-стари времена. Право или криво говори човѣкъ, това трѣбва да се остави на Бога. Той има право да сжди хората, да се произнася за тѣхнитѣ дѣла.

Преди години ме срѣща единъ познатъ и ми казва: Знаешъ ли, какво пишатъ вестницитѣ за тебе? — Не зная и не се интересувамъ. — Лоши работи пишатъ. — Каквото и да пишатъ, едно зная положително, а именно, че не сж подкупени отъ мене. Въ това отношение тѣ сж напълно безкористни: пишатъ, безъ да имъ е платено отъ наша страна. Други може да имъ сж платили, то е другъ въпросъ. За това ние не отговаряме. Това е човѣшка работа. Ние не сме противъ старото, нѣмаме намѣрение да го рушимъ. Ние се интересуваме за новото, което съгражда нѣщата. Ако новото гради, то ще съгради нови кѣщи за хората. Щомъ видятъ своитѣ нови кѣщи, само по себе си, тѣ ще се откажатъ отъ старитѣ и ще ги оставятъ на ония, които се държатъ за старото и не отстъпватъ отъ него. Старитѣ кѣщи ще останатъ за слугитѣ на новитѣ хора. Ние не сме за онѣзи, които събарятъ старото, безъ да градятъ новото. Ние сме само за ония, които едновременно събарятъ и градятъ. Ако старото дърво не дава нови клончета, неговиятъ животъ е безсмисленъ. За да се развиватъ дърветата добре, тѣ трѣбва да се намиратъ при благоприятни условия. Много борове

днесъ изсѣхватъ, благодарение на противоположнитѣ течения, на които сж изложени. Тѣзи противоположни течения сж резултатъ на борбитѣ, които сжществуватъ въ религиозно и умствено отношение между хората. За да се възстанови нормалния редъ въ живота на хората, трѣбва да се измѣнятъ тѣхнитѣ умствени и религиозни възгледи. Въ това отношение, въ помощъ на човѣка може да дойде вѣрата. Силната и непоколебима вѣра укрепва ума на човѣка. Ако храносмилането не става правилно, човѣкъ неизбежно ще заболѣе. Така и кривитѣ вѣрвания причиняватъ редъ психически разстройства на човѣка.

Съвременнитѣ хора се спиратъ върху въпроса, какъ ще се оправи външниятъ свѣтъ. — Не, тѣ трѣбва да се интересуватъ отъ въпроса, какъ ще се оправи тѣхниятъ вътрешенъ животъ и върху това да работятъ. Мнозина се стремятъ къмъ придобиване на богатство. Тѣ искатъ да станатъ богати, щастливи, учени. Що се отнася до богатството, това лесно може да се постигне. Достатъчно е човѣкъ да развие своята вътрешна способностъ да открива скритото богатство въ земята, и ще стане богатъ. Както човѣкъ се нуждае отъ външно богатство, отъ външно злато, така се нуждае и отъ вътрешно злато, отъ органическо злато въ своята кръвъ. Болеститѣ на съвременнитѣ хора показватъ, че липсва злато въ кръвта имъ. Днесъ, въ цѣлия свѣтъ има около сто милиона злато ефективъ, обаче, бѣлата раса има въ кръвта си едва единъ килограмъ злато. Въ сжщностъ, би трѣбвало тя да има около десетъ килограма органическо злато въ кръвта си. Като имате предъ видъ, че бѣлата раса представя около 500 милиона хора, и раздѣлите единъ килограмъ злато на това число, вие ще имате представа, какво количество злато се пада на човѣкъ. Какво ще кажете тогава, ако този килограмъ злато раздѣлите не само на 500 милиона хора, но на два милиарда, колкото сж всички хора днесъ по лицето на земята? Изобщо, колкото е по голѣмо количеството на вътрешното, органическо злато въ човѣка, толкова по-голѣми сж и неговитѣ външни блага въ живота. Колкото повече се увеличава количеството на златото вътре въ човѣка, толкова повече се увеличава и външното злато въ него. Да бжде човѣкъ милиардеръ, това значи да разполага съ голѣми

добродетели, да бжде уменъ човѣкъ. Такива сж американскитѣ милиардери. Чрезъ своето богатство тѣ иматъ желание да помагатъ на своитѣ ближни, да имъ даватъ работа. Много отъ тия милиардери водятъ чистъ, добъръ животъ. Тѣ сж готови да дѣлятъ хапката си съ сиромаситѣ. Тѣ работятъ за човѣчеството. Тѣ искатъ да създадатъ новъ начинъ на живѣне, безъ, обаче, да целятъ разрушаване на стария строй на живота.

Следователно, преди да сте съградили новото въ себе си, не разрушавайте старото. Не се стремете да победите плътта въ себе си. Духовното въ човѣка не може да се развива безъ плътта. Тя е подобна на подложка въ растението, върху която става присаждането. Плътта е подложка, а духътъ — присадка върху тази подложка. Между плътта и духа има борба, която се продължава дотогава, докато духътъ, т. е. присадката се прихване добре върху подложката и започне свободно да се развива. Когато соковетѣ отъ подложката започнатъ правилно да се движатъ нагоре къмъ присадката, а тия отъ присадката се движатъ правилно надолу, къмъ подложката, животътъ се развива нормално. Тогава ние казваме, че борбата между плътта и духа е завършена. Това наричаме още трансформиране на енергиитѣ. Всѣки човѣкъ трѣбва да знае този законъ и да го прилага въ живота си. За да може правилно да прилага този законъ, човѣкъ трѣбва да се моли. Безъ молитва нищо не се постига. Нѣкои питатъ, трѣбва ли да се молятъ. — Щомъ яде, човѣкъ трѣбва да се моли. Щомъ яде, той непременно трѣбва да плаща. Който не иска да плаща, той не трѣбва да яде. Като не яде, той ще умре; щомъ умре, той ще излѣзе вънъ отъ живота на задълженията. Тогава той нѣма да има никакви задължения и ще бжде лишенъ, както отъ страдания, така и отъ радости. Такъвъ животъ се отличава съ непоносима мжка за човѣка. Той се движи навсѣкжде, но въ пълно усамотяване, безъ смисълъ въ живота. Като се намѣри въ известно затруднение, човѣкъ казва: Искамъ да умира, да се освободя отъ страданията. — Ако човѣкъ умира, за да придобие животъ, смъртта има смисълъ; но ако умира, за да влѣзе въ още по-голѣмо мжчение, тогава смъртта е безпредметна. Попадне ли въ този животъ на мжчение, и великиятъ адептъ, и светията едва могатъ да преживѣятъ

единъ день. Страшенъ е животътъ на самотията. По-голъмо мъчение отъ самотията не съществува. Когато обикновениятъ човѣкъ попадне въ тази зона на живота, той непременно иска да се самоубие.

„Вѣчно благовестие“. Смыслътъ на човѣшкия животъ не се заключава въ разбиране на Битието, нито въ разбиране на благовестуването на ангела, но въ това, да намѣри човѣкъ начинъ да подобри своя животъ. Да се въодушеви човѣкъ отъ една идея за день-два, или за година, това още не подобрява неговия животъ. Да върва човѣкъ въ думитѣ на пророцитѣ, и това още не разрешава въпроситѣ на неговия животъ. Отъ всичко, което чете, слуша и разбира, човѣкъ трѣбва да се ползува за подобряване на своя животъ, за разрешаване на своитѣ трудни задачи. Това, именно, благовестува ангелътъ. Вие трѣбва да бъдете носители на Божията Любовь, на великата чистота въ живота. Мнозина се хвалятъ съ своитѣ чувствувания. Тѣ казватъ, че чувствуватъ Божията Любовь. — Не е въпросъ до чувствуванията, които се изпаряватъ като водата: днесъ ги има, утре ги нѣма. Такива чувствувания иматъ нѣкои млади моми и момци. Като се влюбятъ, тѣ ставатъ щедри, готови на всички жертви, но щомъ се оженятъ, всичко изчезва. Тѣ се чудятъ, къде е отишло онова красивото, великото чувство, което ги е вдъхновявало. Много естествено! Това не е любовъ, това сж чувствувания, влюбвания, които, както се явяватъ, така изчезватъ. Това, което всѣки день се мѣни въ човѣка, не е любовъ. Истинската любовъ никога не се промѣня. При тази любовъ не ставатъ никакви промѣни нито въ сърдцето на момата, нито въ сърдцето на момъка. При истинската любовъ не ставатъ никакви вътрешни промѣни и колебания. Вътрешно човѣкъ е тихъ и спокоенъ, безъ никакви вълнения, като здравъ, добре построенъ параходъ. Външно може да се вълнува, но вътрешно е тихъ, безъ никакво вълнение. Параходътъ може да се движи, да се клатушка на една и на друга страна, но има една точка въ него, която винаги запазва своето равновесие. Изгуби ли равновесието си въ тази точка, параходътъ неизбежно ще потъне. Такава точка на равновесие съществува и въ човѣшкия животъ. Човѣкъ може да се обезсърдчава, да

скърби и да плаче, но никога не трѣбва да изгубва равновесието въ тази точка.

Съвременнитѣ хора говорятъ за любовъ, търсятъ я, плачатъ за нея, разискватъ върху нея, но все още не сж дошли до истинската любовъ. Днесъ всички хора сж поставени на изпитъ, тѣ сами да видятъ, докѣде сж стигнали въ любовта. Запримѣръ, добра жена се оженива за лошъ, неразбранъ мъжъ, за да види, доколко тя е готова да изяви Божията Любовъ. Ако има тази любовъ въ себе си, тя ще бѣде готова и като я тормози мъжътъ ѝ, да му покаже, че Богъ живѣе въ нея. Рече ли да бѣга отъ мъжа си, тя не е проявила правилно Божията Любовъ. Въ лицето на лошия мъжъ жената трѣбва да вижда единъ отъ любимитѣ синове на Бога, тя трѣбва да го обича заради Господа. Сжщото се отнася и до мъжа. Въ лицето на своята лоша и упорита жена мъжътъ трѣбва да вижда Бога и да я обича заради Него. Този е последниятъ изпитъ, на който се поставя всѣки човѣкъ, билъ той мъжъ или жена. Ако жената е лоша и постоянно ругае, хока, бие мъжа си, той трѣбва да ѝ отговаря съ любовъ, съ търпение. Ако мъжътъ е лошъ, жената трѣбва да се отнася къмъ него съ търпение и любовъ. Лошата жена и лошиятъ мъжъ при Бога сж отлични души, Неговъ възлюбенъ синъ и Негова възлюбена дъщеря. Ако мъжътъ се оплаква отъ жена си и жената — отъ мъжа си, това е стара философия, която е отживѣла вече своето време.

Питамъ: колко отъ съвременнитѣ хора могатъ да издържатъ на този изпитъ? Досега азъ съмъ срещналъ само единъ такъвъ човѣкъ, и то българинъ. Жена му го бие, хока, а той се моли за нея, Богъ да я благослови. Както и да се отнася съ него, той счита себе си виновенъ за всичко. Той казва: Жена ми е добра, но азъ съмъ лошъ човѣкъ. Ако бѣхъ добъръ, нѣмаше да я предизвиквамъ да ме бие. Като гледа, какъ издържа на всичко, най-после жена му се трогва отъ него, започва да го жали и да му се извинява, че е постъпила зле съ него. И въ края на краищата той побеждава. Съ търпението, съ любовта си, той понася всичко геройски. Този е единствениятъ българинъ, който е разрешилъ добре изпита си. Той е солта на българитѣ. Не е лесно човѣкъ да издържи на такива ругания. безъ да се вкисне вътрешно, безъ да изгуби своето

достоинство и отгоре на това и да благодари за всичко. Той казва: Ако бѣхъ уменъ човѣкъ, жена ми нѣмаше да ме бие. Това значи търпение, съзнание и убеждение. Този човѣкъ има убеждение и затова издържа на всички изпитания. Като издържи изпита си, невидимиятъ свѣтъ го признава за герой и го възнаграждава.

Съвременнитѣ хора сж поставени на сщия изпитъ, но малцина могат да го издържатъ. Нѣкой казалъ една обидна дума на нѣкого, и той веднага се оплаква. — Какво е видѣлъ той? Нищо още не е получилъ. Една обидна дума е едно малко драсване нѣкжде по тѣлото. Каква болка може да причини малкото драсване на човѣка? Много има още човѣкъ да страда. Желанието на Бога не е да направи човѣка мекушавъ, нито суевѣренъ, но да се стреми да пробуди въ себе си Божественото начало, че като минава презъ вода и презъ огнь, да остане чистъ като злато, да не се окислява.

„И видѣхъ другъ ангелъ, че летѣше по небето, който имаше вѣчното благовестие“. Въ благовестието седи силата, къмъ която човѣкъ се стреми. Въ благовестието се заключва вътрешното търпение на човѣка. Две слугини на богати господари били задължени да занесатъ нѣкжде две кошници, пълни съ нѣщо, което тежало 20 килограма. Едната носѣла кошницата си и отъ време на време пѣла. Втората носѣла кошницата, но презъ всичкото време мълчала. Като гледала, какъ другарката ѝ върви напредъ и пѣе, тя я запитала: Не тежи ли кошницата ти, че можешъ и да пѣешъ още? — Не ми тежи. — Защо? Нали и тя тежи 20 килограма, като моята? — Да, но азъ имамъ въ кошницата си едно особено цвѣте, което намалява нейното тегло. — Какъ се казва това цвѣте? Дай и на мене отъ него. — Това цвѣте се казва търпение.

Съвременнитѣ хора нѣматъ нужното търпение, вследствие на което се оплакватъ едни отъ други. Майката се оплаква отъ дъщеря си и отъ сина си. Дъщеря ѝ и синътъ ѝ сж много добри, но тя не ги познава. Децата се оплакватъ отъ родителитѣ си. Много добри сж родителитѣ имъ, но тѣ не ги познаватъ. Учителитѣ се оплакватъ отъ ученицитѣ си, ученицитѣ — отъ учителитѣ си, защото не се познаватъ. Днесъ хората не могатъ да се търпятъ, само защото не се познаватъ. Тѣ не се

познаватъ помежду си, но и Бога не познаватъ. Щомъ не познаватъ Бога, тѣ не познаватъ и любовта. Кога хората ще се познаятъ? — Когато започнатъ да любятъ. Любовта разрешава всички въпроси. Дето е любовта, тамъ е истината. Дето е истината, тамъ е свободата.

„И видѣхъ другъ ангелъ, който имаше вѣчното благовестие“. Когато ангелътъ на благовестието дойде при васъ, благодарете, че ви предстои работа. Каквато работа и да ви се даде, приемоте я съ благодарностъ, безъ никакво роптание. Работата повдига човѣка, а не го унижава. Не работата, а роптанието унижава човѣка. Колкото по-съзнателно работи човѣкъ, толкова по-лесно урежда работитѣ си. Отъ степенята на съзнанието зависи, дали човѣкъ ще уреди работитѣ си въ единъ моментъ, или въ продължение на хиляда години. Само Богъ е въ състояние да уреди живота на всички същества, но затова се изискватъ правилни отношения къмъ Него. Богъ е въ състояние въ единъ моментъ само да направи човѣка щастливъ и богатъ, но той трѣбва да бже готовъ, да получи това щастие и това богатство. Не е ли готовъ, щастieto и богатството, които може да придобие, вмѣсто радости, ще му създадатъ страдания. Когато нѣкой дойде при мене и ме пита, какво трѣбва да прави, за да бже щастливъ, азъ му казвамъ: Тръгни следъ мене! Той тръгва следъ мене и гледа, какво правя. Азъ взимамъ лопата въ ръка, и той взима лопата. Гледа лопатата и се чуди, за лопата ли е роденъ. За да не изпада въ противоречие, човѣкъ трѣбва да научи смисъла на лопатата. Лопатата символизира човѣшкия езикъ. Ако съ помощта на своята лопата, т. е. съ своя езикъ човѣкъ не може да изхвърли всички лоши думи отъ устата си и лоши чувства отъ сърдцето си, езикътъ му е безпредметенъ. При това, той така трѣбва да изхвърли лошото отъ себе си, че никой да не го забележи. За тази целъ той трѣбва да си послужи съ свещения огънь на любовта, който всичко изгаря. Отъ устата на човѣка трѣбва да излизатъ само чисти нѣща. Въ това седи новото учение. Ако религиитѣ и сектитѣ съществуватъ само за споръ, кое вѣруу е по-право, тѣ нѣматъ смисълъ. Обаче, ако религиитѣ, сектитѣ и ученията иматъ за целъ да посочатъ на човѣка правия пѣтъ за придобиване на любовта, на мъдростта и на истината и да го научатъ да се жерт-

вува, да посвети живота си въ служене на Бога, тѣхното сѣществуване има смисълъ.

»Всички хора трѣбва да работятъ: съ чукове, съ лопати и мотики, съ пера, съ четки и бои въ ржка; тѣ трѣбва да изпращатъ въ свѣта своитѣ велики мисли и чувства. Каквото човѣкъ изпрати или даде отъ себе си, единъ день ще му се върне, даже съ лихвитѣ. Това значи да се даде на човѣка право да участвува въ великитѣ Божии блага.» Ще дойде день, когато страданията, болеститѣ, недоразуменията, сиромашията ще дигнатъ своитѣ вещи и ще си заминатъ. Това може да стане още сега, но хората не сѣ готови да повѣрватъ въ тѣзи възможности. Онѣзи, които не разбиратъ законитѣ на живота, казватъ: Какво и по какъвъ начинъ ще служа на Бога, щомъ не съмъ наредилъ още работитѣ си. Първо трѣбва да свърша училище, да се ожения, да родя деца, да ги отгледамъ, че тогава ще служа на Бога. — Не, чака ли да нареди работитѣ си и тогава да служи на Бога, човѣкъ никога нѣма да дойде до това положение. Дойде ли до служене на Бога, и мжжѣтъ, и жената, и децата, и говедата на човѣка трѣбва да се посветятъ на това служене. Човѣкъ трѣбва да служи на Бога при всички условия на живота си. Като господарь, човѣкъ трѣбва да даде възможностъ и на животнитѣ около него да почувствуватъ, че той служи на Бога. — Какъ ще имъ покаже това? — Като имъ даде възможностъ, поне единъ день въ седмицата да си починатъ отъ работа. Той трѣбва да си каже: Както азъ работя шесть деня, а седмиятъ посвещавамъ изключително на Бога, така сѣщо и на животнитѣ трѣбва да дамъ този день почивка. Човѣкъ трѣбва да работи шесть деня презъ седмицата по осемъ часа на день, а седмиятъ день да почива. Коньтъ пѣкъ трѣбва да работи всѣки день по два часа, а седмиятъ день — осемъ часа. Колкото пари спечели този день, господарьтъ му трѣбва да ги раздаде на бедни. Това значи служене за Бога. Нѣкой иска да знае, колко пари трѣбва да дава на просяци. Защо задава такъвъ въпросъ? Защото нѣма правилна мѣрка за даване. Когато обичате нѣкой човѣкъ, питате ли, колко трѣбва да му дадете? Щомъ обичате нѣкого, вие не питате, колко и какво трѣбва да му дадете. Щомъ не го обичате, питате, колко трѣбва да му дадете. Следователно, ако искате да

знаете, колко и какъ трѣбва да дадете на нѣкой човѣкъ, вие трѣбва да го обикнете. Любовта опредѣля даването. Когато давате споредъ законитѣ на любовта, този който приема паритѣ, ще задържи за себе си само толкова, колкото му сж нужни, а останалитѣ ще върне назадъ. Който нѣма любовъ, той всѣкога е готовъ да вземе повече пари, отколкото му трѣбватъ. Той ще започне да разправя, че има жена, деца и се нуждае отъ повече пари.

И тъй, стане ли въпросъ за даване пари на човѣка, за предпочитане е да му се помогне по всѣкакъвъ другъ начинъ, да му се създадатъ условия да работи, да изкарва самъ прехраната си, но да не очаква на милостта на хората. Паритѣ развалятъ хората. Получи ли нѣкаква парична помощъ, човѣкъ очаква на втора, на трета, и по този начинъ губи вѣра въ себе си. Богъ изисква отъ всички хора да работятъ съ любовъ, съ мъдростъ и знание, съ истина и свобода. Като работятъ така, тѣ ще разрешатъ всички противоречия въ живота си. Така тѣ ще се домогнатъ до положителната наука въ живота, до науката на великата любовъ.

„Вѣчно благовестие“. Това благовестие се отправя къмъ всички народи, да се обърнатъ къмъ Живия Господъ, Който дава животъ на всички същества на земята. Щомъ се обърнатъ къмъ Бога, всички народи ще се насърчатъ, ще тръгнатъ въ правия пжтъ.

7. Беседа отъ Учителя, държана на 13 октомврий, 1929 г.

София. — Изгрѣвъ.

Отъ всичкитѣ най-много.

„Истина ви казвамъ, че тази сирота вдовица тури отъ всичкитѣ най-много“. *)

Великото въ живота се изразява не само чрезъ външнитѣ форми на нѣщата, но и чрезъ тѣхното съдържание. Въ природата всѣка външна форма отговаря на своето съдържание. Възъ основа на това, по външната форма човѣкъ може да познае съдържанието на нѣщата. Ако между формата и съдържанието на нѣщата не съществуваше никакво съответствие, човѣкъ мжчно би могълъ да се добере до онази положителна, вътрешна наука, къмъ която се стреми. По лицето на човѣка, по неговата външна форма, може да се познае характерътъ му. Това и животнитѣ разбиратъ. Отдалечъ още, кучето познава, дали даденъ човѣкъ е добъръ, или лошъ. Като види, че въ двора на господаря му влиза лошъ човѣкъ, кучето веднага излиза срещу него и започва сърдито да лае, съ което съобщава на господаря си, да вземе мѣрки, да се предпази отъ този човѣкъ. Ако въ двора влѣзе добъръ човѣкъ, кучето започва да лае, но приятелски, съ което съобщава на господаря си, да излѣзе, да посрещне добрия гостъ. Ако кучето може да познае, дали даденъ човѣкъ е добъръ, или лошъ, колко повече човѣкъ, като разумно същество, може и трѣбва да познава хората — по лицето имъ да чете тѣхния характеръ. Когато видите мечка, вълкъ или лисица, вие ги различавате. По какво? По външната имъ форма. Всѣка животинска форма говори за известно съдържание, по което се различаватъ като отживѣли култури на миналото. Било е време, когато паякътъ е владѣтелъ едно ценно качество, което днесъ е изопачено вече. Съ това качество паякътъ днесъ лови жертвитѣ си. Той майсторски тъче паяжината си и я използва само за прехрана. Като лови мушици съ паяжината си, той мисли, че върши нѣщо добро. Такива сж неговитѣ разбирания. Той счита, че

*) Лука 21 : 3.

мухитѣ сж негови неприятели, вследствие на което има право да ги лови.

Съвременната наука разглежда животнитѣ само като външни форми, безъ тѣхното вътрешно съдържание и смисълъ, вследствие на което редъ още факти оставатъ неизвестни. Да изучавате минералитѣ, растенията и животнитѣ само като външни форми, безъ вътрешното имъ съдържание, това значи да познавате само една страна на живота. Животътъ, науката иматъ смисълъ, когато всички явления, всички факти се свързватъ помежду си. Запримѣрь, ако разглеждате буквата „Л“ като външна форма само, като нѣкакъвъ звукъ въ азбуката, тя нѣма особено значение и смисълъ, но ако разглеждате тази буква като белегъ, съ който започва думата „любовъ“, тя придобива голѣмъ смисълъ. Отдѣлно разглеждани, буквитѣ представятъ нѣщо временно, но ако една буква само липсва въ дадена дума, последната губи нѣщо отъ своя смисълъ. Въ това отношение, Човѣкъ не е нищо друго, освенъ Божествена книга, съставена отъ много листа, върху които той самъ съ вѣкове е писалъ своето съдържание. Въ този смисълъ еволюцията на човѣка е книга, върху която той самъ е писалъ и продължава да пише своя животъ. Достатъчно е да знаете да четете, за да отворите тия книги и да проследите писаното въ тѣхъ. Тамъ ще срещнете не само описанието на живота на отдѣлния човѣкъ, но и описанието за създаване и развиване живота на земята и на небето. Всичко, което е станало и става на земята и на небето, е написано върху човѣка. »Ще кажете, че това е невъзможно, понеже презъ всѣки седемъ години човѣкъ претърпява коренно видоизмѣнение.« Не само презъ седемъ години, но човѣкъ претърпява промѣна и презъ всѣки три месеца. Формата на човѣка се мѣни, но написаното върху него остава неизмѣнно. Това, което ржката на живота пише, не се заличава. Всѣка промѣна, която формата претърпява, придава нѣщо къмъ нейното съдържание.

»И тѣй, подъ думата „еволюция“ ние разбираме такава промѣна на формитѣ, при която съдържанието имъ се увеличава.« Подъ думата „израждане“ разбираме такава промѣна на формитѣ, при която съдържанието имъ се намалява.« Тѣй щото, когато казваме, че нѣкой

човѣкъ е лошъ, разбираме, че става намаляване на неговата форма. Щомъ формата му се намалява, едновременно съ това се намалява и нейното съдържание. Когато казваме, че нѣкой човѣкъ е добъръ, разбираме, че формата му се измѣня, а съдържанието ѝ се увеличава. Какво се разбира подъ думата „увеличаване“ въ философски смисълъ? Въ този смисълъ, подъ увеличаване на формата се разбира разширяване на човѣшкото съзнание. Действително, когато вътрешното съдържание на човѣка се увеличи, става разширяване на неговото съзнание. Това, именно, означаватъ думитѣ: на всѣка форма отговаря съответно съдържание. Съ това ние си обясняваме, защо човѣкъ, съ своя организъмъ не може да живѣе между ангелитѣ. Той може да влѣзе между ангелитѣ, но нѣма да се ползува отъ тѣхния животъ. За да се ползува отъ живота на ангелитѣ, човѣкъ трѣбва да има органи, които да отговарятъ на по-високитѣ условия, на изискванията на ангелитѣ. Ние виждаме сжщото и въ живота на животнитѣ. И тѣ живѣятъ между хората, но не могатъ да използватъ тѣхния животъ. Тѣ нѣматъ такива органи, съ които да използватъ по-високитѣ условия, каквито човѣшкиятъ животъ представя. Единъ паякъ може да живѣе дълго време въ стаята ви, но все пакъ ще си остане паякъ. Той нищо нѣма да разбере отъ вашитѣ молитви, отъ вашето свирене и четене. И ако го запитате, кое учение е най-вѣрно, той ще ви отговори, че правото учение се заключава въ изкуството да тъчешъ паяжина и да ловишъ по възможность повече мухи. Кучето, което живѣе въ дома ви, не се интересува отъ нищо друго, освенъ отъ това, колко и каква храна ще му дадете за ядене. Какво става въ вашия домъ, какви сж отношенията между членоветѣ на дома ви, това не представя интересъ за кучето. Културата, въ която кучето живѣе, нѣма никакви отношения къмъ човѣшката култура.

По сжщия начинъ, като говорите на съвременнитѣ хора за онзи свѣтъ, тѣ казватъ: Оставете настрана този свѣтъ, той не ни интересува. Щомъ сме дошли на земята, ние искаме да си хапнемъ и пийнемъ добре. Това ще ни остане. — Чудни сж хората! Какво ще имъ остане, като си хапнатъ и пийнатъ? Кжде, въ коя банка ще вложатъ това, което имъ остане? Освенъ това, на

коя банка могат да разчитат? Днесъ положението на всички банки, на всички търговци е разклатено. Голѣмъ вѣтъръ има около тѣхъ. Той разклаща положението имъ. Който нѣма работа, той постоянно се тревожи — разклатено е положението му. Като намѣри нѣкаква работа, човѣкъ престава да се тревожи. Бездѣлието е причина за тревогитѣ въ човѣшкия животъ. Да се тревожи човѣкъ, това значи да събира сламки, да ги нарежда на купчинки и да ги пренася отъ едно мѣсто на друго. Цѣлъ день ги мѣсти, а вечерята ще брой, колко купчинки е направилъ и колко пжти ги е премѣстилъ.

„Сиротата вдовица тури отъ всички най-много.“ Въ този стихъ Христосъ обръща внимание върху факта, че сиротата вдовица, която даде последната си пара, тури отъ всички най-много. Съвременнитѣ хора, обаче, считатъ за щедъръ човѣкъ онзи, който дава много. Тѣ уважаватъ богатитѣ, защото много даватъ. За такива богати Христосъ казва, че тѣ турятъ отъ изобилието си, а не отъ последното, което иматъ. Тѣ не туриха всичкия си имотъ. А човѣкъ не може да разбере истината, не може да постигне нѣщо, ако не заложи цѣлия си животъ. Докато мисли, че може да намѣри смисъла на живота, ако не го заложи цѣлъ за Господа, той е застаналъ на крива основа, той има човѣшки разбирания. При това положение човѣкъ е изложенъ на постоянни вътрешни разочарования. Който не е намѣрилъ истината, той ще се ражда и преражда, ще се жени и преженва, деца ще ражда и ще ги погребва, ще страда, ще боледува, ще изпита всички нещастия въ живота. Такава е заплатата на онзи, който не познава истината. — Защо е така? — Защото тѣзи хора не сж познали истината. Истината е тѣсно свързана съ цѣлокупния животъ. Щомъ разбере този животъ, едновременно съ това човѣкъ ще разбере и истината. Тѣй щото, когато говоримъ за истината, разбираме човѣкъ, който е стигналъ до най-високото положение — да работи за Бога. Истината е въ самия човѣкъ. Казано е въ Писанието: „Вложилъ си истината въ човѣка“. Истината не може да бжде вложена въ животно или въ растение, защото тѣ сж низши форми на проявления животъ. Истината е вложена въ най-високата форма на земята — въ човѣка, билъ той мъжъ, жена или дете, като носители на образъ и подобие Божие. Срещнемъ ли човѣкъ, въ

когото гениалността, добродетелитѣ и силата сж изявиени въ всичката си мощь, това е човѣкътъ на истината. Жойто не може да свѣрже истината съ себе си, който не може да я приеме като основа на своя животъ, той трѣбва да се откаже отъ името „човѣкъ“. Въ какво вѣрва човѣкъ, ако не въ истината? Всички живи същества иматъ свое вѣрую, но човѣкъ се отличава по това, че туря истината за основа на своя животъ. Казано е: „Истината ще ви направи свободни“. Който е придобилъ тази свобода, само той може да помага на себе си, той може да помага и на ближнитѣ си. Не може ли да помогне на себе си, той не може да помогне и на ближнитѣ си.

И тъй, човѣкътъ на истината не се занимава съ дребнавоститѣ на живота, не се занимава и съ смъртьта, нито съ спасението. Той не се занимава и съ въпроситѣ, въ кого да вѣрва, кой народъ има най-голъмо право да процъвти и т. н. За него тѣзи въпроси сж строго опредѣлени: той вѣрва въ Единния Богъ, а що се отнася до щастието на народитѣ, той знае, че щастливъ е само онзи народъ, който държи въ ума си идеята да служи на Бога. Когато всички народи се проникнатъ отъ тази идея, щастието ще потече въ тѣхъ като рѣка. — Вѣрно ли е това, или не? — Има нѣща, които не могатъ да се доказватъ, докато не се видятъ и чуятъ. Колкото и да ви убеждаватъ въ гениалността на нѣкой музикантъ, вие трѣбва да го чувате, за да се увѣрите въ истинността на това твърдение. Когато ухото на човѣка е свѣрзано съ неговото вътрешно съдържание, то най-добре опредѣля гениалната музика. — Какво нѣщо е човѣшката душа? — Иди, послушай, какъ тя пѣе и ще разберешъ, какво нѣщо е душата. Душата е велика пѣвица. Въ нейното пѣние има и музика, и говоръ, и мисль. Въ свиренето има само музика. Когато слушате велика пѣвица да пѣе, вие разбирате вече, какво иска тя да каже. Ако слушате великъ цигуларъ да свири, вие се наслаждавате отъ музиката му, но не разбирате, какво иска да ви каже. При свиренето е нужно гадание; при пѣние гаданието е излишно. Искате ли да чувате, какъ пѣе душата, вземете си билетъ, колкото и да е скъпъ, и идете въ нѣкой отъ свѣтовнитѣ салони да я чувате. За да чуе пѣсенъта на душата, заслужава човѣкъ да работи цѣлъ животъ, да

спечели пари за единъ билетъ. Скъпо струватъ билетитѣ за влизане въ салонъ, дето пѣе царицата на свѣта — човѣшката душа.

И тъй, ако човѣкъ не може да свърже истината съ своя животъ, да стане за него нѣщо конкретно и въ цѣлия му животъ да внася онова благо, което той очаква, тя ще остане суха наука, безъ всѣкакво отношение къмъ кого и да е, къмъ самия него. Истината е нѣщо абсолютно, а не относително. Учениитѣ поддържатъ истината, че земята се върти около осъта си и около слънцето. — Това е наученъ фактъ, не е истина. Било е време, когато земята не се е въртѣла. Срѣщате единъ младъ момъкъ, и всички се произнасятъ за него, че е добъръ, по цѣли дни седи у дома си, все около майка си се върти. Чувате следъ време да се говори за този момъкъ, че е започналъ да се върти около една млада мома, не се свърта въ кжщи. Върти се той около момата, иска да я привлече къмъ себе си. Така и земята се върти около слънцето, иска по нѣкакъвъ начинъ да го привлече къмъ себе си. Не се лъже слънцето! За да не я огорчи, слънцето постоянно изпраща свои хора при нея, да я поздравятъ отъ него, да видятъ, какво прави, но не се лъже то, не мърда отъ мѣстото си.

Като слушате тѣзи работи, вие казвате, че сж неразбрани. — За нѣкои сж неразбрани, но за нѣкои — разбрани. Сжщото може да се каже и за математиката. Нѣкои ученици добре разбиратъ действията съ числата, но щомъ дойдатъ до уравненията, нищо не разбиратъ. Сега нѣкои отъ васъ ще кажатъ, че не е възможно земята да се е влюбила въ слънцето. — За онѣзи, които вѣрватъ, това е възможно. Обаче, за онѣзи, които не вѣрватъ, е невъзможно. Въ далечното минало, земята е била малка като ябълка, но постепенно е расла, станала е голѣма мома, каквато днесъ я виждаме, и се е влюбила въ слънцето. Тя е вече мома за женене. Днесъ се правятъ голѣми приготовления за сватба. И ако сега ставатъ нѣкои неестествени работи по свѣта, всичко се дължи на голѣмитѣ приготовления за сватба. Значи, на тѣзи приготовления се дължатъ много отъ катастрофитѣ, отъ пертурбациитѣ, които ставатъ на земята.

„Сиротата вдовица тури най-много отъ всички“. Казвате: Какво отношение има между цитирания стихъ

и любовта на земята към слънцето? — Това е уравнение, което сега трѣбва да съставимъ. Ако не бѣхъ ви говорилъ, нищо нѣмаше да знаете, но и следъ като ви говорихъ, пакъ ще знаете толкова, колкото и порано. И сега това уравнение ще остане толкова разбрано, колкото е разбранъ въпросътъ за душата, третиранъ отъ хиляди години насамъ отъ различни философи. Различнитѣ философи сж обяснявали различни прояви на душата, но това още не е пълно изяснение на въпроса за душата. Наистина, душата е сборъ отъ прояви, но тия прояви не могатъ напълно да се изяснятъ. За да говори за душата, човѣкъ първо трѣбва да я чуе да пѣе. Щомъ я чуе да пѣе, той може вече да говори за нея.

„Тази сирота вдовица тури отъ всичкитѣ най-много“. — Защо? — Защото е турила последната си пара. Това показва, че най-малкитѣ нѣща, най-малкитѣ дарби сж най-важни за човѣка. Тѣ носятъ истината въ себе си. Мнозина искатъ да бждатъ силни, но какво е допринесла силата въ свѣта? Какво се ползува човѣкъ, ако може да носи сто килограма злато на гърба си, безъ да може да го приложи въ живота си? Ако нѣкой не може да използва силата си, това не значи, че не трѣбва да бжде силенъ. Силенъ трѣбва да бжде човѣкъ, но и разуменъ, да знае, какъ и кога да използва своята сила. Силенъ трѣбва да бжде човѣкъ, но и безстрашенъ, да може да приложи силата си на време.

Единъ български адвокатъ пжтувалъ отъ Търново за Севлиево. Като навлѣзълъ въ една гжста гора, на среща му излѣзли нѣколко разбойници и го нападнали, съ цель да го обератъ, да взематъ паритѣ му. Тѣ го обискирали, прегледали джобоветѣ му и намѣрили въ тѣхъ два голѣми револвера. — Защо носишъ тия револвери? — За зоръ-заманъ. — Ами по-голѣмъ зоръ-заманъ отъ този има ли? Ти трѣбваше да носишъ пари въ джобоветѣ си, а не револвери. Тѣ го набили и го пуснали да си върви. Следъ тази опитностъ той казвалъ на приятелитѣ си: Другъ пжтъ, когато тръгвамъ на пжтъ, ще нося въ джобоветѣ си пари, а не револвери. Втори пжтъ не искамъ да ме биятъ. — Да имамъ сила! — Ако имашъ сила и не знаешъ, какъ да я приложишъ, за да не те биятъ, пожелай да имашъ зна-

ние, лесно да се справишъ съ мъжнотиитѣ въ своя животъ.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ щастие. — Добре е да се стремятъ къмъ щастие, но какво ще ги ползува щастieto, ако животътъ имъ не се подобри? Който не познава законитѣ на щастieto, той не може да бжде щастливъ. — Въпрѣки всичко, ние трѣбва да търсимъ щастieto. — Какъ ще го търсите? Като се молите на Бога? — Не, щастieto не се придобива лесно. Мисли ли момъкътъ, че само съ писма и съ цѣлувки може да спечели сърдцето на момата? — Не, цѣлувки-тѣ и любовнитѣ писма не хранятъ човѣка. Тѣ не могатъ да задоволятъ сърдцето на младата мома.

Единъ руски поетъ се влюбилъ въ една млада мома, отъ княжески произходъ. Като мислила, че той е богатъ тя се оженила за него. Преди да се оженятъ, той ѝ писалъ хубави, любовни писма, цѣлували се, радвали се единъ на другъ. Като се оженили, той продължавалъ да бжде внимателенъ, нѣженъ съ нея и често ѝ казвалъ: Ну, поцѣлуемся! — Поцѣлуемся. Така се продължило день, два, три, докато най-после тя му казала: Поцѣлуемся, но кушать надо. Да се цѣлуемъ, но ядене, хлѣбъ трѣбва. Съ цѣлувки само не се живѣе.

И съвременнитѣ хора казватъ сжщото: Ну, поцѣлуемся! Братски да живѣемъ! — Добре е да живѣятъ хората братски, но не само на думи. Да се говори само за братски животъ, безъ да се живѣе, това значи цѣлуване. Животътъ не се нуждае само отъ цѣлувки. Животътъ се нуждае отъ съдържание. Когато Христосъ казва: „Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ“, това подразбира вътрешното съдържание на живота, което хората съвсемъ не разбиратъ. Понеже тѣ не сж приложили Христовото учение, за тѣхъ то нѣма още външенъ изразъ. Днесъ християнството е съвършено изопачено. То ще се оправи, само когато Христосъ дойде на земята. Той иде вече да сжди всички ония, които сж съдействували за неговото изопачаване. Но да оставимъ настрана въпроса за сждбата на хората. Това не е наша работа. Има кой да се занимава съ този въпросъ. Ние се интересуваме отъ закона за щастieto.

„Тази сирота вдовица тури най-много отъ всички.“ Тази сирота вдовица даде най-много отъ всички, защото заложи последната си пара. Следователно, човѣкъ

не може да бжде щастливъ, ако не заложи цѣлия си животъ. Само така той може да намѣри истината. Щастieto на човѣка е свързано съ придобиване на истината. Който може да придобие истината, той ще бжде на безопасно мѣсто въ свѣта и ще се ползува отъ благата на живота. Човѣкътъ на истината постига всички свои желанія, защото въ тѣхъ има разумность. По сърдце той е добъръ, любещъ. Въ него нѣма никаква лъжа, умраза, завистъ. Той живѣе по закона на свободата, а не по закона на необходимостта.

„Тази сирота вдовица тури отъ всички най-много.“ Ако човѣкъ не е готовъ, като тази сирота вдовица, да пожертвува всичко, каквото има, той никога нѣма да разбере истината. Коя е подбудителната причина, задето тази вдовица тури всичкото си имане въ Божествената каса? Мислете върху подбудителната причина, сами да си отговорите. Ако тази вдовица не бѣше турила последната си пара въ Божествената каса, Христосъ не би говорилъ за нея, но и вие нищо не бихте знаели за нея. Тя даде последната си пара, защото носѣше истината въ себе си. Тя не се страхуваше отъ нищо, затова можа да пожертвува всичко, каквото имаше. Съвременниятъ свѣтъ се поддържа благодарение на беднитѣ, на милостивитѣ хора, а не на богатитѣ. Свѣтътъ се оправя не отъ великитѣ, грандиозни замисли на човѣка, но отъ онѣзи малки, благородни импулси, които се криятъ въ човѣшката душа. Малкитѣ, но благородни и възвишени желанія съграждатъ човѣшкия животъ. Да ламти човѣкъ къмъ голѣми, велики работи, това значи, всѣки моментъ да се натъква на редъ опасности. Нѣкой иска въ единъ животъ да стане талантливъ, богатъ, любещъ, мждъръ, истинолюбивъ и т. н. Ако сега иска да придобие всичко това, той е закѣснѣлъ. Човѣкъ трѣбва да знае, че всичко това е вложено въ неговата душа, а днесъ трѣбва само да прояви вложеното въ себе си. Ако това не е вложено въ него, безпредметно е да говори той за нѣкакви добродетели, за дарбитѣ си.

И тъй, всичко онова, което вие сега проявявате, е изразъ на разумна енергия, която е складирана въ душитѣ ви. Като слушате да говоря така, мнозина отъ васъ ще се запитатъ, плаща ли ми се за тия проповѣди и по колко ми се плаща. Щомъ се интересувате, ще

ви кажа: Плаща ми се, но не по хиляда, две хиляди лева, а по десетъ милиона лева за една беседа. Ще ми възразите, че е писано въ Евангелието: „Даромъ сте взели, даромъ давайте!“ Като казвамъ, че ми се плаща повече, отколкото струва една беседа, имамъ предъ видъ, че животътъ, сърдцето и умътъ, които ми сж дадени, струватъ повече отъ всички земни богатства. Щомъ ми е дадено толкова много, и азъ трѣбва да давамъ. Досега, обаче, азъ още не съмъ изплатилъ лихвитъ на това, което ми е дадено. Ще се запитате сега, какво отношение има въпроса за плащането къмъ въпроса на днешната беседа. Този въпросъ има отношение къмъ дадената беседа дотолкова, доколкото вие имате право да третирате въпроса, сжществува ли Господъ, или не. Нѣкои подържатъ сжществуването на Господа, безъ да сж Го видѣли. Други пъкъ отричатъ сжществуването Му. Веднага ще ме запитате: Ти, който проповѣдвашъ за Господа, виждалъ ли си Го? — Откакъ свѣтътъ сжществува, досега не е миналъ моментъ, презъ който да не съмъ виждалъ Господа. — Възможно ли е това? — За мене е възможно, а за васъ какъ е, не зная. Всѣки може да види Господа, но трѣбва да знае, какъ да гледа. За да виждате Господа, очитъ ви непременно трѣбва да бждатъ отворени. Съвременниятъ човѣкъ може само съ една златна английска лира да затвори едното си око и да не вижда всичко. Съ две английски лири той може да затвори и дветъ си очи и нищо да не вижда. — Защо не виждате нищо? — Защото сте турили английскитъ лири много близо до очитъ си. Турете английскитъ лири поне единъ километъръ на разстояние отъ васъ, за да не ви прѣчатъ да виждате. Английскитъ лири трѣбва само да ви помагатъ въ живота, но по никой начинъ да не затварятъ кръгозора на вашия погледъ.

„Тази сирота вдовица тури отъ всички най-много“. Тази вдовица се намира въ душитъ на всички хора, но е онеправдана. Когато срещнете днесъ, всѣки се оплаква, че е простъ човѣкъ, че нищо нѣма да излѣзе отъ него. Той започва да се сравнява съ този, съ онзи и намира, че не е достатъчно богатъ или ученъ. Всѣки оплаква живота си, счита се нещастенъ. — Това е сиротата вдовица въ човѣшката душа, която хората сж онеправдали съ своитъ разбирания. Въ сжщностъ тя е най-богата отъ всички, защото тури най-много въ Бо-

жествената каса. Човѣкъ никога не трѣбва да се сравнява съ другитѣ нито по богатство, нито по знание, нито по положение. Какво отъ това, че ти си простъ работникъ, а другъ нѣкой е директоръ на полиция? Последниятъ седи по цѣли дни предъ телефона и постоянно му дрънкатъ: Allo, какво има тамъ?— Тукъ първи участъкъ, хванахме единъ апашъ. — Ударете му 25 тояги и го задръжте въ участъка да пренощува. Дрънъ!— Allo, какво е станало? — Снощи хванахме единъ крадецъ. — Намѣрихте ли въ него пари или нѣкакви вещи? — Нищо не намѣрихме. — Ударете му тогава 15 тояги и го пуснете да си върви. Какво прави този директоръ? Той седи предъ телефона и дава заповѣди, на кого, колко тояги да се ударятъ. Злото не седи въ биенето на хората. Докато вълната не се разбие, тя не е добра за употреба. Нищо лошо нѣма въ биенето, но който бие, той трѣбва да бжде мждрецъ, да знае, какъ и кжде да удря. Природата не позволява на невежия, на глупавия да бие. Когато невежиятъ бие, неговиятъ бой нищо не допринася на човѣка. Затова, ако невежиятъ удари една плесница на нѣкого, последниятъ ще му удари две. Съ това той иска да му каже, че е невежа и като такъвъ, нѣма право да бие. Когато невежиятъ научи изкуството да бие, тогава има право да приложи своята наука. И като удари една плесница на нѣкого, нѣма да получи две, но ще получи благодарностъ за нея.

Сега, какъ постѣпвалъ нѣкой началникъ, или директоръ, това не е важно за насъ. Това е страниченъ въпросъ. Ние се интересуваме отъ хора високо културни, които носятъ истината въ себе си. Какъ щѣше да постѣпи този директоръ, ако бѣше облѣченъ въ истината? Като чуе, че телефонътъ дрънка, той щѣше да хване слушалката и ще каже: Allo, кой е тамъ?— Първи участъкъ. Хванахме единъ крадецъ. — Доведете го при мене, той е моятъ братъ, когото отдавна търся. Като го доведатъ при него, той ще го хване за ухото, ще го приближи къмъ себе си и ще му каже: Слушай, ти си ималъ да дължишъ на нѣкого. Колко му дължишъ? — Еди-колко си. Той ще излѣзе съ него заедно и ще отиде да плати дълговетъ му. Следъ това ще му каже: Хайде, иди сега у дома си и работи честно, да не правишъ нови дългове. Мислите ли, че този човѣкъ ще се осмѣли втори пѣтъ да краде? Когато крадецътъ,

апаштът види, че има хора, които го обичатъ, които сж готови да понесатъ неговитъ задължения, той ще се откаже отъ своя занаятъ и ще започне да живѣе съзнателно.

Днесъ се вършатъ кражби, престѣпления, понеже безлюбието се е разпространило много. То е обхванало голѣми области. То е обхванало човѣшкото сърдце. Безлюбието е прекжснало всички пѣтища и съобщения между хората. Безлюбието е прекжснало жицитѣ на инсталацията, отдето иде свѣтлината на хората. Тѣ сж лишени отъ нужната свѣтлина, вследствие на което се учатъ на нѣща, които не имъ трѣбватъ. Вжтрешното съдържание на хората трѣбва да се подобри! Това подобряване трѣбва да става всѣки день, за което се изискватъ специални училища. Не е мжно да стане човѣкъ добъръ. Не е мжно да нагласи човѣкъ цигулката си. Едно малко усилие е нужно, за да нагласи цигулката си. Щомъ нагласи цигулката си, той взима лжка и започва да свири. Обаче, ако дадете добре нагласена цигулка въ ржцетѣ на човѣкъ, който не знае да свири, той ще вземе цигулката въ ржката си, ще я върти на една и на друга страна и ще каже, че или цигулката не е добра, или струнитѣ сж лоши — все ще намѣри нѣкаква погрѣшка. Въ сжщностъ, погрѣшката е въ самия него. Човѣкъ е инструментъ, който всѣкога трѣбва да бжде правилно нагласенъ. Въ съвременнитѣ хора има нѣщо разгласено, което трѣбва да се нагласи. Докато не се нагласи, тѣ всѣкога ще се намиратъ въ особени положения. Човѣшкиятъ умъ и човѣшкото сърдце трѣбва да се нагласятъ! Човѣшкитѣ дарби и способности трѣбва да се поставятъ на мѣстата си. Нѣкои мисли и чувства на човѣка сж обтегнати повече, отколкото трѣбва, а други сж разслабени. Първитѣ трѣбва да се отпуснатъ малко, за да не изгубятъ своята пластичностъ, а последнитѣ трѣбва да се стегнатъ, да звучатъ добре. Нагласяването на струнитѣ въ човѣка трѣбва да стане по онзи великъ камертонъ, по който първоначално той е билъ настроенъ.

Сега, като говоря така, не мислете, че сте абсолютно разгласени. Има нѣщо въ васъ, което не е нагласено, и то трѣбва да се нагласи. Затоа и Христосъ е казалъ: „Едно ти недостига“. Това значи, че една отъ струнитѣ на човѣшката цигулка е разгласена, и той

трѣбва да я нагласи. »Важно е да знаете, какво значение иматъ моитѣ беседи за васъ. За да разберете това, ще си послужи съ следното сравнение. Представете си, че вие сте едно чисто езеро, въ което отъ една страна се втичатъ води, а отъ друга — изтичатъ. Какво допринасятъ тия води на езерото? — Външно тѣ нищо не допринасятъ за езерото, но вътрешно постоянно го опрѣсняватъ, т. е. подържатъ неговото вътрешно съдържание. Сжщото може да се каже и за въздействието на моитѣ беседи върху васъ. Всѣка моя беседа опрѣснява вашето вътрешно съдържание. Всѣка мисль отъ беседитѣ, която достига до ухото ви и се възприема отъ вашия умъ, опрѣснява живота ви. Ако човѣкъ не може да гледа красивитѣ нѣща и не може да възприема хармоничнитѣ звукове, животътъ му се обезсмисля. Всичко, което човѣкъ вижда, чува, обонява, вкува и осезава, указва възпитателно действие върху него.

„Тази сирота вдовица тури отъ всички най-много.“ Тя тури последната си пара въ Божествената каса, за да се запише името ѝ горе. Христосъ казва, че името на тази вдовица е написано въ Божествената банка. Наистина, ето, две хиляди години вече сж се изминали, откакъ се говори за нея. Имало е богати хора, които турили въ касата повече отъ това, което тази вдовица турила, но имената имъ не сж написани въ книгата на живота, нито Христосъ ги е похвалилъ. Тя имала амбиция да се прослави, затова турила всичко, каквото имала. Въ сравнение съ това, което тя турила, никой не турилъ повече отъ нея. »Когато дава за Бога, човѣкъ трѣбва да даде всичко. Нѣкой казва: Азъ обичамъ баща си и майка си. — Малко е това. — Обичамъ близкитѣ си. — Малко е това. — Обичамъ обществото, въ което живѣя. — Малко е това. — Обичамъ народа си. — Малко е това. — Обичамъ цѣлото човѣчество. — И това е малко. — Обичамъ всичко въ свѣта. Човѣкътъ на любовта, на мъдростта, на истината обича всичко, като едно цѣло. Не обича ли всичко, той не е истински човѣкъ. Да обичашъ всички, това не е механически процесъ. Това е възможность, която всѣки човѣкъ притежава. Като обича всички, човѣкъ постепенно расте и се развива.

Мнозина търсятъ слава отъ хората. Тѣ не знаятъ,

че само онзи може да славя човѣка, който го обича. Докато не обичашъ, и докато не те обичатъ, никаква слава не можешъ да очаквашъ. »Невъзможно е да те славятъ хората, безъ да ги обичашъ и безъ да те обичатъ. Невъзможно е да знаешъ, да си ученъ, безъ да си училъ. Всички разумни и възвишени сжщества сж учили съ вѣкове, докато научатъ нѣщо и после, каквото сж научили, тѣ сж го проектирали навънъ. Така сж били създавани редъ системи, подобни на слънчевата. Тѣ сж изучавали законитѣ на небесната механика и техника. »Каква по-голѣма наука можете да си представите отъ тази, която е открила и приложила въ действие онзи ключъ, съ който да не се измѣня равновесието на земята, нито нейния вжтрешенъ строежъ? Най-малката промѣна въ силитѣ и законитѣ, които регулиратъ движението на земята, би създавала такава катастрофа за живота на организмитѣ, каквато никога не сж очаквали. »Оттукъ ние виждаме, каква велика разумность управлява земята, за да може тя да запази своето равновесие, да запази живота, който се развива върху нея. Скоростъта, съ която земята се движи, отговаря на степенъта на развитието, до което човѣшкото съзнание е достигнало. »Всички планети, всички небесни тѣла се движатъ съ скоростъ, която отговаря на съзнанието на сжществата, които живѣятъ на тѣхъ. При това, колкото по-голѣма е скоростъта на движението на тия тѣла, толкова по-голѣма е интелигентностьта на сжществата, които ги населяватъ. Това не се отнася за кометитѣ, за опашатитѣ звезди, които иматъ относителна скоростъ, но за онѣзи звезди и планети, които сж поставени въ известна система. »Колкото по-голѣма е скоростъта и разстоянието имъ отъ слънцето, толкова по-голѣма е и тѣхната разумность. »Колкото по-малка е скоростъта и разстоянието имъ отъ слънцето, толкова по-малка е и тѣхната разумность. За тѣхъ може да се каже, че сж остарѣли вече.

> Мнозина ще запитатъ, какво отношение има между живота на хората и скоростъта на движението на планетитѣ. Между живота на хората и движението на планетитѣ има известно отношение. Хората не сж дошли още въ съгласие съ движението на земята, на слънцето и на всички планети въ слънчевата система, видими и невидими, далечни или близкостоящи до тѣхъ.

А тѣ трѣбва да координиратъ своето движение, движението на съзнанието си съ това на всички планети въ системата, къмъ която принадлежатъ. → Какво ни интересуватъ тия далечни планети? Интересувайте се отъ тѣхъ, докато не сж дошли близо до васъ. Тѣ допринасятъ много нѣщо за човѣшкия животъ. Ако човѣкъ би могълъ да се свърже съ живитѣ сили на природата, скоростта на движението на съзнанието му би се увеличило съ нѣколко градуса, животътъ му би се подобрилъ, и той би станалъ щастливъ, здравъ и самоувърненъ.

„Тази сирота вдовица тури най-много отъ всички“. — Защо? — Тя бѣше разумна, имаше вѣра въ Христа. Ако нѣмаше тази вѣра, тя не би турила последната си пара. Тя схвана момента, прецени го и каза: Сега или никога! Всичко или нищо! Тя разбра, че предъ себе си има чувствителенъ човѣкъ, който всичко знае, всичко възприема. Така мислѣше и така излѣзе — тя не се излѣга. Какъ позна Христосъ, че тази жена тури всичко, каквото имаше? — Сърдцето на тази вдовица вибрираше еднакво съ сърдцето на Христа. Затова Той каза: „Тази сирота вдовица тури отъ всички най-много“. Тя ще се възнагради, ще си отиде съ пълна торба, а другитѣ — съ празна.

Какво значи да излѣзе човѣкъ отнѣкъде съ празна торба? Единъ европейски князь искалъ да изпита честността на слугитѣ си, затова поставилъ одного отъ тѣхъ за настойникъ на имането си и заминалъ инкогнито за нѣколко години въ странство. Следъ десетъ години той се върналъ въ отечеството си, облѣченъ въ просяшки дрехи, съ дълга брада, съ тояга въ ржка и влѣзълъ въ двореца. Като го видѣли, нѣкои отъ слугитѣ веднага съобщили на настойника, че единъ просякъ е дошълъ, и иска нѣщо. Настойникътъ погледналъ отъ прозореца и казалъ на слугитѣ: Пуснете този просякъ въ кухнята да се нахрани. Дайте му отъ яденето, което останало отъ обѣда и, като се нахрани, оставете го да си отиде. Прсякътъ записалъ на една книжка часа, когато влѣзълъ въ двореца, думитѣ, които чулъ отъ устата на настойника и яденето, съ което го нахранили. Като излѣзълъ отъ двореца, той облѣкълъ княжескитѣ си дрехи и така преоблѣченъ, влѣзълъ въ двореца, дето заелъ своето мѣсто. Единъ день той далъ угощение на своитѣ хора, на слугитѣ си, като заповѣ-

далъ, въ чинията на бившия му настойникъ да турятъ точно такова ядене, съ каквото той го угостилъ. „Съ каквато мърка мършъ, съ такава ще ти се отмърка“. Каквото ядене дадешъ на господаря си, когато той де-гизиранъ дойде при тебе, съ същото ядене и той ще те нагости. Човѣкъ трѣбва да познава господаря си.

И тъй, всѣко външно поведение на човѣка отговаря на неговото вътрешно съдържание. Човѣкъ не може да бжде външно благороденъ, ако нѣма вътрешно благородство, ако нѣма благородни мисли и чувства. >Нѣкой ходи изправенъ, съ глава дигната нагоре. Това е неестествено положение на главата. Човѣкътъ на истината е математикъ и геометрикъ. Той знае законитѣ, отношенията между центроветѣ на земята и на слънцето и знае, какъ да се поставя, въ какво положение да държи главата и гръбначния си стълбъ. >Гръбначниятъ стълбъ на човѣка трѣбва да заема точно перпендикулярно положение къмъ центроветѣ на земята и на слънцето. Това значи, да ходи човѣкъ правъ. Който не спазва това положение, той постоянно губи своето равновесие. Той пада, става, залита, не може да държи равновесие. За такъвъ човѣкъ се казва, че нѣма характеръ, нѣма мораленъ устой. Честниятъ, справедливиятъ човѣкъ има нѣщо устойчиво въ себе си. Движенията му сж гъвкави, пластични. Казва се въ Евангелието, че нѣма нищо скрито-покрито. Следователно, както и да крие човѣкъ мислитѣ, чувствата и желанията си, тѣ се отпечатватъ върху лицето му, върху цѣлия му организъмъ. Когато при нѣкой банкеръ се яви човѣкъ съ красиво лице, което вдъхва довѣрие, банкерътъ веднага ще отвори касата си и ще му послужи, съ каквато сума пожелае. Той се радва, че е видѣлъ толкова красивъ човѣкъ. Красивото лице носи истината въ себе си.

Какъ познаваме истината? Истината говори сама за себе си. Тя не се нуждае отъ доказателства. >Единъ день прочутата пѣвица Аделина Пати отишла въ пощата въ Нью-Йоркъ да получи едно препоръчано писмо, въ което имало чекъ за пари. Началникътъ на пощата я погледналъ и казалъ: Ще извините, не ви познавамъ. Трѣбва да намѣрите нѣкой познатъ, който да засвидетелствува вашата личностъ. Тя погледнала началника, изправила се и започнала да пѣе. Като я чулъ да пѣе, началникътъ веднага я позналъ и казалъ на

чиновника: Дайте ѝ препоръчаното писмо! Тя е Аделина Пати. Никой другъ не може да пѣе като нея.» Освенъ Аделина Пати никой не може да взима три и половина тона по-горе отъ цигулката. Следователно, ако не можете да изпѣете една пѣсенъ съ три и половина тона по-високо отъ цигулката, вие не можете да си получите препоръчаното писмо отъ Божествената поща. Ако нѣмате моралъ съ три и половина тона по-високъ отъ сегашния, вие не можете да се наречете човѣкъ съ великъ моралъ. Какво вѣрую, какво разбираме е това, да мислите, че, ако единъ грѣшникъ, или престѣпникъ се убие или обеси, свѣтътъ ще се оправи? Между това вѣрую и между вѣруюто, което Христосъ е проповѣдвалъ, нѣма никакво съответствие. Христосъ казва: „Любете враговетѣ си!“ Така ли постѣпватъ съвременнитѣ хора? Всички говорятъ за любовъ, а въпрѣки това свѣтътъ и досега не е изправенъ. Каква любовъ е тази, която не е въ състояние да изправи погрѣшкитѣ на хората? Любовта е огънь, който може да разтопи всички труднотопими вещества. Щомъ огънятъ на любовта не може да разтопи труднотопимитѣ вещества, това не е никакъвъ огънь, никаква любовъ. Грѣхътъ въ човѣка е твърдо, мжнотопимо вещество, съ което се вършатъ престѣпления. Какъ ще убиеете или ще обесите човѣка, ако нѣмате никакъвъ твърдъ предметъ? За да не се подава на грѣха, т. е. за да не го убиятъ, да не го обесятъ, или да не го затворятъ, човѣкъ трѣбва да има способността да се превръща отъ твърдо тѣло въ течено, отъ течено — въ въздухообразно, въ пара, отъ пара — въ свѣтлина. Кой може тогава да го хване и да му причини нѣкаква пакостъ?

Възможно ли е човѣкъ да промѣня материята си, да претърпява толкова видоизмѣнения? За онзи, който е придобилъ това изкуство, всичко е възможно. Има хора въ свѣта, които владѣятъ това изкуство. Тѣ се наричатъ водители на човѣчеството. Тѣ ръководятъ неговитѣ сѣдбини. Това може да се провѣри. Ще дойде день, и то въ скоро бждеще, когато ще срѣщате такива хора. Който разбира математиката, той може да пресметне, кога ще дойде този день. Числото, което получите отъ извличане квадратенъ коренъ отъ 20,000,000 ще бже денътъ, когато ще срещнете тѣзи велики хора.

Следъ толкова време ще ги срещнете. Тѣ идватъ сутринь, следъ изгрѣването на слънцето, най-късно до обѣдъ, но не и вечерь. Както художникътъ трѣбва да има модели, по които да рисува, така и вие трѣбва да имате модели, отъ които да видите, какъ трѣбва да се живѣе. Тѣзи хора ще бждатъ вашитѣ модели. Безъ моделъ човѣкъ не може да се развива. Казано е въ Библията: „И направи Богъ човѣка по образъ и подобие свое.“ На друго мѣсто въ Писанието се казва: „Вложилъ си истината въ човѣка“. Човѣкъ е кандидатъ, именно, за истината, която е вложена въ него. Тази истина трѣбва да прояви той. Хората, които сж проявили вече истината въ себе си, ще дойдатъ на земята, да послужатъ за моделъ на ония, които иматъ желание да бждатъ тѣхенъ образъ и подобие. Време е вече човѣкъ да прояви истината и да живѣе по нейнитѣ изисквания. Който не иска да работи въ това направление, той отлага нѣщата за другъ животъ, или като отиде на онзи свѣтъ. — Не, тогава ще бжде късно. И сега даже е късно. Знаете ли, колко е далечъ отъ този до онзи свѣтъ? При това, съобщенията за онзи свѣтъ сж прекъснати. Отъ онзи свѣтъ идатъ много тренове за земята, но отъ земята за онзи свѣтъ нѣма никакви тренове. Когато всички сжщества, които сж тръгнали отъ небето, слѣзатъ на земята, тогава ще се отворятъ пѣтищата за онзи свѣтъ. — Вѣрно ли е това? — За онзи, който вѣрва, е вѣрно; за онзи, който не вѣрва не е вѣрно. За онзи, който разбира нѣщата по буква, не е вѣрно; за онзи, който разбира по духъ, е вѣрно. Казано е въ Писанието: „Голѣма е радостъта на небето, когато грѣшникътъ се обърне къмъ Бога и разкае за грѣховетѣ си“. Това показва, че невидимиятъ свѣтъ се интересува отъ хора, които правятъ усилия, и на които съзнанието постепенно се буди.

Съвременнитѣ хора се намиратъ на кръстопѣтъ и не знаятъ, коя посока да взематъ. Тѣ мислятъ, че ако поематъ въ посоката на духовния животъ, ще се ограничатъ. Тѣ не подозиратъ, че сега, именно, сж ограничени. За да разбератъ, какво представлява духовниятъ животъ, тѣ трѣбва да излѣзатъ отъ рамкитѣ на ограничението, въ което сега живѣятъ. Тѣ мислятъ, че духовниятъ животъ е лишенъ отъ любовъ, отъ радости,

отъ връзки, отъ спомени за живота на земята, отъ близки приятели.

Единъ американски проповѣдникъ разправялъ една своя опитностъ, чрезъ която могълъ да се запознае съ духовния свѣтъ. Като челъ Библията и Новия заветъ, дето се говорѣло за небето, за ангелитѣ, за Бога, той не могълъ да си представи, какво нѣщо е небето, какво сж ангелитѣ, какво е Богъ. Случило се, че наскоро майка му умрѣла. Той започналъ вече усилено да мисли за небето, за ангелитѣ, за Бога и за майка си. Следъ това и баща му умрѣлъ. Той пакъ мислѣлъ за небето, за ангелитѣ, за Бога, за майка си, но и за баща си. Единъ следъ другъ започнали да умиратъ приятелитѣ му, и той непрестанно мислилъ за своитѣ близки, които заминали за онзи свѣтъ. Като мислилъ за тѣхъ, той забелязалъ, че разбиранията му за небето, за ангелитѣ, за Бога започнали да ставатъ по-ясни, по-близки до съзнанието му, а съ това заедно и понятието му за духовния свѣтъ се разширило. Той разбралъ, че човѣкъ може да живѣе тамъ, дето е неговата мисль.

И тъй, всѣки човѣкъ може да живѣе едновременно и на земята, и на небето. Въ това се крие вътрешния смисль на живота. Ако и на небето човѣкъ нѣма близки, любими сжщества, какъвъ смисль има отиването му тамъ? Да създадете съзнателна, вътрешна връзка съ човѣка, това значи, да изпитвате такъвъ трепетъ, такова свещено чувство къмъ него, че никога да не го забравите. Щомъ помислите за него, кждето и да е той, на този или на онзи свѣтъ, да влѣзете въ връзка съ неговия духъ, съ неговата душа, съ неговия умъ и съ неговото сърдце. На такава връзка човѣкъ всѣкога може да разчита. Това значи човѣкъ, който носи истината въ себе си. Човѣкътъ на истината е позналъ себе си. Той е позналъ своето вътрешно съдържание. Нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да познава човѣкъ възможноститѣ, които се криятъ въ неговата душа. Днесъ никой не е доволенъ отъ себе си, нито отъ своята външность, нито отъ своитѣ вътрешни прояви. Ставате сутринъ и започвате да се оглеждате въ огледалото и виждате, че въ устата, въ очитѣ или въ носа ви има нѣщо криво, нѣкакъвъ дефектъ. Щомъ забележите това, веднага туряте огледалото настрана и въздишате. Като мине мжката ви, взимате друго огледало и

пакъ се оглеждате, дано въ него да сте по-красиви. Но пакъ сжщото виждате. Така минаватъ днитѣ, докато единъ день съвършено се обезсърдчите. Нѣма защо да се обезсърдчавате. Човѣкъ трѣбва да работи вжтрешно върху себе си, да придобие такъвъ цвѣтъ и такива чърти на лицето си, които да отговарятъ на нормалното състояние на неговата душа. Такива чърти на лицето и такъвъ цвѣтъ се срѣщатъ само въ абсолютно здравъ човѣкъ, въ когото всичко е въ нормално състояние.

Това се отнася до човѣка на земята, но не и до сжществата на невидимия свѣтъ. Видите ли човѣкъ съ такъвъ цвѣтъ на лицето, вие познавате, че той е добъръ, интелигентенъ и работливъ. Отъ лицето и очитѣ му излиза особена свѣтлина, която ви разполага, и вие сте готови да направите за него всичко, каквото пожелае. Нѣкой човѣкъ обича да свива устата си и мисли, че съ това ще придобие много нѣщо. — Не само че нищо нѣма да придобие, но ще изгуби и това, което има. Какво правятъ гарджетата? Когато сж гладни, тѣ отварятъ устата си и започватъ да пицатъ. Майка имъ разбира, че сж гладни и веднага трѣгва да имъ търси храна. Ако тѣ държатъ устата си затворена и не пицатъ, майка имъ нѣма да имъ търси храна. Като срещнете нѣкоя мома, на която устнитѣ сж тънки, свити, вие казвате, че тя е красива. — Не, устнитѣ на момата не трѣбва да бждатъ нито много тънки, нито много свити. Човѣкъ трѣбва да държи устнитѣ си свободно, едва да се докосватъ, безъ никакво усилие. Тѣ трѣбва да представятъ цвѣтъ, готовъ да цѣвне. Нѣкой съзнателно свива устнитѣ си, да покаже, че е сериозенъ човѣкъ. Другъ пъкъ постоянно се усмихва, да покаже, че е жизнерадостенъ, любвеобиленъ. Човѣкъ трѣбва да държи устнитѣ си въ такова положение, което да отговаря на неговото вжтрешно състояние. Какѣвто е отвжтре, такъвъ трѣбва да бжде и отвънъ. Искане ли да измѣни естеството си, да придобие нѣщо красиво въ себе си, човѣкъ трѣбва да обича. Безъ да обича нѣкого, човѣкъ не може да живѣе. Любовта, обичта поддържа живота.

Имало едно младо момиче, което постоянно плачело. Въ селото му всички го наричали „плачливата мома“. Майката се чудѣла, какво да направи, да я за-

доволи. Единъ день младото момиче станало рано, започнало да мие, да чисти кжщата отвънъ, отвътре. Работи, чисти, мете и все пѣе. Като изчистила и наредила кжщата, тя се измила, вчесала, облѣкла и отишла на хорото. Майката се чудила, какво е станало съ момичето ѝ, на какво се дължи тази промѣна. Тя се намѣрила предъ единъ ребусъ, но не знаела, какъ да го разреши. — Много просто! Тази мома е намѣрила идеала си. Тя е вложила истината въ душата си. Когато истината проникне въ душата на човѣка, той е готовъ, като тази мома, да чисти и да нарежда. Само чрезъ истината човѣкъ може да се домогне до онази велика наука на живота, която е въ сила да регулира неговия вътрешенъ животъ, неговото вътрешно съдържание.

Коя е великата наука на живота? — Великата наука на живота, това е любовта, това е учението на Христа. За да дойде до тази наука, човѣкъ трѣбва да стане истински последователъ на Христа. Нѣкои мислятъ, че Христосъ е на небето и не могатъ да Го следватъ. Къде е Христосъ, на небето или на земята, това не е важно. За васъ е важно, можете ли да се съобщавате съ Христа. Ако вие можете да се съобщавате съ Христа, и ако Той може да се съобщава съ васъ, вие непременно ще бъдете Негови последователи. За да бъде последователъ на слънцето, човѣкъ трѣбва да се съобщава съ него. Значи, както може да се съобщава съ слънцето, така сжщо човѣкъ може да се съобщава и съ Христа. Както познава слънцето, така човѣкъ може да познава и Христа. Ще кажете, че по-лесно е да познаете обикновенитѣ хора, отколкото Христа. Не е лесно да познаете единъ обикновенъ човѣкъ. За да го познаете, той трѣбва да стане необикновенъ, т. е. да прояви своята любовъ, мъдростъ и истина. Не прояви ли любовта, мъдростта и истината си, ти не можешъ да го познаешъ. Какъ и по какво ще познаете Христа? Срещнете ли Христа, вие ще Го познаете по това, че скръбта ви ще се превърне въ радостъ, сиромашията — въ богатство, невежеството — въ знание, недоволството — въ доволство. Въ който день срещнете Христа, всичкитѣ ви работи ще тръгнатъ напредъ. Да срещнете Христа, това значи, да срещнете човѣка на любовта, на мъдростта и на истината. Човѣкътъ на истината носи съ себе си щастие, благословение за всички сжщества. Той

е подобенъ на слънцето. Човѣкътъ на истината е лжчъ на Божията Любовь, носителъ на знание и свѣтлина, на свобода и просторъ за човѣшката душа.

„Тази сирота вдовица вложи отъ всички най-много“. Сега желая и на васъ да бждете като тази вдовица, да вложите въ Божествената каса всичко, каквото имате. Вложете всичкото си имане въ тази каса, но при условие, Христосъ да е тамъ. Ако Христосъ е тамъ, Той ще запише името ви въ великата книга на живота. Не е ли тамъ, не влагайте имането си. Чакайте, докато дойде Той. Така постѣпватъ всички съвременни хора съ паритѣ си. Като отидатъ въ нѣкоя банка да внасятъ пари, тѣ чакатъ предъ касиера, да получатъ разписка. Не получатъ ли разписка за паритѣ си, всичко е изгубено. Всичко, което човѣкъ влага, трѣбва да бжде записано. За всѣка мисль, за всѣко чувство и за всѣка постѣпка на човѣка непременно трѣбва да има единъ свидетелъ отъ ония, които носятъ истината въ себе си. И тогава, каквото човѣкъ прави въ тайно, ще му се въздаде на яве.

„Тази сирота вдовица вложи отъ всички най-много“. Ако и вие, като сиротата вдовица, вложите всичкото си имане, името ви ще бжде записано и ще се споменава най-малко за още две хиляди години. Това е една дълбока мисль, която ще внесе истината въ свѣта.

8. Беседа отъ Учителя, държана на 20 октомврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Блажени сж очитѣ и ушитѣ.

„А вашитѣ очи сж блажени, защото
гледатъ, и ушитѣ ви, защото чуватъ“ *)

Виждането е процесъ въ природата, който има отношение къмъ външния, къмъ обективния свѣтъ. Ние разбираме външния, обективния свѣтъ не така, както философитѣ го разбиратъ. Философитѣ го разглеждатъ въ тѣсенъ смисълъ. Подъ думата „външенъ“, обективенъ свѣтъ“, ние разбираме неизмѣнния, Божествения свѣтъ. Каквото е златото за една държава, такова нѣщо представя обективниятъ свѣтъ за насъ. Както количеството на златото опредѣля финансовото положение на една държава, така и познаването на външния свѣтъ опредѣля умственото развитие на човѣка.

„Блажени сж очитѣ, защото гледатъ, и ушитѣ, защото чуватъ“. Да гледашъ, значи да схващашъ външната страна на нѣщата. Да слушашъ, значи да схващашъ вътрешната страна на нѣщата, т. е. тѣхното вътрешно съдържание. Който право вижда и право слуша, той има истинско понятие за свѣта. А който има истинско понятие за свѣта, той знае, какъ да живѣе. Да живѣе човѣкъ правилно, това е голѣмо изкуство. Тѣй както съвременнитѣ хора живѣятъ, това не е животъ, това е мъчение и трудъ. Мъчението е животинско състояние. Мжчи се волѣтъ, който цѣль день оре на нивата. Като свърши работата си, господарѣтъ му ще го разпегне, ще му даде малко сѣно, и на другия день пакъ ще го впегне на работа. Трудѣтъ пѣкъ е достояние за обикновения човѣшки животъ. Всѣки човѣкъ казва: Трѣбва да се трудя! И наистина, отъ сутринъ до вечеръ човѣкъ се труди, да прехрани жена си, децата си. И за него, както за вола, има остень, законъ, който го заставя да се труди. Който не иска да се труди, като обикновенъ човѣкъ, той ще се мжчи. Човѣкъ се труди, за да се осигури, да подобри живота си. Той започва да си гради кжща. Ако положението му е добро той започва да строи

*) Матей 13:16.

втора, трета кжща — разширява се материално. Следъ нѣколко години той вижда, че работитѣ му не вървятъ добре — наемателитѣ не плащатъ редовно. День следъ день той губи. Смѣткитѣ му не излизатъ, както той е предвиждалъ. Турцитѣ казватъ: „Смѣткитѣ, които човѣкъ прави у дома си, и смѣткитѣ на пазаря не сж еднакви“. Въпрѣки това, човѣкъ не се отчайва. Токущо е преживѣлъ нѣкакъвъ неуспѣхъ, виждате, че отново започва да гради. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не гради. Ако не гради кжщи, ще гради параходи, аероплани. Виждате едно малко дете, едва лази по земята, но принася камъчета, пѣсѣкъ — гради нѣщо. То ходи изъ стаята и, като намѣри нѣщо, веднага го разкъсва или счупва на части, които туря въ устата си да ги опита. По-обективно сжщество на земята отъ детето не сжществува. Всичко опитва, всичко изучава, а после плаче. Изобщо, трудътъ показва неразбиране на живота.

Мнозина казватъ, че иматъ висока идея за Бога. Въ какво седи височината на тѣхната идея? Тѣ живѣятъ въ единъ грѣшенъ свѣтъ, пълненъ съ болести и неджзи, а при това искатъ да живѣятъ идеално. Тѣ живѣятъ между търговци, съ които иматъ взимане и даване, а при това искатъ да не ги лъжатъ. Невъзможно е човѣкъ да живѣе между лъжци, безъ да го лъжатъ. Поскоро човѣкъ би се чудѣлъ, ако живѣе между лъжци и не го лъжатъ, отколкото, като живѣе между тѣхъ, да го лъжатъ. За лъжеца лъжата е въ реда на нѣщата. Той не може да живѣе безъ лъжа. Да лъже човѣкъ, това е цѣла наука. Тя се простира широко въ свѣта, вънъ и вътре въ човѣка. Човѣкъ се лъже не само отвънъ, но и отвътре, самъ себе си лъже. Съ слизането на земята още човѣкъ започва да се лъже. Той вижда, че майка му не е здрава, баща му — сжщо, а си въобразява, че ще може нѣкакъ да закрепи здравето си, да изнесе всичко, каквото се случи въ живота му. Каквито сж бащата и майката, такова ще бжде и детето имъ. Това е неизбѣженъ законъ. Съ каквато сила е пуснатъ единъ камъкъ, съ такава бързина ще падне. Съ каквато любовъ се започне една работа, такива ще бждатъ и резултатитѣ ѝ. Отъ способноститѣ и усилията, които човѣкъ прави, може да се опредѣли, какво ще излѣзе отъ него. Една пословица казва: „Деньтъ се познава отъ сутриньта“. Значи, отначало още може да се опредѣли, какъвъ

свещеникъ, какъвъ учителъ, какъвъ лѣкаръ, какъвъ правникъ или какъвъ търговецъ може да излѣзе отъ даденъ човѣкъ. Обаче, каквото и да стане, човѣкъ все ще заеме известна длъжностъ, еднакво отговорна и важна. Никоя длъжностъ въ свѣта не е постоянна. Запримѣръ, нѣкоя жена става майка, заема известна длъжностъ, но временно само. Докато сж малки, децата се интересуватъ отъ нея, като майка. Щомъ станатъ на 21 година, тѣ вече се интересуватъ повече отъ нейния произходъ, отколкото отъ положението ѝ като майка. Тѣ ставатъ философи и започватъ да разискватъ върху разни въпроси, които се отнасятъ до създаването на свѣта, до произхода на живота и т. н.

Сега, като изучаваме хората, виждаме, че не само младитѣ, но и възрастнитѣ, и старитѣ се интересуватъ отъ философски въпроси, за произхода на човѣка, за създаването на свѣта. Тѣзи въпроси сж разглеждани отъ какъ свѣтътъ сжествува, разглеждатъ се и днесъ, но въпрѣки това, хората не сж дошли до едно положително заключение. Нѣкои казватъ, че човѣкъ е произлѣзълъ отъ Бога, но какъ, и той самъ не знае — никакви факти нѣма на лице: картини нѣма, образи нѣма, форми нѣма. — Какво трѣбва да прави? — Да вѣрва. — Вѣрването не разрешава въпроса. Други казватъ, че човѣкъ е произлѣзълъ отъ маймуна. Кое отъ дветѣ твърдения може да се приеме за истинно? Какъ е възможно човѣкъ да е произлѣзълъ отъ Бога, а да не прилича на Него? Или какъ е възможно да е произлѣзълъ отъ маймуна и да не прилича на нея? Маймуната има опашка, а човѣкъ нѣма. Маймуната е космата, а човѣкъ има гладко лице. Какъ е възможно тогава, човѣкъ да не прилича на своята майка и на своя баща?

Това сж въпроси, които и досега представятъ споръ между ученитѣ, които изучаватъ нѣщата нагледно, по тѣхния външенъ видъ. Обаче, да изучава човѣкъ нѣщата нагледно, това още не значи да е проникналъ въ сжщината имъ, да се е домогналъ до истината. Човѣкъ не може да се произнесе за бждещето на едно дете само по неговата външна форма. За да се произнесе за бждещето на детето, той трѣбва да изучи законитѣ, по които е построено то: да измѣри голѣмината на главата, на лицето, на цѣлото му тѣло. Това може да се постигне чрезъ редъ математически и геометрически

изчисления и измѣрвания. Само при тѣзи данни може да се предскаже, какво ще излѣзе отъ едно новородено дете. Ако между мѣрките на главата, на лицето и на тѣлото нѣма известна хармония, отъ това дете нищо добро не може да се очаква. Когато казваме, че човѣкъ е творецъ на сѣдбата си, т. е. може да създаде това, което иска, ние подразбираме, че преди да сѣ се проявили нѣщата, ние можемъ да ги създадемъ въ тѣхната идеална форма. Проявятъ ли се веднѣжъ, по никой начинъ не можемъ да ги измѣнимъ. Запримѣръ, агнето по никой начинъ не може да се откаже отъ пѣтя на своята майка и на своя баща. Колкото и да морализира вълкътъ своето малко, въ края на краищата то неотклонно ще върви по пѣтя на своя баща. Колкото и да го съветва да не яде месо, вълчето нѣма да се откаже отъ него. То даже ще се опитва да убеди баща си, че само чрезъ месната храна ще стане силенъ, смѣлъ вълкъ. Така сѣ се хранили неговитѣ дѣди и прадѣди, така ще се храни и той. Рече ли да се храни съ трева, той ще мине за първокласенъ глупакъ. Отъ гледището на вълка, овцата е първокласенъ глупакъ, волътъ — голѣмъ бездарникъ, а човѣкътъ — най-немилостивиятъ експлоататоръ. Защо човѣкъ е експлоататоръ? — Защото не го оставя свободно да взима овце отъ стадата. Вълкътъ казва за човѣка: Чудно нѣщо никакво благородство, никаква човѣщина не виждамъ въ човѣка. На всѣка стѣпка ме следи, не ми позволява да си хвана една овца. Човѣкътъ пѣкъ казва за вълка: Жестоко нѣщо е вълкътъ. Нищо друго не мисли, освенъ да напада овцетѣ и да ги души.

Какво представя вълкътъ? — Въ природата вълкътъ представя символъ на известни склонности, присѣщи на единъ изопаченъ животъ. Въ живота на овцата пѣкъ има нѣщо глупаво. Като не знае, какво да прави, тя казва: Сега ще си изработя вълна, да се облѣка съ нея, да осигурия живота си. Тя не подозира даже, че за тази вълна, именно, хората взиматъ ножици и я стрижатъ. Това, на което тя е разчитала и разчита, хората го сниматъ отъ гърба ѝ и я оставятъ отново да работи. За да узаконятъ разбиранията си и своитѣ постѣпки, хората казватъ, че като е създавалъ свѣта, Богъ е подчинилъ всички животни на човѣшката воля, той да постѣпва съ тѣхъ, както намира за добре. Наистина, Богъ остави животнитѣ да служатъ на хората,

но последниятъ трѣбва да постѣпватъ разумно съ тѣхъ. Отклони ли се човѣкъ отъ тази Божия наредба, ще го сполетятъ най-голѣми нещастия. Въпрѣки това, човѣкъ се отклони отъ Божиитѣ заповѣди, отъ първичния животъ, заради което и до днесъ носи последствията на това отклоняване. Като се е отклонилъ отъ правия пѣтъ на живота, човѣкъ е внесълъ злото въ себе си.

Сега, като говоря за злото въ човѣка, вие не трѣбва да се смущавате. Застанете въ положението на слушатели и слушайте само, какво ви се говори. Коя е причината за сѣществувание на злото? — Неразумността, невежеството въ човѣка сѣ причина за сѣществувание на злото. Запримѣръ, има ли нѣщо лошо въ копането на рудитѣ, въ добиване на желѣзната руда, въ обработването ѝ на разни предмети — ножове, саби, брадви? — Въ това нѣма нищо лошо. Напротивъ, по този начинъ се създава работа на хиляди хора. Нѣкой ученъ прави изследвания и изчислява, че на еди-каква си дълбочина въ земята има желѣзна руда. Идватъ работници, изкопаватъ рудата и я поставятъ въ пещи, да се стопи, да отдѣлятъ желѣзото отъ сгурията. Отъ това желѣзо правятъ различни желѣзни издѣлия. Съ тѣзи издѣлия започва голѣма търговия. Хората се радватъ, че иматъ възможность да печелятъ. Обаче, по невнимание, детето взима единъ желѣзенъ ножъ да си играе и се натѣква на него. Кой е причина за това зло — ножътъ или детето? — Причината се крие въ невежеството, въ невниманието на детето, или въ непредвидливостта на ония, които сѣ правили ножоветѣ. Ако всѣки ножъ бѣше поставенъ въ ножница, никакво нещастие нѣмаше да се случи. Следователно, когато желѣзото се оформи въ ножъ, последниятъ, самъ по себе си, ще причини нѣкакво зло. Направите ли една бомба, сама по себе си, тя причинява зло. Тя крие въ себе си мисълта на своя създателъ да руши, да убива, да причинява пакости. Понѣкога създателътъ на бомбата, безъ да е мислѣлъ зло на човѣка, може да убие съ нея нѣкой ученъ, който работи съ бомбата, изследва направата и състава ѝ. Кой е отговоренъ за това зло? — Много причини има за сѣществувание на злото. Тѣзи причини трѣбва да се изучаватъ.

„Вашитѣ очи сѣ блажени, защото гледатъ, и уши-тѣ ви, защото чуватъ“. Съ други думи казано: Блажени

сж очитѣ, които виждатъ правото отношение, което сж-
ществува въ свѣта. Блажени сж ушитѣ, които слу-
шатъ и разбиратъ разумното Слово. Божественото из-
исква отъ човѣка и да вижда и да слуша само онова,
което трѣбва, което е необходимо за неговото повди-
гане. Рече ли човѣкъ да вижда и да слуша това, което
не му е необходимо, той е обикновенъ човѣкъ. Съвре-
меннитѣ хора страдатъ, понеже виждатъ, слушатъ, и
правятъ това, което не имъ трѣбва. Благодарение на
това тѣ сж усложнили живота си. Вземете, запримѣръ,
полицитѣ, които хората сж създали — едно отъ великитѣ
изобретения на XIX в. Въ финансово отношение поли-
цата е едно улеснение за търговцитѣ, но едно време
хората не си служили съ нея. Въпрѣки това, животътъ
имъ е билъ по-добъръ. — Защо? — Понеже тѣ не про-
давали своето бждеще. Днесъ хората продаватъ своето
бждеще: взиматъ пари на заемъ, даватъ полицѣ съ
опредѣленъ срокъ, да я изплатятъ въ бждеще. Бълга-
ритѣ и досега още плащатъ полици отъ миналото си.
Едно време тѣ сж яли и пили, но сега вече се повдига
въпросътъ за изплащане на дълговетѣ и то въ най-
краткъ срокъ. Който е измислилъ полицата, той е
ималъ добро намѣрение, да улесни хората въ мате-
риалнитѣ имъ сдѣлки. Наистина, щомъ се намѣри въ
нѣкакво материално затруднение, човѣкъ казва: Ще
направя единъ заемъ, да подобра материалното си по-
ложение. — Какво се постига чрезъ заема? — Освенъ
че нищо не се постига, но човѣкъ още повече обѣрква
смѣткитѣ си.

Следователно, единственото нѣщо, което човѣкъ
трѣбва да се стреми да постигне, това е животътъ. Чо-
вѣкъ трѣбва да преустрои живота си, да го нагоди
споредъ законитѣ на разумната природа. За да се до-
могне до тия закони, той трѣбва да бжде уменъ. При-
родата обича умнитѣ хора. Съ глупавитѣ тя се справя
по своему. Като говоря за полицитѣ, това не значи, че
не трѣбва да си служите съ тѣхъ. Подписвайте поли-
ци, но всѣкога помнете, че тѣ трѣбва да се изплащатъ.
Знаете ли, какво значи да изплатишъ една полицѣ?
Много хора сж разрушили живота си отъ изплащане
на полици. Нѣкои даже сж посѣгали на живота си. Не
е лесно да изплаща човѣкъ полици. Когато прави заемъ,
човѣкъ трѣбва да вземе предъ видъ всички условия, да

размисли, ще може ли да изплати дълга си като честенъ, разуменъ човѣкъ. Ако не можешъ да посрѣщашъ задълженията си, не взимай пари на заемъ. Не туряй на гърба си по-голѣмъ товаръ отъ този, който можешъ да носишъ. Хората правятъ заеми, разширяватъ се все за смѣтка на бждещето. Тѣ мислятъ, че по нѣкакъвъ начинъ щастието ще ги озари, и тѣ ще станатъ богати. Тѣ мислятъ, че щастието се крие въ богатството. Въ края на краищата тѣ се убеждаватъ, че богатството и щастието не се придобиватъ по законитѣ, по които хората живѣятъ. Особени сж законитѣ, по които се придобива щастие и богатство. За да бжде богатъ, човѣкъ трѣбва да бжде добъръ, уменъ и честенъ. Безъ тѣзи качества човѣкъ не може да бжде богатъ. Богатството е сила, съ която малцина могатъ да се справятъ. Богатството е потенциална енергия, която въ ржцетѣ на разумния човѣкъ се превръща на кинетическа. Съ тия пари той помага на ближнитѣ си, защото знае, че тѣ не сж негова собственост. Въ паритѣ е вложенъ трудътъ на хиляди поколѣния. Богатството, съ което човѣкъ разполага, принадлежи не само на него, но и на сжществата, които сж живѣли хиляди години преди него. Въ богатството на човѣчеството се крие живота на хиляди животни и растения, както и трудътъ на милиони хора. Златото, което всѣки човѣкъ, всѣки народъ притежава, е равноценно на енергията, която природата е вложила, както въ отдѣлния човѣкъ, така и въ всѣки народъ.

Мнозина мислятъ, че всѣки човѣкъ може да бжде богатъ и да разполага съ богатството си, както разбира. Не, природата е крайно справедлива. Тя не е разточителна, вследствие на което държи смѣткитѣ си въ голѣма изправност. Ако нѣкой иска да направи заемъ отъ една отъ природнитѣ банки, природата ще му даде само толкова, колкото му сж нужни въ дадения моментъ — ни повече, ни по-малко. Банкитѣ на земята даватъ нѣкога на човѣка повече, отколкото трѣбва, а нѣкога по-малко. Въ това, именно, седи злото. На човѣка трѣбва да се дава точно толкова, колкото му е потребно за случая. И той трѣбва да употреби даденото точно за това, за което му е нужно. Ако ти сж дадени пари за кжща, кжща трѣбва да си направишъ. Ако ти сж дадени пари да учишъ, трѣбва да се учишъ.

Употрѣбишъ ли ги за друго нѣщо, ще ги платишъ съ сложна лихва. Не взимай пари на заемъ, за да се женишъ. Ако е въпросъ да се женишъ, за да научишъ нѣщо, обърни се къмъ разумната природа. Тя разполага съ различни методи, чрезъ които може да учи всички хора. Какво правятъ хората? — Мома търси момъкъ, тя да го възпитава. Момъкъ търси мома, той да я учи. Обаче, щомъ мжжътъ и жената се научатъ и станатъ учени хора, веднага ги викатъ горе, въ невидимия свѣтъ, да ги назначатъ на служба. Щомъ взематъ жената на нѣкой мжжъ, или мжжа на нѣкоя жена, тѣ започватъ да страдатъ. Тѣ казватъ, че животътъ е пъленъ съ страдания и нещастия, че нѣма смисълъ да се живѣе и т. н.

Сега, като се намѣрятъ въ затруднения, хората прибѣгватъ до Христовитѣ думи и цитиратъ, какво е казалъ Христосъ. Съ това тѣ искатъ да кажатъ, че сж християни, че иматъ известенъ моралъ въ себе си. Защо сж християни? — Защото вѣрватъ въ Христа. Въпросъ е, доколко вѣрватъ въ Христа. Въпрѣки всичката имъ вѣра, свѣтътъ не се оправя. Но и безвѣрието не оправя свѣта. Слушате нѣкой да говори, че вѣрва въ Христа. Той вѣрва въ Христа, но само въ онова, което му понася. Значи, той вѣрва въ едно, а не вѣрва въ друго. Емилъ Зола билъ голѣмъ фаталистъ. Когато му предстоело да пише нѣкакъвъ новъ романъ, той първо написвалъ нѣколко номерирани билети, турялъ ги въ една кутия и, следъ като ги размѣсвалъ добре, изваждалъ единъ отъ тѣхъ. По числото на билета той гадаелъ, добре ли ще бжде посрещнатъ романа му, или ще претърпи неуспѣхъ. Ако числото се указвало благоприятно за предстоящата му работа, той започвалъ да пише съ вдъхновение. Макарь и голѣмъ реалистъ, Емилъ Зола вѣрвалъ въ числата, а въ много други нѣща не вѣрвалъ.

Всички религиозни казватъ, че трѣбва да се вѣрва въ Бога, но какво нѣщо е вѣрата, и тѣ не могатъ да опредѣлятъ. Наистина, никой не може да даде точно опредѣление за понятието вѣра. Да вѣрва човѣкъ абсолютно въ Бога, безъ да се съмнява, безъ да се колебае и да е готовъ да изпълнява Неговата воля, това е особено състояние, което не се подава на никакво опредѣление, на никакво описание. Да вѣрвашъ въ Бога,

това значи, да не правишъ никакви погрѣшки. Правишъ ли погрѣшки, твоята вѣра не е абсолютна. Кой смъртенъ човѣкъ не прави погрѣшки? Тѣй щото, говоримъ ли за вѣрата на обикновенитѣ хора, ние наричаме тѣхната вѣра „вѣрване“. Тѣ не сж дошли още до истинската, до абсолютната вѣра. Истинската вѣра може да се изрази само чрезъ закона на любовта. Когато съвременнитѣ хора разбератъ любовта като мощна сила, като великъ двигателъ на съзнателния животъ, като причина за създаване на живота на хората, като условие за пресъздаване на сегашнитѣ закони въ обществата и народитѣ, можемъ да кажемъ, че тѣ иматъ възможность да я приложатъ. Споредъ съвременнитѣ закони хората бесятъ, затварятъ престѣпницитѣ. — Защо? — Защото разбиранията имъ сж такива. Любовта имъ още не е свършена. Прави сж хората, когато бесятъ и затварятъ престѣпницитѣ, но тѣ трѣбва да правятъ това споредъ законитѣ на природата. Природата дава право на хората да бесятъ престѣпника, но само при условие, да го обесятъ на вжже, плетено отъ абсолютно праведенъ човѣкъ. Ако се намѣри такъвъ човѣкъ, и той изплете вжжето, свободно можете на него да обесите единъ престѣпникъ. Не срещнете ли такъвъ човѣкъ, нѣмате право да бесите човѣка. При първия случай нѣма да ви държатъ отговорни, но при втория случай, отговорността ви е неизбежна. Днесъ хората бесятъ и убиватъ престѣпницитѣ, безъ да иматъ вжжета и револвери, изработени отъ свети, праведни хора, безъ никаква мисль за отговорността, която носятъ. — Не, вие имате право да бесите и убивате хората само съ вжжета и револвери, изработени отъ праведници, които не знаятъ, що е грѣхъ и престѣпление. Речете ли да бесите и да убивате съ вжжета и револвери, направени отъ престѣпници, отъ хора, пълни съ грѣхове, вие ще носите послѣдствията на своитѣ дѣла. И следъ всичко това, сегашнитѣ хора говорятъ за мораль, за култура. Какъвъ е тѣхниятъ мораль? Каква е тѣхната култура? Тѣ иматъ морала и културата на хора, на които очитѣ не сж блажени, че гледатъ, и ушитѣ не сж блажени, че слушатъ.

Христосъ казва: „Блажени сж очитѣ, защото гледатъ, и ушитѣ, защото слушатъ“. Мнозина четатъ Евангелие, но малцина го разбиратъ. Безъ да го разбиратъ,

всички твърдятъ, че трѣбва да вѣрваме въ Христа. Колкото за вѣрващи въ Христа, свѣтътъ е пълень съ такива. Днесъ има 500 милиона християни: майки, бащи и деца — все вѣрващи въ Христа. Ако Христосъ се яви днесъ между своитѣ последователи, тѣ ще Го приематъ ли? — Нѣма да Го приематъ. Тѣ нѣма да Го познаятъ. Щомъ не Го познаватъ, тѣ ще си кажатъ: Ето единъ самозванецъ! Тѣ знаятъ, че Христосъ е на небето и, ако слѣзе на земята, слизането Му ще бѣде по съвсемъ другъ начинъ отъ този, по който се е явилъ между хората. Едни не искатъ Христосъ да дойде на земята още сега, а други искатъ Христосъ да дойде още докато сж тѣ на земята. Първитѣ не искатъ Христосъ да дойде на земята, защото иматъ да даватъ; вторитѣ искатъ още днесъ да дойде Той на земята, защото иматъ да взиматъ. И еднитѣ, и другитѣ сж на кривъ пѣтъ на разбиране. Когато и да дойде Христосъ на земята, Той нѣма да се занимава съ взиманията и даванията на хората. Съ взимания и давания може да се занимава обикновениятъ човѣкъ, но не и Христосъ. Друга задача има Христосъ на земята. Хората сами трѣбва да оправятъ материалнитѣ си работи, а за духовнитѣ — трѣбва да се учатъ отъ Христа. Идеиниятъ животъ се различава коренно отъ материалния.

Сега, азъ изнасямъ тия нѣща, за да видите, до колко човѣкъ се е отклонилъ отъ правия пѣтъ. Щомъ съзнаете това, вие трѣбва да работите за изправяне на своя животъ. Не е въпросъ, да се моли човѣкъ по цѣли дни. Ако искате нѣщо отъ разуменъ човѣкъ, достатъчно е единъ пѣтъ да му се помолите. Ако трѣбва да ви даде това, за което се молите, той ще ви го даде изведнѣжъ. Нѣма защо да му се молите по десетъ пѣти за едно нѣщо. Трѣбва ли да се молите на Господа много пѣти за едно и сжщо нѣщо? Ако това нѣщо трѣбва да ви се даде, достатъчно е единъ пѣтъ да се помолите, и ще го имате. Не трѣбва ли да ви се даде, колкото и да се молите, молитвата ви ще остане гласъ въ пустиня. За какво се молятъ хората най-много? — За пари. Въ паритѣ се криятъ нѣкакви условия. Следователно, чрезъ добритѣ условия вие искате да улесните живота си. Ако по нѣкакъвъ начинъ спечелите пари, вие забравяте, че сте ги искали, за да подобрите живота си съ тѣхъ, но веднага си купувате кжща, която

мобелирате добре, и започвате да живъте на широко: ядете, пиете, веселите се. Въ края на краищата пакъ оставате безъ пари. Паритъ иматъ смисълъ за човъка дотолкова, доколкото могатъ да подобрятъ живота му. Разумниятъ човъкъ използва паритъ си за купуване на книги, да чете отъ тѣхъ онова, което великитъ хора сж писали за подобряване на живота, за придобиване на истинско богатство.

Като слушатъ да говоря така, мнозина казватъ: Това сж отвлѣчени работи. Ние живѣемъ въ реалния свѣтъ. Имаме деца, трѣбва да се грижимъ за тѣхъ. — Мислете, безъ да се грижите и безпокоите. Чувствайте, безъ да се притѣснявате. И Христосъ мислѣше и чувствуваше, но възкръсна. Казано е за Него, че кървавъ потъ е излизалъ отъ поритъ му. Това показва, че е преживѣлъ голѣмо сътресение. Не е лесно за човъка да мине презъ такова голѣмо напрежение. Само велики хора, като Христа, могатъ да минаватъ презъ такива изпитания. Докато е билъ на небето, Христосъ мислѣлъ, че лесно се живѣе на земята. Обаче, като слѣзе на земята, Той видѣ, че това не е лесно. Той се намѣри предъ една мъчна задача и каза: „Господи, ако е възможно, да се отмѣни тази задача“. Тукъ се яви борба въ човѣшкото естество на Христа. Човѣшкото страда, а не Божественото. То се обърна къмъ Бога съ молба да се отмѣни тази чаша, да му се даде още малко кредитъ. Като видѣ, че волята Божия е друга, Божественото начало въ Христа надделѣ, и Той каза: „Господи, да бже Твоята воля! Въ Твоитъ рѣце предавамъ духа си.“ Ако всѣки човъкъ би решилъ задачитъ си по този начинъ, това значи, че е разбралъ Бога. Какво чувате днесъ отъ устата на съвременнитъ хора? Тѣ казватъ, че никой не е виждалъ Бога и не може да Го види. „Задайте този въпросъ на младия момъкъ, който се е влюбилъ въ една красива мома, и чуите, какво той ще ви каже. Той ще каже, че въ очитъ на младата мома е видѣлъ Бога. Първиятъ погледъ, който тя е отправила къмъ него и съ който го е пленила, е Божественъ погледъ — лжчъ, който е излѣзълъ отъ Слънцето на живота. Подиръ този лжчъ, именно, той тича. И момата, която се е влюбила въ младия момъкъ, тича подиръ Божественото, което за пръвъ пѣтъ е видѣла да излиза отъ неговитъ очи. Така трѣбва да гледатъ младитъ моми и

момци на любовта и да я пазят грижливо да не залъже.

Какво представя любовта? — Нѣжно цвѣте, което грижливо трѣбва да пазите отъ бури и вѣтрове, отъ слана и мразъ. — Що е любовта? — Свещената книга, въ която Богъ е написалъ и продължава още да пише всичко, което е ставало и става отъ създаването на свѣта досега. Разумниятъ всѣки день отваря по единъ листъ отъ тази книга и чете, изучава великитѣ тайни на Битието. Какъ завършва любовта на съвременнитѣ млади? Щомъ се оженятъ, тѣ веднага влизатъ въ прозата на живота. Мжжътъ иска отъ жена си да му готви добре, да се грижи за кщата, за реда въ нея. Тя не е свободна нито единъ моментъ, да помисли за нѣщо по-високо отъ всѣкидневната си раобта. Такова било предназначението ѝ. »Да, такова е предназначението ѝ, но не отъ природата, а отъ изопаченитѣ човѣшки разбирания. Минаватъ година, две, три, раждатъ се деца, грижитѣ се увеличаватъ, хармонията между тѣхъ се нарушава. Заедно съ хармонията, и любовта между мжжа и жената изчезва.

Какво представя семейството? — Оркестъръ. Бащата и майката сж диригенти, а децата — музиканти въ този оркестъръ. Когато майката се умори да учи малкитѣ музиканти да свирятъ, тя казва на бащата: Вземи малко този музикантъ, поноси го на ржце, покажи му, какъ трѣбва да свири. Бащата взима детето на ржце, пѣе, свири му, но то не разбира, продължава да плаче. Най-после бащата го предава пакъ въ ржцетѣ на майката и казва: Не е моя работа да се занимавамъ съ този простакъ. Това е работа на жената. — Не, мжжътъ и жената въ семейството могатъ да бждатъ щастливи само тогава, когато и двамата взиматъ участие въ възпитанието на детето. Когато взиматъ участие въ възпитанието на близкитѣ си, съ тѣхъ заедно тѣ придобиватъ известни блага. »Всѣко добро или зло, което правимъ на другитѣ, правимъ го и на себе си. И обратно, всѣко добро или зло, което правимъ на себе си, правимъ и на другитѣ.« Ако онеправдава ближния си и му създава страдания, едновременно той причинява страдания и на себе си. Не мислете, че ако ближниятъ ви страда, вие ще бждете щастливи. Такъвъ законъ въ свѣта не сществува.

При единъ царь довели двама души да ги сждятъ. Царьтъ запиталъ единия отъ тѣхъ: Кажи, какво наказание искашъ да ти се наложи? Ще знаешъ, обаче, че каквото наказание пожелаешъ за себе си, сжщото ще се наложи и на другаря ти. — Ударете ми тогава 50 тояги. Царьтъ заповѣдалъ на слугитѣ си да наложатъ на първия опредѣленото наказание. Слугитѣ започнали да му удрятъ 1, 2, 3, 5, 10 тояги. Като дошли до числото 25, подсждимиятъ казалъ: Спрете тукъ! Азъ имамъ другарь, на когото трѣбва да наложите сжщото наказание. По заповѣдь на царя, слугитѣ ударили и на втория 25 тояги. Какво показва този примѣръ? Оттукъ виждаме, че човѣкъ не може да мине незабелязанъ отъ природата. Презъ своитѣ митници, тя не пропуска никого безнаказано. Отъ създаването на свѣта досега не се е срещналъ човѣкъ, който, следъ като е престѣпилъ Божиитѣ закони, да е живѣлъ щастливо и да е станалъ гениаленъ. Всѣки, който се е повдигналъ, който е живѣлъ щастливо, той е вървѣлъ въ съгласие съ Божиитѣ закони. Да изпълнява човѣкъ Божиитѣ закони, това не значи, да се ограничава. Човѣкъ може да бжде слуга, но щомъ изпълнява Божиитѣ закони, навсѣкжде ще бжде приетъ съ уважение и почитание. Той може да бжде и царь, но не изпълнява ли великитѣ закони на живота, никой нѣма да го почита. Положението, което човѣкъ заема, и богатството, съ което разполага, не могатъ да го направятъ истински човѣкъ. Колкото злато да пренесе магарето на гърба си, все магаре ще си остане. Азъ не употребявамъ думата „магаре“ въ лошъ смисълъ. Напротивъ, азъ влагамъ въ магарето добро съдържание. Тази дума е произлѣзла отъ думитѣ „магъ“ и „хахарецъ“. Думата „магъ“ означава философъ, ученъ човѣкъ, а „хахарецъ“ — земя. Значи, нѣкога магарето е било нѣкакъвъ философъ, който е дошълъ на земята да разрешава единъ сериозенъ въпросъ. Като не е могълъ да го разреши въ положението, въ което се намиралъ, той пожелалъ да вземе по-долна форма, магарешка, а оттамъ постепенно да се повдига, докато дойде до онази степенъ на развитие, че правилно да разрешава мжчнитѣ задачи на живота.

➤ Сега, за да изясня мисълта си, ще приведа единъ примѣръ отъ романитѣ на единъ виденъ европейски

писателъ. Дали този примѣръ е действителенъ, или не, това е другъ въпросъ. Споредъ мене, реалността въ живота е една възможностъ. Всѣка реалностъ произтича отъ една възможностъ. Значи, между реалността и възможността има известна зависимостъ. Въ романа на този писателъ се описва любовта на единъ младъ поетъ. Той се влюбилъ въ една млада, красива княгиня, която била много скромна, добродетелна мома. Тя всѣки день отивала сама на пазара, да си купува плодове. Поетътъ я причаквалъ на опредѣлено мѣсто и предлагалъ да носи поукитѣ ѝ. Тя го поглеждала и му давала кошницата съ плодове да я носи до дома ѝ. Като стигалъ до вратата на нейния домъ, той се спиралъ и предавалъ кошничката ѝ. Тя бръквала въ джоба си и му давала нѣщо за възнаграждение на неговия трудъ. Той взималъ възнаграждението си, навеждалъ се, цѣлувалъ ржката ѝ, внимателно се покланялъ и си отивалъ. Така тя му станала редовна клиентка.

Питамъ: Какво е придобилъ този поетъ, като носѣлъ всѣки день кошницата на младата княгиня? — Все е придобилъ нѣщо. Паритѣ, които поетътъ получавалъ отъ своята възлюбена, турялъ въ специална кесия, на която много се радвалъ. Разумно ли е постъпилъ поетътъ, като не е изказалъ любовта си? — Разумно е постъпилъ. Той ималъ високо разбиране за любовта, затова не се изказалъ. Любовта е толкова по-силна, колкото по-дълго време остане неизвестна. Щомъ се опредѣли, тя губи силата си. При сегашното си развитие, човѣкъ не вижда любовта, но само я чувствува. Като сила, любовта действува само единъ моментъ, но влиянието ѝ е продължително. Допре ли се до нѣкакъв предметъ, тя изчезва. Моментътъ, въ който любовта се проявява, е кратковремененъ, като този на свѣтлината, вследствие на което единъ моментъ не прилича на другъ. Моментътъ на свѣтлината, при който започнахъ тази сутринъ беседата, отдавна е отлетѣлъ. Отъ този моментъ досега сж минали множество моменти, всѣки отъ които е на хиляди километри вече отъ насъ. Свѣтлината, която този моментъ е при насъ, е съвършено различна отъ нейнитѣ предишни и последващи моменти. Отдето и да иде, свѣтлината взима частъ отъ своя животъ и го отнася съ себе си.

Въ природата съществува единъ законъ, споредъ

който, ако човѣкъ не е въ съгласие съ нейнитѣ велики закони, свѣтлината ще се докосне до него, безъ да може той да възприеме нѣщо отъ нея, и ще се върне назадъ. И следъ това, той трѣбва да чака месеци или години, отново да го посети свѣтлината, при сѣщото положение, въ което нѣкога се е намиралъ, да вземе нѣщо отъ него и да му даде нѣщо ново. Който живѣе правилно, той ще се намира подъ влиянието на правилната обмѣна между онова, което е минало, и новото, което всѣки моментъ иде. За да се ползвате отъ влиянието на свѣтлината, не е нужно да вѣрвате въ нея, но всѣки моментъ да изпитвате нейното въздействие. Това не значи, че човѣкъ не трѣбва да вѣрва въ онова, което хората сж опитали и преживѣли. Ако вѣрата не разрешава въпроситѣ на живота, безвѣрието още по-малко може да ги разреши.

Съвременнитѣ хора страдатъ, благодарение на безвѣрието. Голѣма частъ отъ тѣхнитѣ нещастия се дължатъ, именно, на безвѣрието имъ. Безвѣрието лишава хората отъ богатата, които живата природа имъ е опредѣлила. Да вѣрва човѣкъ, това влиза въ закона на любовта. Вѣрата опредѣля посоката на движението на любовта. Колкото по-силна е вѣрата на човѣка, толкова по-сигурно той следва закона на любовта. Когато любовта посети човѣка, той започва правилно да расте и да се развива. Сърдцето на талантливия, на даровития човѣкъ е винаги спокойно. Бездарниятъ, обаче, винаги се вълнува. Човѣкътъ на любовта знае, че каквито пертурбации и да станатъ съ него, каквито мъжнотии и страдания да преживѣе, нищо не е въ състояние да отнеме неговия вътрешенъ миръ. Щомъ мисли, щомъ има съзнание и разбиране за нѣщата, нищо не може да наруши спокойствието на неговото сърдце.

Сега, когато се говори за нѣщо положително въ живота, въ мнозина се явява вътрешна реакция. Тѣ започватъ да противодействуватъ на казаното и се провикватъ: Докато човѣкъ се води по този умъ, гладенъ ще умре. — Прави сж тия хора. Докато човѣкъ живѣе безъ вѣра, докато отстъпва отъ великитѣ Божии закони, той и гладенъ, и сиромашъ ще умре. Всички болести въ свѣта се дължатъ, именно, на това вътрешно отклоняване на хората отъ правия пътъ, отъ вели-

китѣ закони на Битието. Дали вѣрватъ въ това или не, дали го съзнаватъ или не, това не е важно. Фактитѣ, обаче, сж на лице.

Сега ние говоримъ за онази вѣра, която отъ нищо не се разколебава и която предъ нищо не отстъпва. Ако вѣрата на човѣка не е въ състояние да го излѣкува, тя не е никаква вѣра. Какво правятъ съвременнитѣ хора? Щомъ заболѣятъ, тѣ веднага търсятъ лѣкари, и колкото по-богато ги възнаграждаватъ, толкова по-голъми резултати очакватъ. — Не, истинскиятъ лѣкаръ не лѣкува съ опредѣлени такси. Той постъпва като младия поетъ: колкото и да му дадатъ като възнаграждение за неговия трудъ, той е доволенъ. Кошницата съ плодетѣ на младата княгиня представя болестъта на човѣка. Влюбениятъ поетъ пѣкъ е лѣкарътъ, който се влюбва въ болестъта и се заема да я носи, да облекчи положението на княгинята. Като я поноси нѣколко дня наредъ, болестъта ще си отиде. Идеализмъ се изисква отъ сегашнитѣ хора. Адвокатътъ се радва, че станало убийство нѣкъде, защото ще се води дѣло, и той ще се заеме да защищава убиеца. Романистътъ се радва, че му се представя добъръ сюжетъ за написване на новъ романъ. Свещеникътъ се радва, че въ това престѣпление все ще се намѣри нѣкое отъ замѣсенитѣ лица да се разкае и да дойде при него да се изповѣда.

Следъ всичко това, хората говорятъ, че свѣтътъ трѣбва да се оправя. Свѣтътъ ще се оправя, само когато хората дойдатъ до положението на влюбения поетъ, да носятъ кошницата на младата княгиня, безъ да очакватъ нѣщо отъ нея. И адвокатътъ, и лѣкарътъ, и свещеникътъ трѣбва да носятъ тази кошница и, каквото княгинята имъ даде, да бждатъ благодарни. — Ама азъ съмъ свършилъ университетъ, трѣбва да опредѣля цената си. — Въ природата нѣма никакви опредѣлени цени. Невъзможно е човѣкъ самъ да опредѣли цена за работата, която е свършилъ. Колкото и да се плати на човѣка за труда, за работата, която той е свършилъ, все пакъ ще остане неоцененъ. Ако светията копае лозе, то ще даде десетъ пѣти повече грозде, отколкото, ако грѣшникъ го е копалъ. Каква надница ще платите на светията за работата му? Значи, ако на грѣшника се опредѣли надница отъ 50 лева, на светията

търбва да се плати десетъ пжти повече. Дойде ли до плащане на труда, и отъ работника, и отъ господаря се иска съзнание, благородство: работникътъ да е доволенъ и на най-малкото, което му даватъ, а господарятъ да се стреми винаги да плаща повече, отколкото е опредѣлено за даденъ трудъ.

Докато живѣятъ съ старитѣ си разбирания, хората неусѣтно ще се намѣрятъ предъ старостта и ще започнатъ да се оплакватъ, че краката имъ не държали, че очитѣ имъ отслабнали и т. н. Като не могатъ сами да си помогнатъ тѣ търсятъ лѣкари. Достатъчно е малко да заболяетъ отъ глава, гърди, стомахъ, очи, за да се предадатъ въ ржцетѣ на лѣкаритѣ. Рече ли имъ нѣкой, че и съ вѣра могатъ да се лѣкуватъ, тѣ веднага се противопоставятъ. Да върва човѣкъ въ Бога и да уповава на Него, тѣ считатъ това за заблуждение. Който върви въ правия пжтъ на живота, той е здравъ човѣкъ. Дойде ли болестта при него, той я приема приятелски, разговаря се съ нея, слага ѝ трапеза, да яде и пие. Като се нахрани и напие добре, той заповѣдва на слугитѣ си да я вържатъ здраво и изнесатъ далечъ нѣкъде въ гората, тамъ да я развържатъ и освободятъ. Ако човѣкъ самъ не може да се справи съ болеститѣ и съ мжчнотиитѣ, никой другъ не може да му помогне. Затова е казано: „Помогни си самъ, за да ти помогне и Господъ“.

> Въ едно старо еврейско предание се говори за любовта на Соломона къмъ овчарката. Тамъ се разправя, че той не очаквалъ на другитѣ да му помогнатъ да я види, но самъ отивалъ при нея, дегизиранъ, да вземе отъ млѣкото, което тя издоявала отъ овцетѣ си. Когато успѣвалъ да вземе отъ млѣкото на нейнитѣ овце и да се разговори съ нея, той се връщалъ дома си разположенъ и написвалъ нѣщо хубаво. Неговата книга „Пѣсень на пѣснитѣ“ е написана подъ влияние на любовта му къмъ тази овчарка.

Питамъ: Колко отъ съвременнитѣ хора сж готови да отидатъ дегизирани при възлюбената си и съ часове да чакатъ да я видятъ, да ѝ кажатъ една дума, безъ да ѝ се откриятъ? Ще кажете, че сте заети, че имате много работа. Съвременнитѣ хора, учени, писатели, поети, приличатъ на млада мома, която съ часове седи предъ огледалото и прави веждитѣ си черни, а страни-

тѣ и устнитѣ си — червени. Ако се случи да тури повече боя, отколкото трѣбва, тя взима частъ отъ боята и размазва останалата. Така постѣпва и поетѣтъ, и писателѣтъ. Като напише нѣщо, което не му харесва, той го заличава и отново започва да пише. Докато самъ не хареса това, което е написалъ, той все го заличава. Поетѣтъ, писателѣтъ, учениятъ трѣбва да пише и да говори истината. Хората не трѣбва да се залѣгватъ. Искашъ ли да кажешъ мнението си за нѣкой човѣкъ, кажи му направо, безъ обиколки. Кажи му: Приятелю, ти си добъръ човѣкъ, но обичашъ да полѣгвашъ. Или: Приятелю, сладко говоришъ, но каквото обещаваешъ, не изпълнявашъ. Не е въпросъ да унижите човѣка, но каквото му кажете, да е вѣрно, и той да вземе мѣрки, да се изправи. Ако видите, че сте прекалили въ думитѣ си, вие трѣбва да се извините и да кажете, че сте готови да свалите 75 % отъ думитѣ си и да оставите само 25 % — чистата истина.

Като ученици на живота, вие се стремите къмъ една велика наука, която наричаме „математика на числата“, а при това не сте готови да направите по едно малко добро. Станете ли сутринъ отъ сънь, веднага поставете въ себе си желанието днесъ да направите на кого и да е поне едно малко добро. Щомъ дойдете до математиката на числата, вие трѣбва да се заемете съ изучаване на точкитѣ, на отношенията, които съществуватъ между тѣхъ, както и съ реалнитѣ и въображаеми числа. Запримѣръ, при движение на точката въ една посока се образува права линия. При движението на две точки въ две различни посоки се образува плоскостъ. При движението на три точки въ три различни посоки се образува тѣло. Споредъ развитието на съзнанието си, нѣкои хора приличатъ на линия, други — на плоскостъ, а трети — на тѣло. Като срещнете единъ човѣкъ, вие трѣбва да познаете, линия ли е той, плоскостъ или тѣло. Щомъ разберете човѣка, вие ще можете да се нагодите споредъ неговото съзнание, да влѣзете въ положението му и да не го сѣдите. »Трѣбва ли да сѣдите охлюва, че се движи само по права линия? Охлювъ е той, движи се само напредъ и назадъ. »Трѣбва ли да сѣдите животното, че се движи въ плоскостъ? Съзнанието на животното е ограничено, нѣма защо да го сѣдите. »Човѣкъ, обаче, се движи въ

три измѣрения. Ще дойде день, когато той ще живѣе съзнателно въ четириизмѣрния свѣтъ. Докато дойде до това положение, той трѣбва да проявява благородството си, да гледа на ближния си като на човѣкъ и да се стреми да събуди въ него човѣшкото и Божественото, а не животинското.

Христосъ казва: „Блажени сте, защото гледате и чувате“. Има нѣща, които човѣкъ днесъ вижда и чува. Има нѣща, които той ще вижда и чува въ бждеще. Когато детето се роди въ нѣкой домъ, първата работа на майката и на бащата е да измѣрятъ правата линия, която то представя отъ себе си. После, съ постепенното му растене и развиване, тѣ трѣбва да изучаватъ отношенията на точкитѣ въ неговитѣ прави линии, въ неговитѣ плоскости и въ самото тѣло, което то носи. Като правятъ тия измѣрвания, тѣ ще видятъ, че човѣкъ представя великата вселена, великия козмосъ, изнесенъ на физическия свѣтъ въ миниатюръ. Кжде е човѣкътъ, ако вие не виждате правилното, хармонично съчетание между неговитѣ линии, плоскости и тѣла? Кжде е човѣкътъ, ако не виждате функциитѣ, които изпълняватъ линиитѣ, плоскоститѣ и тѣлата въ него? Бждещето разкрива предъ човѣка онази наука, посрѣдствомъ която той може да намѣри начинъ за развиване на своитѣ дарби и способности. Много хора сж родени талантиливи, но като не сж знаели, какъ да развиватъ дарбитѣ си, останали сж обикновени, посрѣдствени хора. Всѣка дарба е зародишъ, семка въ душата на човѣка, за развиването на която сж нужни специални условия. Развитието на дарбитѣ не е механически, но съзнателенъ, разуменъ процесъ. Дарбитѣ и способноститѣ на човѣка сж живи сили, за развитието на които е нужна съзнателна работа.

„Блажени сж очитѣ, които виждатъ, и ушитѣ, които чуватъ“. Ако чрезъ очитѣ си ние не виждаме реалността на нѣщата, и ако чрезъ ушитѣ си не схващаме разумността, кжде остава човѣкътъ? Да виждаме реалността на нѣщата и да схващаме тѣхната разумностъ, това е възможното, къмъ което човѣкъ трѣбва да се стреми. Вънъ отъ това, човѣкъ се забавлява само. Невъзможнитѣ нѣща, съ които човѣкъ понѣкога се занимава, сж забавления, а възможнитѣ нѣща сж реалности. Реалността на нѣщата, обаче, не седи въ тѣх-

ната външност. > Добре е яденето да има редъ приправки, да има красивъ външенъ изгледъ, но това не опредѣля неговата доброкачественостъ. Яденето се опредѣля, не само отъ своитѣ външни качества, но и отъ своето вътрешно съдържание. Всѣка дарба, всѣка способностъ въ човѣка се опредѣля, не само отъ нейнитѣ външни прояви, но и отъ ония скрити сили въ нея, които постепенно се развиватъ, докато единъ день се проявятъ, като цвѣналь цвѣтъ, въ всичката си красота и величие.

Днесъ хората се занимаватъ повече съ злото, съ отрицателното въ свѣта, а по-малко съ доброто. Тѣ трѣбва да излѣзатъ отъ областта на злото, отъ мжнтия изворъ, въ който сж попаднали, и да влѣзатъ въ Божествения изворъ, да разбератъ, защо сж дошли на земята и какво е тѣхното предназначение. Като стане отъ сънь, човѣкъ трѣбва да знае, какво му предстои да извърши презъ деня. На утрешния день пакъ трѣбва да знае, какво му предстои да работи. Нѣма ли човѣкъ предъ видъ, какво днесъ трѣбва да извърши, неговиятъ животъ нѣма смисълъ. Ако отсега нататѣкъ хората търсятъ приятелитѣ си, ако отсега нататѣкъ опредѣлятъ, съ какво да се занимаватъ, тѣхниятъ животъ е свършенъ. > Човѣкъ слиза на земята съ строго опредѣлена задача, която трѣбва да реши. За да реши задачата си правилно, човѣкъ трѣбва да държи въ ума си нови, прогресивни мисли. Ще кажете, че за да изпълни своето предназначение, човѣкъ се нуждае отъ вѣра. — Ако вѣрата на човѣка обединява всички хора, като дава свобода, просторъ на тѣхнитѣ действия, тази вѣра има смисълъ. Иначе, тя е безпредметна. Свобода е нужна на човѣка, за да разбере истината. Вънъ отъ свободата, истината е неразбрана. Дайте на човѣка разумна свобода — да мисли, да чувствува и да действува правилно, и го оставете. При това положение, той самъ ще дойде до истината и ще се освободи отъ всички ограничения, отъ всички заблуждения и несгоди. За да се домогне до истината, човѣкъ трѣбва да търси обществото на добри, на свети, на талантиливи и на гениални хора.

Казватъ, че гениалнитѣ хора били малко смахнати, че „дѣската имъ хлопала“. — Не, > при днешнитѣ условия на живота, гениятъ представя една завършена форма. Светията представя друга завършена форма.

Учителят — трета завършена форма. Поставени на стъпалата на човешкото развитие, Учителят заема най-високото стъпало. После иде светията, а следъ него — геният. Забелязано е, че на всѣки сто години се раждатъ по два гения и по единъ светия, а на всѣки две хиляди години — по единъ великъ Учителъ. Геният, светията и Учителят сж хора, които слизатъ отъ възвишения свѣтъ, дето владѣе високъ моралъ, висшъ порядъкъ. Ето защо, за да се развива правилно, обикновениятъ човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ гения, къмъ светията и къмъ Учителя. Който не носи въ себе си зародиша на гения, на светията или на Учителя, той не може да бжде като тѣхъ. Младото поколѣние трѣбва да се поощрява отъ добродетелитѣ на великитѣ хора и да се стреми да ги подражава. И стариятъ трѣбва да подражава на великитѣ хора и да се стреми къмъ тѣхъ. Ако стариятъ мисли, че е остарѣлъ и не може да се подмлади, неговата старостъ не е на мѣсто. На санскритски езикъ думата „старъ“ означава мъдрецъ, разуменъ човѣкъ. Следователно, ако съ своята мъдростъ, стариятъ не вѣрва, че може да се подмлади, той не е истински старъ. Младитѣ вѣрватъ, че ще остарѣятъ, и остаряватъ. Обаче, като остарѣятъ, тѣ не вѣрватъ, че ще се подмладятъ, вследствие на което спиратъ въ развитието си. Стариятъ трѣбва да вѣрва, че може да се подмлади, да стане гениаленъ човѣкъ, да приеме Духа Христовъ въ себе си, да възкрѣсне. — Кога може да стане това? — Когато очитѣ ви виждатъ и ушитѣ ви слушатъ. Човѣкъ може да придобие всичко, което душата му желае, когато всѣки моментъ той вижда свѣта предъ себе си такъвъ, какъвто първоначално Богъ го е създалъ, а не такъвъ, какъвто хората го описватъ въ книгитѣ си. Човѣкъ може да постигне желанията и копнежитѣ на своята душа, ако всѣки день вижда Онзи Богъ, Който живѣе въ цѣлата вселена, и навсѣкжде чува Неговия гласъ.

„Блажени сж вашитѣ очи, защото виждатъ, и вашитѣ уши, защото чуватъ“. Блаженъ си ти, който виждашъ това, което великата природа разкрива предъ тебе! Блаженъ си ти, който чувашъ това, което великата природа ти говори!

9. Беседа отъ Учителя, държана на 27 октомврий, 1929 г.

София. — Изгрѣвъ.

Чуха, че иде Исусъ.

Чуха, че иде Исусъ *)

Човѣшкиятъ духъ се стреми къмъ великото, красивото и мощното въ свѣта. Той му дава импулъсъ, потикъ въ живота. Кое е великото и мощното, което стимулира човѣшкия животъ? За човѣка велико и мощно е това, което въ даденъ моментъ го интересува. Когато бедниятъ чуе, че нѣкжде, нѣкой неговъ чичо умрѣлъ и му оставилъ голѣмо наследство, той ще преброди свѣта, но ще намѣри оставеното за него наследство. Това става всѣки день въ живота. Различието седи само въ обекта, къмъ който е отправено вниманието на човѣка. Когато чуете, че въ града ви е пристигналъ нѣкой знаменитъ артистъ, музикантъ или пѣвецъ, вие веднага тръгвате да търсите билети, да посетите концерта, който ще се даде. Какво печели човѣкъ, че ще чуе нѣкой виденъ музикантъ или пѣвецъ? Въ случая, най-много печели музиканта или пѣвеца, а ония, които сж го чули, печелятъ малко. Тѣ сж на второ мѣсто. Главното лице е пѣвецътъ, или музикантътъ, а всички останали сж второстепенни личности. Когато отивате на сватба, виждате, че всички се интересуватъ отъ младоженцитѣ, а сватбаритѣ оставатъ на второ мѣсто. Какво печелятъ сватбаритѣ? — Нищо особено. Много сватбари присѣдствуватъ на сватбата, но младоженци сж двама само.

Колкото малко и да печели човѣкъ, когато слуша речта на нѣкой виденъ философъ, или музиката на нѣкой виденъ музикантъ, добре е той да слуша красиви работи, и то не само единъ пжтъ, но по нѣколко пжти. Всѣки се интересува отъ идването на нѣкой великъ човѣкъ и иска да го посети. Това показва, че той има нѣкаква връзка съ него, или очаква нѣкакво благо отъ него. Всѣки се интересува отъ нѣкакво велико чувство, което прониква въ сърдцето му, отъ нѣкаква велика мисль, която прониква въ ума му, и отъ нѣкакво велико дѣло, което се заражда въ волята му. Естествено е човѣкъ да се интересува отъ тия нѣща.

*) Иоана 12:12.

Има хора, които не се интересуват отъ велики работи. Тѣ се отнасятъ къмъ млѣкопитаещитѣ. Тѣ мислятъ само за кѣщи, за пари, искатъ да се осигурятъ. И млѣкопитаещото търси нѣкаква дупка да се скрие. Щомъ има кѣщичка и храна, то за нищо повече не мисли. За илюстрация на това състояние на човѣка, турцитѣ си служатъ съ поговорката: „Свѣтътъ да изгори, нищо не ме интересува“. Това подразбира, че когато човѣкъ е осигуренъ, нищо повече не иска, за нищо не се интересува. Щомъ има кѣщичка, той е задоволенъ. Свѣтътъ да гори около него, това не го интересува.

Мнозина искатъ да се представятъ за скромни хора. Тѣ мислятъ, че като не желаятъ голѣми кѣщи, много имоти, голѣми знания, съ това минаватъ за скромни, за смирени хора. Не е въпросъ човѣкъ да има малко желанія и малки изисквания. За човѣка е важно, при каквото положение на живота и да се намира, да придобие нѣщо сѣщественно. Запримѣръ, какво е придобилъ овчарьтъ презъ своето 20 годишно пасене на овце? Ако само е пасялъ овцетѣ, безъ да е училъ нѣщо, безъ да е направилъ едно добро дѣло, нищо не е придобилъ. Ако вълкътъ цѣлъ животъ се е криелъ въ своята дупка, и отъ време на време излизалъ навънъ, за да нападне нѣкоя овца и да я удуши, той нищо не е придобилъ отъ вълчата култура. Презъ цѣлия си животъ, вълкътъ е мислилъ само за ядене, какъ по-лесно да усигури своето сѣществуване. Изобщо, като проследимъ желаніята на всички живи сѣщества, виждаме, че тѣ се стремятъ къмъ едно: да се осигурятъ — да бждатъ нахранени, стоплени. Докато не сж задоволили физическитѣ си нужди, тѣ се стремятъ да ги задоволятъ. Щомъ ги задоволятъ, тѣ се отегчаватъ отъ живота. Като дойдемъ до човѣка, той казва, че му е дотегнало да живѣе, да се бори, за да задоволява нуждитѣ си. Да се отегчи човѣкъ отъ живота, това е все едно да каже, че му е дотегнало да се грѣе на слънце. Който много се е грѣлъ на слънце, той може да се отегчи отъ слънцето. Който малко или никакъ не се е грѣлъ, той не е дошълъ до това отегчаване. Какво е придобилъ първиятъ отъ слънцето? — Той е почернѣлъ само. — Вториятъ? — Той е запазилъ бѣлия цвѣтъ на кожата си. Нито първиятъ е разбралъ, какво представя слънцето, нито вториятъ.

Често хората поглеждат към земята, към почвата и казват: Земя, почва е това. — Коя почва е най-добра? — Черноземът. — Защо? — Защото е най-плодородна. Въпреки това, всички хора се стремят към бѣлия цвѣтъ. Всѣки иска да бѣде бѣлъ. Има известна бѣлота, която нѣма никакво отношение към живота. Човѣкъ може да е бѣлъ, но да не е здравъ. Има известна бѣлота, която е естествена. Изобщо, дойдемъ ли до цвѣтоветъ, ние ги разглеждаме като здравословни и нездравословни. Единъ и сжщъ цвѣтъ може да бѣде здравословенъ, а може да бѣде и нездравословенъ. Запримѣръ, има жълтъ цвѣтъ здравословенъ и жълтъ — нездравословенъ; има червенъ цвѣтъ здравословенъ и червенъ — нездравословенъ. Сжщото може да се каже и за зеления, за синия, за виолетовия цвѣтъ и т. н. Здравословнитъ цвѣтове ние наричаме цвѣтове на слънцето и на деня, а нездравословнитъ — цвѣтове на луната и на нощта. Като изучавамъ хората, азъ гледамъ, кои цвѣтове преобладаватъ въ тѣхъ — цвѣтоветъ на деня или на нощта, цвѣтоветъ на слънцето или на луната. Когато цвѣтоветъ на луната иматъ влияние върху нѣкой човѣкъ, той много обещава, а малко изпълнява. Като не може да изпълни даденитъ обещания, той се оправдава съ това, че условията не му благоприятствували. — Не, условията сж били добри, но той не е могълъ да ги използва. Такъвъ човѣкъ обикновено започва добре, свършва зле. Когато цвѣтоветъ на слънцето указватъ влияние върху нѣкой човѣкъ, той малко обещава, а повече работи, дава отъ себе си. Ако нѣкой му иска жито, той казва: Ще ти дамъ жито, само ако нивата роди достатъчно. Щомъ роди достатъчно, ще има и за тебе, и за мене. Преди да е родила нивата, нищо не мога да обещаая.

„Чуха, че иде Исусъ.“ Като чуха, че иде Исусъ, заинтересуваха се отъ Него. Така се интересуватъ и отъ всички велики хора: артисти, музиканти, пѣвци, поети, учени, философи. — Защо се заинтересуваха за Христа? — Защото Той дойде да спаси човѣчеството. Той донесе на хората ново учение, нова култура, новъ начинъ на живѣне. Христосъ дойде въ свѣта да реформира Мойсеевия законъ. Този законъ гласи: „Око за око, зжбъ за зжбъ“. Споредъ този законъ, като разглеждаш нѣкое твое дѣло, ти трѣбва да платишъ всичкитъ раз-

носки по него. Въ това отношение, Христовиятъ законъ гласи: „Даромъ сте взели, даромъ давайте“.

„Чуха, че иде Исусъ“. Какво означава думата Исусъ? Външно разгледана, тя е обикновена дума. Много исусовци има въ свѣта, но единъ е Исусъ, носителъ на Божествения принципъ въ себе си, на принципа, който твори. На еврейски езикъ Исусъ значи Ешуа. Тази дума има дълбокъ, вътрешенъ смисълъ. Думата Исусъ съдържа въ себе си още два принципа: единъ, който дава, и другъ, който взима. Следователно, въ свѣта сществува три главни принципа: принципъ, отъ който нѣщата изтичатъ; принципъ, който възприема нѣщата въ себе си и принципъ, който предизвиква проявление на нѣщата. Въ дома тѣзи три принципа представятъ майката, бащата и детето. Бащата е представителъ на първия принципъ, майката — на втория, а детето — на третия. Значи, върху тия принципи се основава дома. Върху тѣхъ е основанъ цѣлиятъ свѣтъ. Докато детето не е дошло въ дома, майката и бащата мислятъ само за себе си. Щомъ детето дойде, то предизвиква майката и бащата да се грижатъ за него. Тѣ се готвятъ да го приематъ въ дома си, създаватъ му благоприятни условия, защото знаятъ, че въ домъ безъ деца е като търговецъ безъ капиталъ. Човѣкъ безъ здраве, ученъ безъ знание, сърдце безъ чувства, умъ безъ мисли и воля безъ действия сж като домъ безъ деца. Тази е причината, задето майката прави всичко възможно, да привлече една душа, да се прероди въ дома ѝ като нейно дете.

Сега, като наблюдавате живота на семействата, на обществата, на народитѣ, виждате, че навсѣкжде сществува редъ обреди, както въ църквитѣ. Всѣки обредъ представя известна магическа формула, която има дълбокъ, вътрешенъ смисълъ. Ако влѣзете въ една съвременна църква, ще видите, че богомолцитѣ се кръстятъ, правятъ поклони, молятъ се, палятъ свѣщи, пѣятъ пѣсни и т. н. Тия обреди не сж нищо друго, освенъ формули, на които хората сж забравили дълбокия смисълъ, вследствие на което днесъ тѣ нѣматъ това значение, каквото нѣкога сж имали. Като се молятъ, всички хора се обръщатъ на изтокъ. Не само хората, но и животнитѣ, и птицитѣ обръщатъ погледа си на изтокъ. — Защо? — Защото слънцето изгрѣва на изтокъ.

Обаче, това, което създава изтока, създава и запада, и юга, и севера. Слънцето определя четириъ посоки на свѣта. Тѣзи посоки не сж абсолютни, тѣ се мѣнятъ, въ смисълъ, че нашиятъ изтокъ е западъ за други хора; тѣхниятъ изтокъ пъкъ е западъ за насъ. Съ една дума казано, изтокъ е всѣкога тамъ, отдето слънцето изгрѣва. Посоката, въ която свѣтлината се увеличава, е югъ. Посоката, въ която свѣтлината се намалява, е северъ.

Четириъ посоки — изтокъ, западъ, северъ и югъ сж четири главни посоки, които сжществуватъ, не само въ външния свѣтъ, но и въ вътрешния свѣтъ на човѣка. Човѣкъ трѣбва да знае отношението на тия посоки къмъ самия него. Ако не разбира отношението на изтока, на запада, на севера и на юга къмъ себе си, той не разбира живота, нѣма съзнателно отношение къмъ него. Ако човѣкъ не разбира, защо ходи правъ, защо главата му е обърната къмъ центъра на слънцето, а краката — къмъ центъра на земята, той не разбира смисъла на живота. Ще кажете, че Господъ е наредилъ тия работи, че Той е опредѣлилъ това нѣщо да бжде така. Щомъ Господъ е наредилъ тази работа така, защо главата на растенията е поставилъ въ противоположна посока на човѣшката, заровена въ земята? Това показва, че човѣкъ търси благото си на друго мѣсто, не тамъ, кждето растенията го търсятъ. И обратно, растенията не търсятъ своето благо тамъ, дето хората го търсятъ. Въпрѣки това, хората правятъ една сжществена грѣшка въ своя животъ: тѣ търсятъ своето благо тамъ, дето растенията търсятъ своето. Понеже главата на човѣка е обърната къмъ слънцето, хората трѣбва да търсятъ своето благо, именно, въ тази посока. Растенията пъкъ търсятъ своето благо отъ земята, накждето е насочена главата имъ. При това, тѣ никога не скриватъ благата си. Каквото благо придобиватъ, тѣ го оставятъ на открито, всички да се ползуватъ отъ него. Хората постѣпватъ точно обратно: каквото придобиятъ, веднага го скриватъ на тайни мѣста, въ хамбаритъ си. Погледнете ли въ нѣкой човѣшки хамбаръ, ще видите, че той е пъленъ съ жито, съ ечемикъ, съ царевица и т. н. Тѣ се оправдаватъ съ пословицата: „Покритото млѣко котката не го лочи“. Не е въпросъ въ криене на нѣщата. Важно е, че млѣкото, колкото и да се захлупва, скоро се

разваля. Обаче, плодовете могат да стоят дълго време на дървото, без да се развалят.

„Чуха, че иде Исусъ“. Идването на Христа има отношение къмъ всѣки разуменъ човѣкъ. То представя едно отъ великитѣ, отъ разумнитѣ явления, както въ човѣшкия животъ, така и въ цѣлата природа. А между всички разумни явления въ природата сѣществва тѣсна връзка. Оттукъ вадимъ заключение, че всѣка разумна идея, която се проповѣдва, има отношение къмъ всички живи сѣщества, на които съзнанието е пробудено. Какъвъ смисълъ има религията за насъ, ако не се ползуваме отъ нея? Какъвъ смисълъ има извора за насъ, ако не се ползуваме отъ неговата чиста вода? Какъвъ смисълъ има свѣтлината за насъ, ако не се ползуваме отъ нея? Ако растенията и животнитѣ, които иматъ отношение къмъ насъ, не ни ползуватъ, защо ни сж тѣ? Следователно, ние трѣбва да се радваме, именно, на това, че живѣемъ въ свѣтъ, въ който всички нѣща сж разумно поставени. Като знаете това, вие не трѣбва да пренебрегвате нѣщата въ природата. Тя е поставила всѣко нѣщо на своето мѣсто. Едно нѣщо само можете да правите: да различавате едно сѣщество отъ друго, да виждате отличителнитѣ имъ качества, безъ да ги пренебрегвате. Всички растения, всички животни, всички хора не сж устроени по единъ и сѣщъ начинъ. Когато единъ разбойникъ или апашъ се яви между хората, всички взиматъ мѣрки, предпазватъ се, да не ги обере и убие. Всѣки заключва вратитѣ си, пази се отъ този разбойникъ. Когато единъ добъръ човѣкъ влѣзе между хората, всички отварятъ кжщата си за него, турятъ знамена на вратитѣ си и излизатъ да го посрещнатъ съ слава и почести.

И тъй, въ свѣта сѣществуватъ два вида хора: добри и лоши. Когато нѣкой лошъ човѣкъ, или неприятелъ влѣзе въ дома ви, всички се разбѣгватъ, както българитѣ едно време бѣгали отъ турскитѣ башибозуци. Тогава тѣ търсили Бога, вѣрвали въ Него. Днесъ, обаче, тѣ забравиха Този, Който ги освободи и не вѣрватъ вече въ Него. Това се вижда отъ престѣпленията, които днесъ се вършатъ. Не само българитѣ, но всички народи сж забравили Бога и се хвалятъ съ своитѣ велики хора. Кжде сж тѣхнитѣ велики хора? Всички народи сж постѣпили зле съ своитѣ велики хора. За-

примѣръ, много българи и досега гледатъ на богомилството въ България като на голѣмо зло. Цѣлиятъ европейски свѣтъ гледа на богомилството като на свѣтла страница въ историята на българския народъ, а туй малцинство българи още не вижда и не съзнава това. Българинътъ трѣбва да бжде искренъ, да признава грѣшкитѣ и престѣпленията, които самъ е направилъ, и да не ги приписва на другитѣ. Изобщо, човѣкъ е склоненъ да се оправдава съ другитѣ. И, ако му изтъкнатъ нѣкаква погрѣшка, той веднага се сравнява съ окръжаващитѣ и казва: Азъ ли съмъ най-лошъ човѣкъ? — Не си най-лошъ, но не си и най-добъръ. Това е методъ на контраститѣ. Когато човѣкъ каже въ себе си, че не е най-лошъ, той трѣбва да знае, че не е и най-добриятъ. Той може да се изправи. Всѣки народъ, както и отдѣлния човѣкъ, носи въ себе си известни дарби и способности, които трѣбва да развива.

Когато казваме, че патриотизмътъ трѣбва да бжде качество на всѣки човѣкъ, на всѣки народъ, ние подразбираме, че между членоветѣ, между отдѣлнитѣ единици на всѣки народъ трѣбва да има особено съгласие, вътрешна хармония и взаимопомощъ. Това не трѣбва да става съ властъ, чрезъ насилие, но доброволно, по естественъ пжтъ. Човѣкъ не може да бжде патриотъ, докато този центъръ не е развитъ въ него. Чувството на патриотизмъ въ човѣка е свързано съ религиозното чувство, вследствие на което истинскиятъ патриотъ съзнава, че всички хора сж Божии създания, направени по образъ и подобие Божие и принадлежатъ къмъ една обща държава — небесната държава, т. е. Царството Божие. Когато говори за своето отечество, дълбоко въ себе си, човѣкъ има предъ видъ една Божествена идея — отечеството на душата. Задъ всѣка видима идея се крие една невидима — Божествена идея.

„Чуха, че иде Исусъ“. Азъ взимамъ думата „Исусъ“ въ смисълъ на великото, мощното, красивото, което иде сега въ свѣта. Всички хора се интересуватъ отъ него. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не се интересува отъ красивото и великото. То представя идеалъ въ живота на човѣка. Обаче, този идеалъ не е еднакъвъ за всички хора. Той указва различно влияние върху различнитѣ хора. Не е нужно този идеалъ да указва една-

кво влияние върху различните хора. Каквото и да е влиянието му, все-таки той указва специално влияние върху всеки човѣкъ. Сжщото можемъ да кажемъ за влиянието на свѣтлината върху човѣка. Тя указва различно влияние върху различните хора. Рече ли нѣкой, че свѣтлината има особено влияние върху него, той ще се намѣри въ положението на съвременните вѣрващи — православни, протестанти, католици, всеки отъ които подържа, че има най-право вѣрую, най-добро разбиране за Христа. Всеки мисли за себе си, че най-добре разбира Христа, че е истински Неговъ последовател, когато и до днесъ още не виждаме Христовото учение приложено въ живота.

Съвременните хора говорятъ за любовъ, а животътъ имъ е пълно отражение на безлюбieto. Може ли да се каже, че момъкътъ обича момата, на която пише любовни писма, че не може да живѣе безъ нея, че тя е смисълътъ на неговия животъ, ако наскоро следъ женидбата имъ той започва да я бие за нищо и никакво? Можете ли да кажете, че учителътъ има любовъ къмъ ученицитъ си, ако постоянно влиза въ класъ сърдитъ и недоволенъ? Можете ли да кажете, че стражарътъ има любовъ, ако лови хората по улицитъ и ги води въ участъка?

Днесъ всички хора се нуждаятъ отъ нови разбирания, които да внесатъ въ тѣхъ вътрешна свобода на действия. Всички хора се нуждаятъ отъ положителни знания и разбирания на Бога, на природата и на самия човѣкъ. Божествената наука дава тия знания на хората. Като се домогнатъ до нея, тѣ ще видятъ, че, наистина, нѣма нищо скрито-покрито предъ лицето на Бога. Споредъ тази наука, и доброто, и злото на човѣка, както и на неговитъ дѣди и прадѣди, е открито. Отъ хиляди години насамъ животътъ на човѣка е отворенъ и всѣки, който разбира, може да чете. Какво по-добро свидетелство може да се иска отъ човѣшкото лице? Каква по-сигурна лична карта можете да искате отъ човѣшкото лице? Като не разбиратъ тази наука, съ години хората изучаватъ човѣка, дали не е нѣкакъвъ престѣпникъ, отъ типовеѣ на Ломброзо, и го изучаватъ въ подробности. → Нѣма защо много да се спиратъ върху престѣпника. Като видятъ прѣститѣ, ржцетѣ, очитѣ, ушитѣ и устнитѣ му, ще разбератъ, че иматъ всички

белези на престъпникъ, но съ това тѣ не могатъ да го направятъ по-добъръ. » Преди години, като правѣхъ френологически изследвания, срещнахъ единъ 70 годишенъ български войвода, строенъ човѣкъ, съ благородни чѣрти на лицето си, но ржцетѣ му бѣха ржце на престъпникъ. Азъ му казахъ: Ако бѣхъ съдия, за престъпленията, които си извършилъ, щѣхъ да те осъдя на 20 години строгъ затворъ. — Правъ си, заслужавамъ това наказание. Не зная, какъ ще се оправдавамъ предъ Бога. Много престъпления съмъ извършилъ. Ще нося последствията на своитѣ грѣхове и престъпления. Страшно е моето минало! Казвамъ: Това, което може да измъчва или да радва човѣка, е неговото минало, което е наслоено върху съзнанието му. Дали човѣкъ води добъръ или лошъ животъ, това е за самия него. Той самъ ще носи последствията и на единия, и на другия животъ.

И тъй, цѣлокупниятъ животъ, къмъ който всички хора се стремятъ, представя идеалния животъ на човѣка. Той включва въ себе си, както индивидуалния, така и общия животъ — живота на всички хора, на всички живи същества. Въпрѣки това, мнозина казватъ, че не трѣбва да се интересуватъ отъ живота на хората, на своитѣ ближни, безъ огледъ на това, дали тѣ сж праведни или грѣшни. Единъ селски свещеникъ, при изпълнение на службата си, се обърналъ къмъ своитѣ миряни съ думитѣ, казани отъ Христа: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“ За да усили тази идея, той дошълъ дотамъ, че искалъ да убеди слушателитѣ си, какво никой нѣма право да се интересува отъ работитѣ и живота на хората. За да подкрепи още повече своята мисълъ, той си послужилъ съ поговорката: „Всѣка коза за своя кракъ виси“. Единъ отъ селянитѣ не билъ съгласенъ съ тълкуванията на свещеника и решилъ да му устрои една шега. Единъ день той взелъ една умрѣла коза и я закачилъ предъ портата на свещеника. Като постоела нѣколко дня, козата започнала силно да мирише. — Иване, ти ли остави тази коза тука? — рекълъ свещеникътъ на своя съседъ. — Азъ я оставихъ. — Ами тя мирише много неприятно. — Какво отъ това? Нали казвашъ, че всѣка коза за своя кракъ виси? Както виждате, миризматъ отъ умрѣлата коза се отразява неприятно не само върху този, който я закачилъ на портата, но и върху не-

говитъ съседи. Следователно, който върши престъпление, той трѣбва да знае, че престъплението има отношение не само къмъ него, но и къмъ ближнитъ му.

И тъй, пжтътъ, по който сегашното човѣчество може да се възпита, не е този, по който днесъ върви. Сегашното възпитание не може да донесе нѣщо особено на човѣчеството. Напротивъ, сегашното възпитание може да даде обратни резултати на това, което се очаква. Днесъ всички хора говорятъ добре: и проповѣдникътъ, и учителътъ, и общественикътъ, но въпрѣки това тѣхнитъ проповѣди оставатъ безрезултатни. Това показва, че съвременнитъ хора само на думи говорятъ добре, но още не живѣятъ добре. Има нѣщо криво въ тѣхния животъ, което прѣчи и на самитъ тѣхъ, а същевременно прѣчи и на слушателитъ имъ. Тѣ говорятъ за жертви, за даване, а се страхуватъ да жертвуватъ, за да не осиромашеятъ. Да давашъ разумно, да се жертувашъ, това значи, да придобивашъ свободата си. Свободата е единъ отъ великитъ принципи на живота. Когато Христосъ е проповѣдвалъ на хората да раздадатъ всичкото си имане, Той ималъ предъ видъ придобиване на свободата. Кой трѣбва да раздаде богатството си? — Богатиятъ. Истински богатъ човѣкъ е онзи, който знае, кжде има заровено богатство въ природата и може да разполага съ него. Не може да се нарече богатъ онзи, който има едва десетина хиляди лева на разположение. Богатиятъ човѣкъ знае, кжде въ природата се криятъ подземни извори, съ които може да създаде необходимитъ оазиси въ пустинята. Ако човѣкъ знае, кжде се намиратъ богатствата на природата и може да ги използва, никакво друго знание не му е нужно. Съвременнитъ хора се нуждаятъ, именно, отъ такова знание. Тѣ трѣбва да се свържатъ съ живата природа и отъ нея да се учатъ. Само при това положение, природата ще открие тайнитъ си на човѣка.

Разумниятъ човѣкъ знае, кжде има скрити пари и скъпоценности въ земята, но никога не може да ги извади безъ позволение на възвишенитъ същества. Ако тѣ не му позволятъ да вземе нѣщо отъ нейнитъ богатства, той никога нѣма да наруши тѣхнитъ заповѣди. Той предпочита да живѣе въ лишения, отколкото да престъпи законитъ на разумната природа.

Има случаи въ живота, когато нѣкой човѣкъ зарови паритѣ си въ земята и следъ това умре. Обаче, той е толкова свързанъ съ паритѣ си, че и отъ онзи свѣтъ ги пази. Той не позволява на никого да се ползува отъ неговото богатство. Тежко на онзи, който намѣри тѣзи пари и си позволи да ги вземе. Собственикътъ имъ ще го преследва непрекъснато, нѣма да го остави на мира. Има случаи, обаче, когато нѣкой богатъ човѣкъ, следъ като заровилъ паритѣ си въ земята, умрѣлъ, но търси подходящо лице, на което да предаде богатството си. Той иска да се освободи отъ това богатство, да скъса връзките на своитѣ земни желания и да се предаде на Бога. Който намѣри таква богатство, едновременно съ това той получава и благословието на неговия собственикъ. Такова богатство носи благословение за дома. Всѣко друго богатство, спечелено съ насилие, носи нещастие за дома.

Вие знаете случая съ англичанина, който разкопа Тутанкаменъ, но плати съ живота си. — Защо? — Този човѣкъ не позволява на хората да се ползуватъ отъ неговото знание. Има гробници отъ миналото, които не е позволено да се разкопаватъ. Който се опита да ги разкопава, той ще плати съ живота си. Сжщо така и въ природата има свещени мѣста, на които човѣшки кракъ не може да стѣпи. Позволи ли си човѣкъ да стѣпи на едно отъ тия мѣста, той скъпо ще плати.

„Чуха, че иде Исусъ“. И съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ единъ Исусъ — основното, Божественото начало въ живота, което да обясни на хората, защо сж дошли на земята и какъ трѣбва да живѣятъ. Безъ да мислятъ много, хората казватъ, че човѣкъ е дошълъ на земята да поживѣе малко и следъ това да умре. — Това не е нѣкаква велика философия, нито нѣкаква наука. Не само човѣкъ, но и всѣко животно, следъ като живѣе известно време на земята, умира. Но съ това въпроситѣ на живота не се разрешаватъ. Човѣкъ трѣбва да знае, защо е дошълъ на земята и защо трѣбва да живѣе. Ако мисли, че следъ като поживѣе нѣколко години на земята, трѣбва да умре и да го заровятъ, той не е разбралъ смисъла на живота. Да мисли човѣкъ, че ще умре, ще го заровятъ и върху гроба му ще поставятъ паметникъ, който да свидетелствува за неговото сжществуване, това е архаична мисълъ.

Ще кажете, че паметниците сж необходими, като живи свидетели, че нѣкога, въ еди-коя си епоха сж живѣли на земята еди-кои си видни учени, писатели, поети и музиканти. >За предпочитане е човѣкъ да посети всички разсадници въ свѣта, да види различнитѣ видове круши, ябълки, отколкото да отиде въ нѣкои гробища, да разглежда паметниците на видни поети, учени и философи. >По-добре е човѣкъ да остави следъ себе си едно-две плодни дръвчета, или нѣкакво малко знание, отколкото на гроба му да стърчи нѣкакъвъ величественъ паметникъ. Ако паметниците сж толкова необходими, като свидетелство на минала слава и величие на човѣчеството, защо Христосъ не остави следъ себе си никакъвъ паметникъ? Кжде е гробътъ на Христа? — Христосъ нѣма гробъ, но въпрѣки това и до днесъ още хората продължаватъ да Го търсятъ. Христосъ запита ученицитѣ си: Защо търсите живия между мъртвитѣ?

Следователно, докато хората търсятъ великитѣ личности по гробищата, тѣхната култура е мъртва. Великитѣ хора живѣятъ въ сърдцето и въ ума на своя народъ. Искате ли да намѣрите паметниците на великитѣ хора, ще ги намѣрите всрѣдъ тѣхния народъ. Тѣ представятъ културата на своя народъ. Ако писателятъ не живѣе въ сърдцето, въ ума, въ душата и въ духа на своя народъ, той никакъвъ писателъ не е билъ. >Казано е въ Писанието: „Ще имъ изпратя Духа си“. Обаче, никжде не е казано, че Богъ ще изпрати на хората единъ паметникъ.

>Нѣкои, като слушатъ моитѣ проповѣди, намиратъ, че не съмъ проповѣдвалъ споредъ Евангелието. Тѣ искатъ да имъ се проповѣдва точно така, както е писано въ Евангелието. Кой проповѣдникъ, кой пророкъ или кой Учитель е проповѣдвалъ точно споредъ това, което е вече написано? Нито Мойсей е проповѣдвалъ споредъ писаното преди него, нито Христосъ. Защо трѣбва да се преповтаря това, което е написано вече? Написаното всѣки самъ може да го чете. Ако река и азъ да проповѣдвамъ това, което преди мене е писано, туй значи да декламирамъ. Азъ не съмъ училъ още изкуството декламация. >Има едно ново Евангелие, което още нито е писано, нито е проповѣдвано. Това Евангелие се проповѣдва днесъ на хората. >Подъ дума-

та „Ново Евангелие“ се разбира Божественото учение, което днесъ иде въ свѣта и носи свѣтлина за човѣшкитѣ умове. Ние не се интересуваме отъ въпроса, какъ слънцето е огрѣвало земята преди хиляди и милиони години. Ние се интересуваме отъ днешното слънце. Ние искаме да знаемъ, какъ това слънце днесъ огрѣва земята и каква свѣтлина носи на хората. Ако подъ свѣтлината на днешното слънце семената могатъ да растатъ и да се развиватъ, ние приемаме тази свѣтлина. Ние се интересуваме отъ свещени, отъ свети работи, но тѣ не сж писани само въ Свещенитѣ книги, които хората знаятъ. Има много свети, свещени работи, които никжде още не сж писани. Това не значи, че тѣ не сжществуватъ и никой не ги знае.

„Чуха, че иде Исусъ.“ Исусъ представя основното, Божественото начало, което трѣбва да се приложи въ живота. Нѣщата иматъ смисълъ, само когато се прилагатъ. Това виждаме въ съвременната наука и въ съвременното изкуство. Всички науки и изкуства иматъ смисълъ дотолкова, доколкото сж въ връзка съ действителния животъ. Ако нѣматъ връзка съ действителния животъ, тѣ не представятъ никакъвъ интересъ. Ако астрономията не допринася нѣщо за развиване на човѣшкия умъ, ако психологията не допринася нѣщо за облагородяване на човѣшкото сърдце и ако социологията не допринася нѣщо за правилнитѣ отношения между хората, тѣзи науки не сж на мѣстото си. Тѣ не могатъ да ни ползуватъ. Всѣка наука има смисълъ дотолкова, доколкото е въ отношение съ външния и вътрешния животъ на човѣка. При това, значението на дадена наука е толкова по-голѣмо, колкото повече има отношение къмъ вѣчността. ➤ Запримѣръ, бактериологията е преходна, временна наука. Единъ день, когато хората ще водятъ чистъ, светъ животъ, тѣ нѣма да боледуватъ. Следователно, тѣ нѣма да се нуждаятъ отъ бактериолози. Всѣки човѣкъ ще бже бактериологъ за себе си. ➤ Нѣщо повече, съвременнитѣ бактериолози даже не виждатъ бактериитѣ такива, каквито сж въ сжщностъ. За тѣхъ бактериитѣ представятъ микроскопически сжщества. Това, което тѣ виждатъ подъ микроскопъ, ни най-малко не представя сжщинскитѣ бактерии. Това сж тѣхнитѣ снаряди, съ които си служатъ, както хората си служатъ съ картеченъ огънь, съ бомби

и съ топове въ време на война. Когато бактериитѣ влѣзатъ въ кръвта на учения бактериологъ, и той умира, както и простиятъ човѣкъ, който нищо не знае за тѣхъ. Тогава, какво знае този ученъ за бактериитѣ? Истинскиятъ ученъ трѣбва да поставя параванъ предъ картечния огънь на бактериитѣ и да имъ се противопоставя. Не може ли да запази кръвта си отъ тѣхното нападение, той не е ученъ човѣкъ. Той ще попадне подъ неприятелския огънь на бактериитѣ и непременно ще умре.

Съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ болести, отъ страдания, отъ гладъ, отъ лишения и т. н. Тѣ живѣятъ подъ вѣченъ страхъ, не знаятъ, какво следниятъ моментъ може да имъ донесе. Нѣма защо да се страхуватъ. Природата всѣкога предупреждава човѣка за онова, което предстои да му се случи. Достатъчно е човѣкъ да се вслушва въ онова, което тя му напее, за да вземе предварителни мѣрки. Като разбира езика на природата, човѣкъ самъ ще бже лѣкаръ на душата и на тѣлото си. Нѣкой човѣкъ предчувствува, че ще му се случи нѣщо, че ще заболѣе отъ нѣкаква болестъ. Това предчувствие не е нищо друго, освенъ предупреждение отъ страна на природата. Щомъ приемете нейното предупреждение, веднага трѣбва да вземете мѣрки да се лѣкувате. Не чакайте да се разболѣете и следъ това да се лѣкувате. Когато кръвта на човѣка е чиста, бактериитѣ ще минатъ и заминатъ презъ него, безъ да го съборятъ. Когато войниците напушатъ позициитѣ си и отстъпватъ, тѣ изгарятъ всичко, каквото има по тѣхъ, и не оставятъ нищо на неприятеля си. Това е добра военна тактика. Така трѣбва да постъпва всѣки разуменъ човѣкъ по отношение на болестта, която се готви да го нападне. Той трѣбва да изгори всичко, което е на пътя ѝ, да пресѣче пѣтищата ѝ, да не може да стигне до него, нито да вземе нѣщо отъ него. Когато Христосъ е казалъ, че човѣкъ трѣбва да се отрече отъ себе си, Той подразбиралъ, че човѣкъ трѣбва да пресѣче въ себе си всички пѣтища, огдето зло, неприятелътъ може да дойде. Неприятелътъ трѣбва да се върне обратно въ своята държава, огдето е излѣзълъ. Какво правятъ съвременнитѣ хора? Тѣ приготвяватъ най-удобни пѣтища и съобщения, строятъ параходи, желѣзници, правятъ то-

пове, бомби съ единствената целъ да се борятъ съ зло-то, съ неприятеля, но щомъ го видятъ, уплашватъ се и избѣгватъ, като оставятъ всички тия пособия въ неговитѣ ржце. Първоначално хората мислятъ, че сж герои, че лесно могатъ да се справятъ съ неприятеля си, но щомъ се намѣрятъ на тѣсно, бѣгатъ и оставятъ всичко въ негови ржце. Обаче, последствията отъ страха сж всѣкога лоши.

Какво допринася войната за човѣчеството? — Разрушения, унищожения, страдания. Въ време на война, хиляди и милиони хора се убиватъ, осакатяватъ, полудяватъ, инвалиди ставатъ, а сщевременно и финансовото положение на държавитѣ се влошава. Тѣ претърпяватъ голѣми финансови кризи, които се отразяватъ зле и върху частния животъ на хората. Благодарение на тѣзи кризи, много милионери полудяватъ. Въ единъ день тѣ ставатъ последни сиромаси. Това става главно въ Америка, дето има много милионери. Това положение въ страната представя голѣма финансова война. Уилсонъ даде 14 правила на американцитѣ, но тѣ не устояха на тѣхъ. Сега, за цѣлата бѣла раса иде строгъ законъ отъ Уилсоновитѣ правила — Божественитъ законъ. Единъ главнокомандуващъ е натоваренъ съ великата задача, да покаже на бѣлата раса, че Божиятъ законъ иде въ свѣта. Той ще се наложи на хората. Този законъ е неизмѣняемъ, и никой не може да го отмѣни. Когато бѣлата раса признае сществуването на Божия законъ и го приложи въ живота, главнокомандуващиятъ ще бжде уволненъ отъ своята служба и ще го назначатъ слуга на шестата раса. Хората отъ бѣлата раса сжщо така ще се уволнятъ отъ своитѣ служби и ще се замѣстятъ съ нови хора — съ хора отъ шестата раса. Христосъ, въ една отъ своитѣ притчи „за лозето“, е предсказалъ това. Лозето ще се отнеме отъ ржцетѣ на старитѣ слуги и ще се предостави на нови слуги, да го обработватъ по новъ, правилень начинъ.

Сега, като слушате това, вие не трѣбва да се плашите. Човѣкъ трѣбва да се страхува и да мисли, преди да е сгрѣшилъ. Щомъ сгрѣши, нищо друго не му остава, освенъ готовността да изправи погрѣшката си и да носи последствията на своя грѣхъ. Нашата целъ не седи въ това, да се занимаваме съ грѣховетѣ на

хората, но човѣкъ трѣбва да знае, че всичко, каквото върши, се пише върху него. Като знае това, той трѣбва да изучава себе си, да изучава и своя ближень. Да познава човѣкъ себе си, т. е. да познава доброто въ себе си, това е истинската наука. Злото пъкъ не представя никаква наука. То представя само условие за придобиване на Божествената наука. Въ този смисълъ, зло, лошъ животъ не съществува. Истински животъ е само доброто, т. е. добриятъ животъ. Когато добриятъ животъ претърпи нѣкакви отклонения, тия отклонения ние наричаме лошъ животъ. Въ сжщностъ, лошъ животъ не съществува. Добриятъ животъ подразбира разумни, правилни отношения между хората. Когато животътъ на човѣка е добъръ, той не може да се лиши отъ благата на този животъ.

За потвърждение на тази мисълъ, ще приведа следния примѣръ. Нѣкога, въ Америка живѣлъ единъ добъръ, благочестивъ християнинъ, който билъ честенъ, трудолюбивъ работникъ. Той ималъ пълно упование на Бога, и каквото и да се случвало въ живота му, всѣкога казвалъ: Господъ ще промисли. Жена му често го упреждала за неговото упование на Бога и му казвала: Съ тази твоя теория, че Господъ ще промисли за всичко, ти нѣма да излѣзешъ на добъръ край. Ти трѣбва да се научишъ да пестишъ, да мислишъ за черни дни. Не се минало много време, и неговата теория била подложена на изпитание. Въ Америка, по това време, настанала голѣма финансова криза, която засегнала и най-голѣмитѣ търговци и фабриканти. Господарьтъ на фабриката, въ която работилъ бедниятъ и благочестивъ християнинъ, се принудилъ да уволни голѣма частъ отъ своитѣ работници, въ числото на които попадналъ и добриятъ работникъ. Като се видѣлъ безъ служба, той пакъ не изгубилъ упованието си въ Бога и постоянно се молилъ, като повтарялъ думитѣ: Господъ ще промисли. Жена му продължавала да му натяква: Видѣ ли, докжде те доведе твоята теория? Видѣ ли резултата на твоитѣ молитви? Бедниятъ работникъ не се смушавалъ отъ това положение и спокойно отговарялъ: Господъ ще промисли.

Единъ день, следъ гореща молитва къмъ Бога, той отворилъ прозореца на своята бедна колибка, да погледа навънъ и да подиша чистъ въздухъ, но видѣлъ,

че едно дете носѣло въ ржката си една умрѣла гарга. То я турило на прозореца на работника и продължило пжтя си. Като видѣлъ умрѣлата гарга на своя прозорецъ, работникътъ се натъжилъ и си казалъ: Отъ какво ли е умрѣла тази гарга? За да намѣри причината на смъртта ѝ, той решилъ да я разреже. Взелъ ножчето си и разрѣзалъ гърлото ѝ. Каква била изненадата му, когато въ гърлото ѝ намѣрилъ една богата огърлица съ скъпоценни камъни. Той не допусналъ, че Провидението изпраща тази огърлица за него, да подобри положението си, но веднага започналъ да мисли, чия е тази огърлица, да я предаде на притежателя ѝ. Като размишлявалъ върху това, дошло му на ума, че тази огърлица е на неговата господарка, на жената на фабриканта. Той скрилъ огърлицата въ джоба си и веднага отишълъ при своя бившъ господарь. Извадилъ огърлицата отъ джоба си и разправилъ цѣлата история. Указало се, че огърлицата действительно била на неговата господарка. Трогнатъ отъ честността на своя работникъ, фабрикантътъ си казалъ: Както Господъ промисли за този човѣкъ, така и азъ трѣбва да промисля за него. Той намѣрилъ специална служба за този честенъ човѣкъ и отново го приелъ при себе си. Следователно, когато се намѣри предъ известно изпитание, човѣкъ не трѣбва да се плаши отъ нищо. Укоритѣ на жена му не трѣбва да го смущаватъ. Жената е професоръ за мъжа. Той не трѣбва да се спира предъ нейнитѣ теории, но да слуша онова, което Богъ отвѣтре му говори.

»Ще приведа още единъ примѣръ, да видите, какъ Богъ работи, какъ се проявява Божиятъ Промисълъ. Единъ отъ младитѣ европейски поети, отъ миналата епоха, писалъ хубави работи, но все оставалъ неоцененъ. Понеже билъ много честолюбивъ и амбициозенъ, той се отчаялъ и решилъ въ себе си да не пише повече. Той се убедилъ, че хората не заслужаватъ неговитѣ работи и дошълъ най-последно до заключение, че животътъ нѣма смисълъ. Той решилъ да се самоубие, но не знаелъ, по какъвъ начинъ. Понеже билъ страховитъ, не могълъ изведнѣжъ да тури край на живота си и размишлявалъ: Ако се застрелямъ, ще се уплаша много и нѣма точно да улуча сърдцето си. Ако се промуша съ ножъ, ще ме заболи много и нѣма да спо-

луча да се пробода смъртоносно. Най-после решилъ да се удави. За тази целъ той отишълъ на брѣга на морето, отдето мислилъ да се хвърли въ водата. Въ този моментъ той видѣлъ, че една млада мома се дави и се бори съ морскитѣ вълни. Безъ да мисли много, той се хвърлилъ въ водата, хваналъ давящата и я извлѣкълъ на брѣга. Какво се указало следъ това? Младата мома била царската дъщеря. Отъ благодарностъ къмъ младия поетъ, царътъ билъ готовъ на всѣкакви услуги. Той го поканилъ въ дома си и му се отзовалъ въ помощъ за всичко, което дотогава го спъвало. Отъ този моментъ работитѣ на поета се наредили добре. Доволни за щастливото спасяване на царската дъщеря, всички се чудили, какъ Божиятъ Промисълъ работи.

И тъй, докато човѣкъ не дойде до пълно отчаяние и реши въ себе си да се удави, работитѣ му нѣма да се оправятъ. Обаче, ако въ този моментъ той забрави себе си и отиде да помага на давящия, Богъ ще помогне и на двамата: и на давящия, и на онзи, който е намислилъ да се дави. Следователно, работитѣ на човѣка ще се оправятъ, когато той дойде до пълно отчаяние, но и при това положение се укаже готовъ да забрави своето нещастие, за да помогне на ближния си. Това е проповѣдвалъ Христосъ. Това е учението на любовта. Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ Бога, въ Божия Промисълъ, но същевременно трѣбва да работи. Човѣкъ не трѣбва да става робъ на труда, но да работи, да се труди безъ срамъ и страхъ, да не чака другитѣ да работятъ заради него. > По отношение на работата, американецътъ заслужава похвала. Дойде ли въпросъ до работа, и князь да е, той съблича княжескитѣ си дрехи, облича работнически и започва усърдно да работи. Щомъ свърши работата си, измива се и отново облича княжескитѣ си дрехи. > Много американски ученици и студенти сж свършили гимназия, университетъ и сж станали професори чрезъ трудъ. Човѣкъ трѣбва да разчита на себе си, а не на стипендии отъ държавата. Не се срамувайте отъ работа и отъ трудъ. Нѣма по-почтено нѣщо отъ работата и отъ труда.

> Два случая зная въ България, които заслужаватъ подражаване. Единъ младъ момъкъ свършилъ гимназия съ отличенъ успѣхъ, но нѣмалъ срѣдства да след-

ва университетъ. За тази целъ, той тръгналъ да търси нѣкаква служба. Следъ като обиколилъ всички учредения, отдето се надѣвалъ да получи служба, видѣлъ, че освенъ неизпълнени обещания, нищо друго нѣма да получи. Той взелъ на заемъ отъ единъ приятель 200—300 лв., и си купилъ точило за острене на ножове. Той турилъ диплома си отъ гимназията въ рамка, която закачилъ върху точилото, и така започналъ да точи ножове. Въ скоро време той изплатилъ дълга си за точилото и си пробилъ пжтъ въ живота.

Другъ единъ младъ момъкъ, студентъ въ университета, поради крайна бедностъ, не могълъ да свърши наукитѣ си на родителски срѣдства и решилъ самъ да си помогне. Той си купилъ четки, бои и станалъ ваксаджия. По този начинъ той спечелилъ симпатиитѣ на много чиновници. Тѣ дохождали при него да чисти обувката имъ, съ цель да го подкрепятъ. Така свършилъ той университетъ и заелъ съответна длъжностъ. Гимназистътъ, който точелъ ножове, си казвалъ: Както мога да уча, така мога да точа ножове. Значи, докато човѣкъ не дойде до положение да точи ножове и да ваксва обуца, работитѣ му нѣма да вървятъ напредъ.

Следователно, при каквито положения и да се намира, човѣкъ трѣбва да разчита на Божественото въ себе си. Той трѣбва да разчита и на Божията Любовъ, Мждростъ и Истина. Дето и да се намира човѣкъ, при каквото положение и да е, любовта всѣкога може да му помогне, да му се прече на помощъ. Единъ нашъ братъ отиде въ Патагония, безъ никакви срѣдства и познати. Той уповаваше само на Бога. Така се случи, че тамъ се срещна съ единъ българинъ, който го настави на работа, съ добра заплата. Този нашъ братъ има нѣщо добро въ характера си. Той казваше: Азъ съмъ готовъ на всѣкаква работа. Когато замина за Патагония, той бѣше на 50 години. Сега пише писма оттамъ и казва, че страданията и тукъ го следватъ, но понеже уповава на Бога, всичко понася. Оплаква се отъ господарката си. Господарътъ му билъ добъръ човѣкъ, но господарката била сприхава, нервна, цѣлъ день го ругае, направила го е подолу отъ земята, постоянно го обиждала.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ постижения,

но за да иматъ тия постижения, тѣ трѣбва да бждатъ смѣли. Смѣлостъ се иска отъ човѣка. Достоинството на човѣка седи въ благородството на неговата душа. Свѣтли мисли, благородни чувства и постѣпки опредѣлятъ човѣка като истински човѣкъ. Той трѣбва да работи върху себе си съзнателно, планомерно, безъ да очаква бързи резултати. Както Богъ чака съ хиляди години, докато се пробуди човѣшкото съзнание, така и ние трѣбва да имаме търпение, да дочакаме резултата на своята работа. Човѣкъ не трѣбва да бърза въ своитѣ заключения. Като види звезда, растение, животно или човѣкъ, той трѣбва да се спре предъ тѣхъ внимателно, съ свещенъ трепетъ, да чуе нѣщо ново отъ тѣхъ. Когато момъкъ говори съ нѣкоя мома, той постоянно открива въ нея нѣщо свещено. Въ всѣка душа, въ всѣко живо същество се крие нѣщо ценно. Сегашнитѣ хора сж затворили предъ себе си вратитѣ на свещенитѣ извори и казватъ, че животътъ нѣма смисълъ. Тѣ сами се задушаватъ и обезсмислятъ своя животъ.— Не, докато слънцето изгрѣва, докато звездитѣ блещукатъ на небето, докато хората се раждатъ, докато растенията цвѣтятъ, докато птичкитѣ пѣятъ, човѣкъ не трѣбва да се обезсърдчава. Когато пѣтлитѣ пѣятъ, тѣ казватъ на хората: Докато ние пѣемъ, вие трѣбва да бждете спокойни, да върватъ, че работитѣ ви ще се наредятъ добре. Изобщо, по пѣнието на пѣтлитѣ може да се опредѣли, какво ще бжде времето. Сщевременно, пѣнието на пѣтлитѣ показва, дали работитѣ на човѣка ще се наредятъ добре, или не. Който разбира езика на пѣтлитѣ, той може да знае, ще има ли успѣхъ въ работитѣ си, или нѣма да има. Въпрѣки всичко това, човѣкъ трѣбва да бжде уменъ, да мисли, какво прави. Една постѣпка, добра или лоша, опредѣля съдбата на човѣка.

Ѹ Единъ американецъ, милионеръ, далъ обявление въ вестницитѣ, че търси за кантората си младъ, енергиченъ момъкъ. На това обявление се явили много младежи, всички съ препоръчителни писма. Милионерътъ взималъ писмата, прочиталъ ги едно следъ друго, погледжалъ къмъ младитѣ кандидати, но никой отъ тѣхъ не му харесалъ. Въ този моментъ въ кантората влѣзълъ младъ момъкъ, на видъ беденъ, но спретнатъ, чисто облѣченъ. Той се поклонилъ учтиво и се обърналъ

къмъ милионера съ думитѣ: Господине, четохъ въ вестниците, че търсите за кантората си младъ, енергиченъ човѣкъ. Азъ идвамъ при васъ за тази служба, но нѣмамъ никаква препорѣжка. Докато чакалъ отговора на милионера, младиятъ момъкъ хвърлилъ погледъ навсѣкжде и видѣлъ на земята парче хартия. Той моментално се навелъ, свилъ хартията въ ржката си, за да я хвърли вънъ нѣкжде, и пакъ се изправилъ да чака отговоръ. Постѣпката на младия момъкъ се харесала на милионера, и той веднага отговорилъ: Твоята постѣпка е препорѣжителното ти писмо. Ти ще останешъ на работа въ кантората ми и ще бждешъ добре възнаграденъ.

Следователно, когато влѣзе въ Божествената кантора, човѣкъ не трѣбва да се срамува. Той трѣбва да се наведе, да вземе хартията отъ земята и да я тури въ огъня да изгори. Ако се срамува да се наведе, той нѣма да бжде приетъ въ тази кантора. Нѣмате ли характера на младия момъкъ, никжде нѣма да ви приематъ на служба. Каквито препорѣжителни писма и да носите, навсѣкжде ще ви кажатъ: Ще ви имаме предъ видъ. Следъ тѣзи думи ще излѣзете навънъ и дълго време ще чакате отговоръ на вашата просба. Въ Бога нѣма никакво лицепріятие.

„Чуха, че иде Исусъ“. — Защо иде Исусъ? — Да покаже на хората, какъ трѣбва да живѣятъ по новия начинъ—по закона на любовта. Когато любовта влѣзе въ свѣта, плачъ, страдания, болести, недоразумения, престѣпления нѣма да има. Когато любовта влѣзе въ свѣта, ще има само радости и благословения, само пѣсни и веселия. Хората ще живѣятъ по братски и ще се разбиратъ.

„Чуха, че иде Исусъ“.

Желая и вие да чуete това, да носите любовта въ душата си.

Сторете да насѣдатъ.

Има думи въ изреченията, които представятъ тѣхна сѣнка. Сега ще ви дамъ сѣнката на дадения предметъ, а вие ще намѣрите самия предметъ.

Христосъ казва: „Сторете да насѣдатъ чловѣцитѣ“. Сѣдането е разуменъ актъ. Нѣма по-красивъ актъ въ живота на човѣка отъ този, да знае, какъ и кжде да седне. Щастието и нещастието на човѣка зависятъ отъ неговото сѣдане и ставане. Искате ли да знаете, какъвъ човѣкъ имате предъ себе си, наблюдавайте го, какъ сѣда и какъ става. Отъ сѣдането и ставането на човѣка зависи, какво той може да направи. Нѣкой казва, че може да сѣда, кждего иска и както иска. За глупавия е така, но умниятъ никога не сѣда, кждето трѣбва и не трѣбва.

Сега, като изучавате живота на хората, вие го изучавате отъ различни гледища. Запримѣръ, нѣкой иска да си поживѣе охолно на земята. Той казва, че освенъ ядене и пиене, нищо друго не го интересува. Другъ казва, че само науката може да осмисли живота. Трети казва, че работата осмисля живота. Обаче, който разбира дълбокия вътрешенъ смисълъ на живота, той казва, че вънъ отъ любовта, мъдростта и истината, животътъ е безпредметенъ. Такъвъ животъ е затворнически — животъ на затворникъ, съ букаи на краката си и обиколень отъ стражари, които го следятъ да не избѣга. Може ли при това положение човѣкъ да мисли, че е свободенъ? Краката на всички хора сж оковани съ букаи. Разликата между тѣхъ се заключава въ това, че букаитѣ на едни хора сж отъ дърво, на други — отъ желѣзо, а на трети — отъ злато. И първитѣ, и вторитѣ, и третитѣ пѣшкатъ и плачатъ, не сж свободни, букаитѣ имъ постоянно дрънкатъ и ги смущаватъ. Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да се освободи отъ букаитѣ си? За да се освободи отъ букаитѣ на краката си, човѣкъ трѣбва да спазва известни правила. Тия правила струватъ скжпо, но той трѣбва да ги изкупи.

Сега ще ви дамъ две отъ тия правила, които разумно трѣбва да прилагате. Първо правило: щомъ направи нѣкаква погрѣшка, човѣкъ веднага трѣбва да я изправи. Който прави погрѣшки и ги изправя, той е прилеженъ ученикъ. Той има търпение десетъ пѣти да решава и да изтрива задачата си, докато най-после я реши правилно.

Второ правило: човѣкъ никога не трѣбва да отлага изправянето на погрѣшките си. Който не изправя погрѣшките си и ги отлага, той е ленивъ ученикъ. Изправяшъ ли погрѣшките си, отъ тебе човѣкъ може да излѣзе. Не изправяшъ ли погрѣшките си, отъ тебе нищо нѣма да излѣзе. Това сж предрешени въпроси.

„Сторете да насѣдатъ чловѣцитѣ“. Когато човѣкъ седне нѣкъде, това показва, че той е заетъ съ важна работа, решава нѣкакъвъ философски въпросъ. Ще видите, че този човѣкъ седи замисленъ, съсредоточенъ въ себе си, нищо не го смущава. Какъ мислите, умни или глупави хора бѣха тѣзи, които отиваха да слушатъ Христа? Тѣ бѣха най-умните хора по това време въ Израиль. По начина, по който учениците слушатъ учителя си, се сѣди за тѣхните способности. Нѣкой се хвали, че никога не сѣда, т. е. никога не си почива. Той се мисли за голѣмъ философъ. Другъ пъкъ казва, че нѣма време да изправя погрѣшките си. Съ това той иска да покаже предъ хората, че е много заетъ съ работа.

Единъ младъ поетъ, като писалъ дълго време и печаталъ произведенията си, видѣлъ, че хората не го оценили, и затова дошълъ до голѣмо отчаяние. Единъ день той отишълъ въ гората и започналъ да мисли върху положението си, какво да прави, какъвъ новъ занаятъ да започне, да не гладува, както гладувалъ съ поезията си. Дълго време мислилъ, но нищо не могълъ да измисли. Най-после той си казалъ: Добре ще направя да туря край на живота си. Не струва човѣкъ да живѣе между тѣзи неблагоприятни хора, които не знаятъ да ценятъ. Но по какъвъ начинъ да тури край на живота си, че по-малко да страда? Като размишлявалъ върху този въпросъ, точно надъ главата му, една птичка започнала да пѣе. Той повдигналъ главата си нагоре, погледналъ къмъ птичката и казалъ: Какво искашъ отъ мене? Колкото и да пѣешъ, азъ нѣма да

се откажа отъ решението си. И азъ, като тебе, пѣхъ на хората, но никой не ме оцени. Поетътъ продължилъ пѣтя си въ гората, но срещу него изкочилъ единъ уплашенъ заекъ, спрѣлъ се на двата си крака и го загледалъ. — Какво ме гледашъ, страхливко? Какво искашъ да ми кажешъ? Ти си страхливъ, но азъ не се боя отъ смъртта. Ти си страхливъ, но поне можешъ да бѣгашъ. Въ този моментъ, той чулъ страшенъ ревъ, и срещу него излѣзла една голѣма мечка. Като видѣлъ мечката, поетътъ забравилъ своето отчаяние и ударилъ на бѣгъ. Щомъ се видѣлъ вънъ отъ опасността, той въздъхналъ спокойно и си казалъ: Слава Богу, че съ бѣгъ можахъ да се спася отъ мечката! Иначе, кожата ми щѣше да отиде. Отъ този моментъ, поетътъ отново продължилъ работата си и билъ признатъ и оцененъ отъ хората като добъръ и даровитъ поетъ. Той не разбралъ езика на птичката и на заека, но разбралъ езика на мечката. Тя го направила истински поетъ. Тя го накарала да обикне живота, да не се страхува отъ изпитанията и герой да стане. Птичката и заекътъ му казвали, че докато е съ този умъ, да се страхува отъ живота и да се отказва да пѣе, отъ него нищо нѣма да излѣзе.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на поета. Тѣ плачатъ, страдатъ, отчаяватъ се, докато мечка ги срещне. Излѣзе ли мечка на пѣтя имъ, тѣ удрятъ на бѣгъ и забравятъ мжнотии, страдания, отчаяние и казватъ: Слава Богу, че спасихме кожата си! Като изучавате живота на хората, виждате, какви заблуждения съществуватъ между тѣхъ. Тѣ мислятъ, че сж свободни, че могатъ да правятъ, каквото искатъ. Като видятъ, че не е така, тѣ се отчаяватъ и решаватъ да турятъ край на живота си. Обаче, излѣзе ли мечка насреща имъ, тѣ хукватъ да бѣгатъ и забравятъ и страдания, и мжнотии, искатъ да живѣятъ. Щомъ е дошълъ на земята, всѣки човѣкъ има специално предназначение, което непременно трѣбва да изпълни. Не само човѣкъ, но и всѣко животно има свое предназначение. Щомъ разбере своето предназначение, човѣкъ осмисля живота си и става радостенъ и доволенъ. Не разбере ли предназначението си, той ще бжде недоволенъ отъ живота си и ще прави редъ погрѣшки. Съвременнитѣ хора сж неблагодарни отъ живота си, отъ

това, което имъ е дадено, вследствие на което не могатъ да успѣватъ. Ако човѣкъ не може да запази своя умъ, своето сърдце, както и живота си, кжде остава той? Какво представя човѣкъ безъ животъ, безъ умъ и безъ сърдце? — Нищо не представя. Човѣкъ е скритъ задъ своя животъ, задъ своята мисль и задъ своитѣ чувства. Човѣкъ може да се познае отъ една дума, отъ една мисль и отъ едно чувство. Не е нужно да знаете цѣлия животъ на човѣка, за да го познавате. Единъ моментъ само може да опредѣли човѣшкия животъ. Човѣкъ е подобенъ на кибритена клечка. Кибритената клечка се познава по запалването ѝ. Ако лесно се запалва и добре гори, тя е доброкачествена. Като драснешъ човѣка като кибритената клечка, ти ще познаешъ, какво може да излѣзе отъ него: ще прави ли погрѣшки и ще ги изправя, или ще грѣши, безъ да се корегира. Съ други думи казано: ще учи ли, или нѣма да учи.

Велико нѣщо е човѣкъ да учи! Престане ли да учи, животътъ му се обезсмисля. Когато човѣкъ престане да учи, въ него се забелязва едно физическо натрупване. Този човѣкъ мяза на българскитѣ чорбаджии въ турско време. Срѣщате въ нѣкое село единъ младъ, интелигентенъ човѣкъ и започвате да се разговаряте съ него. Виждате, че мисльта му е дълбока, права, добре схваща нѣщата. Следъ нѣколко години материалното му положение се подобрява, и той става пръвъ чорбаджия въ селото. Щомъ забогатѣе, той престава да мисли, да учи и започва да надебелява. Срѣщате го следъ нѣколко години, но въ лицето му, не можете да познаете онзи младъ, енергиченъ, интелигентенъ човѣкъ. Значи, щомъ мисльта на човѣка не работи усилено, той престава да учи. Въ резултатъ на това се явява надебеляване, затлъстяване. Всѣко забогатяване на човѣка материално, сърдечно или умствено, води къмъ натрупване, къмъ наслояване. Ако четете романа „Клетницитѣ“ отъ Викторъ Хюго, или „Война и миръ“ отъ Толстой, известни мисли отъ тѣхъ непременно ще се наслоятъ въ ума ви. Какво трѣбва да правите, за да се освободите отъ наслояването? — Вие трѣбва да раздавате на бедни. Това подразбира стиха, който Христосъ е изказалъ: „Ако не се отречете отъ богатството си, вие не можете да влѣзете въ Царството Божие“.

»Каква е разликата между романитѣ на Викторъ

Хюго и тия на Толстоя? Викторъ Хюго изразява индивидуалнитѣ качества на човѣка. Той навсѣкжде прокарва мисълта, че доброто е вложено въ човѣка, вследствие на което той самъ може да се изправи. Въ своя романъ „Клетниците“, Викторъ Хюго взима като главно лице Жанъ Вължанъ, когото изважда отъ една груба срѣда и го поставя въ друга, по-благоприятна. Около него поставя редъ лица, като епископа, Жаверъ, Козета, Мариусъ, които му служатъ като пробенъ камѣкъ. Така се изпитва характера на Жанъ Вължана, съ цель да се види доброто, което е вложено въ човѣка. Толстой, обаче, прокарва идеята, че освенъ вложеното въ човѣка, съществува единъ великъ законъ въ свѣта, който регулира нѣщата. Той прокарва тази идея въ романа „Война и миръ“, който има за основна идея исторически сюжетъ. Въ този романъ, Толстой поставя Наполеона при сжщитѣ условия, при каквито Хюго постави Жанъ Вължана. Защо Наполеонъ не можа да влѣзе въ Русия, но трѣбваше да се върне назадъ въ Франция? Въ мислитѣ и разсжжденията на Хюго и на Толстоя нѣма никакви противоречия. Въ разсжжденията си и двамата сж прави, само че Хюго разглежда вътрешната страна на живота, а Толстой — външната.

И тъй, свѣтътъ представя съвокупность отъ разумни същества, които разбиратъ великитѣ закони на природата и съобразно тѣхъ регулиратъ живота. Човѣкъ не е самъ, но е заобиколенъ отъ множество разумни същества, вследствие на което не може да върши, каквото иска. Ти не можешъ да биешъ хората по улицата, не можешъ да обиждашъ кого и да е. Престжпишъ ли този законъ, веднага нѣкое разумно същество ще дойде при тебе да иска обяснение. Свѣтътъ, въ който хората живѣятъ, е разуменъ. Следователно, страданията, мъчнотиитѣ, неволитѣ на хората се дължатъ, именно, на това, че тѣ искатъ да живѣятъ споредъ своитѣ лични разбирания. Живѣятъ ли така, тѣ непременно ще влѣзатъ въ стълкновение съ разумния свѣтъ около себе си и ще страдатъ. Какви сж разбиранията на хората? — Или като на Хюго, или като на Толстоя. Обаче и единтъ, и другитѣ разбирания сж едностранчиви. Когато разумниятъ свѣтъ иска да осуети плана на нѣкой човѣкъ, той му поставя редъ спънки и препятствия. Така постжпиха и съ Наполеона. По сжщия начинъ действува

и дяволътъ. Когато иска да осуети плана на нѣкой човѣкъ, който се стреми къмъ духовния пѣтъ, той ще го убеждава, че този пѣтъ не е за него още, че трѣбва да си поживѣе, да използва младинитѣ си и т. н. За да спре човѣка отъ едно добро начинание, той може да му донесе вода отъ 99 кладенци. Ще му изнася теорията на този, на онзи философъ, докато го отклони отъ пѣтя му. Но идатъ стари години, и човѣкъ вижда, че е сгрѣшилъ. Като се намѣри въ безизходно положение, човѣкъ казва: Каквото е било на младини, това ще бѣде и на старини. Това е най-лошото положение, въ което човѣкъ може да изпадне. Той не прави вече погрѣшки, но и старитѣ не изправя. Когато човѣкъ прави погрѣшки и ги изправя, той е прилеженъ ученикъ. Когато прави погрѣшки и не ги изправя, той е ленивъ ученикъ. Обаче, който нито прави погрѣшки, нито ги изправя, той е по-долу и отъ двамата.

Мнозина се хвалятъ, че не правятъ погрѣшки. — Щомъ не правятъ погрѣшки, тѣ сж умрѣли хора. Умрѣлитѣ хора правятъ ли дългове? Обаче, за предпочитане е човѣкъ да е живъ, да прави дългове, но да ги изплаща. Значи, който нѣма дългове, той е умрѣлъ човѣкъ. Добре е човѣкъ да живѣе съзнателно, разумно, да не прави никакви дългове. Но докато дойде до това положение, той ще прави дългове и ще ги изплаща.

И тъй, въ това, което сега говоря, се криятъ велики истини. Не е въпросъ човѣкъ да прави дългове и да се отказва да ги плаща. Така постѣпва ленивиятъ човѣкъ. Истинскиятъ човѣкъ е готовъ да плаща дълговетѣ си. Щомъ се реши човѣкъ да плаща дълговетѣ си, въ него се събужда известна възходяща енергия. Тѣй щото, не е въпросъ човѣкъ да отрича нѣщата само, да казва, запримѣръ, че не трѣбва да плаща дълговетѣ си, или не струва да се живѣе, или нѣма смисълъ човѣкъ да бѣде духовенъ и т. н. Отричането на нѣщата е неразбиране. Каква е разликата между духовния и свѣтския човѣкъ? Когато отивашъ въ дома на духовния човѣкъ, той те приема любезно, поканва те въ една отъ своитѣ добре наредени стаи, съ легло, специално за тебе и ти предлага да се измиешъ, преоблѣчешъ и починешъ. После ти дава да се нахранишъ, презъ което време той се разговаря съ тебе върху различни въпроси. Като прекарашъ на гости при него

два-три деня, ти си отивашъ доволенъ, радостенъ, че си получилъ нѣщо. Ти излизашъ отъ дома на този човѣкъ, безъ да платишъ стотинка. Влѣзешъ ли въ дома на свѣтския човѣкъ, веднага те посрѣщатъ слуги, слугини, събличатъ палтото ти, опредѣлятъ ти стая, богато мебелирана, съ парно отопление, съ електрическо освѣтление, съ гореща и топла вода за миене, съ всички удобства. После ти донасятъ ядене, вкусно приготвено. Ти се чудишъ на любезността на тия хора, не знаешъ, на какво се дължи. На другия день, обаче, когато си отивашъ, господарѣтъ на дома те причаква, дава ти смѣтка за всичко, което си получилъ и чака да платишъ. — Колко струва всичко? — Само 300 лева. Давашъ последнитѣ си 300 лева и излизашъ на пѣтя безъ стотинка. И това не е лошо, то е въ реда на нѣщата. Свѣтскиятъ човѣкъ е хотелджия, той има голѣми разходи, иска за всичко да му се плати. Следователно, ще знаете, че при духовния човѣкъ всѣки може да отиде на гости, а при хотелджията — само богатитѣ. Ако при васъ идватъ всѣкакви хора, вие сте духовенъ човѣкъ. Ако при васъ идватъ само богати хора, вие сте хотелджия, свѣтски човѣкъ. Духовниятъ човѣкъ работи безъ пари, а свѣтскиятъ — съ пари. — Защо? — Защото духовниятъ човѣкъ се стреми къмъ реализиране на идеи, за които той трѣбва да внесе всичкото свое вътрешно и външно богатство. Свѣтскиятъ човѣкъ се стреми къмъ реализиране на идеи, които иматъ отношение къмъ земния, къмъ физическия свѣтъ. За тѣзи идеи е нужно материално богатство.

Съвременнитѣ хора се занимаватъ съ нѣща, които нѣматъ дълбокъ вътрешенъ смисълъ. Тия нѣща иматъ времененъ характеръ. За човѣка е полезно само онова, което може да го освободи. Истинското знание води човѣка къмъ освобождаване. Нѣма ли това знание, човѣкъ не може да се освободи. Следователно, всѣко знание, всѣка мисълъ всѣко чувство, които потикватъ човѣка къмъ Бога сж на мѣстото си. Отъ това гледище, ако и сиромашията, и богатството потикватъ човѣка къмъ Бога, тѣ сж на мѣстото си. Не го ли потикватъ къмъ Бога, тѣ не сж на мѣстото си. Като знае това, човѣкъ трѣбва да прави изборъ, да различава своитѣ мисли, чувства и състояния. Той трѣбва да различава сжщественитѣ нѣща отъ несжщественитѣ.

Съвременнитѣ хора трѣбва да се спиратъ върху сжщественитѣ нѣща, като проява на живота за всѣки даденъ моментъ. Това, което вчера е било сжществено, днесъ може да не е сжществено. Това, което днесъ е сжществено, въ бждеще може да не е сжществено. Обаче, има мисли и чувства, които сж били важни и сжществени въ миналото, такива сж въ настоящето, такива ще сж и въ бждещето. Ще кажете, че вѣрата е нѣщо сжществено. — Коя вѣра? — Вѣрата ни въ Бога. — Да вѣрва човѣкъ само, това още не е достатъчно. Вѣра, която не преживява вѣкове и епохи, не е истинска вѣра. Когато Мойсей отиде при Фараона, да иска освобождаването на еврейския народъ, той каза, че е изпратенъ отъ Бога на Аврама, на Исака и на Якова. Мойсей не каза, че и изпратенъ отъ Бога на еврейския народъ, но отъ Бога на Аврама, на Исака и на Якова. Понеже по това време Бѣлата лежа владѣеше надъ Египетъ, и Фараонитѣ по това време бѣха посветени, разбираха думитѣ на Мойсея. Фараонъ съзнателно изпитваше Мойсея, да види, доколко той ще издържи на истината, доколко ще изпълни волята Божия. Така се изпита вѣрата на Мойсея. Каквито чудеса направи Мойсей, такива направиха и мждрецитѣ на Фараона. Обаче, като дойдоха до четвъртото чудо, египетскитѣ мждреци отстъпиха. Тѣ казаха: Тукъ е намѣсенъ Божиятъ прѣстъ.

Питамя: Какво ще правите вие, ако Богъ ви изпрати при Фараона, но сжщевременно ожесточи сърдцето му и го накара да ви се противопостави? Всѣки ученикъ ще бжде поставенъ на такъвъ изпитъ. Сегашнитѣ християни искатъ да станатъ силни, но да придобиятъ силата си по нѣкакъвъ лекъ, механически начинъ. Въ това отношение тѣ приличатъ на американцитѣ, които искатъ въ малко време да станатъ учени и силни хора.

Единъ младъ американецъ искалъ да изучава философия, но търсилъ нѣкакъвъ краткъ курсъ, въ скоро време да завърши наукитѣ си. За тази цель, той отишълъ въ Германия, при единъ виденъ професоръ по философия и му казалъ: Господинъ професоре, искамъ да свърша философия въ най-кратко време. Има ли такъвъ курсъ въ Германия? — Има тримесеченъ, но има и нѣколко годишни курсове — отъ васъ зависи, въ кой курсъ ще следвате. Обаче, ще знаете, че какъвто курсъ

свършите, такъвъ ще станете. Когато иска да създаде гиква, природата употребява най-много шест месеца. Когато иска да създаде джбъ тя употребява сто години. — За да стана джбъ, трѣбва да мина презъ голѣми страдания. — Да, колкото по-велико нѣщо твори природата, презъ толкова по-голѣми страдания го прекарва.

И тъй, единственото нѣщо, което усилва, укрепва човѣка, това сж страданията. Ако не бѣше миналъ презъ голѣми страдания, Христосъ щѣше да мине и заминe, името Му щѣше да се заличи, като на обикновенитѣ хора. Христосъ бѣше великъ, но мина презъ голѣми, небивали до това време, страдания, които обезсмъртиха името Му. Той мина презъ много тежки, непосилни условия, но разбра вътрешния смисълъ на живота. „За да дойде до това разбиране, човѣкъ трѣбва да се откаже отъ дребнавоститѣ на живота.“ Не се занимавайте съ живота на другитѣ хора, нито ги отклонявайте отъ тѣхния пжтъ. Ако нѣкой иска известни наставления отъ васъ, дайте му нужнитѣ наставления и го оставете свободно да се проявява. — Ама ще грѣши. — Нека грѣши. Като грѣши, ще изправя погрѣшкитѣ си и ще се учи. Опасно е, ако човѣкъ грѣши и не изправя погрѣшкитѣ си. Още по-опасно е, ако нито грѣши, нито има, какво да изправя. Отъ такъвъ човѣкъ нищо не може да се очаква.

Апостолъ Павелъ казва: „Който стои, да гледа да не падне“. Значи, всѣки човѣкъ е изложенъ на нѣкаква опасностъ. Въпрѣки това, мнозина се заблуждаватъ. Тѣ мислятъ, че сто на сто сж осигурени. Който отива на планината и мисли, че никжде нѣма да се подхлъзне, той се самоизлъгва. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който, като се е качвалъ по планински върхове, да не е падалъ. Който никога не се е качвалъ по планини, само той не е падалъ. — Ама защо трѣбва да падаме? — Защото сме се заели съ едно велико предприятие, предстои ни да изпълнимъ една велика мисия. Всѣко велико предприятие, всѣка велика мисия крие въ себе си известни изненади. Тя е свързана съ известни опасности. Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ доброволно е приелъ страдания. Откаже ли се отъ страданията, едновременно съ това той се отказва и отъ благата на живота.

Често хората се сърдятъ на Бога, че ги изложилъ на страданията. Когато младъ момъкъ се влюби въ кра-

сива мома, подиръ която момцитѣ тичатъ, той страда, мжчи се. Кой е виновенъ за страданията му? Ако не искаше да страда, той не трѣбваше да се влюбва въ красива мома. Какво представя красивата мома? Красивата мома е слонъ, който само богатиятъ човѣкъ може да изхрани. Ако на малкото дете дадете единъ слонъ, да се грижи за него, то ще се види въ чудо, не ще може да се справи съ него. Красивата мома има голѣми изисквания. Който се ожени за красива мома, той е изложенъ на голѣми страдания. Тя само ще иска отъ мжжа си ту копринена рокля, ту хубава шапка, ту модерни обувки. Той ще се чуди, какъ да задоволи нуждитѣ ѝ. Не може ли да задоволи нейнитѣ изисквания, той ще страда и ще се мжчи.

➤Това представя външната страна на човѣшкитѣ идеи, но тѣ още не опредѣлятъ човѣка. За да постигне една своя идея и да я реализира, да я отхрани, човѣкъ трѣбва дълго време да се готви. Въ турско време, за да излѣзе единъ пехливанинъ на борба, трѣбвало е дълго време да се упражнява. Следъ много упражнения, той намазвалъ тѣлото си съ нѣкаква масъ и тогава излизалъ на двубой съ своя противникъ. И противникътъ му, отъ твоя страна, е миналъ презъ голѣми приготовления, за да излѣзе на арената да се бие. Да се бори човѣкъ съ неприятеля си и да го надвие, това подразбира познаване на даденото изкуство. Следователно, излизате ли на борба съ своя неприятелъ, вие трѣбва да съблѣчете горната си риза, да намажете кожата си съ масъ, да види той, че мускулитѣ ви сж здрави и разчитате на тѣхъ. Като види вашитѣ мускули, той ще се замисли, ще разбере, че не е лесно да се бори съ васъ. Излѣзете ли срещу неприятеля си съ фракъ, съ цилиндъръ на глава и съ бастонъ въ ръка, той веднага ще разбере, съ какъвъ човѣкъ има работа. Той ще каже: Имамъ единъ двубой, но лесно ще се справя съ противника си.

Христосъ казва: „Сторете мѣсто на народа да насѣда“. — Защо трѣбва хората да насѣдатъ? — За да изучаватъ великитѣ проблеми на живота, върху които Христосъ проповѣдвалъ. Една отъ великитѣ проблеми на живота е проблемата на любовта. Изучавайте законитѣ на любовта, за да не губите плодоветѣ ѝ. Каква друга наука можете да търсите? Каква по-ве-

лика наука можете да търсите отъ тази, която ви дава методи, какъ да запазите чувствата на своя приятелъ, който е готовъ на всѣкакви жертви за васъ? Да изгубишъ любовта на този свой приятелъ, това значи, да изгубишъ най-красивото нѣщо въ свѣта. Да изгубишъ своя красивъ, свещенъ трепетъ за живота, това значи, да изгубишъ своето съдържание, да станешъ мъртавъ човѣкъ. Да изгубишъ своя свѣтълъ умъ, който те ориентира, съ който проправяшъ пътя си въ тъмнитѣ нощи на своя животъ, това значи, да изгубишъ половината си богатство. Съ този умъ човѣкъ може да разрешава и най-труднитѣ задачи въ своя животъ. Изгуби ли своята свѣтла мисль, своето разумно сърдце, човѣкъ остава затворенъ въ грубата материя на своето тѣло, въ тежки окови и букаи.

Съвременнитѣ учени казватъ, че освенъ съ своето физическо тегло, човѣкъ е здраво прикрепенъ къмъ земята и съ голѣмото външно налѣгане на въздуха. Ако може да се освободи отъ външното и вътрешното налѣгане, които го държатъ за земята, човѣкъ не би останалъ единъ день въ положението, въ което днесъ се намира. Той моментално ще литне къмъ луната, къмъ слънцето или къмъ друга нѣкоя планета. Човѣкъ седи на земята по силата на закона за прераждането. Физически закони задържатъ човѣка на земята, докато завърши своето развитие. Ако погледнете човѣка съ окоето на ясновидеца, ще забележите, че той е свързанъ съ хиляди конци, които трѣбва по естественъ начинъ да се скжсатъ. Всѣки конецъ има своя специфична мисия. Едни отъ тия конци свързватъ човѣка съ благоприятни, съ добри условия въ живота му, а други — съ неблагоприятни, съ лоши условия. Първитѣ го правятъ щастливъ, а вторитѣ — несчастенъ. Достатъчно е да се потегли единъ отъ концитѣ на щастието, за да стане човѣкъ щастливъ. Който държи сждбата на човѣка въ ржцетѣ си, той знае, кога кой конецъ да дрѣпне. Щомъ скжса всички конци, които държатъ човѣка за земята, последниятъ е ликвидиралъ съ своя земенъ животъ. Той напуска земята и отива въ невидимия свѣтъ, тамъ да продължи и завърши своята работа.

Съвременнитѣ хора трѣбва да иматъ положителни възгледи за живота, да не се колебаятъ. Така ли е въ сжщность? Когато е при добри условия, човѣкъ казва,

че Христосъ е дошълъ на земята да спаси човѣчеството отъ страданията. Щомъ условията му се влошатъ, той се разколебава въ вѣрата си и казва, че Христосъ е обикновенъ човѣкъ. Каква вѣра, каква религия е тази, която се мѣни отъ условията? При каквито условия, при каквито противоречия и да се намѣри, истинскиятъ, религиозниятъ човѣкъ не се колебае, не измѣня своето вътрешно съдържание. Човѣкъ трѣбва да има характера на Иова, да издържа на голѣми изпитания. Човѣкъ познава себе си, познава силата си само при изпитания. Че си падналъ нѣкъде, не се обезсърдчавай. Божественото въ човѣка не пада. Че си изгубилъ богатството, знанието, силата си, не се обезсърдчавай. Човѣкъ не седи нито въ богатството, нито въ знанието, нито въ силата. Презъ каквито изпитания и да минава, човѣкъ трѣбва да запази своя вътрешенъ миръ.

Осждали одного на обесване, но по нѣкакво щастливо съчетание, той билъ помилванъ и сваленъ отъ вжжето. Следъ това той разправялъ своята опитностъ. Когато закачили вжжето на врата му и го дръпнали, той усѣтилъ нѣщо страшно: като че цѣлата вселена се разрушава. Никога той не е изпитвалъ такова страдание. Това състояние продължило нѣколко секунди. Следъ това въ душата му настаналъ необикновенъ миръ, и той казалъ: Да става, каквото ще. Нека всичко въ мене да се разруши. Азъ съмъ готовъ да понеса и най-голѣмитѣ страдания. — Защо билъ готовъ на всичко? — Защото почувствувалъ, че задъ това, което се руши, има нѣщо, което не може да се разруши. Само човѣшкото се разрушава, но не и Божественото. Както задъ черупката на яйцето има нѣщо, което не се разрушава, така и Божественото седи задъ човѣшкото и не се разрушава. Никаква сила въ свѣта не е въ състояние да разруши Божественото. То представя великъ, неразрушимъ свѣтъ. Като свалили осждения отъ вжжето, той разбралъ смисъла на живота.

Следователно, за да разбере човѣкъ смисъла на живота, всичко въ него трѣбва да се разруши. Докато не изпита въ себе си това голѣмо разрушение, както и голѣмитѣ противоречия въ живота, човѣкъ не може да разбере неговия дълбокъ, вътрешенъ смисълъ. Нѣкои ще кажатъ, че не се интересуватъ отъ материалния животъ. — Не, докато сте на земята, вие ще се интере-

сувате еднакво и отъ материалния, и отъ духовния животъ: ще ядете, ще пиете, ще се обличате, ще учите, ще се жените, ще раждате деца, ще ги възпитавате. Щомъ сте на земята, ще правите всичко, което физическия животъ изисква. Едно се иска отъ васъ: каквото правите, да го правите отъ гледището на високия идеалъ: ще ядете най-чиста храна, ще се обличате съ най-хубави дрехи, ще раждате най-добри деца. Какъвъ смисълъ има да родите десетъ сина и десетъ дъщери? За да ги изучите, вие трѣбва да бждете милионери. Колко такива милионери има въ свѣта? Има смисълъ човѣкъ да роди дете, но да прилича на него, да влиза въ положението му. А така, да роди едно дете, което по нищо да не прилича на него, то е все едно, кокошка да измжти юрдече и да се чуди после, какво е измжтила. Има случаи, когато насаждатъ кокошката съ кокоши яйца, между които турятъ две-три юрдечи яйца. Като се излупятъ малкитѣ, кокошката вижда, че повечето приличатъ на нея, разбиратъ езика ѝ, вървятъ въ стѣпкитѣ ѝ, но две-три, именно, юрдечетата, ту влизатъ и излизатъ отъ водата. Тя стои на брѣга, вика ги, но тѣ не чуватъ, спокойно плуватъ въ водата. Като излѣзатъ на брѣга, тръгватъ следъ нея, но тя вижда, че и ходътъ имъ не е като нейния. Чуди се, мисли, каква е тази работа, и най-после казва: Живо-тътъ е такъвъ. — Не, животътъ не е такъвъ. Кокошката е заставена да мжти чужди яйца. Това е неестествено положение за нея. Естественото ѝ положение е да мжти своитѣ яйца.

> Съвременнитѣ хора често попадатъ при условията на кокошката. По силата на наследственостъта, човѣкъ е заставенъ отъ дѣдо си и прадѣдо си да мжти чужди яйца. Когато се освободи отъ влиянието на закона за наследственостъта, човѣкъ ще мжти само свои яйца. Не е въ реда на нѣщата, кокошката да напусне отглеждането на своитѣ пиленца и да гледа патенца и юрдечета. Още по-неестествено е за човѣка да отглежда чужди яйца.

Съвременното възпитание се нуждае отъ нови методи, отъ новъ мирогледъ. Днесъ всички казватъ, че човѣкъ трѣбва да бжде патриотъ. — Кое служи за основа на патриотизма? — Чувствата. За да бжде патриотъ, човѣкъ трѣбва да има майка и баща. Който оби-

ча майка си и баща си, той непременно ще бжде патриотъ. Когато хората проявятъ любовь къмъ Бога, въ свѣта ще сществува великъ патриотизъмъ. Любовьта къмъ Бога е главно и естествено условие за проява на патриотизма. Не може да сществува никакъвъ патриотизъмъ, ако той не почива на природнитъ закони. Природата говори за единство на нѣщата. Тя казва, че сществува единъ животъ, една държава, единъ народъ. И въ Писанието е казано: „Единъ е вашиятъ Отецъ“. Англичанитъ, въ една своя пѣсенъ, казватъ: Домъ бащинъ — домъ мой. Обаче, домътъ има отношение къмъ разумнитъ синове и дъщери.

Време е вече сегашнитъ хора да оставятъ настрана своитъ играчки, да напуснатъ своето детинство. Щомъ се освободятъ отъ детинството си, тѣ трѣбва да започнатъ изучаването на математиката — наука за числата и действията съ тѣхъ. Числата играятъ важна роля въ човѣшкия животъ. Щастливо число за момата е 19, а за момъка — 21. Ако размѣните мѣстата на числата 1 и 9, ще получите 91. Не е все едно да срещнете млада, красива мома, на 19 години, или нѣкоя 91 годишна баба. Ако момата знае законитъ на кабалата, тя би могла да превърща тия числа. Когато срещне нѣкой Донъ Жуанъ, тя веднага ще се превърне на 91 годишна баба. Той ще мине покрай нея и ще я замине, безъ да спира. Ако види, че бабата има нужда да ѝ се услужи нѣщо, той ще се спре, ще ѝ услужи и ще си замине. Щомъ види нѣкой младъ, красивъ момъкъ, бабата пакъ ще се превърне въ млада, 19 годишна красива мома, която ще му се усмихне и ще продължи пътя си. — Може ли да става това нѣщо? — Възможно е. Въ това, именно, седи смисълътъ на живота. Ако можете да мѣстите единицата, и по този начинъ да трансформирате състоянията си, вие сте учени хора. За тази целъ, вие трѣбва да знаете законитъ на числата отъ 1 — 10. Числата отъ 1 — 10 представятъ стѣпала, по които човѣкъ върви, за да измѣни състоянията си. Това е наука, съ помощта на която органическитъ, разумнитъ сили въ природата могатъ да се смѣнятъ едни съ други. Всѣко състояние на човѣка отговаря на нѣкакво тѣло, или на нѣкаква сила, вѣнъ отъ него. Запримѣръ, скръбта на човѣка отговаря на нѣкакво тѣло, на нѣкаква сила, вѣнъ отъ него.

Ако синътъ или дъщеря ви заминатъ за нѣкжде, вие ще скърбите. Ако ви се роди дете, ще се радвате. Значи, причината за вашитѣ скърби и радости лежи вънъ нѣкжде. Състоянията на скръбъ и радость въ човѣка се смѣнятъ, но щомъ дойде до тази смѣна, съ нея заедно и животътъ се измѣня. Човѣкъ иска да знае причината на своитѣ скърби и радости. Ако държи въ съзнанието си мисълта за Бога, за Божественото начало въ свѣта, човѣкъ нѣма да има никакви скърби. Ако човѣкъ държи въ ума си идеята за Христа, всички страдания ще бждатъ играчка за него. Само този човѣкъ може да прави, каквото пожелае.

Човѣкъ може да направи всичко, само при условие, Богъ да е съ него. Една вечеръ една млада мома, добра християнка, вървѣла по една улица въ Америка. Единъ негръ я дебналъ, искалъ да ѝ напакости. Като се приближилъ до нея, той усѣтилъ, че ржуетъ му се сковали. Уплашенъ отъ това, той избѣгалъ и не помислилъ втори пжтъ да преследва момитѣ. Казано е въ Писанието, че ако Богъ е съ човѣка, никой не може да бжде противъ него. И мечката даже, като чуе името Божие, и тя е готова да отстѣпи. Обаче, отъ човѣка се иска правилно да произнася името Божие. Когато се обръща за помощъ къмъ любовта, човѣкъ трѣбва да знае нейния езикъ. Дълго време трѣбва да живѣе той на земята, за да научи езика на любовта. Въ този смисълъ, молитвата не е нищо друго, освенъ правилно произнасяне на езика на любовта. Всѣка дума има смисълъ само тогава, когато правилно се произнася. Дълго време се е молилъ Питагоръ, докато е научилъ донѣкжде само да произнася правилно думата любовъ. Който може правилно да произнася думата любовъ, той всичко може да направи. Това сж напреднали, възвишени сжщества, които сж готови да помагатъ на човѣчеството. Нѣкои отъ тѣхъ сж опредѣлени по цѣли дни да стоятъ около даденъ човѣкъ и да му помагатъ. Каквото пожелае този човѣкъ, тѣ веднага изпълняватъ желанието му. За тѣхъ това е приятна работа. Нашата задача е да влизаме въ съзнателна връзка съ тия сжщества, за да се ползуваме отъ тѣхното знание. Обаче, малцина сж дошли до това положение.

Всички хора търсятъ нѣщо ново въ живота си, но пакъ живѣятъ съ старото: раждатъ се и умиратъ; женятъ

се, деца раждатъ, учатъ се. Споредъ мене, новото седи въ това, да дойдете до положение, въ числото 19 да мѣстите деветорката предъ единицата и единицата предъ деветорката. Ако можете да мѣстите тия числа, вие сте истински християнинъ; не можете ли, никакъвъ християнинъ не сте. Ако можете да мѣстите тия числа, вие сте млади; не можете ли да ги мѣстите, не сте млади. Да размѣствате тия числа, това значи, отъ младъ да ставате старъ и отъ старъ — младъ. Който не се страхува отъ остаряване, той не се страхува и отъ подмладяване. Обаче, едновременно човѣкъ трѣбва да съдържа качества и на младия, и на стария. Едно отъ качества на младия е благородството, благоговѣйното отнасяне къмъ всичко. Едно отъ качества на стария е разумността, мъдростта. Човѣкъ трѣбва да има ума на стария, а сърдцето на младия.

„Сторете да насѣдате.“ Ще кажете, че не се интересувате отъ това, което Христосъ е говорилъ на ученицитѣ си преди две хиляди години. — Отъ какво се интересувате? Отъ каквото и да се интересувате днесъ, каквото и да правите, каквото и положение да заемате, всичко това единъ день ще се превърне на нула. Като и да сте живѣли, въ края на краищата, една участъ ви очаква: ще ви погребатъ, ще турятъ единъ паметникъ на гроба ви и върху него ще напишатъ, че тукъ лежи еди-кой, заслужилъ на отечеството си. — Кой човѣкъ не е заслужилъ на своето отечество? Всѣки човѣкъ е заслужилъ на своя народъ, но останалъ ли е при народа си? Кжде е неговиятъ паметникъ? Ще кажете, че паметникътъ му е на гроба. — Споредъ мене, паметникъ е онова, което вѣчно живѣе. Ние сме дошли до онази епоха, въ която смъртъта не трѣбва да съществува. Който умира въ сегашната епоха, той трѣбва да възкрѣсне. Христосъ направи този опитъ и доказа на човѣчеството, че нѣма смъртъ въ свѣта. Той каза: „Имамъ власть да положа душата си, имамъ власть и да я взема!“ На друго мѣсто въ Евангелието е казано за Христа: „Мъртавъ бѣхъ, но сега съмъ живъ.“ Който е миналъ презъ опитността на Христа, той може да се нарече светецъ. — Може ли всѣки човѣкъ да възкрѣсне? — Може. За умния човѣкъ всичко е възможно. За глупавия всичко е невъзможно. Като знаете това, стремете се да придобиете и богатство, и знание, и сила.

—Какво знание трѣбва да придобива човѣкъ?—Човѣкъ трѣбва да знае великитѣ Божии закони и да ги прилага, а не да знае да разбива чуждитѣ каси. Той трѣбва да придобие богатство, което да складира въ своя умъ и въ своето сърдце, а не богатство, което да затваря въ желѣзни каси. Какво по-голъмо богатство може да има отъ това, да спечелите единъ приятель? Единъ добъръ приятель струва повече, отколкото богатството на цѣлия свѣтъ. Ако нѣкой има богатството на цѣлия свѣтъ, а нѣма нито единъ приятель, той нищо нѣма. Богатство, безъ приятели въ свѣта, нищо не струва. Адамъ бѣше най-богатиятъ човѣкъ въ свѣта. Какво остана отъ неговото богатство? Истинско богатство е онова, което човѣкъ може да занесе съ себе си въ другия свѣтъ.

Едно трѣбва да се знае: човѣшката душа крие въ себе си несмѣтни богатства, които постепенно се разкриватъ. Следователно, не се стремете къмъ земното богатство, но обърнете погледа си къмъ богатството на своята душа. Всѣки човѣкъ, на когото съзнанието е пробудено, се стреми къмъ това бждещо богатство. >Ако волъ, на когото съзнанието е пробудено, не иска повече да остане въ положението на волъ, да ходи на четири крака, съ рога на главата, колко повече човѣкъ съ пробудено съзнание, ще се стреми къмъ по-великъ животъ отъ земния—къмъ Вѣчния животъ. Казано е въ Писанието, че Богъ взелъ прѣстъ, направилъ отъ нея човѣкъ, вдъхналъ презъ ноздритѣ му, и той станалъ жива душа. >Това, което Богъ е направилъ, и човѣкъ може да го направи. — Защо? — Защото Богъ живѣе въ него. Следователно, всѣки човѣкъ, който е свързанъ съ Бога, може да направи това, което и Богъ прави. >Този човѣкъ знае положително, че когато мисли, чувствува и действа, не се проявява той самъ, но Богъ се проявява въ него. Дали човѣкъ пише, чете, свири или работи нѣщо, това е Богъ, Който се проявява въ него. Всичко, което съзнателниятъ човѣкъ върши, това е волята Божия.

Христосъ казва: „Сторете да насѣдате“. Каквото сж правила ученицитѣ Христови на своето време, това трѣбва да направятъ и съвременнитѣ хора. Тѣ трѣбва да насѣдате предъ нозетѣ на Великия Учителъ и да

искать да ги учи на науката на числата. Момъкът трѣбва да изучава числото 21, да премѣства единицата предъ двойката, да образува числото 12. Значи, момъкът не може да се качи по-горе отъ 21 година, но и по-долу отъ 12 години не може да слѣзе. Момата пъкъ трѣбва да изучава числото 19. Като тури числото деветъ предъ единицата, образува се числото 91. Това показва, че момата има по-голѣмъ мащабъ на действия и на движения. Тя може да се качи най-много до 91, но по-долу отъ 19 не може да слѣзе. Тази е причината, поради която женитѣ сж по-умни и по-стари отъ мъжете. — Защо? — Защото, стара е само любовта, Божественото, женскиятъ принципъ въ човѣка. Числото 91 е законъ на любовта, която действува въ човѣка. Числото 90 пъкъ представя единъ завършенъ цикълъ, който включва всичко въ себе си.

> И тъй, женскиятъ принципъ въ човѣка, това е старото, мекотата, деликатността, вѣрата, любовта, мъдростта и истината. Който нѣма женскиятъ принципъ въ себе си, той не е мъжъ и не може да мисли. Числото 21 се включва въ 90. Двойката е женскиятъ принципъ — старата майка въ свѣта. Нулата представя мъжкия принципъ, който се смекчава отъ майката. Числото деветъ представя най-разумната дѣщеря въ свѣта. Башата, т. е. единицата седи ту предъ дѣщеря си, въ числото 19, ту задъ нея въ числото 91 и изпълнява всичко, каквото тя каже.

> Сега, азъ желая всички жени да станатъ на 19 години, а всички мъже на — 21 години. Като съберете $2+1=3$. Щомъ умножите числото три само на себе си, ще получите числото деветъ. Това показва, че за да мине въ по-високо състояние, човѣкъ трѣбва да се умножи три пжти самъ на себе си, т. е. отъ физическия свѣтъ, отъ грубата материя да мине въ духовния свѣтъ и отъ духовния — въ Божествения.

Като работите съ числата, вие имате възможность да развивате ума си. Не мислете, че това, което досега сте придобили, е достатъчно. Много трѣбва да работи човѣкъ, докато дойде до великитѣ опитности въ живота. Имали ли сте опитността на Христа, 500 милиона хора да отправятъ молитвитѣ си къмъ васъ и на всички да отговаряте? Имали ли сте опитността, да получите благодарността на 500 милиона хора?

Тази опитност е достъпна само за гениитѣ, за великитѣ хора, които могат да творятъ. Всѣки човѣкъ, на времето си, ще дойде до тѣзи опитности, до тѣзи постижения.

Всѣка сутринъ, като ставате отъ сънь, благодарете за дарбитѣ, които ви сж дадени, и молете се, да ви се дадатъ благоприятни условия, да ги развивате. Не скачайте изведнѣжъ отъ леглото си, като наплашени зайци. Като станете отъ сънь, първо благодарете, че сте се върнали благополучно отъ странство. Вие сте били въ горния свѣтъ и слизате на земята да работите. Следъ това дръннете на вашитѣ слуги и слугини, между които влизатъ ума и сърцето ви, и кажете имъ да приготвятъ банята да се окжпете. Измийте се, облѣчете се и дръннете за закуска. Щомъ закусите, излѣзте на разходка. Изберете най-чистото и красиво мѣсто за разходка. Като се върнете отъ разходката си, дръннете на слугинитѣ си да отворятъ библиотеката ви да четете. Ще изберете най-хубавата книга за четене и ще приложите нѣщо отъ нея презъ деня. Следъ това ще дръннете на слугитѣ си, да ви донесатъ обѣдъ. Като се нахраните добре, ще благодарите за обѣда и ще почнете да работите. Като дръннете четири пжти, всичко можете да направите.

„Сторете мѣсто да насѣда народа“. — Да седнешъ предъ нозетѣ на Великия Учителъ и да слушашъ, какво проповѣдва, това е стремежътъ на Божественото въ човѣка. Човѣкъ крие въ себе си велики заложи, които трѣбва да изучава и разработва.

-
11. Беседа отъ Учителя, държана на 10 ноемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Самъ се опасваше.

„Когато бѣше ти по-младъ,
самъ си се опасваше и ходѣше,
дето щѣше“. *)

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ конкретно, отъ реално схващане на нѣщата. Всѣко нѣщо трѣбва да се представи въ такъвъ видъ, въ такава форма, въ каквато въ действителностъ съществува. Когато рисува нѣкакъвъ предметъ, художникътъ го представя въ увеличенъ или въ намаленъ видъ. Когато снима изображения на предмети, фотографътъ ги представя или въ намаленъ, или въ увеличенъ видъ. Изобщо, съвременнитѣ хора обичатъ да намаляватъ или да увеличаватъ нѣщата. По този начинъ тѣ нѣматъ реална, истинска представа за тѣхъ. Запримѣръ, мнозина казватъ, че безъ религия не може да се живѣе. Вѣрно ли е това твърдение? Да се мисли така, то е все едно да се твърди, че човѣкъ не може да живѣе безъ кѣща. Безъ какво не може човѣкъ да живѣе: безъ Бога, или безъ религия? — Безъ Бога никой човѣкъ не може да живѣе, но безъ религия може. Религията е дреха, съ която човѣкъ облича известна истина, за да стане достъпна за неговия умъ. Религията представя известна форма, която, съ времето, се промѣня. Както дамитѣ и кавалеритѣ се обличатъ въ бални костюми, за да посетятъ известенъ балъ, така и религията се облича въ една или въ друга форма, за да изиграе своята роля. Когато свещеникътъ изпълнява своята служба, той се облича въ специални одежди. Щомъ свърши службата, той съблича одждитѣ си и се облича въ обикновенитѣ си дрехи. Тѣзи нѣща сж установени отъ хората, и затова сж подложени на постоянни промѣни. Въ сжщината на всѣка религия е Богъ. Който има външна представа за Бога, той Го ограничава въ себе си.

Днесъ всички хора се стремятъ къмъ правилни разбирания, къмъ правилни понятия за нѣщата. Отъ това зависи тѣхниятъ животъ, тѣхното правилно развиване. Отношенията на Бога къмъ човѣка зависятъ отъ

*) Иоана 21 : 18.

самия него. Ако човѣкъ е ученъ, отношенията на Бога къмъ него ще бждатъ като къмъ ученъ; ако е невежа, отношенията Му ще бждатъ като къмъ невежа; ако е праведенъ, отношенията Му ще бждатъ като къмъ праведенъ; ако е грѣшенъ, отношенията Му ще бждатъ като къмъ грѣшенъ. Отношенията почиватъ на математически и геометрически формули. Дето има отношения, тамъ съществува и математика, и геометрия. Значи, ако между мислитѣ и чувствата на човѣка има отношения, тамъ непременно ще има и математика, и геометрия. Всѣко реално, всѣко въплътено нѣщо подразбира присѣствие на математика и геометрия. На това основание, ние казваме, че мислитѣ и чувствата на човѣка сж реални, понеже приематъ специални форми. Тѣ се материализиратъ въ известни геометрически форми. Които не разбиратъ законитѣ на материята, тѣ я считатъ мъртва. Мнозина говорятъ за духъ и за материя, безъ да разбиратъ тѣхната същностъ. За невежитѣ има духъ и материя, за вѣрващитѣ има вѣра и Богъ, а за просветенитѣ — любовъ, мъдростъ и истина.

„Самъ се опасваше“. — Кой се опасва самъ? — Младиятъ. Стариятъ, обаче, други го опасватъ. — Нали учителятъ трѣбва да ни учи? — Не, учителятъ трѣбва да преподава, а ученицитѣ трѣбва сами да се учатъ. Който очаква на учителя си, той да го учи, да тъпче знанията насила въ главата му, ние го наричаме старъ човѣкъ. Днесъ всички хора, млади и стари, преждевременно сж остарѣли. Тѣ нѣматъ широки възгледи за нѣщата. Това е свойствено за младия човѣкъ. Като стане въпросъ за нѣщо отъ науката, тѣ веднага изнасятъ мнението на нѣкоя учени, като мѣродавно, и на него разчитатъ. — Не, искате ли да имате истинското положение върху нѣкой наученъ въпросъ, чуйте мнението на ученитъ по цѣлия свѣтъ и тогава се произнасяйте. Мѣродавно мнение по известенъ въпросъ е онова, което е извлѣчено отъ мненията на всички учени по цѣлия свѣтъ. И това не е достатъчно. Човѣкъ трѣбва да вземе въ внимание мнението и на ученитъ отъ възвишенитѣ свѣтове, и тогава да извади своето заключение по въпроса. Какво виждаме днесъ? Нѣкой човѣкъ направилъ нѣкакво изчисление въ областта на науката и минава за ученъ. Едно шише вода въ пустинята струва повече, отколкото всички богословски и научни тео-

рии по даденъ въпросъ. Въ дадения случай водата ще спаси положението на жадния, а не научнитѣ и богословски теории на хората.

Това ни най-малко не значи, че научнитѣ и богословски теории нѣматъ цена. Тѣ сж важни само тогава, когато човѣкъ е въ дома си, когато не е жаденъ. Щомъ е въ пустинята, той се нуждае само отъ вода — никакви теории не го интересуватъ. Следователно, ако си истински окултистъ и си попадналъ въ пустинята, превърни пàритѣ въ въздуха на вода и задоволи жаждата си. Можешъ ли да направишъ това, ти си ученъ човѣкъ, и всѣки ще те слуша. Ако си истински богословъ, превърни пàритѣ въ въздуха на вода. — Трѣбва да се чака известно време, да се разбере, има ли водни пàри въ въздуха. — Съ чакане тази работа не става. Който знае, той не чака. Той казва и прави.

И тъй, повтарямъ: Всички хора се нуждаятъ отъ конкретно, отъ реално знание. Човѣкъ не трѣбва да се заблуждава въ себе си, да мисли, че много знае, че е добъръ, праведенъ човѣкъ, че има широки, правилни разбирания за живота и като него другъ не сжществува. Нѣкой казва: Като се помоля, всичко става. — Помоли се тогава и кажи на тази могила да се мръдне отъ мѣстото си. Той се помоли и казва на могилата да се премѣсти, но тя не се мърда. Той знае всичко, има силна мисль, но отъ неговата силна мисль могилата не се помръдва. — Азъ съмъ вѣрващъ, а ти безвѣрникъ. — Да, но ти, който бѣше вѣрващъ, не можа да премѣстишъ могилата. Азъ, който съмъ безвѣрникъ въ твоитѣ очи, мога да премѣстя могилата. И двамата отиваме при могилата: той казва на могилата да се премѣсти, но тя не се мърда. Азъ ѝ казвамъ да се премѣсти, и тя започва да се движи. Кой отъ двамата има повече вѣра? За да познава силитѣ и способноститѣ си, човѣкъ трѣбва да прави опити, да се изпитва, а не да ходи съ пипане. На всѣки човѣкъ е дадена нѣкаква дарба, или известна сила. Запримѣръ, вѣрата на нѣкой човѣкъ е толкова малка, че съ нея едва може да лѣкува хремата си. Дойде ли до треската, тамъ вѣрата му не помага. Вѣрата на другъ нѣкой е по-голѣма, лѣкува треската. Обаче, дойде ли до туберкулозата, до проказата, малцина могатъ да се лѣкуватъ съ вѣра. За тѣзи болести се изисква голѣма

вѣра. Христовитѣ ученици били повикани при единъ боленъ да го лѣкуватъ. Дълго време се молили тѣ, но молитвата имъ не помогнала. Тѣ запитали Христа, защо не могли да помогнатъ на болния. Христосъ имъ отговорилъ, че това се дължи на тѣхната вѣра. „Този духъ може да се изпжди само съ постъ и молитва“. Значи, и тѣ не сж знаели, какъ трѣбва да се молятъ, какъ да просятъ.

„Самъ се опасваше“. За да може самъ да се опасва, човѣкъ все трѣбва да знае нѣщо. Той трѣбва да знае, какво може да направи въ даденъ моментъ. За всѣки даденъ случай, човѣкъ трѣбва да се учи, а не да критикува нѣщата. Защо ще критикува Онзи, Който е създалъ свѣта? Защо и какъ е създаденъ свѣтътъ, това не е ваша работа. Група учени въ Америка запитали единъ вѣрващъ: Какво е правилъ Господъ, преди, да е създалъ свѣта? — Той е правилъ пржте, да бие съ тѣхъ философитѣ, които искатъ много да знаятъ. Следователно, всѣки, който се опитва да философствува върху въпроси, които не влизатъ въ неговитѣ работи, той е опиталъ пржтетѣ върху гърба си. Кой човѣкъ не е битъ? Ще кажете, че страданията сж потрѣбни. — Има страдания, изпитания и мжнотии, които сж на мѣсто, но има и такива, които не сж на мѣсто. Нѣкой пжтъ сиромашията и богатството сж на мѣсто, а нѣкога не сж на мѣсто. Ако сиромашията може да облагороди и подигне човѣка, тя е на мѣсто; ако изопачи човѣшкия характеръ и развие въ него редъ пороци, тя не е на мѣсто. Сжщото може да се каже и за богатството. Ако богатството е въ сила да облагороди и подигне човѣка, то е на мѣсто; ако го понижи и изопачи характера му, то не е на мѣсто. — Какъ се познава това? Много лесно. Като седите при добре затоплена печка, вие отправяте ржцетѣ си къмъ нея, за да получите топлината ѝ, която иде къмъ васъ. Като се приближавате къмъ нѣкоя ледена планина, вие се свивате, защото тя взима частъ отъ топлината ви. Това се отразява неприятно върху васъ.

Кога и при какви случаи човѣкъ се отваря и кога — затваря? За всѣко нѣщо, което дава, човѣкъ се отваря; за всѣко нѣщо, което взима, човѣкъ се затваря. Любовта дава животъ, мждростъта — знание и свѣтлина, истината — свобода. Това, което отнима живота,

е смъртта; това, което отнима свѣтлината, е грѣхътъ, престѣпление и злото; това, което отнима свободата, е неправдата и насилието.

Съвременнитѣ хора сж изгубили любовта, която носи живота, мъдростта, която носи свѣтлината и истината, която носи свободата, вследствие на което непрестанно ги търсятъ и казватъ, че Богъ ще оправи свѣта. Да се мисли така, това е механическо разбиране. Богъ, наистина, ще оправи свѣта, но заедно съ хората. Всѣки човѣкъ трѣбва да вѣрва, че Богъ, заедно съ него, ще оправи свѣта. Едно се иска отъ човѣка: да прояви своето послушание къмъ Бога. Досега хората сж слушали съветитѣ на учени и философи. Време е вече да слушатъ, какво Богъ имъ казва, и да изпълняватъ Неговата воля. Днесъ вѣрвате въ една научна теория, но гледате, че следъ десетина години тя се е опровергала отъ нѣкои учени и вмѣсто нея се явила друга нѣкоя. Днесъ обичате една жена, готови сте да пожертвувате живота си за нея, но чувате, че тя ви изневѣрва, че не се интересува вече отъ васъ. Трѣбва ли човѣкъ да жертвува живота си и мира си за преходни нѣща? Има смисълъ човѣкъ да се жертвува, но само за Едного. Има смисълъ човѣкъ да се жертвува, но само за такива души, които служатъ на Бога, които не грѣшатъ. Тѣ сж извори, които постоянно даватъ отъ изобилието си и чистятъ, както себе си, така и своитѣ ближни. Докато е на физическия свѣтъ, човѣкъ се каля, но външно само. Душата, обаче, никога не се каля, никога не грѣши, нито умира. Тя е Божественото въ човѣка, което търси Бога и изпълнява волята Му.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ конкретно знание. Тѣ трѣбва да се убедятъ въ мисълта, че всичко, което е създадено въ свѣта, може да се използва за развиване на тѣхнитѣ души. — Какъ трѣбва да живѣемъ? — Както е опредѣлено. Ще бждете радостни и при радостта, и при скръбта; ще бждете радостни и при богатството, и при сиромашията; ще бждете радостни и при знанието, и при невежеството; ще бждете радостни и при силата, и при безсилието. При каквито условия на живота и да се намирате, ще се радвате и ще благодарите. — Какъ можемъ да разберемъ това? — Като го опитате. Гледайте, обаче, да не би други да го

опитатъ преди васъ. Вие ще останете безъ опитностъ и ще съжбялявате, че сте пропуснали моментитъ.

Въ древността нѣкога, единъ турчинъ турилъ въ една тепсия отъ най-хубавитъ череша, които ималъ въ градината си, и трѣгналъ да ги носи на пашата, да ги опита. Той се клатилъ изъ пѣтя, и при движението на тепсията, отъ време на време, падали по две-три череша на земята. Турчинътъ се навеждалъ, взималъ отъ земята черешитъ и ги изяждалъ. Докато стигне до двореца, въ тепсията останала само една череша. Въпрѣки това, той занесалъ черешата на пашата, като му казалъ, че е отъ неговата градина. Пашата погледналъ черешата и запиталъ: Какъ се яде това нѣщо? Турчинътъ лапналъ и последната череша, за да покаже на пашата, какъ се яде, и последниятъ видѣлъ, какъ се яде череша, но не могълъ да разбере, какъвъ е вкусътъ ѝ.

Какво се ползува човѣкъ, ако вижда нѣща, които не е опиталъ? Човѣкъ трѣбва да има реаленъ опитъ за нѣщата, да разбира тѣхния вѣтрешенъ смисълъ. Не е въпросъ човѣкъ да отиде при Бога съ препорѣжка отъ нѣкого, но самъ да отиде, безъ никаква външна препорѣжка. Който отива при Бога съ външни препорѣжки, той непременно ще бѣде върнатъ. Отиде ли самъ, безъ никакви препорѣжки, и каже, че е изгубилъ смисъла на живота, че се е разочаровалъ и сега търси истината, Богъ непременно ще го приеме. Значи, Богъ приема само онѣзи, които нѣматъ препорѣжки. Ония пъкъ, които иматъ препорѣжки, тѣхъ оставя да чакатъ, докато се смирятъ. Тѣ сж хора съ достоинство, които очакватъ да ги посрещнатъ съ почести и величие. Въ това отношение тѣ приличатъ на Неемана, войвода на сирийския царъ, който билъ прокаженъ и отишълъ при Елисея, съ препорѣжка отъ израилския царъ, да го излѣкува. Отиде Нееманъ съ конетъ си и съ колесницата си и застана при вратата на Елисеевия домъ. Елисей изпрати при него вестители, да му кажатъ да се окъпе седемъ пѣти въ р. Иорданъ. Щомъ се окъпе, проказа-та му ще изчезне. Нееманъ се разгнѣви и рече: Ето, азъ мислѣхъ, че Елисей непременно ще излѣзе при мене, ще призове името на Господа Бога своего, ще дигне ржката си върху мене и ще излѣкува проказата ми. Рѣкитъ на Дамаскъ не сж ли по-добри отъ всичкитъ води на Израила? Не можахъ ли да се окъпя въ тѣхъ

и да се очистят? Обърна се и си отиде съ гнѣвъ. Рабитѣ му се приближиха и му говорѣха: Ако пророкѣтъ ти бѣше казалъ нѣщо голѣмо, не би ли го направилъ? Колко повече сега можешъ да го направишъ, като ти казва: Окжпи се и очисти се! Послуша рабитѣ си и се окжпа седемъ пжти въ Иорданъ, споредъ словото на Божия чловѣкъ; и плътта му се възвърна, като плътъ на малко дете, и очисти се“.

Сегашната епоха има отношение къмъ онѣзи души, които искатъ да отидатъ при Бога, безъ никаква препорѣжка. Когато момата се влюбва въ момѣкъ, или момѣкѣтъ — въ мома, търсятъ ли нѣкаква препорѣжка? — Никаква препорѣжка не търсятъ. Нѣкоя богата мома се влюби въ нѣкой момѣкъ и обикаля около него, скжпо облѣчена, съ богати украшения, но въпрѣки това той не ѝ обръща внимание.—Защо?—Не я обича. Любовта не търпи никаква препорѣжка. Богатство, красота, обществено положение, всичко това пада предъ очитѣ на любовта. Предъ любовта всѣкаква препорѣжка е престжпление. Достоинството на човѣка не седи въ неговитѣ външни качества, но въ добродетелитѣ на неговата душа. Да любишъ, това значи, да дадешъ възможностъ на Божественото въ себе си да се прояви. Да дадешъ възможностъ на Бога въ себе си да се прояви за единъ кратѣкъ моментъ въ живота ти, това значи, да получишъ Божието благословение за цѣлъ животъ. Речешъ ли да употребишъ насилие върху любовта въ себе си, или върху любовта на своя ближень, това значи, да я прогонишъ. Любовта не търпи никакво насилие. Любовта показва единството, което сжществува между човѣшката душа и Първата Причина на нѣщата. Да любишъ, това значи, да си въ единство съ Бога. Какво мислятъ по този въпросъ философитѣ, ученитѣ, поетитѣ, това е тѣхна работа. Обаче, ние знаемъ, че любовта е контактъ на човѣшката душа съ Бога.

Сега, като се говори за любовта, както и върху много въпроси, отъ положението на новото учение, мнозина гледатъ на него като на особена форма на анархизъмъ. → Не, новото учение не е нито анархизъмъ, нито комунизъмъ, нито социализъмъ. Това сж повърхностни учения. → Анархизъмътъ е учение, което има за цель да направи силнитѣ слаби, а слабитѣ — силни. → Комунизъмъ

мътъ пъкъ е особена класова борба. «Социализмътъ е учение за братство и равенство. Преди години, когато индуситѣ и египтянитѣ развиваха учението за социализма и комунизма, тѣ създадоха законъ за трансигриране на душитѣ, или законъ за прераждане на душитѣ. Въ този смисълъ, законътъ за прераждането е социаленъ законъ. Споредъ този законъ, ако човѣкъ днесъ е богатъ, утре ще бжде сиромахъ. Ако днесъ е силенъ, властващъ, утре ще бжде безъ всѣкаква властъ. Не стана ли това въ Русия? Нѣма нищо лошо въ това, че ставатъ смѣни въ живота на хората. Злото седи въ факта, че хората не разбиратъ, какви трѣбва да бждатъ отношенията имъ къмъ Първата Причина. Каква полза отъ това, че нѣкой има властъ, заема положение на царъ, на виденъ общественикъ, на виденъ проповѣдникъ, на майка или на баща, а не постѣпва споредъ великитѣ Божии закони?» Ще кажете, че това е заблуждение. Има нѣкакво заблуждение въ свѣта, но трѣбва положително да се знае, кжде е това заблуждение. Когато момата обича нѣкой момъкъ и си въобразява, че и той я обича, това е заблуждение. Обаче, когато момата обича нѣкой момъкъ, и той е готовъ да се жертвува за нея, това не е заблуждение. Сжщото се отнася и до момъка.

Следователно, когато човѣкъ вѣрва въ Единния, Който го обича, това не е никакво заблуждение. Това е истината, която всички хора познаватъ. Въ тази истина се крие спасението на човѣчеството. Сжщата вѣра трѣбва да се приложи и къмъ обществата, държавитѣ и народитѣ. Ако вѣрвате, че обществото и държавата, къмъ които принадлежите, ви обичатъ и създаватъ закони, които сж въ ваша полза, и вие ги обичайте. Но ако обществото и държавата не ви обичатъ и създаватъ закони, които ви насилватъ, не имъ вѣрвайте. На какво се дължатъ анархиитѣ въ свѣта? Тѣ се дължатъ изключително на онази свещена лъжа, която срѣщаме навсѣкжде въ живота. Нѣкои религиозни поддържатъ мисълта, че за да се избѣгне лъжата, хората трѣбва да се убедятъ въ сжществуването на Бога. Хората не се нуждаятъ отъ доказателства въ сжществуването на Бога, но отъ отношения къмъ Бога. Тѣ трѣбва да иматъ свещени отношения къмъ Него. Щомъ отношенията имъ къмъ Бога сж свещени, отношенията имъ

и къмъ всички други същества ще бждатъ свещени.
 > Ние не сме противъ религията, но противъ всички ония, които проповѣдватъ, че човѣкъ може да живѣе безъ сърдце, безъ умъ, безъ душа и безъ духъ. Ние вѣрваме и въ тѣлото си, и въ сърдцето си, и въ ума си, и въ душата си, и въ духа си. Ние вѣрваме въ всичко възвишено и благородно, което подига, както отдѣлния човѣкъ, така и неговитѣ ближни. Ние вѣрваме въ всичко, което ни обикаля. Ние вѣрваме въ Бога, Който ни говори.

Какъ говори Господъ на човѣка? Господъ не говори нито на български, нито на английски, нито на френски, нито на нѣмски, нито на руски, нито на китайски, нито на санскритски, но речъта Му се превежда на всички езици. Господъ не говори и на ангелски езикъ, но отъ памети-вѣка досега речъта Му се превежда и на този езикъ. Езикътъ, на който Господъ говори, е общъ, всемирень. Който разбира свещения езикъ на Бога, Той разбира вече сжщината на нѣщата. — Какъ можемъ да познаемъ, кой човѣкъ е дошълъ до това положение? — Какъ можете да познаете свѣщъта? По какво ще я познаете? — По свѣтлината ѝ. Щомъ запалите една свѣщъ, тя веднага започва да свѣти. Свѣщъта е свързана съ понятието свѣтлина. Всѣко нѣщо, всѣки предметъ е свързанъ съ известно понятие.

Какво нѣщо е човѣкътъ? Човѣкъ е онзи, който може да те приеме любезно, да те стопли, да те нахрани и да ти даде легло да си починешъ. Какво нѣщо е животното? Животното е същество, на гърба на което можешъ да се качишъ. Какво нѣщо е растението? Растението е същество, което щедро ти предлага своитѣ плодове. Понятията за нѣщата трѣбва да бждатъ свързани съ нѣкакво конкретно качество. Всѣка философия, вънъ отъ конкретнитѣ качества за нѣщата, е безпредметна. Каквато философия и да развивате за ябълката, гладниятъ не се интересува отъ нищо друго, освенъ да хапне нѣщо. За него ябълката е дотолкова ценна, доколкото, въ дадения моментъ, тя може да подкрепи неговитѣ сили. Вънъ отъ това качество, всѣка философия за ябълката, не е нищо друго, освенъ религия безъ Бога. — Може ли човѣкъ безъ религия? Зависи, за каква религия се говори. Ако подъ думата „религия“ разбирате формата на нѣщата, безъ такава рели-

гия може. Обаче, ако подъ думата „религия“ разбирате сжщината на нѣщата — Бога, безъ религия е невъзможно да се живѣе. Сжщината на нѣщата е правата религия, която свързва човѣка съ истинскитѣ поклонници. Истински служителъ на Бога е този, който служи на любовта. Никжде въ Писанието не е казано, че ще бждемъ владици и патриарси, но казано е, че ще бждемъ царе и свещеници на Бога. Царь е онзи човѣкъ, който разумно управлява себе си. Свещеникъ е онзи човѣкъ, който разумно служи на Бога. Всички останали чинове, които днесъ сжществуватъ, сж човѣшки изобретения. Човѣшкитѣ изобретения не сж нищо друго, освенъ опаковка на нѣщата.

Съвременнитѣ хора трѣбва да иматъ ясна представа за живота, да го разбиратъ тѣй, както се проявява, безъ никакъвъ страхъ. Който се страхува отъ живота, той не може да стане никакъвъ философъ, отъ него нищо не може да се очаква. Естествено нѣщо е да се страхува човѣкъ. Той носи страха въ себе си. Нѣма човѣкъ въ свѣта, на когото сърдието да не е трепвало. Мойсей, единъ отъ виднитѣ адепти, който бѣше свършилъ висша окултна школа, изпита голѣмъ страхъ, следъ като уби египтянина и го зарови въ пѣська. За да се скрие отъ лицето на Бога, той избѣгалъ въ пустинята, дето прекаралъ 40 години като овчарь. Въ ревността си къмъ Бога, той се увлѣклъ и извършилъ такова престѣпление, каквото не е позволено на единъ адептъ да направи. Мечкитѣ, вълцитѣ, тигритѣ могатъ да правятъ, каквото престѣпление искатъ, но на посветения, на човѣка, който търси истината, не е позволено да прави никакво престѣпление. Мойсей прекара 40 години въ пустинята, за да изкупи грѣха си и следъ това трѣбваше да се ожени, за да даде възможност на убития египтянинъ да се прероди чрезъ него. Мойсей се страхувалъ да се върне въ Египетъ, защото споредъ тогавашнитѣ строги закони, трѣбвало е да бжде обесенъ. Когато Богъ каза на Мойсея да отиде въ Египетъ да освободи евреитѣ отъ робството имъ, той не искаше, защото знаеше, че е политически престѣпникъ и ще го осждятъ на смъртъ. Богъ му каза: Хвърли тоягата си на земята. Мойсей хвърли тоягата си на земята, и тя се превърна въ змия. Като видѣ това, Мойсей се уплаши, искаше да бѣга, но Богъ му каза:

Не бѣгай, но хвани змията за опашката. Мойсей послуша Господа и отиде въ Египетъ да изпълни възложената му отъ Него мисия — да освободи своя народъ отъ египетското робство.

И тъй, ако Мойсей избѣга въ пустинята, какво остава за обикновения човѣкъ? Мойсей бѣше подложенъ на голѣми изпитания, но всичко преодолѣ. Въ това отношение той служи за примѣръ на човѣчеството. Това, което го подига въ очитѣ на хората, седѣше въ силата му да изправи всички свои погрѣшки. И до днесъ още евреитѣ почитатъ Мойсея като силенъ човѣкъ, като посветенъ, като великъ адептъ. Когато Богъ му каза да отиде въ Египетъ, да освободи израилския народъ отъ робството, въ което се намираше, той се почувствува недостоеенъ за тази мисия, понеже бѣше извършилъ престѣпление. При това, той бѣше гъгнивъ, заекваше и считаше, че не може да говори, да предаде на Фараона волята Божия. Богъ му каза да не се безпокои за това. Братъ му Аронъ ще му помага. Мойсей ще приема Словото, а Аронъ ще го предава. Примѣрътъ съ Мойсея трѣбва да служи за поука, да знаете, че каквито погрѣшки и да правите, вие трѣбва да ги изправяте. Отъ всички хора се изисква правилно разбиране на живота, на законитѣ въ разумната природа. Има ли правилно разбиране на нѣщата, човѣкъ ще живѣе правилно и ще знае, какъ да изправя погрѣшкитѣ си.

»Мнозина се интересуватъ отъ миналото си, какво сж били нѣкога и какво ще е бждещето имъ. — Много просто. Каквото е човѣкъ днесъ, такъвъ е билъ и въ миналото. Каквото съгради и придаде къмъ днешния си животъ, това ще носи и въ бждеще. Искате ли да придадете нѣщо красиво къмъ бждещия си животъ, прилагайте Божията Любовь, която носи животъ, свобода и свѣтлина.»Съвременнитѣ хора слизатъ на земята, живѣятъ известно време и, като се намѣрятъ предъ смъртта, съжالياватъ, че нищо не сж спечелили. — Защо? — Защото и като млади, и като стари, тѣ сж подѣржали все една и сжша философия, която нищо не имъ е дала. Срѣщате единъ младъ човѣкъ, който се обезсърдчилъ отъ нѣкакъвъ неуспѣхъ, и чувате да казва, че отъ него нищо нѣма да излѣзе, че никой не го обича и не му остава нищо друго, освенъ да умре. — Това

сж разсждения на стария човѣкъ. Само дѣдото може да мисли, че никой не го обича и да очаква на този, на онзи, да го обичатъ. Младиятъ трѣбва да обича, безъ да очаква да го обичатъ. Никжде въ Писанието не е казано, че Господъ трѣбва да ни обича. Първата заповѣдь къмъ човѣка е следната: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичката си душа, съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърдце и съ всичката си сила. Да възлюбишъ ближния си като себе си“. Това е заповѣдта, която се отнася къмъ всички хора, като къмъ млади. На старъ човѣкъ не може да се даде такава заповѣдь. Стариятъ очаква първо Господъ да го залюби, а после той да люби Господа. Щомъ получи Божието благоволение, той започва да се разкайва, да се счита за грѣшникъ. Това сж празни думи. Грѣшникъ ли е човѣкъ, или не, това не е важно. Той трѣбва да залюби Господа. Щомъ залюби Господа, той вече е младъ.

↳ Любовта подразбира младостта въ живота. Само младиятъ може да люби. Не люби ли човѣкъ, колебае ли се въ любовта, той минава за старъ, за дѣдо. — Не знаа, дали мога да любя. — Щомъ се колебаешъ, ти си старъ човѣкъ. — Дали ще свърша училището? — Ако се колебаешъ, нѣма да свършишъ. Колебанието показва, че си старъ човѣкъ. Не се ли колебаешъ, ти ще свършишъ училище, ще изучишъ нѣколко науки — философия, математика, естествени науки. Ти си младъ човѣкъ. — Ама сиромашъ съмъ. — Сиромашията не може да те спъне. Тя е предговоръ на богатството. Щомъ сиромашията е предговоръ на богатството, ти си на правъ пѣтъ. И ако богатството е предговоръ на сиромашията, ти пакъ си на правъ пѣтъ. Обаче, ако сиромашията не е предговоръ на богатството, и ако богатството не е предговоръ на сиромашията, ти си на кривъ пѣтъ. Когато сиромашията дойде при васъ, поискайте ѝ препоръчителнитѣ писма, да се увѣрите, че наистина е изпратена отъ Бога. Покаже ли писмата си, вие трѣбва да я приемете съ всичкото уважение и почитание. Не правятъ ли сжщото, когато изпращатъ дипломатически представителъ въ нѣкоя държава? Онази държава, която изпраща свой дипломатически представителъ въ чужда държава, тя му дава акредитивни писма, които той представя въ стра-

ната, въ която е изпратенъ. Следователно, ако сиромашията не изпрати своитѣ акредитивни писма, вие имате право да я върнете назадъ, като пишете на държавата, къмъ която принадлежи, че не я приемате и, вмѣсто нея, искате да ви изпратятъ другъ посланикъ. По сѣщия начинъ ще постѣпите и съ богатството. Ще му искате акредитивнитѣ писма. Не ги ли даде, ще го върнете назадъ. Така постѣпва всѣки човѣкъ, който има убеждение. Сиромашията и богатството представятъ две лица на една и сѣща реалностъ. Сиромашията е нощъ, а богатството — день. Каквото е отношението между деня и нощта, такова е отношението между сиромашията и богатството.

Като изучаваме живота на съвременнитѣ хора, ние виждаме, че сиромаситѣ, беднитѣ работятъ повече отъ богатитѣ. Турцитѣ иматъ една поговорка, която казва: Вечерната, нощната работа е посмѣшище на свѣта. Понеже сиромашията представя нощъ, отукъ излиза, че работата на сиромаситѣ е посмѣшище предъ свѣта. Значи, богатитѣ хора, които представятъ день, трѣбва да работятъ, а не сиромаситѣ. Свѣтътъ ще се оправи, когато богатитѣ хора започнатъ да работятъ, било въ сърдечно, въ умствено, или въ материално отношение. Въ бждеще на нивитѣ трѣбва да виждаме учени, философи, поети, музиканти съ мотика въ рѣка да копаятъ. Тѣхната мотика ще бжде златна, съ абанозова дръжка, за отличие отъ мотикитѣ, съ които копаятъ сегашнитѣ работници, повече бедни, сиромаси хора. Какво е допринесло желѣзото на хората? — Само пакости, мжнотии и страдания. Когато нивата се копае и оре съ златна мотика и съ златно рало, тя ще донесе толкова злато, че ще осигури господаря си за много години. Идеитѣ, съ които съвременнитѣ хора оратъ и сѣятъ, постоянно рѣждясватъ, понеже сж отъ желѣзо. Днесъ слушате нѣкой да говори за своето вѣрую, утре го слушате да казва, че се е разочаровалъ въ него, промѣнилъ вѣруюто си. Днесъ нѣкой е православенъ, утре станалъ евангелистъ, после католикъ, будистъ и т. н. Вѣрую, което всѣки день може да се мѣни, не почива на здрава основа. Истинското вѣрую, истинската наука, истинската поезия не е нищо друго, освенъ учение за Бога.

„Когато бѣше ти по-младъ, самъ се опасваше и

ходѣше, дето щѣше“. Следователно, който не може самъ да се опасва, той е старъ човѣкъ. Време е вече хората да говорятъ не съ думи, но съ дѣла и съ животъ. Ако наистина имате пари, трѣбва ли да убеждавате хората въ това? Ще бръкнете въ джоба си, ще извадите кесията си и ще имъ покажете, колко пари имате. Двама американци, единиятъ билъ много богатъ, а другиятъ беденъ, спорили помежду си, може ли човѣкъ да прекара известно време въ Лондонъ безъ петъ пари въ джоба си, но да бжде добре нахраненъ и облѣченъ. Бедниятъ американецъ настоявалъ, че може да направи този опитъ, но за целта му е нуженъ чекъ отъ единъ милионъ английски лири, който ще върне следъ опита. Богатиятъ американецъ далъ на бедния си другаръ единъ чекъ отъ единъ милионъ английски лири и следѣлъ, какъ ще направи опита. Бедниятъ американецъ отишълъ въ една добра гостилница, нахранилъ се богато и на излизане оттамъ, далъ на единъ отъ келнеритѣ чека да го размѣнятъ и да задържатъ, колкото е нужно за обѣда. Келнерътъ погледналъ чека, поклонилъ се учтиво на американеца и казалъ: Господине, ще извините, не можемъ да размѣнимъ този чекъ. — Мога ли тогава да плата другъ день обѣда си, следъ като размѣня чека? — Да, може, господине. Като излѣзълъ отъ гостилницата, бедниятъ американецъ отишълъ въ една дрехарница да си купи дрехи. Той си избралъ едни отъ най-хубавитѣ дрехи, облѣкълъ ги, извадилъ отъ кесията си чека, подалъ го въ ржцетѣ на търговеца и казалъ: Заповѣдайте, задръжете сумата, която ви дължа. — Извинете, господине, нѣмаме възможность да размѣнимъ този чекъ. Имате ли по-дребни пари? — Нѣмамъ. Можете ли тогава да ме кредитирате? — Можемъ, разбира се. Като размѣните чека, изпратете ни сумата за дрехитѣ. Следъ като направилъ още нѣколко опити, бедниятъ американецъ се върналъ при другаря си, като му разправилъ подробно, какъ и какво могълъ да си достави, безъ да даде петъ пари. Понеже басътъ билъ направенъ за единъ милионъ английски лири, богатиятъ американецъ оставилъ чека на своя беденъ другаръ, да разполага съ него, както намира за добре. Като размѣнилъ чека, бедниятъ американецъ изплатилъ задълженията си на гостилничаря, на

дрехаря, а съ останалата голѣма сума заживѣлъ сно-сенъ животъ.

✧ Питамъ: Кой обикновенъ търговецъ може да раз-мѣни чекъ отъ единъ милионъ английски лири? Следо-вателно, и вашето вѣрую трѣбва да бѣде равноценно на чекъ отъ единъ милионъ английски лири, че кждето и да отидете съ него, никой да не е въ сила да го раз-мѣни. При това, дето и да се явите съ това вѣрую, на-всѣкжде ви отварятъ кредитъ. Чудни сж съвременнитѣ хора! Тѣ говорятъ за Бога, за рая, но нито Бога позна-ватъ, нито знаятъ мѣстото на рая. За обикновения чо-вѣкъ, който не работи съзнателно върху себе си, е безразлично, кжде е раятъ, кжде е Богъ. Обаче, за уче-ника, за човѣка, който иска да работи върху себе си, да постигне нѣщо, това не е безразлично. За него е важно да знае, кой е баща му, коя е майка му. Той трѣбва да ги познава. Синъ, който не познава баща си и майка си, минава за незаконороденъ. Бащата и май-ката на този синъ сж гледали по нѣкакъвъ начинъ да се освободятъ отъ него.

Следователно, всѣки синъ, който не познава Бога като свой баща, минава за незаконороденъ. Какво трѣбва да прави този незаконороденъ синъ? Той трѣбва да намѣри начинъ да оформи своето раждане. Когато казватъ за нѣкой синъ или за нѣкоя дъщеря, че сж незаконородени, азъ считамъ, че тѣ не познаватъ своя баща и своята майка. Въ такъвъ случай, грѣхътъ не е вънъ отъ тѣхъ, но вътре въ тѣхъ. Всички деца, които сж заченати въ идеалната любовъ, познаватъ и май-ка си, и баща си. Тѣ познаватъ Бога като свой Великъ Баща. Тѣзи деца сж родени по закона на любовта, а не безъ законъ. Богъ е на страната на законороденитѣ деца, родени отъ любовта. Дете, което не е родено отъ любовта, и царски синъ да е, пакъ е незаконородено. Тази е идеята, която Христосъ вложилъ въ стиха: „Ако се не родите изново, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Ако се не родите изново, никаква нова фило-софия, никакво ново учение, никакви нови разбирания нѣма да придобиете. Родите ли се по новия начинъ, каквото желаете, можете да постигнете.

Сега, каквото и да се говори на хората, тѣ на-всѣкжде виждатъ кривото въ живота. Въ живота има нѣщо изкривено, обаче, то се дължи на самитѣ хора.

Самъ по себе си, животътъ е хармониченъ. Сжщото нѣщо може да се каже и за човѣка. По първично естество, по произходъ, човѣкъ е хармонично създаденъ, но благодарение на отклоняванията въ неговия дълъгъ животъ, той е изкривилъ нѣщо въ себе си. И сега, за да се изправи, човѣкъ трѣбва съзнателно да работи върху себе си, да се превъзпита. Не е лесно да се възпита една душа. Не е лесно да накарате човѣка да върва въ Бога. Много методи има днесъ, които могатъ да помогнатъ на човѣка да се самовъзпита, да познае Бога и да намѣри истината. Това сж музиката, религията, науката, поезията, философията и т. н. Не намѣри ли истината, човѣкъ ще се качва и ще слиза, ще го въздигатъ до небеса и ще го свалятъ до земята, и въ края на краищата ще види, че нищо не е постигналъ. Който се е домогналъ до истината, той е живъ и на този, и на онзи свѣтъ. Той не се нуждае отъ паметникъ, защото самъ е паметникъ на своето име. И като замине за онзи свѣтъ, той пакъ се движи между хората, между своитѣ познати, но инкогнито, преоблѣченъ, дегизиранъ, никой да не го познае. — Възможно ли е това? — Не само че е възможно, но това е фактъ. Свѣтлината, въ която живѣя, включва това нѣщо. Не е важно да доказвамъ това; за мене е важно да изиявя доброто въ живота, да видятъ хората, че доброто сществува въ свѣта. Който се оплаква, че е сиромашъ, че нѣма добри хора, които могатъ да му помагатъ, нека продаде сиромашията си на мене. Азъ съмъ готовъ да я купя. — Какъ ще я продамъ? Тя не се хваща. — Щомъ не се хваща, щомъ не е реална, какъ можешъ да се оплаквашъ отъ нея? Другъ се оплаква отъ болестъта си. — Продай ми твоята болестъ. Азъ съмъ готовъ да я купя. Щомъ се оплаквате отъ сиромашия, отъ болести, направете опитъ да ги хванете и да ги продадете. Ето и Христосъ ходѣше рамо до рамо съ сиромашията, но Той не се оплакваше отъ нея. За да насърди хората, геройски да носятъ сиромашията, Той казваше: „Синъ челоуѣчески нѣма кжде глава да подслони“. Христосъ бѣше силенъ човѣкъ, твърдо понасяше изпитанията и страданията.

Какво правятъ съвременнитѣ религиозни и духовни хора? Като дойдатъ до единъ кръстопѣтъ въ живота си, тѣ казватъ: Толкова години вече, какъ служимъ

на Бога и нищо не сме постигнали. — Че сте служили на Бога, това е вашъ плюсъ. Че нищо не сте постигнали, това е въ вашъ ущърбъ. Днесъ четете Божествената книга, отваряте страница следъ страница, но нищо не разбирате. Ще дойде день, когато при първото отваряне на книгата, вие ще разберете това, което вчера не сте разбрали. — Кога ще дойде този день? — Когато Христосъ похлопа на вашия умъ и на вашето сърдце. Тогава умътъ ви ще просвѣтне, вие ще придобиете свѣтлината на новия животъ и ще почнете да разбирате. При това положение само вие ще разберете връзката, която съществува между любовта и живота, между мъдростта и свѣтлината, между истината и свободата. Като дойде до това разбиране, човѣкъ ще работи малко, но много работа ще свършва. Сега става точно обратно: човѣкъ работи много, а малко работа свършва. Следъ като работи по цѣли дни, човѣкъ не може да напише едно любовно писмо до Господа. Пише, преписва, кжса, отново започва и като не може да го напише, както трѣбва, той взима единъ писмовникъ и оттамъ преписва едно писмо. Като го изпрати, започва да се съмнява, ще го приеме ли Богъ, или ще го тури настрана. Какъвъ е резултатътъ на такова писмо? Това писмо се изгубва нѣкжде по пощата, понеже адресътъ не е точенъ. Ако адреситъ на писмата ви не сж точни, никакъвъ отговоръ не очаквайте. Ако разправяте за своитѣ любовни писма, преди да сте ги написали, никакъвъ отговоръ не очаквайте.

Много отъ погрѣшкитѣ на съвременнитѣ хора се дължатъ на факта, че тѣ говорятъ за нѣща, които още не сж написали. Запали свѣщъта и остави я сама да говори за себе си. Запали огъня и остави го самъ да говори за себе си. Пий вода и остави я сама да говори за себе си. Прояви любовта и остави я сама да говори за себе си. Всички говорятъ за любовта, безъ да знаятъ, какво тя представя. Младиятъ ще каже, че познава любовта, понеже сърдцето му гори, запаленъ е отъ всички страни. — Да гори сърдцето на човѣка, това не е любовъ. Хората още не сж дошли до положение, да разбиратъ, какво нѣщо е любовта. Христосъ казва: „Много нѣща още има да ви кажа, но не сте готови да ги разберете“. Любовта къмъ Бога носи въ себе си

тайнитѣ на живота. Когато Божията Любовь ви посети, тя ще донесе своитѣ благословения.

› Единъ младъ, но беденъ човѣкъ, решилъ да се ожени, че каквото и да става. Това било следъ осво-бождаването на България. По цѣли дни работилъ тукъ-тамъ, но едва изкарвалъ прехраната си. По едно време му се родило детенце. Съ раждането на детенцето му, той билъ назначенъ на служба. Единъ день, като отивалъ на работа, той намѣрилъ на пжтя една банкнота отъ сто лева. Взелъ банкнотата отъ земята, и съ тия пари кръстилъ детето си. Детето расло, станало шест-годишно. Презъ това време работитѣ на бащата се нареждали добре, провѣрвѣло му. Той разбралъ, че благословието върху дома му дошло заедно съ раждането на детето. Значи, детето донесло тия благословения. Случило се, обаче, че бащата сгрѣшилъ нѣщо, вследствие на което детето заболѣло и умрѣло. Съ смъртта на детето, и благословието отъ дома се дигнало. Отъ този день бащата билъ уволненъ отъ служба, и работитѣ му тръгнали назадъ, докато се видѣлъ въ сжщото положение, въ което билъ преди раждането на детето.

И тъй, когато любовта дойде въ свѣта, тя ще донесе всички свои благословения. Тогава слънцето ще грѣе другояче, и вие ще чувствувате връзката си съ Бога. Тогава ангелитѣ, светиитѣ и добритѣ хора ще посещаватъ домоветѣ ви, ще се разговарятъ съ васъ и ще ви поучаватъ. Тогава хората отъ цѣлия свѣтъ ще ви посещаватъ, за да видятъ любовта. Велико нѣщо е любовта! Тя прави човѣка богатъ, ученъ, силенъ и свободенъ. Когато бедниятъ се оплаква отъ своята сиромашия, кажете му: Дай достѣпъ на любовта въ дома си, и сиромашията ще те напусне. — Боленъ съмъ. — Дай достѣпъ на любовта въ душата си, и болестъта ще те напусне. Любовта урежда обѣрканитѣ работи на хората. Това, което любовта може да направи за единъ часъ, безъ любовта човѣкъ ще го свърши за цѣлъ животъ. Съ любовь всички работи се нареждатъ моментално; безъ любовь се изискватъ години, за да се свърши една работа. Много философии, много научни книги, много поезии, много музикални произведения сж писани безъ любовь, но отъ тѣхъ нищо не е останало. Истински гениални, безсмъртни произведения сж ония,

които сж писани съ любовь. Талантливостъта, [гениалността, силата, здравето на човѣка се дължатъ на мощъта на любовъта, която посещава човѣка. Влѣзе ли любовъта въ човѣка, съ нея заедно иде всичко велико и красиво.

Любовъта носи съ себе си и възкресението. — Кога ще дойде тя?—Още днесъ може да дойде. Отъ васъ зависи. Бждете будни, да не изпуснете момента, когато любовъта пристига. Дойде ли любовъта въ дома ви, прекжснете всички работи, създайте си празнично настроение. Презъ този день не мислете за нищо друго, освенъ за любовъта. Кжщата ви трѣбва да бжде изчистена, измита, съ свѣтли прозорци. Вие трѣбва да бждете облѣчени въ най-хубавитѣ си празнични дрехи и да отидете далечъ нѣкжде да я посрѣщнете. Приближаването на любовъта ще се ознаменува съ отваряне на небето: ангели, херувими и серафими ще слизатъ и ще възлизатъ, ще хвалятъ Господа. Съ тѣхъ заедно ще дойдатъ и вашитѣ приятели и роднини отъ онзи свѣтъ. Всички заедно ще ядете и ще пиете, ще славословите Бога, защото любовъта е дошла въ свѣта.

Сега, като говоря за идването на любовъта, вие можете да вѣрвате, а можете и да не вѣрвате — това е ваша работа. Моя работа е да ви кажа, какво е писано въ свещената книга на живота. Това е въпросъ на вѣра, на опитъ и на вътрешно разбиране. Любовь къмъ Бога и любовь къмъ ближния, това сж двата велики закона, които иматъ отношение къмъ човѣшкия животъ. Животътъ на хората се осмисля, именно, съ любовъта. Отсжтствува ли любовъта отъ живота, съ нея заедно се губи и смисълътъ му. Дето любовъта отсжтствува, тамъ присжтствува съмнение, подозрение, обезсмисляне и т. н. Такова е положението на уволнения чиновникъ, останалъ безъ пенсия, безъ приятели, безъ никаква помощъ и съдействие. Нѣма по-велика служба за човѣка отъ тази, да служи на любовъта. Да служишъ на любовъта, на Бога, това значи, да бждешъ свободенъ, да се радвашъ на всичко въ свѣта.

„Докато бѣше по-младъ, самъ се опасваше и ходѣше, дето щѣше“. Желая ви сами да се опасвате. Отъ това, което ви говорихъ, можете всичко да забравите, но едно само помнете: Бждете мжжествени и сами се опасвайте. Пригответе си единъ хубавъ поясъ, изтъканъ

огъ най-хубавата материя и като станете сутринъ, веднага се опашете. И мъже, и жени, и деца—всички сами трѣбва да се опасватъ. Млади и стари, пригответе си по единъ поясъ, който да увиете три пѣти около кръста си и да благодарите, че сами можете да се опасвате. Като го свалите, закачете го на единъ гвоздей, да остане готовъ за следната сутринъ. Свещенъ е поясътъ, съ който човѣкъ самъ се опасва! Когато приемете една Божествена мисълъ, или едно Божествено чувство, веднага трѣбва да се опашете. Следъ това свалете пояса и си починете. Като излѣзете вѣнъ, на работа, пакъ се опашете. Свършите ли работата си, свалете пояса.

Който е опасанъ, той е младъ. Който не е опасанъ, той е старъ.

„Когато бѣше младъ, ти самъ се опасваше и ходѣше, дето щѣше“.

Сега и на васъ пожелавамъ, сами да се опасвате.

12. Беседа отъ Учителя, държана на 17 ноемврий, 1929 г.

София. — Изгрѣвъ.

Влѣзоха въ ладията.

Ще прочета 5. глава отъ книгата „Второзаконие“ отъ Стария Заветъ.

Има нѣща въ живота, които никога не губятъ своя смисълъ. Едни отъ тѣхъ сж разбрани за хората, а други не сж разбрани. Тия, които не сж разбрани, трѣбва вече да се разбератъ. Да се разбератъ, това значи, да се преведатъ на езика, съ който хората си служатъ.

„Азъ съмъ Иеова, Богъ твой, Който те изведохъ изъ Египетската земя, изъ дома на робството“. (— 6 ст.) Значи, идеята за Бога може да се изрази съ това, че Той дава свобода. Не дава ли свобода, Той не е Богъ.

„Не взимай името на Господа Бога твоего напразно“. (— 11 ст.). Когато говори истината, човѣкъ не призовава името Божие за свидетелъ. Обаче, щомъ не говори истината, той призовава името Божие за свидетелъ. Търговецъ продава простъ, недоброкачественъ платъ за доброкачественъ и казва на клиента си: Вѣрвай въ Бога! Той лъже, а призовава името Божие за свидетелъ. Това значи, да употребява човѣкъ името Божие напразно.

„Затова Господъ Богъ твой ти заповѣда да пазишъ сѣботния день“. (— 11 ст.). За кого е сѣботниятъ день? — За беднитѣ, а не за богатитѣ. Сѣботниятъ день е за слугитѣ, а не за господаритѣ.

Днесъ ще говоря върху 32 стихъ, 14 гл. отъ Евангелието на Матея: „И откакъ влѣзоха въ ладията, утихна вѣтрътъ“.

Всѣки вѣкъ, всѣка епоха се отличава съ специфични разбирания. Следователно, разбиранията на сегашнитѣ хора не сж такива, каквито сж били тия на миналитѣ поколѣния, живѣли преди две-три хиляди години. Разбиранията на старитѣ не сж такива, каквито сж тия на възрастнитѣ. Разбиранията на възрастнитѣ не сж такива, каквито сж тия на младитѣ. Стариятъ разбира повече отъ възрастния, а възрастниятъ — повече отъ детето, отъ младия.

Съвременнитѣ хора се заблуждаватъ отъ временния животъ, отъ преходнитѣ положения въ живота, вследствие на което правятъ редъ опущения, редъ по-

грѣшки. Въ живота има общи положения, но има и специфични или извънредни положения. Запримѣрь, въздухътъ, водата, топлината, свѣтлината сж общи положения за всички органически същества. Тѣ еднакво се ползватъ отъ тѣхъ, и всѣки взима толкова, колкото иска. Човѣкъ може да взима толкова въздухъ, вода, свѣтлина, топлина и храна, колкото иска: нѣкога повече, нѣкога по-малко. Ако взима повече храна, отколкото му трѣбва, той всѣкога ще бжде преситенъ; ако взима по-малко храна, отколкото му трѣбва, той всѣкога ще бжде гладенъ; ако взима толкова храна, колкото му е потрѣбно, той всѣкога ще бжде доволенъ и разположенъ. Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да разбира сегашното положение, въ което се намира. Това не значи още, че миналото му не е важно. Напротивъ, миналиятъ животъ е основа на сегашния, а сегашниятъ приготвя условия за бждещия. Човѣкъ не помни своето минало, но същевременно той не може да проникне и въ бждещото си. Има възрастни хора, които сж забравили своето детинство и считатъ, че то е било проста работа, че не заслужава даже човѣкъ да се връща къмъ него, да си спомня известни моменти. Това е неразбиране на живота. Детството на човѣка е толкова важно, колкото и неговата зрѣлостъ. Доколко е важно детството на човѣка, виждаме отъ стиха, въ който Христосъ казва: „Ако не станете като децата, нѣма да влѣзете въ Царството Божие“. Значи, само детето може да влѣзе въ Царството Божие, а не възрастниятъ или стариятъ. Не само това, но съществува твърдението, че колкото по-малко знае човѣкъ, толкова по-лесно може да разбере истината. Колкото повече знае, толкова по-мжчно може да разбере истината. Що се отнася до богатството, твърдението е обратно: колкото по-богатъ е човѣкъ, толкова по-добри условия има за разбиране на истината и за изпълняване на волята Божия. Въ сжщность, въ живота виждаме точно обратното: богатиятъ изпълнява волята Божия по-малко отъ бедния. Бедниятъ казва: Нѣма какво да се прави, трѣбва да се изпълнява волята Божия. Веднѣжъ да забогатѣя, азъ зная, какъ да живѣя. Първо ще наредя работитѣ си, и после ще служа на Бога, ще изпълня волята Му. Обаче, щомъ забогатѣе, той забравя обещанията си и започва да отлага нѣщата. Той има до-

бро желание, но нѣма сила въ себе си да устои на обещанието си, да живѣе за Бога. Статистиката показва, че нѣма богатъ човѣкъ въ свѣта, който, следъ като е уредилъ материалнитѣ си работи, да се е предалъ на служене на Бога. — Защо? — Естеството на материалното е таково, че увлича човѣка, и той постоянно го урежда и все неуредено остава. Богатството и сиромашията сж дадени на човѣка като условия за растене, за развиване, а не за уреждане на неговитѣ материални работи.

Това, което днесъ говоря, се отнася за разумнитѣ хора, които иматъ правилни разбирания. Какво виждаме въ живота? Събератъ се двама богати хора, или двама учени, или двама религиозни, или двама музиканти и се надпреварятъ, кой отъ двамата има предимство въ областъта, въ която се проявява. Богатитѣ се погледнатъ и веднага се разбератъ. Тѣ знаятъ вече, кой отъ двамата е по-богатъ. Ученитѣ се погледнатъ и веднага познаватъ, кой отъ двамата е по-ученъ. Сжщото става между религиознитѣ и между музикантитѣ. Единиятъ музикантъ е добъръ теоретикъ, познава всички правила на музиката и излиза на сцената да говори нѣщо върху „теорията на музиката“. Вториятъ музикантъ не познава теорията на музиката, но е отличенъ музикантъ. Той взима цигулката и започва да свири. Публиката е възхитена отъ свиренето му и настоява и втори пжтъ да свири, да даде още единъ концертъ. Първиятъ музикантъ казва, че съ свирене нищо не се постига, но трѣбва да се говори на хората. Добре е да се говори на хората, но какъ трѣбва да се говори? Истинско говорене е онова, когато човѣкъ може да убеди хората въ истината, да ги запознае съ истината. Да говори човѣкъ по този начинъ, това значи, да бжде първокласенъ музикантъ. Това не е обикновено говорене. Съвременнитѣ хора говорятъ, но малцина говорятъ музикално. Тѣ едва сж започнали да изучаватъ музиката. Тѣ приличатъ на ония гостилничари, отъ които клиентитѣ се оплакватъ, че съ тѣхнитѣ яденета, разстройватъ стомаситѣ имъ. Кжде е погрѣшката, въ гостилничаря, или въ клиентитѣ? И едното е възможно, и другото. Може би нѣкои отъ клиентитѣ да не сж дѣвкали добре храната си, и стомахътъ имъ се е развалилъ. Възможно е грѣшката да се дължи на гостилни-

чаря: или маслото не е било прѣсно, или зарзаватитѣ не сж били прѣсни и т. н. Ако се укаже, че грѣшката е въ гостилничаря, тогава две положения могат да се явятъ: или гостилничарьтъ не е майсторъ въ своето изкуство, или пъкъ е алченъ човѣкъ, който съ малко срѣдства, иска да печели много, вследствие на което купува евтини материали, а продава скжпо. Ако първото положение се укаже вѣрно, тогава гостилничарьтъ трѣбва да напусне този занаятъ и да започне другъ, въ който се чувствува по-способенъ. Ако второто положение е вѣрно, гостилничарьтъ трѣбва да познава клиентитѣ си, да вижда тѣхната сиромашия и да знае, че отъ едно агне може да одере само една кожа. Искан ли да одере две кожи, въ края на краищата той ще види гостилницата си празна и ще се принуди да я затвори. При това положение, той ще разбере, че който иска да живѣе добре, той трѣбва да мисли, да чувствува и да действа право.

Да мисли, да чувствува и да действа човѣкъ добре, това значи, да има истинско вѣрую. Вѣруето на човѣка трѣбва да се изрази въ добрия му животъ, въ добритѣ му отношения къмъ всички живи същества. Ако човѣкъ не дава отдихъ на животнитѣ, които му служатъ, какво е неговото вѣрую? Ако той не дава нито единъ часъ почивка на слугата или на слугинята си, какво вѣрую е това? Човѣкъ трѣбва да отдава и на другитѣ това право, което иска за себе си. Вѣрую, което не дава на хората това право, което изисква за себе си, поставя Бога далечъ отъ човѣка. При вѣруето на сегашнитѣ хора Богъ всѣкога е отвѣнъ. Въ сжщностъ, едно трѣбва да знаете: Богъ е отвѣнъ, само когато се проявява като множество. Обаче, проявява ли се като единство, Той е отвжтре. Отъ научно гледище, обаче, единицата, която е създала свѣта, отвѣнъ ли е или отвжтре? Отвѣнъ може да бжде само онова, което крие задъ себе си нѣкаква реалностъ. Единицата, която е създала свѣта, сама за себе си е абсолютна реалностъ; задъ нея друга реалностъ не сжществува. Следователно, тя е отвжтре.

Сега, като говоримъ за вътрешния животъ, ние имаме предъ видъ реалния животъ, отъ който е произлѣзълъ външниятъ животъ. Жойто не разбира закона на единството, да търси Бога отвжтре, той ще го тър-

си въ множеството, и все ще Го намѣри нѣкъде: въ баща си, въ майка си, въ приятеля си, въ нѣкой великъ човѣкъ, въ нѣкой музикантъ, поетъ, художникъ. »Който намѣри Бога отвънъ, той ще има единъ резултатъ; намѣри ли Го отвътре, ще има другъ резултатъ. »Който се влюби въ смъртенъ човѣкъ, той ще има единъ резултатъ; влюби ли се въ безсмъртенъ човѣкъ, ще има другъ резултатъ. »Който вложи паритѣ си въ банка, която всѣки день е изложена на фалиментъ, той ще има единъ резултатъ; вложи ли ги въ банка, която и следъ хиляди години нѣма да се поклати, ще има другъ резултатъ. Това сж реални положения, които човѣкъ трѣбва да има предъ видъ, за да стабилизира живота си. »Рече ли човѣкъ да се занимава съ въпроси за оправянето на свѣта, за подобряване на политическото положение на народитѣ, той напразно е изгубилъ времето си. Политическото положение на народитѣ може да се подобри, безъ да се измѣнимъ ние, безъ да се подобримъ. Законитѣ могатъ да се измѣнятъ, безъ да се измѣнимъ ние. Нови училища, нови църкви могатъ да се градятъ, но ако въ частния, въ вътрешния животъ на човѣка не става нѣкакво вътрешно подобряване, нѣкакво вътрешно преобразование, какво ще се ползува той отъ външната обстановка?

Следователно, между човѣка и външната срѣда трѣбва да има такова отношение, каквото сжествува между външната и вътрешната реалностъ на нѣщата. Ако изучавате човѣка отъ материалистична гледна точка, ще видите, че той е произлѣзълъ отъ една сжщина, по-мощна, по-чиста, по-устойчива отъ материята на окръжаващата срѣда. Човѣкъ е по-якъ отъ желѣзото, по-тежъкъ отъ златото и платината, по-подвиженъ отъ въздухообразнитѣ тѣла, по-мощенъ отъ свѣтлината и топлината. Ако поставите човѣка на топлина, на която физическитѣ тѣла се разтопяватъ, той ще издържи. — Защо? — Защото силитѣ, които действуватъ въ духовното естество на човѣка, сж по-мощни отъ тия, които действуватъ въ физическата природа. Като говоря за човѣка, азъ нѣмамъ предъ видъ малкия човѣкъ, съ единъ килограмъ мозъкъ въ главата си, съ ръстъ, най-много до два метра, но имамъ предъ видъ духовния човѣкъ, който е мощенъ и който е развилъ въ себе си всички вложени сили и способности. Този човѣкъ

крие въ себе си възможноститѣ на цѣлата вселена. За този човѣкъ се казва, че е малка вселена.

Сега, като сте дошли на земята, вие трѣбва да имате правилни разбирания за живота, а не разбиранията на мравкитѣ, на паяцитѣ, на вълцитѣ, на тигритѣ, на слоноветѣ. Вие не трѣбва да имате разбиранията на обикновенитѣ хора, нито на обикновенитѣ философи и учени. Веднѣжъ сте дошли на земята, вие трѣбва да имате разбиранията на човѣка, който върши волята Божия. Силата на човѣка седи въ изпълнение волята на Бога. Законътъ на любовта е законъ на служене. Дето е любовта, тамъ е служенето. Служенето е едновременно вътрешенъ и външенъ процесъ. Първиятъ законъ въ свѣта е служене на Бога, а вториятъ законъ—служене на ближния. Външниятъ изразъ въ служенето на Бога се изразява въ правилнитѣ отношения на човѣка къмъ хора, растения и животни, чрезъ които Богъ се проявява. Ако отсѣче едно такова дърво, човѣкъ може да плати съ живота си. Има случаи, когато човѣкъ може да отсѣче и сто дървета, безъ да му се случи нѣкакво зло. Какво показва това? Това показва, че той е спазилъ известни закони, които го освобождаватъ отъ всѣкаква отговорност. Статистиката показва, че досега нито единъ кюмюрджия, нито единъ воденичаръ не сж могли да се издигнатъ. Въ края на краищата тѣ сж фалирали. Ще кажете, че меленето на житото е необходимо.—Не, това е най-несполучливиятъ опитъ, който човѣчеството е могло нѣкога да направи. Въ Божествената книга не сжествува законъ, споредъ който житото трѣбва да се мели на брашно. Когато житото се мели на брашно, хранителнитѣ му вещества излетяватъ навънъ, а оставатъ слабохранителнитѣ, които човѣкъ използва. Днесъ ще се мели житото, следъ два-три месеца ще се яде, и човѣкъ ще мисли, че много нѣщо е придобилъ. Това е залъгване. Ще кажете, че тази работа е наредена отъ Господа. Ако, действително, сегашниятъ порядъкъ на нѣщата е нареденъ отъ Господа, защо хората роптаятъ? Ако човѣкъ приеме, че законитѣ на една държава сж отъ Господа, той трѣбва да бжде примиренъ съ всичко. Ако сиромашията и богатството сж отъ Бога, човѣкъ трѣбва да е доволенъ и отъ едното, и отъ другото. Ако приемемъ, че всичко е отъ Бога, а въпрѣки това роптаемъ, тогава

едно отъ дветѣ е вѣрно: или не разбираме свѣта, който Богъ е създалъ, или, тъй както е създаденъ, не го одобряваме. Човѣкъ се намира въ сѣщото положение и къмъ себе си: или не се разбира, или намира, че не е създаденъ, както трѣбва. Природата признава следния законъ: когато всички удове на организъма сж здрави, цѣлиятъ организъмъ е здравъ. Ако само единъ удъ на организъма е боленъ, цѣлиятъ организъмъ страда. Този законъ се отнася, както до органическия, така и до психическия свѣтъ. Причината за заболяване на кой да е удъ на организъма е вътрешна, а не външна. Тя се дължи на нѣкакви примѣси въ физическото или духовно тѣло на човѣка. Ако човѣкъ изложи ржката си на нѣкакъв фронтъ, тя може да заболѣе. Щомъ ржката заболѣе, има възможность да заболѣе и другъ нѣкой удъ, както и цѣлото тѣло. Следъ това човѣкъ може да замине за онзи свѣтъ.

Какво представя онзи свѣтъ? Кога отива човѣкъ на онзи свѣтъ? — Когато фалира. Докато една банка не фалира, тя сѣществува. Щомъ фалира, тя изчезва, не се чува вече нейното име. Когато умре човѣкъ, къде отива? Хората казватъ, че умрѣлитѣ отиватъ при Бога. Чудно нѣщо! Значи, фалиралитѣ банки отиватъ при Бога. Това не е вѣрно. Когато една банка фалира, тя отива на сждъ, дето се преглеждатъ смѣтките ѝ. Какво нѣщо е сждътъ? — Мѣсто, дето се изправятъ кривитѣ работи. Следователно, умрѣлиятъ отива въ сжда, да се оправятъ кривитѣ му работи. При Бога отива само онази душа, която люби Бога, която презъ цѣлата вѣчностъ е живѣла само заради Него и се е жертвувала за Него. За тази душа само казваме, че е служила вѣрно и преданно на Бога. Срещнете ли душа, която презъ цѣлия си животъ се е лутала отъ църква въ църква, търсѣла Бога, очаквала тукъ или тамъ да я убеждаватъ въ Неговото сѣществуване, знайте, че тя не може да отиде при Бога. Тя е била въ училище, но това училище не ѝ е дало всичко, което ѝ е необходимо за приближаването ѝ къмъ Бога. Училището е мѣсто, което посочва на ученика правия пжтъ, дава му правила, какъ да живѣе, какъ да развива ума, сърдцето и волята си.

Това, което сега говоря, е встѣпление къмъ онава, което ви предстои да изучавате. Запримѣрь, мно-

зина сж ви говорили за морето, за начина, по който можете да се кжпете, но вие още не сте се кжпали. Теория имате, но практика нѣмате. Отивате до брѣга на морето, но веднага се спирате, не се решавате да влѣзете въ водата. Защо? — Съ дрехи сте. Искате ли да се кжпете, трѣбва да се съблѣчете и да влѣзете съвършено голъ. Такова е правилото. При това, първо ще влѣзете до колѣне, после ще се потопите до кръста и следъ това ще се гурнете цѣлъ. Докато се учите да плавате, ще се ползвате отъ гумениѣ пояси, които сж пълни съ въздухъ. Тѣ ще ви държатъ надъ водата. Ще внимавате, поясѣтъ всѣкога да бжде пълненъ съ въздухъ. Излѣзе ли въздухѣтъ навънъ, положението ви се затруднява. Въздухѣтъ въ пояса представя капитала, съ който разполагате. Плаването въ водата представя новия животъ, който приематъ само ония хора, които сж се освободили отъ материалното. Въ новия животъ човѣкъ влиза така, както майка му го е родила. Влѣзе ли въ училището, да търси истината, да учи, човѣкъ трѣбва да се освободи отъ всичко материално, съ което е напълнилъ главата и сърдцето си, да влѣзе съвършено голъ, както майка му го е родила. Тамъ не приематъ ученици, облѣчени съ царска мантия, съ дрехата на виденъ философъ, ученъ, поетъ, музикантъ или художникъ. Ще съблѣчешъ дрехитѣ си, ще препашешъ гумения поясъ, ще влѣзешъ въ водата, ще поседишъ малко и бързо ще излѣзешъ на брѣга, да се печешъ на слънце. Всѣки день ще влизашъ и ще излизашъ отъ водата, докато се научишъ свободно да плавашъ въ водата, като рибитѣ. Докато не се научи да живѣе въ водата, човѣкъ всѣкога ще страда. Жабитѣ живѣятъ едновременно и въ водата, и на сушата. Това показва, че тѣ се намиратъ въ преходна фаза на живота. Обаче, човѣкъ не трѣбва да бжде като жабата. Влѣзе ли въ водата, т. е. при условията на новия животъ, той трѣбва да се пригоди къмъ тѣхъ: нито да се задушава, нито да се дави.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ една особена областъ на съзнанието, наречена висше, Божествено съзнание, която опредѣлятъ съ думитѣ „възвишенъ, идеаленъ животъ“. Влѣзе ли въ областѣта на висшето съзнание, човѣкъ се усѣща физически здравъ, съ вътрешенъ миръ и спокойствие. Той се разбира съ всич-

ки хора, които се стремят към великото, макаръ и да сж по-малки отъ него. Лѣкарьтъ разбира състоянието на болния, защото последниятъ се стреми къмъ здраве. Обаче, болниятъ не разбира състоянието на лѣкаря. Болниятъ влиза въ положението на болния, но не може да му слугува. Следователно, когато нѣкой човѣкъ не може да слугува, това показва, че той е боленъ. На нѣкого кракътъ е счупенъ, на другъ — ржката, на трети — ребрата. Тѣ се оплакватъ едни отъ други, че никой отъ тѣхъ не иска да имъ слугува. Какъ ще слугуватъ тия хора? Боленъ на боленъ може ли да слугува? Когато хората не си услужватъ взаимно, причината за това е двояка: или сж болни, или не съзнаватъ длъжността си. Ако сж болни, тѣ ще лежатъ и ще чакатъ да дойде сестра милосърдна, или лѣкарь, да имъ привърже раната.

Положението на нѣкои вѣрващи е подобно на пациентитѣ въ болницитѣ. Тѣ лежатъ и чакатъ да дойде нѣкой да имъ помогне. Всѣки боленъ обича да разправа за болестъта си, за времето, което е прекаралъ въ болницата и т. н. Христосъ срещна единъ боленъ, който е лежалъ цѣли 38 години въ болницата и го запитва: Искашъ ли да излѣзешъ отъ това училище? — Да, Учителю, 38 години следвамъ това училище, искамъ вече да свърша учението си. Защо този човѣкъ искалъ часъ по-скоро да свърши училището? — Защото е попадналъ въ болезнената страна на това училище. Той искалъ да излѣзе отъ тази областъ и да влѣзе въ новия животъ, въ здравословнитѣ условия на училището. Да се занимава човѣкъ съ живота на другитѣ, кой какъ вѣрва и какъ живѣе, това е болезнената страна на училището, отъ която трѣбва да се излѣзе. Тайната на живота, здравословната страна на училището седи въ това, човѣкъ да се домогне до ония методи, които водятъ къмъ правилень, възвишенъ животъ. Дойде ли до това положение, човѣкъ е постигналъ щастieto, т. е. Вѣчния животъ — животъ на безсмъртието.

„И откакъ влѣзоха въ ладията, утихна вѣтърътъ.“ За да се говори за утихване на вѣтъра, това значи, да е имало вѣтъръ и буря. Докато вжтре въ човѣка ставатъ вълнения, смущения, бушувания, той е изложенъ на голѣми бури и вѣтрове. Щомъ разреши нѣщо въ себе си, щомъ дойде до нѣкакво правилно разбиране

въ живота, вѣтрътъ и бурята въ него преставатъ. Правилнитѣ разбирания представятъ ладията, въ която човѣкъ влиза на заветъ. Христосъ дойде на земята, да научи хората, какъ и кжде да се подслоняватъ, да се пазятъ отъ голѣмитѣ бури и вѣтрове, които рушатъ, коренятъ всичко, каквото срещнатъ на пътя си. Сжще-временно, Христосъ казва: „Огнь дойдохъ да запала въ свѣта“. И досега още хората говорятъ за този огнь, не могатъ да разбератъ, защо е запаленъ и какво е предназначението му. Много просто. Зимно време, когато вѣнъ се пука дърво и камъкъ, и дойде нѣкой човѣкъ да запали огъня ви, питате ли, защо го е запалилъ. Като запали огъня ви, той самъ ще каже: Дойдохъ да ви запала огъня. Следъ това ще си замине. Всички, които могатъ да се грѣятъ, да варятъ яденето си на този огнь, ще кажатъ: Дойде единъ човѣкъ, запали ни огъня и си отиде. Които не разбиратъ смисъла на огъня, казватъ: Опасенъ човѣкъ е този, който пали огнь. Огньтъ трѣбва да се запали! Какъвъ е този огнь? — Свещенъ огнь. Свещениятъ огнь въ човѣка е загасналъ и трѣбва да се запали. — Кжде трѣбва да се запали? — Въ сърдцето, въ ума и въ волята на човѣка.

Съвременнитѣ хора вѣрватъ въ всичко, но не и въ онова, въ което трѣбва да вѣрватъ. Запримѣръ, тѣ вѣрватъ, че могатъ да станатъ богати, учени, силни, а не се спиратъ предъ мисълта, че и като богати, учени и силни могатъ да умратъ. Не е лошо да се стреми човѣкъ къмъ богатство, ученостъ и сила, но той трѣбва да знае, че то не е реално. Щомъ не е реално, то непременно ще се изгуби. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ онова, което не се губи. То е реалното въ живота. Представете си, че двама души стоятъ на бойното поле и наблюдаватъ, какво става. Единиятъ отъ тѣхъ знае Божественитѣ закони, разполага съ тѣхъ и гледа спокойно, какъ хората се биятъ, какъ падатъ ранени и мъртви на бойната линия. Другиятъ е обикновенъ човѣкъ, разполага съ обикновени знания и, като наблюдава цѣлата картина, тревожи се, че еди-кой си пострадалъ. Щомъ се свърши войната, и двамата се оттеглятъ. Първиятъ седи тихъ и спокоенъ, а вториятъ ходи натукъ-натамъ, плаче, страда за раненитѣ, привързва

ранитѣ имъ, но не може да имъ помогне. Отъ време на време той поглежда къмъ другаря си и се чуди, какъ може въ такъвъ моментъ да гледа така спокойно на всичко. Следъ това той казва на войниците: Съберете всички ранени и убити на едно мѣсто. Той се приближава къмъ тѣхъ, запалва огънь и ги изгаря. Като гледатъ, какво прави, всички се възмущаватъ отъ неговата жестокость. Не се минава много време, отъ огъня започватъ да излизатъ единъ следъ другъ раненитѣ и убититѣ, но вече здрави, бодри, жизнерадостни. Какво е станало съ тѣхъ? Тѣ сж възкръснали. Не е жестокъ човѣкътъ, който може мъртви да възкръсва. Ще кажете, че това сж приказки отъ 1001 нощъ. Това сж невъзможни нѣща. Невъзможното за човѣка е възможно за Бога. Вие виждате, какъ излизатъ отъ огъня здрави, бодри хора и благодарятъ на Бога, че сж здрави, свободни отъ страдания. Тѣ се радватъ, че влизатъ въ новия животъ, въ живота на възкресението. Кое е по-добро за човѣка: да изгори и на пепелъ да стане, или да изгори и отново да оживѣе? Най-добро отъ всичко е човѣкъ да мине презъ огъня, но следъ това отново да оживѣе.

„И откакъ влѣзоха въ ладията, утихна вѣтърътъ“. Значи, голѣмото противоречие, което съществува между хората, трѣбва да утихне. Това противоречие произтича отъ неразбиране на живота и на природата. Слабитѣ хора създадохъ злото и противоречията въ свѣта. Силнитѣ хора — хората на безсмъртието, създадохъ доброто. Когато въ човѣка се явяватъ лоши, отрицателни чувства, той трѣбва да знае, че е слабъ. — Какъ може да се освободи човѣкъ отъ тия чувства? — Като стане силенъ. Когато въ сърдцето на човѣка се явяватъ положителни, красиви, мощни чувства, той е силенъ човѣкъ, той ражда доброто въ себе си. Той е подобенъ на изворъ, отъ който доброто изтича. Изворътъ на доброто въ човѣка трѣбва да полива всички треви и цвѣтя и да имъ помага да растатъ. Тѣй щото, става ли въпросъ за силенъ човѣкъ, ще знаете, че силенъ е онзи, който ражда само доброто. Който ражда злото, той не е силенъ човѣкъ. Ама азъ вѣрвамъ въ Христа. — Ако твоята вѣра може да те застави да раждашъ доброто, тя е на мѣсто. Но ако твоята вѣра те заставя да раждашъ злото, тя не е на мѣстото си. Ако въ вѣрата

си ти си фанатикъ и преследвашъ този-онзи, че не вѣрвали въ Бога и въ Христа като тебе, тя не е на мѣстото си. Ако твоята философия, съ която си обяснявашъ причинитѣ и последствията на нѣщата, ражда злото въ свѣта, тя не е на мѣстото си. Тази философия е философия на слабитѣ хора.

На всички силни хора, на всички учени философи, поети, музиканти, художници, които раждатъ доброто, казвамъ „добре дошли“. Всѣки човѣкъ, колкото и да е малъкъ, трѣбва да бѣде силенъ, да ражда доброто въ свѣта. Всѣки човѣкъ, всѣки народъ трѣбва да ражда доброто, т. е. трѣбва да даде ходъ на Божественото въ себе си. Въ който моментъ човѣкъ реши да върши волята Божия, той става едно съ Бога. Каквото направи въ името Божие, човѣкъ трѣбва да го принесе предъ вратата на Великия олтаръ и да се отдалечи. Не е нужно да седи човѣкъ предъ този олтаръ, да се представи предъ всички, че е извършилъ нѣщо за Бога. Земята, слънцето, луната сж направени за човѣка. Той може да се разхожда отъ една планета на друга и пакъ да слѣзе на земята. Той е свободенъ, разполага съ билетъ, съ който може да обиколи цѣлата вселена. — Защо ние нѣмаме тази опитностъ, тази свобода, да се движимъ, дето искаме? — Да ви се даде този билетъ днесъ, това значи, да станете по-нѣщастни, отколкото сте сега. За да може свободно да пжтува отъ една планета въ друга, човѣкъ трѣбва да има съответна форма. Съ човѣшката форма той може да живѣе само на земята. За другитѣ планети се изискватъ други форми. Когато говоримъ за условията на даденъ животъ, ние подразбираме съответни форми. Има начини, по които форми-тѣ на живота се измѣнятъ. Обаче, човѣкъ трѣбва да знае тия начини. За всѣки човѣкъ, който може да се ползува отъ тия начини, казваме, че е добъръ, праведенъ. Не може ли да се ползува отъ тѣхъ, този човѣкъ е грѣшенъ. Какво разбирате подъ думитѣ „праведенъ и грѣшенъ човѣкъ?“

Срѣщате две момиченца, десетгодишни, деца на благородни, богати родители, облѣчени съ бѣли, нови роклички. И дветѣ сж добри деца, всички хора ги обичатъ и имъ се радватъ. Тѣ се разхождатъ, радватъ се на ясното, чисто небе и топлото слънце. Немирни, злосторни момчета решаватъ да имъ напакостятъ. Взиматъ

едно шише, пълно съ черна течностъ, подобна на катранъ, напръскватъ съ нея гърба на едното отъ момиченцата и хукватъ да бѣгатъ. Като видѣло рокличката си напръскана съ черната течностъ, момиченцето придружено отъ другарката си, се разплакало и тръгнало за дома си. На пѣтя тѣ срещнали единъ файтонджия, който предложилъ да ги заведе до дома имъ. Пакостнитѣ момчета се затичали подиръ файтона, прѣснали върху него отъ сжщата течностъ, но този пѣтъ тѣ не успѣли да направятъ нищо. Отъ дветѣ момиченца само едното пострадало. Само едното попаднало при неблагоприятни условия. Второто, обаче, и при двата случая останало незасегнато отъ черната течностъ, т. е. отъ неблагоприятнитѣ условия на живота.

Следователно, едни хора се намиратъ при неблагоприятни условия на живота, като едното отъ момиченцата, вследствие на което дрехитѣ имъ сж нечисти, изцапани. За тѣзи хора се казва, че сж грѣшни, нечисти. Други хора пъкъ се намиратъ при благоприятни условия, вследствие на което дрехитѣ имъ сж чисти, безъ петна. Тѣ минаватъ за добри, за праведни хора. Защо едни хора сж поставени при благоприятни, а други при неблагоприятни условия, има редъ причини за това. Лошитѣ мисли и чувства правятъ дрехитѣ на човѣка нечисти. Каквото представятъ пакостнитѣ момчета за момиченцата съ бѣлитѣ роклички, такова нѣщо сж отрицателнитѣ и нечисти мисли и чувства за човѣка. Въ дадения случай тия мисли и чувства засѣгатъ само нѣкои хора, а други не засѣгатъ. — Защо? — Защото еднитѣ сж поставени при неблагоприятни условия на живота, а другитѣ — при благоприятни. Обаче, и еднитѣ, и другитѣ сж слаби хора. Тѣ не сж се издигнали още надъ условията. Тѣ не сж станали господари на условията.

И тъй, докато човѣкъ не стане господарь на условията, при които живѣе, той всѣкога е изложенъ на грѣхъ, на опасности, на страдания. Щомъ стане господарь на условията, той може да се нарече истински човѣкъ, той има мораленъ устой и може да издържа и въ убежденията си, и въ своето вѣрую. Съ други думи казано: човѣкъ е господарь на вѣншнитѣ условия дотогава, докато е свързанъ съ Божественото съзнание. Наруши ли се тази връзка, той става вече робъ на

условията. Докато Божественото съзнание взима надмощие въ човѣка, той се стреми къмъ доброто, къмъ красивото и благородното въ свѣта. >Има моменти, положения, когато всички живи същества проявяватъ известно благородство. И най-свирепото животно се смекчава предъ своитѣ малки и започва да ги глади, да ги лиже съ езика си. Като види своето малко детенце, и най-жестокиятъ човѣкъ, който е убилъ десетки хора, се смекчава и проявява къмъ него нѣжни, бащински чувства. Това показва, че въ известни моменти Божественото проговаря въ всички хора, въ всички живи същества. >Защо грѣшатъ хората, не може да се отговори. Много причини има за това. Цѣлото небе се занимава съ въпроса, какъ да се спаси свѣта, а не защо хората грѣшатъ. Защо и какъ е произлѣзълъ грѣхътъ, това е въпросъ, върху който разумнитѣ същества не се спиратъ. Тѣ се занимаватъ съ въпроса, какъ да спасятъ свѣта. >Тѣ сж изработили вече единъ планъ, който постепенно прилагатъ. Прилагането на този планъ е започнало още отъ времето на Христа. Кое трѣбва да се спаси въ човѣка? — Неговата душа. Дали хората върватъ въ това, или не, то е другъ въпросъ. >Заедно съ душата на човѣка ще се спаси и умътъ, и сърдцето му. Същественото за човѣка сж неговиятъ духъ, неговата душа, неговиятъ умъ и неговото сърдце. Вънъ отъ тия четири свѣта всичко е несъществено. >Следователно, несъщественото трѣбва да се пожертвува за същественото. Човѣкъ се движи и проявява въ тѣзи четири свѣта, които представятъ реалността на неговия животъ. Когато се проявява едновременно въ тия четири свѣта, човѣкъ е въ пълно равновесие, въ устой. Прояви ли се само въ единъ отъ тия свѣтове, равновесието му се нарушава.

Ако вземете една топка, тежка единъ килограмъ, и я закрепите въ една точка на върха на една игла, безъ да се поклати на една или на друга страна, тази точка наричаме срѣдоточие, равновесие, центъръ на тежестъта. Следователно, иска ли човѣкъ да се постави въ равновесие, нищо да не го безпокои, той трѣбва да застане въ своето срѣдоточие, т. е. въ онази точка на своя животъ, дето всички сили се уравновесяватъ. Въ тази точка се проявява Божественото въ човѣка. Докато Божественото взима надмощие надъ човѣшкото, човѣкъ

може да запази равновесие на силитѣ си. Какво виждаме въ живота на обикновения човѣкъ? Докато е богатъ, силенъ, здравъ, щастливъ, той е въ равновесие. Щомъ изгуби силата, здравето, вѣрата, богатството си, едновременно съ това той губи и равновесието си. Обаче, само за онзи човѣкъ казваме, че има истинско вътрешно равновесие, който, следъ като, изгуби и силата, и здравето, и вѣрата, и богатството си, не измѣня нито единъ мускулъ на лицето си. Този човѣкъ живѣе въ закона на любовта. Докато човѣкъ живѣе въ любовта, като сила, съ която може да си служи, свѣтътъ всѣкога ще бжде за него отворенъ. Той е намѣрилъ мѣстото, дето може да запали свещения огънь. Веднѣжъ запаленъ, свещениятъ огънь, трѣбва постоянно да се разгорява. Дето се пресичатъ две прави линии, тамъ е мѣстото на свещения огънь. Има смисълъ да запали човѣкъ свещения огънь въ себе си, ако окръжаващитѣ могатъ да се ползватъ отъ благотворното влияние на неговата топлина.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ топлината на свещения огънь, т. е. отъ една блага дума, която може да излѣзе отъ устата на човѣка. Нѣкой пита: Ще излѣзе ли нѣщо отъ мене? — Ще излѣзе. — Ще бжда ли здравъ? — Ще бждешъ. — Ще се оправятъ ли работитѣ ми? — Ще се оправятъ. — Да вѣрвамъ ли въ всичко, което ми казвашъ? — Вѣрвай, защото безъ вѣра човѣкъ не може да угоди на Бога. Казано е въ Писанието: „Да бжде споредъ вѣрата ти“. Това значи: ако човѣкъ е боленъ, ще оздравѣе; ако е сиромашъ, ще разбогатѣе; ако е невежа, ученъ ще стане. Обаче, човѣкъ ще придобие отъ всичко това толкова, колкото е вѣрата му. Вѣрата на човѣка отговаря на неговия вътрешенъ импулсъ къмъ работа, къмъ придобиване на нѣщо. Любовта пѣкъ дава потокъ на човѣка къмъ животъ. Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да знае, отде иде и кжде отива. Ще кажете, че това не е важно. — Кое е важно тогава? — Да ядемъ и да приемъ. Наистина, важно е човѣкъ да яде и да пие, но кой ще доставя това? Гостилничарътъ е затворилъ вратата на гостилницата си. Всички се трупатъ предъ вратата, викатъ, хлопатъ, но той не отваря. — Защо? — Не знаятъ, какъ да хлопатъ. Ако човѣкъ знае, какъ да хлопа на вратата на гостилничаря, той непременно ще отвори, ще го покани да

седне и ще го нагости добре. Следователно, знае ли човѣкъ, какъ да хлопа на сърдцето, или на душата на нѣкого, той непременно ще му отвори. ~~и му~~

Сега, както и да разглеждаме нѣщата, ние виждаме, че всичко въ свѣта е строго опредѣлено. Богъ, Който създаде свѣта, всѣки день е създавалъ нѣщо опредѣлено, докато въ шестия день създаде човѣка. Числото шестъ е число на фантазии, на илюзии. Това виждаме и въ живота на човѣка. Преди да направи нѣщо, човѣкъ фантазира, мечтае, а като го направи, започва да преувеличава. Често въ говора хората си служатъ съ редъ преувеличавания. Когато нѣкой иска да каже, че нѣкъде били събрани много хора, той казва: Тамъ имаше толкова хора, че яйце да хвърлишъ, нѣма кжде да падне. — Така не се говори. Колкото хора и да сж били събрани на едно мѣсто, все може да се хвърли и едно, па и повече яйца. Когато искатъ да кажатъ за нѣкого, че е бавенъ въ работитѣ си, въ движенията си, казватъ: Този човѣкъ пѣпли като мравка. За другъ пъкъ казватъ: Той е човѣкъ и половина. — Не, свѣтътъ така не може да се оправи. Какви сж мѣрките, разбиранията на сегашнитѣ хора — учени, философи и религиозни, ние оставяме настрана. Колкото и да сж добри тѣхнитѣ разбирания, тѣхнитѣ теории и философии, тѣ сж отживѣли времето си. Сега трѣбва да се отвори нова врата, новъ пътъ, въ който хората да влѣзатъ. Този пътъ изключва всѣкакви кражби, лъжи, престѣпления. Той е пътъ на доброто, на вѣчното благо. Вѣрата на съвременнитѣ хора се отнася до онзи малкъ свѣтъ, въ който днесъ живѣятъ. Законитѣ на този малкъ свѣтъ, на тази малка държава не важатъ за голѣмата държава. Законитѣ на България не важатъ за Англия, и законитѣ на Англия не се отнасятъ до България. Въ която държава и да отидете, вие трѣбва да зачитате нейнитѣ закони и да имъ се подчинявате.

Следователно, влѣзете ли въ онзи свѣтъ, вие трѣбва да се подчинявате на неговитѣ закони. Онзи свѣтъ има свои специални закони, които коренно се различаватъ отъ законитѣ на физическия свѣтъ. Като ви се говори за онзи свѣтъ, вие си представяте нѣщо приказно, като приказкитѣ отъ хиляда и една нощъ и не вѣрвате въ него. Въ какво вѣрвате, това е ваша работа. Обаче, който е ходилъ въ онзи свѣтъ, той го по-

знава. Преди да влѣзете въ онзи свѣтъ, ще минете презъ нѣколко митници. Тамъ ще прегледатъ да не би да носите нѣщо отъ земята. И най-малката игла не се позволява да прекарате. Всичко, каквото носите, ще го задържатъ на митницата и тогава ще ви пуснатъ да влѣзете. Когато се връщате отъ онзи свѣтъ за земята, пакъ ще ви преглеждатъ на митницитѣ. Както нѣмате право да носите нѣщо отъ земята за онзи свѣтъ, така сжщо нѣмате право да носите нѣщо отъ онзи свѣтъ за земята. Христосъ казва: „Събирайте съкровища за онзи свѣтъ.“ — Кжде трѣбва да се събиратъ тия съкровища? Докато е на земята още, човѣкъ трѣбва да събира съкровища, които да изпраща въ банкитѣ на невидимия свѣтъ, че, като влѣзе тамъ, да има, съ какво да живѣе. Щомъ влѣзете въ невидимия свѣтъ, веднага ще ви запитатъ: Вложили ли сте нѣщо въ този свѣтъ? — Да, въ еди-коя банка внесохъ десетъ хиляди лева. — Щомъ си внесълъ десетъ хиляди лева, ти можешъ да имашъ кредитъ десетъ милиона най-малко и можешъ да останешъ тукъ, докогато искашъ. Даже и десетъ лева да е внесълъ въ една отъ банкитѣ на невидимия свѣтъ, човѣкъ пакъ има право да влѣзе тамъ. Обаче, ако нищо не е внесълъ, крачка напредъ не може да пристъпи. Законътъ е такъвъ.

»Всички се запитватъ, дали е реаленъ онзи свѣтъ. — Реаленъ е онзи свѣтъ, по-реаленъ, отколкото можете да си представите. Реалността на нѣщата не седи въ това, което човѣкъ може да пипне, но въ онова, което въ даденъ моментъ съзнава. Реалността се изразява въ отношенията на хората като души. Животътъ е толкова реаленъ, колкото човѣкъ го съзнава. Оттамъ и отношението между душитѣ се обуславя отъ съзнанието за сцелението, за връзката, която сжществува между тѣхъ. Връзката сжществува не само между хората, но и между хората и животнитѣ. Нѣкой човѣкъ има конь, волъ, овце, безъ да съзнава, какво представятъ тия животни, отде сж дошли, каква е задачата имъ и т. н. Той мисли, че е господарь въ свѣта и може да се ползува отъ всички животни и растения. Той не се запитва, на какво основание може да се ползува отъ труда на коня и на вола, отъ вълната, млѣкото и месото на овцетѣ, безъ да имъ плаща. Азъ съмъ господарь въ свѣта, мисли си човѣкъ и съ това изчерпва

всички въпроси. — Не, животните, съ които си служите, сж изпратени на земята отъ своитѣ бащи, благородни и разумни сжщества, да ви направятъ известни услуги и следъ това да се върнатъ назадъ. Ако съзнавате това, вие трѣбва да имъ благодарите, да се отнасяте добре съ тѣхъ, защото единъ день ще отговаряте предъ тѣхния баща. Когато отъ невидимия свѣтъ взематъ решение да отнематъ конетѣ, воловетѣ, овцетѣ, кокошкитѣ на нѣкой човѣкъ, той осиромашава. Безъ тия животни хората не могатъ да сжществуватъ. Хората дължатъ своя животъ на самопожертвуването на тия животни. Ако всички хора на земята — царе, владии, свещеници, учители и ученици, майки и бащи, господари и слуги, за единъ моментъ само се замислятъ върху великата жертва, която се прави за тѣхъ, тѣ биха се преобразили, коренно биха измѣнили живота си. Да се замисли човѣкъ по този въпросъ, това значи, широко да отвори сърдцето си за всички. Щомъ отвори сърдцето си, той ще отвори и хамбара си, ще почне да раздава и на животните, и на хората. Като ги нахрани, ще разпегне животните, ще имъ даде почивка, а на слугитѣ и на слугинитѣ си ще даде свобода. Този день ще бжде празникъ за всички, да познаятъ, че господарьтъ имъ е отворилъ хамбара си и щедро раздава отъ своитѣ блага.

Време е вече всички хора широко да отворятъ сърдцата си за Господа. Англичанитѣ сж дошли вече до тази Божествена идея и посвещаватъ малка частъ отъ времето си за Бога. Тѣ сж дошли до положение да посветятъ две минути за Господа. Презъ това време всички желѣзници, параходи, фабрики, учреждения спиратъ работата си и отправятъ мисълта си къмъ Бога. Кой кждето е, спира работата си. Не само две минути, но човѣкъ трѣбва да отдѣли поне единъ часъ отъ времето си за Великото въ свѣта и да отправи къмъ Него благодарността си за всичко, което е получилъ и всѣки моментъ получава. Ако рекатъ да пожертвуватъ единъ часъ отъ времето си, хората мислятъ, че ще иматъ голѣми загуби, затова отдѣлятъ само по две минути. Въ бждеще, обаче, тѣ ще съзнаятъ необходимостта отъ това и ще жертвуватъ повече време. Който не може да направи една малка жертва, той по никой начинъ не е готовъ за голѣма жертва.

Дошло е вече време за човѣка, който отъ хиляди години живѣе на земята, да съзнае жертвитѣ, които се правятъ за него и да благодари за тѣхъ. Само по този начинъ той ще чува Божия гласъ въ себе си и въ ближния, както Мойсей го е чулъ. Това значи, да се запали свещениятъ огънь въ човѣка, както Богъ го запали въ Мойсея. Казано е въ Писанието, че огънь ще изгори всички. Мойсей разбра вътрешния смисълъ на този стихъ, но евреитѣ не го разбраха така, и затова Мойсей трѣбваше да имъ проповѣдва, да ги запознае съ дълбокия смисълъ на живота, Мойсей казваше на евреитѣ: Богъ ще издигне другъ пророкъ между васъ, и вие трѣбва да бждете готови, да изпълните Неговия законъ. Ако човѣкъ не може да приложи Христовия законъ, той не може да приложи и човѣшкитѣ закони. При това положение, каквато е участъта на Христовия законъ, такава ще бжде участъта и на всѣки човѣшки законъ. Ако човѣкъ не обича майка си, баща си, брата си, сестра си, той не може да обича и другитѣ хора. Ако синътъ не обича майка си, той не може да обича и другитѣ жени. »Каквато е любовта на сина къмъ майката, такава ще бжде любовта му и къмъ всички жени. »Каквато е любовта на сина къмъ бащата, такава ще бжде любовта му къмъ всички хора. »Ако човѣкъ не живѣе добре съ родителитѣ си и не вѣрва въ Бога, по никой начинъ той не може да живѣе добре съ хората и да имъ вѣрва. »Ако вѣрва въ Бога и Го обича, той ще вѣрва и въ хората и ще ги обича. Богъ не иска отъ хората да вѣрватъ въ Него, да Му пѣятъ хвалебни пѣсни, но иска да изпълнятъ Неговия законъ, да подобрятъ живота си. »Той не иска да вижда сиромаси, хилави, сакати, болни хора въ свѣта. »Той не иска да вижда страданията на хората, на животнитѣ, на растенията. Сегашнитѣ хора сж дошли до анормални прояви на живота и мислятъ, че ако влѣзатъ въ новия животъ, ще се лишатъ отъ нѣщо ценно. Наистина, тѣ ще се лишатъ отъ нѣщо, но то не е реалното въ живота. Това, отъ което ще се лишатъ, представя страданията, мъжнотиитѣ, охканията имъ. А животътъ не се заключава въ страдания и мъжнотии. Има нѣщо красиво въ обикновения човѣшки животъ, но красивото се крие задъ онова, което причинява болкитѣ и страданията. Не е приятно да си счупи човѣкъ крака или ржката, но

приятно е, когато той попадне подъ нѣжнитѣ грижи на нѣкой благъ, добъръ лѣкаръ, или милосърдна сестра, които му говорятъ за великото въ живота и го водятъ къмъ чистъ и светъ животъ. Ако страданията и мъчнотиитѣ поставятъ човѣка въ съприкосновение съ свѣтли, разумни души, които го подигатъ, тѣ иматъ смисълъ. Има смисълъ да живѣе човѣкъ и да се радва на живота, ако при мъчнотиитѣ, въ които се е намиралъ, е могълъ да срещне нѣкой музикантъ, ученъ, философъ или поетъ, който му е помогналъ, далъ му условия да се развива, посочилъ му е пътя къмъ свѣтлината, къмъ новия животъ.

„И откакъ влѣзоха въ ладията, утихна вѣтрѣтъ“. Добре е човѣкъ да влѣзе въ ладията, да утихне вѣтрѣтъ, за да опита Божественото начало въ себе си. Човѣкъ ще влѣзе въ ладията, само когато Божественото проговори въ него, за да види, какъ вѣтрѣтъ ще утихне. Това е задача, съ която всѣки човѣкъ трѣбва да се занимава, но за това е опредѣлено време. Както трѣбва човѣкъ да лѣга на време и да става на време, така и за всѣка задача е опредѣлено съответно време. Всѣка задача трѣбва да се започне и да се свърши на опредѣленото за нея време. Не я ли започне на време, нѣма да я свърши на време.

➤ Сега, започнете съ задачата на безсмъртието. Има числа на безсмъртието и числа на смъртта. Има дни на благословения и дни на нещастия. Когато изучавате историята, обръщате внимание на датитѣ на започване и на свършване на войнитѣ. Като изучавате числата, ще видите, какви закони регулиратъ явленията въ живота и въ природата. По числата можете да познаете, кога човѣкъ има условия да стане богатъ и кога — беденъ; кога може да се разболѣе и кога — да оздравѣе; кога ще започне училище и кога ще свърши. Велико нѣщо е науката за числата, но тъй както днесъ възпитаватъ децата, тѣ не могатъ лесно да се домогнатъ до тази наука. Училищата, църквитѣ трѣбва да се градятъ на време. И Соломонъ, който бѣше мъдрецъ, не можа да съгради Иерусалимския храмъ на време, вследствие на което нищо не остана отъ него. И Давидъ искаше да съгради храмъ на Бога, но не му се позволи, понеже е избилъ много хора. Соломонъ съгради храмъ на Бога, но съ своя животъ той го опет-

ни, вследствие на което храмът не може да се запази за дълго време. Следователно, докато има даже единъ порокъ въ себе си, човѣкъ не може да се домогне до великото, не може да съгради Божия храмъ въ себе си. Който има слабостъ къмъ женитѣ, който краде, който не пази сѣботата, както той я разбира, който не люби Господа съ всичкия си умъ, сърдце, душа и сила, и ближния си, като себе си, той не може да съгради Божия храмъ въ своята душа. Трѣбва ли и ние да изпаднемъ въ положението на циганката, която обещава на болното си дете всичко, но нищо не изпълнила, докато най-после детето ѝ умрѣло отъ гладъ.

Детето на една циганка се разболѣло сериозно. Презъ време на болестъта си то казвало: Мамо, искамъ млѣчице. — Да, мама, ще ти купя. — Мамо, искамъ малко баница. — Да, мама, ще ти направя и баница. — Мамо, искамъ ябълки. — Да, мама, и ябълки ще ти купя. Майката обещавала на детето, че ще му купи, каквото иска, но нищо не купувала. Най-после детето умрѣло отъ гладъ. Желанието на човѣка да има това-онова е на мѣсто, но желанията трѣбва да се реализиратъ на своето време. Какво правятъ хората? Като умре нѣкой, тогава му правятъ третини, деветини, чедиридесетъ деня и т. н. → Не, правете третини и деветини на живитѣ, а не на умрѣлитѣ. Умрѣлитѣ не се нуждаятъ отъ тия нѣща. Съ това азъ не искамъ да покажа незачитане на чувствата ви, но обръщамъ внимание на ония ваши действия, които сж резултатъ на неразбиране, на изопачаване на свещенитѣ обреди въ живота. Ако е необходимо да правите третини и деветини, правете ги на новороденитѣ деца и то не по единъ пѣтъ, а по нѣколко пѣти въ годината. — Какво е казалъ Христосъ по този въпросъ? — Много нѣща е казалъ Христосъ и още продължава да говори. Между това, което Христосъ е говорилъ, и това, което хората говорятъ, има голѣма разлика. Човѣкъ не може да говори всѣкога, както и каквото иска. И великитѣ хора даже не сж говорили всѣкога еднакво. Казватъ, че нѣкой човѣкъ говори по Бога. — Той може да говори по Бога, но по задължение. Свещеникътъ, патриотътъ, майката и бащата могатъ да говорятъ по Бога, но по задължение. Това още не е истинско говорене. Да говори човѣкъ по Бога, това значи, да говори безъ никакво задължение.

Нѣкой върви по улицата, но вижда на едно мѣсто събрани много хора, които треперятъ отъ студъ. Той се спира, запалва имъ огъня и продължава пѣтя си. Той не остава при тѣхъ да се топли, но върви по-нататкъ. Така постъпва човѣкъ само тогава, когато въ него се е пробудила безкористна любовъ. Всички хора трѣбва да проявятъ Божията Любовъ отъ съзнание, безкористно, безъ никакво външно задължение. Нека дойдатъ всички учени, писатели и поети, всички музиканти и художници, да опишатъ красивото, великото въ любовта, което досега още не е описано. Тѣ започватъ отъ красивото и свършватъ съ некрасивото. Това не е поезия, това не е пѣсенъ. Великото, красивото излиза отъ областта на истинската поезия. Хората не могатъ да го опишатъ, защото нѣматъ образци. Образци сж нужни на хората! Когато учителятъ иска да предаде на ученицитѣ си действието изваждане, той трѣбва да постъпи по следния начинъ: да вземе една голѣма стъкленица съ медъ, да я закрие съ хартия. Сжщевременно да тури на масата чаша съ вода и нѣколко лъжички. Следъ това да извика единъ ученикъ навънъ и да му каже: Иванчо, вземи една лъжичка, дигни хартията и бръкни съ лъжичката въ стъкленицата. Какво правишъ сега? — Вадя медъ. — Колко лъжички извади? — Една. Изяжъ този медъ и пий една глѣтка вода. Бръкни още единъ пѣтъ въ стъкленицата. — Колко лъжички медъ извади? — Две. Напиши това нѣщо на дъската. Ученикътъ пише на дъската, а съ него заедно и останалитѣ ученици пишатъ. Има ли смисълъ това събиране и изваждане? — Има смисълъ. Като се върне у дома си, Иванчо разправя на майка си, какъ е събиралъ и вадилъ и колко сладко е било събирането и изваждането. При такова предаване, всички деца ще искатъ да излѣзатъ на дъската. Този методъ на преподаване е добъръ и за децата, и за възрастнитѣ. Втория часъ ще влѣза въ друго отдѣление, ще нося една касичка съ златни английски монети и ще извикамъ единъ отъ способнитѣ, но бедни ученици: Драганчо, бръкни въ касичката и извади нѣщо. — Какво извади? — Една златна монета. — Бръкни още единъ пѣтъ. — Какво извади? — Още една златна монета. Пиши на дъската, какво действие извърши. Вземи следъ това монетитѣ и си купи нѣщо съ тѣхъ. Това е единъ новъ методъ за ра-

бота, който никога нѣма да се забрави. Който събира добре, той получава златнитѣ монети.

Това сѣ методи, съ които природата работи съ възрастнитѣ хора и ги учи, какъ да събиратъ и да вадятъ. Тя си служи съ реални методи. Като не разбиратъ методитѣ, съ които природата си служи, хората бързо се произнасятъ за живота, като го считатъ лошъ. Тѣ не подозиратъ, че задъ лошия животъ се крие другъ единъ — добъръ, вътрешенъ животъ. Докато външниятъ животъ на човѣка не се изчисти добре, вътрешниятъ никога нѣма да се прояви. И да се прояви, той всѣкога ще остава скритъ отъ лошия. Обаче, и въ най-добрия човѣкъ се крие нѣщо лошо. Въ това отношение, и добриятъ, и лошиятъ човѣкъ представятъ земни пластове, въ дълбочината на които се крие нѣкакво богатство, което може да се извлѣче навънъ.» Преди години, въ Провадия копаха земята на дълбочина до 400 м. да вадятъ соль. Щомъ минаха границата подъ 400 м., сольта съвършено изчезна. Значи, и при най-добрия животъ на човѣка може да дойдете до такъвъ пластъ, дето доброто свършва. Оттамъ нататъкъ иде лошото въ човѣка. Това показва, че доброто е изчезнало отъ човѣка, т. е. изгубило своята цена.

Въ човѣшката душа се криятъ красиви, ценни нѣща, които само рудокопачитѣ, само златаритѣ могатъ да оценятъ. Затова, именно, на съвременнитѣ хора трѣбва да се проповѣдва новото учение, защото въ него има всички възможности за постижения, къмъ които човѣшката душа се стреми. За развитие на човѣка сѣ дадени редъ условия, но тѣ не трѣбва да му станатъ господари. За да живѣе добре, човѣкъ не трѣбва да се стреми къмъ богатство, но и сиромашията не трѣбва да го отчайва.» Богатството носи блага въ живота, а сиромашията продължава живота. Едно отъ условията за продължаване на живота е гладътъ. Жаждата и гладътъ сѣ стимули за постигане на нѣщо велико. Който иска да придобие нѣщо велико, той трѣбва да яде малко.

„И откакъ влѣзоха въ ладията, утихна вѣтрътъ“. Вѣтрътъ, който измжчва хората, трѣбва да утихне. Бурниятъ вѣтръ кжса платната, обръща лодкитѣ въ водата, а понѣкога изкоренява дървета. Този вѣтръ трѣбва да утихне и да се превърне въ трезва мисль. Лодката, въ

която влизаме, трѣбва да бѣде солидна, да издържа на всички бури и вѣтрове. »Лодката представя човѣшкото сърдце, което никога не трѣбва да потъва. »Вѣтрѣтъ е човѣшкият умъ, който не трѣбва да събаря листата на дърветата, но само леко да ги разлюлява.

»Две нѣща се искатъ отъ човѣка: Вѣтрѣтъ да престане да духа, и той спокойно да влѣзе въ своята лодка. Само при това положение Христосъ ще се яви и ще покаже на човѣка посоката, въ която трѣбва да се движи. »Христосъ е Божественото въ човѣка, което му показва посоката, въ която трѣбва да върви. »Това опредѣляне посоката на движението иде пакъ чрезъ хората. »За човѣка е важенъ моментътъ, въ който е намѣрилъ истината. »За кибритената клечка е важенъ моментътъ, въ който е запалена, а не процесътъ на горенето ѝ. И за човѣка е важенъ моментътъ, когато Божественото въ него се е запалило. Запали ли се свещениятъ огнь въ човѣка, той е добилъ Вѣчния животъ, къмъ който душата му се стреми.

13. Беседа отъ Учителя, държана на 24 ноемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Пасха Господня.

„Въ първия месецъ, въ четириннадесетия день на месеца привечерь, пасха Господня е“. *)

Мждрецътъ си представя нѣщата другояче, не както обикновениятъ човѣкъ. Невежата, обикновениятъ човѣкъ казва: Огънь отъ огънь произлиза. — Не, огънятъ никога не произлиза отъ огъня. Казва се, че огънятъ е вѣченъ. И това не е вѣрно. За да бжде огънятъ вѣченъ, трѣбва да го е запалилъ нѣкой, който е вѣченъ. Това е философски въпросъ, както въпросътъ за време и пространство. Цѣли томоуе сж писани по този въпросъ, но и до днесъ още не сж го разрешили. И следъ сто хиляди години едва ли ще го разрешатъ. Обаче, ако влѣзете въ свѣта на мждрецитѣ, тамъ и децата знаятъ, какво представятъ времето и пространството.

Пространството се отнася до външния, до обективния свѣтъ. Външниятъ свѣтъ дава форма, изразъ на реалността. Безъ пространството, никаква външна форма, никаква реалностъ не може да се прояви. Пространството е външно качество на Битието, а времето — вътрешно. Всичко, каквото става въ природата, има своето субективно отношение къмъ нѣщата. Когато говоримъ за дълго и кжсо време, ние не можемъ да докажемъ обективно, колко е дълго или кжсо времето. Това показва, че понятието за време е субективно. Нѣкой може да изпреди единъ тънъкъ конецъ и да каже, че го е изпрелъ за кратко време. Това време може да бжде 30 секунди, 30 минути или единъ часъ.

Понятията за време и пространство иматъ смисълъ за необикновенитѣ хора. Обикновенитѣ хора се чудятъ, защо трѣбва да се занимаватъ съ тѣзи въпроси. Обаче, ако нѣма понятие за време и пространство, човѣкъ нѣма да има понятие за живота, защото той се проявява въ време и пространство, т. е. външно и вътрешно. Човѣкъ може да нѣма ясна представа за вре-

*) Левитъ 23 : 5.

мето и за пространството, но като идеи тѣ съществуватъ въ неговия умъ. Мнозина нѣматъ ясна представа за слънцето, но то съществува за тѣхъ като нѣщо реално. Само онзи ученъ има истинска представа за слънцето, който е ходилъ тамъ и се е върналъ обратно на земята. Обаче, той нищо не говори за това, което е видѣлъ тамъ. Обикновенитѣ учени, които знаятъ малко нѣщо за слънцето, много говорятъ за него. Срѣщате единъ човѣкъ, който ходилъ въ Америка, много нѣща чулъ и видѣлъ, но повече мълчи, нищо не разправя за това, което е видѣлъ и чулъ. Другъ нѣкой прочелъ една книга за Америка и следъ това разправя много работи отъ това, което е челъ. Описанието му за Америка е субективно, т. е. споредъ неговото вътрешно разбиране на нѣщата. Когато четете нѣкой романъ, виждате, че авторътъ описва събитията и обстановката на нѣщата особено, не тъй, както сж въ действителностъ. Това зависи отъ неговитѣ лични впечатления за нѣщата. Ето защо, когато чете нѣщо, човѣкъ трѣбва да провѣррява нѣщата, да види, доколко тѣ отговарятъ на действителността. Има автори, които, безъ да искатъ, преувеличаватъ фактитѣ. Въ тѣхъ е развита способността да преувеличаватъ нѣщата.

Следователно, колкото и да се пази човѣкъ отъ тази чѣрта, той винаги преувеличава. Единъ отъ проповѣдниците на Христовото учение ималъ обичай да преувеличава фактитѣ, вследствие на което самъ изпадалъ въ противоречия. Единъ день той проповѣдвалъ на слушателитѣ си за случая, когато Христосъ нахранилъ петъ хиляди души съ петъ хлѣба, и, за да ги убеди въ този фактъ, той казалъ, че хлѣбоветѣ били голѣми като могили. Следователно, съ такива голѣми хлѣбове може да се нахрани не само петхиляденъ, но и десетхиляденъ народъ. А колкото за голѣмината на хлѣбоветѣ, да не имъ се вижда чудно, че могатъ да съществуватъ такива хлѣбове. Когато става въпросъ за Бога, нѣма нѣщо, което Той не може да направи. За Бога всичко е възможно. Човѣкъ не може да прави такива хлѣбове, но Богъ всичко може. Единъ отъ слушателитѣ, като си представилъ голѣмината на хлѣбоветѣ, казалъ на проповѣдника: Мене не ми се вижда чудно, че съществували хлѣбове голѣми като могили, но се

чудя, какви трѣбва да сж били пещитѣ, въ които сж пекли тия хлѣбове. Въ възгледитѣ си и досега хората сж раздѣлени на две категории: едни се очудватъ на голѣмината на хлѣбоветѣ, а други — на голѣмината на пещитѣ.

Съвременнитѣ учени разправятъ, че вѣтрешността на слънцето била огнена материя. Що се отнася до голѣмината му, тѣ казватъ, че слънцето било милионъ и 500 хиляди пѣти по-голѣмо отъ земята. Това, което тия учени говорятъ за слънцето, може да е вѣрно, а може и да не е вѣрно. Има учени, които не сж съгласни съ тия твърдения. Тѣ подѣржатъ, че вѣтрешността на слънцето не е огнена, вследствие на което тамъ има животъ. Външността на слънцето, т. е. неговата фотосфера представя нѣкаква огнена материя, която се предава на другитѣ планети въ видъ на свѣтлина. И това твърдение може да е вѣрно, може и да не е вѣрно. Изобщо, когато се дойде до нѣкой наученъ въпросъ, за който не може да се говори абсолютно точно, хората казватъ: Това е наука, това е нѣщо, което бждещето ще докаже. Както е доказала много въпроси, единъ день науката и тѣзи ще докаже.

Какво е доказала науката? Много нѣща е доказала. Запримѣръ, тя е доказала, че квадратътъ, вписанъ въ окръжността, е по-малкъ отъ самата окръжностъ. И всѣка окръжностъ, вписана въ квадрата е по-малка отъ самия квадратъ. Сумата отъ вѣтрешнитѣ ъгли на триѣгълника е равна на два прави ъгли или на 180° . Който разбира дълбокия смисълъ на тия научни положения, той ще намѣри тѣхното приложение въ механиката. Обаче, механическиятъ животъ има свое специфично приложение. Ако отъ механиката човѣкъ вади заключение за разумнитѣ същества, които сж я създали, това показва, че, наистина, механиката е подъ опеката на разумността въ свѣта. Не може ли да намѣри влиянието на разумността върху механиката, човѣкъ не е попадналъ въ права насока на мисълта. Това влияние се вижда навсѣкжде въ природата и въ живота. Запримѣръ, виждате, въ природата редъ прави и криви линии, разни ъгли и фигури, които спадатъ къмъ деятелността на разумни същества. Същото се отнася и до живота. Виждате една овчарска колиба. Другаде виждате единъ мраморенъ палатъ. Безъ да мислите

много, вие казвате, че при съграждане на колибата е взело участие нѣкое малко интелигентно сѣщество. При съграждане на мраморния палатъ е взело участие по-високо интелигентно сѣщество. Въ мраморния палатъ ще видите барометъръ за опредѣляне на времето, термометъръ за измѣрване на температурата. Въ овчарската колиба ще намѣрите тояга, съ която овчарьтъ опитва гърба на своитѣ овце.

Въ умоветѣ на съвременнитѣ хора сѣществуватъ известни теории, извѣстни вѣрвания за Бога, за ангелитѣ, за светиитѣ, за мъже и за жени, за братя и сестри, за религия, за държава и т. н. Обаче, отъ всички тия теории и вѣрвания, кои могатъ да се приложатъ? Ако вѣрванията и теориитѣ на хората иматъ отношение къмъ реалността, тѣ иматъ отношение и къмъ самия човѣкъ. Нѣматъ ли никакво отношение къмъ реалността на нѣщата, тѣ нѣматъ отношение и къмъ самия човѣкъ. Какво можете да кажете за една теория, или за известно вѣрване, което ограничава човѣка? Всѣко нѣщо, което ограничава човѣка, е по-силно и по-разумно отъ него. И обратно: когато човѣкъ ограничава нѣщо, това показва, че той е по-силенъ и по-разуменъ отъ него. Ограниченията могатъ да бждатъ външни и вътрешни. Изкуство е човѣкъ да се издигне надъ ограниченията. Щомъ се справи съ ограниченията, той става свободенъ. За да придобие свободата си, човѣкъ трѣбва да има знания. Знанията не зависятъ отъ външното положение, което човѣкъ заема. Има случаи въ живота, когато нѣкой човѣкъ заема високо обществено положение, но въ умствено и морално отношение седи по-ниско отъ другъ, който не заема никакво обществено положение. Общественото положение на човѣка, както и различнитѣ чинове, които той заема, сж създадени отъ хората, а не отъ разумната природа.

И тъй, всѣка теория, всѣко вѣрую, всѣко знание, което човѣкъ е възприелъ външо само, не може да се приложи въ живота. Ако човѣкъ е училъ 10—20 години, безъ да приложи своето учение, той не може да се нарече ученъ. Той е произведенъ само въ чинъ ученъ, както полковникътъ е произведенъ въ чинъ полковникъ, безъ да е въ сѣщностъ таквъ. Докато е въ армията и дава заповѣди, гласътъ му се чува като на полковникъ. Щомъ го уволнятъ, той нито може да заповѣдва,

нито гласътъ му се чува. Ако човѣкъ се ползува отъ знанието си само 20 — 30 години и следъ това не може да разреши нито единъ наученъ въпросъ, той е полковникъ, той е ученъ човѣкъ въ запасъ. Докато онзи, който разрешава мъжните въпроси на този — на онзи, както и своитѣ, той е ученъ човѣкъ на действителна служба. Щомъ престане да разрешава тия задачи, веднага го уволняватъ отъ служба и го турятъ въ запасъ. Кой отъ васъ се е запиталъ, на действителна служба ли е, или въ запаса? Има учени, религиозни хора, учители, ученици, свещеници, майки и бащи на действителна служба, но има такива и въ запасъ. За да се справи съ вътрешнитѣ мъжнотии, човѣкъ трѣбва да си отговори на въпроса, на действителна служба ли е, или въ запаса? Нѣкой се оплаква, че получава само три хиляди лева месечна заплата и не може да свърже двата края. Ако ти, който си на действителна служба и получавашъ заплата, се оплаквашъ, какво трѣбва да прави онзи, който е въ запаса? И безъ никаква пенсия? Какъ е възможно ти, който получавашъ три хиляди лева месечна заплата, да не можешъ да се справяшъ съ положението си, а той, който нищо не получава, се справя съ положението си? Всичко зависи отъ мисълта на човѣка. Каквото мисли човѣкъ, това става. И двамата, обаче, прекарватъ живота си. И който има, и който нѣма, по нѣкакъвъ начинъ нареждатъ работитѣ си.

Казвамъ: Не е лошо, нито срамно, когато човѣкъ е беденъ и не разполага съ много сръдства. Влизате въ нѣкое бедно семейство и виждате на трапезата сложена коприва. Тѣ веднага я скриватъ, считатъ, че само проститѣ хора ядатъ коприва. Външно тѣ се стремятъ да бждатъ добре облѣчени, да минаватъ за благородни хора, за аристократи, а що се отнася до яденето, гледатъ да мине, както и да е. Хората се срамуватъ отъ това, отъ което не трѣбва да се срамуватъ. Дето трѣбва да се срамуватъ, тамъ затварятъ очитѣ си и вървятъ по пѣтя, по който се движатъ ония, които не мислятъ много. Виждате предъ масата на нѣкоя бирария седатъ мъжъ и жена, бедни хора, но заржчали си бира, кебапчета и минаватъ за аристократи. Отъ време на време и мъжътъ, и жената запалватъ цигарка, пушатъ. Жената иска да се представи предъ хората за културна, модерна дама. Не е лошо, че пуши човѣкъ,

билъ той мжжъ или жена, но лошото е въ дима, който трови организма. За предпочитане е човѣкъ да пуши, но да е живъ, отколкото да не пуши и да е мъртавъ. И огънятъ, който домакинята кладе, пуши. Въ това отношение той представя една голѣма цигара. »Значи, животътъ е пълненъ съ цигари, малки и голѣми, които отдѣлятъ димъ;» дето има димъ, тамъ никаква култура не съществува. Ще възразите, че на този свѣтъ не може безъ огънь. Наистина, безъ огънь въ свѣта не може,» но никой нѣма право да сѣче горитѣ, да сѣче живитѣ дървета, за да кладе огънь. »Сѣчете само сухитѣ дървета, въ които нѣма животъ, но не и живитѣ. За да сѣкатъ горитѣ, хората взиматъ разрешение отъ властитѣ на земята, но никога не искатъ разрешение отъ властитѣ на невидимия свѣтъ. Споредъ мене, човѣкъ нѣма право да сѣче живи дървета безъ разрешение на невидимия свѣтъ.

Като се говори за изсичане на горитѣ, мнозина считатъ това за дребна работа. — Не, външнитѣ постѣпки на човѣка опредѣлятъ неговия вътрешенъ животъ, неговия вътрешенъ моралъ. Една българска поговорка казва: „Напиши два реда, да ти кажа, кой си“. Азъ казвамъ: Първата дума, съ която посрѣщашъ човѣка, опредѣля, какъвъ си. Първата дума на молитвата показва, ще получи ли човѣкъ отговоръ на молитвата си, или не. Отъ първата дума, съ която ще искашъ пари, служба, или ще търсишъ приятелъ, ще се опредѣли отговорътъ. Първата дума, която детето е казало на баща си, опредѣля неговата сѣдба. Много думи още може да каже детето на баща си, но първата дума остава паметна. Първата дума, първата мисль, първото чувство, които човѣкъ възприема сутринята още, опредѣля сѣдбата му презъ деня. Първата дума, която човѣкъ каже при пробуждане на съзнанието му, опредѣля цѣлия му животъ. Първата стѣпка, която човѣкъ направи при пробуждане на съзнанието си, опредѣля неговия бъдещъ животъ. Следователно, първата мисль, която минава презъ ума на човѣка при изгрѣване на слънцето, опредѣля цѣлия день. Единъ день представя единъ животъ. »Ако всѣка сутринъ човѣкъ започва деня съ една и сѣща дума или съ една и сѣща мисль, тя, именно, показва, какъ ще тече цѣлиятъ му животъ. Всѣка дума е специална гама. Ако по дадена гама животътъ на човѣка

не върви добре, той трѣбва да знае ключоветѣ на гамитѣ, да ги измѣня.» Ако нѣкой започне деня съ съмнение, цѣлиятъ день ще върви съ съмнение: въ този ще се съмнява, въ онзи ще се съмнява, докато се свърши деня. За да се избави отъ това състояние, нека завърти този ключъ, да дойде на друга положителна гама и цѣлия день да живѣе по нея.

»Съвременнитѣ хора се запитватъ, какво нѣщо е доброто и какво — злото. Всѣко добро нѣщо, което човѣкъ мисли въ себе си, а отвѣнъ не се решава да го направи, е зло. Всѣко добро нѣщо, което човѣкъ отвжтре мисли, и отвѣнъ може да го направи, е добро. Външниятъ, физическиятъ свѣтъ е отражение на Божественния. Ако презъ ума на човѣка е минала една Божествена идея, и той не се решава да я реализира, той върши зло. Реализира ли тази идея, той върши добро. Уменъ и добъръ човѣкъ е онзи, който изпълнява волята Божия отвжтре — навѣнъ, т. е. отъ Божественния свѣтъ въ себе си къмъ външния Божественъ свѣтъ. Уменъ и добъръ човѣкъ е онзи, който изпълнява волята Божия отвѣнъ навжтре, т. е. отъ външния Божественъ свѣтъ къмъ вжтрешния Божественъ свѣтъ.

»Казано е въ Писанието: „Ние живѣемъ и се движимъ въ Бога“. Значи, човѣкъ живѣе и се движи въ Бога; сжщевременно и Богъ живѣе въ човѣка, но не така, както вие си представяте. → Кжде живѣе Богъ въ човѣка? — Въ душата му. Обаче, душата на човѣка не е въ тѣлото му. Той чувствува, че извѣнъ него има нѣщо друго, което нито може да го обхване, нито може да опредѣли мѣстото му. »Физическото тѣло на човѣка е станция за неговата душа. Тя отъ време на време само спира на тази станция и пакъ заминава. Това показва, че при сегашнитѣ условия на живота си — човѣкъ не е напълно проявенъ. Тази е причината, поради която, при сегашнитѣ условия човѣкъ не може да бжде съвършенъ. Колкото и да се стреми да се усъвършенствува, той все ще остане човѣкъ съ неджзи. — Защо? — Защото, каквото е семето, такъвъ ще бжде и плодътъ. Какъвто е човѣкъ въ детската си възраст, такъвъ ще остане и като възрастень и като старъ. »Каквито способности прояви човѣкъ въ началото на живота си, съ сжщитѣ ще остане и до края на живота си. »Детето е семето, а стариятъ човѣкъ — плодътъ. Семето крие

въ себе си качества на плода, а плодътъ представя развито семе.

- Сега, като разсждавате по този начинъ, вие ще дойдете до заключението, че като е създалъ свѣта и човѣка, Богъ сжщевременно е далъ свобода на човѣка, да се проявява споредъ своитѣ възможности и условия.
- Следователно, човѣкъ има много възможности да измѣни живота си, въ смисълъ да го подобри или влоши.
 - Нѣкое разумно сжщество може да присади човѣка съ присадка, свършено различна на неговото първично естество. Запримѣръ, на ябълка може да се присади дюля, или на круша може да се присади ябълка и т. н.
 - Следователно, когато човѣкъ проявява нѣкакви аномалности въ живота си, това показва, че има нѣщо чуждо въ неговото първично естество, т. е. нѣкаква присадка. Който иска да се освободи отъ тази аномалностъ, преди всичко, той трѣбва да се освободи отъ присадката, която нѣкой е турилъ на неговото дърво на живота. Ако присадката е по-благородна отъ твоето естество, не я хвърляй. Запримѣръ, ако ти си трънъ, а върху тебе е присадена ябълка, остави ябълката свободно да се развива. Обаче, ако върху ябълката е присаденъ трънъ, последниятъ трѣбва да се отчупи. — Имамъ ли право да хвърля тръна навънъ? — Счупи тръна и го хвърли навънъ. Трънътъ се е ползувалъ много време отъ твоитѣ сокове, затова ти имашъ право вече да се освободишъ отъ него. Присадкитѣ сж допуснати въ природата, но тѣ се подчиняватъ на единъ великъ законъ въ Битието, споредъ който, всичко, което става въ свѣта, съдействува за общия ходъ на живота. Частично, нѣщо може да не е добро за нѣкое сжщество, обаче, що се отнася до общия ходъ на живота, всичко е за добро. Разумниятъ човѣкъ всѣкога може да се освободи отъ ония условия на живота, които не предвиждатъ неговото добро.

Когато се натъкватъ на противоречия и на страдания, хората дохождатъ до криви заключения и започватъ да мислятъ, че сж изгубили нѣщо въ живота си. Въ това отношение тѣ приличатъ на боговетѣ, които сжществували още при създаване на вселената. Когато се създалъ свѣтътъ, съ всичко велико и красиво въ него, спешитѣ до това време богове се събудили и започнали да свирятъ и пѣятъ, да се веселятъ. Единъ отъ боговетѣ казалъ: Знаете ли, че една отъ най-

свѣтлитѣ звезди изгасна? Всички спрѣли пѣснитѣ и свиренето и се запитали помежду си, защо и какъ е станало това, че най-свѣтлата звезда да изгасне? Като се разговаряли, боговетѣ си въздъхнали и казали: И ние изгубихме най-красивото въ себе си. По едно време тѣ чули, какъ звездитѣ се разговаряли. Една отъ тѣхъ казала: Наистина, най-свѣтлата звезда се изгуби отъ небесния просторъ, но вселената е създадена така, че нищо не може да се изгуби въ нея. Въ този случай, звездитѣ знаятъ повече, отколкото боговетѣ. И хората, като боговетѣ, мислятъ, че сж изгубили нѣщо. Нѣкой казва: Имахъ една свѣтла идея, която изгасна, като звезда. Изгубихъ тази идея и не мога вече да се върна къмъ нея. Този човѣкъ се намира въ положението на боговетѣ, които едва сж се пробудили и виждатъ, че имъ липсва нѣщо. Липсва имъ, наистина, нѣщо, но какво? — Липсва имъ любовь. Тѣ трѣбва да възлюбятъ Бога.

Защо човѣкъ трѣбва да люби Бога? — За да бжде свободенъ. Божията Любовь освобождава, а човѣшката — ограничава. Когато дъщерята излиза нѣкъде, майка ѝ веднага я пита: Къде отивашъ? Ако не е съгласна съ нейното излизане, майка ѝ ще я ограничи, ще ѝ забрани да излѣзе. Учителътъ пита ученика си: Къде отивашъ? Ако одобри излизането му, учителътъ ще го пусне да излѣзе; ако не го одобри, ще му забрани да излѣзе. Офицерътъ пита войника: Къде отивашъ? Ако войникътъ не отговори, както трѣбва, офицерътъ дава заповѣдь да го арестуватъ. Ограниченията, които човѣкъ налага на лицето, което обича, се дължатъ на страха, да не би даденото лице да пострада, да се изложи на нѣкаква опасност. Божията Любовь се отличава съ това, именно, че остава човѣка свободенъ. И ако хората грѣшатъ, това се дължи на факта, че сж свободни. Човѣкъ е свободенъ да прави добро, свободенъ е и да грѣши, но не е свободенъ отъ последствията на своитѣ грѣхове. Може ли човѣкъ да тури ржката си въ огъня и да не се изгори? Двама ученици отиватъ при единъ американски професоръ. Единиятъ отъ тѣхъ казва: Господинъ професоре, еди-кой си би моя другаръ. Моля Ви се, накажете го за постѣпката му. — Ами ти, какво направи? — Бихъ го! — Щомъ си го билъ, нѣма защо и азъ да го бия. Какво стана съ него? — Азъ го ударихъ силно и му пукнахъ главата. — Доведи го тогава

при мене, да го превържа. Като мине болката му, ще стане по-внимателен, по-предпазливъ. Така постъпва и Богъ съ хората. Тъ се биятъ, пукатъ главитъ си, а Богъ ги превързва. Нѣма човѣкъ въ свѣта, на когото главата да не е била пукната. Като ученици, вие трѣбва да знаете, че въ старото се крие новото, а въ новото — старото. Като знаете това, за всѣки даденъ случай ще използвате или старото, или новото, но ще знаете, кога, съ какъвъ методъ си служите.

„Въ първия месецъ, въ четиринадесетия день на месеца, привечеръ, Пасха Господня е“. Пасхата Господня представя излизането на евреитъ отъ Египетъ. И досега още тѣ празнуватъ излизането си отъ Египетъ, т. е. освобождаването си отъ Египетското робство. И до днесъ още се говори, че и Христосъ ще стане такава Пасха за цѣлото човѣчество. — Това не е ново. Христосъ е билъ вече на земята, нѣма какво повече да дохожда, да спасява човѣчеството. Кое е новото днесъ въ свѣта? Новото е свѣтлината. Новото е свободата. Новото е Вѣчниятъ животъ, който трѣбва да дойде между хората, да имъ покаже, че не само евреитъ, но всички хора сж излѣзли отъ Египетъ чрезъ Пасхата Господня. Ако сегашнитъ хора, които сж излѣзли вече отъ Египетъ, се намиратъ въ по-голъмо робство, кжде остана тѣхното освобождаване? Ако вѣрващиятъ постоянно се тревожи и не е свободенъ, кжде остана неговото освобождаване? Казвате, че сте се освободили отъ заблужденията на свѣта. — Отъ едни заблуждения сте се освободили, а се натъквате на други. Чувате, запримѣръ, учениятъ да казва, че коренитъ на знанието били горчиви, а плодоветъ — сладки. — На човѣшкото, на преходното знание коренитъ сж горчиви, обаче, на истинското, на Божественото знание и коренитъ, и плодоветъ сж сладки. Не е Божествено знание това, което причинява пакости и нещастия на хората. Истинското знание има предъ видъ доброто на човѣчеството. Всѣко знание, на което коренитъ сж горчиви, носи лоши послѣдствия за цѣлото човѣчество. Като се намѣрятъ въ известни затруднения, хората казватъ, че Господъ е милостивъ, ще прости грѣховетъ имъ. — Богъ е милостивъ, наистина, но човѣкъ не може да бжде простенъ, докато не понесе послѣдствията на своитъ грѣшки и престѣпления. Като знае това, човѣкъ трѣбва да бжде герой. Да бжде герой, това

значи, да признае истината въ себе си. Отъ човѣка зависи, какви ще бждатъ коренитѣ на неговото знание. Има учени хора, на които коренитѣ на тѣхното знание сж горчиви, а плодетѣ имъ сладки. Има учени, на които, коренитѣ на знанието имъ сж сладки, а плодетѣ горчиви. Най-после, има и трета категория учени, на които и коренитѣ, и плодетѣ на тѣхното знание сж. сладки. За да дойде до знание, на което и коренитѣ, и плодетѣ сж сладки, човѣкъ трѣбва да дойде до нови, правилни разбирания за живота.

Мнозина казватъ: Какви сж разбиранията на човѣка за живота, не е важно. Важно е човѣкъ да живѣе. — Да, но ако човѣкъ разполага съ такава наука, на която коренитѣ сж горчиви, нѣма да мине много време, и плодетѣ на неговата наука ще станатъ горчиви. Щомъ плодетѣ на човѣшката наука сж горчиви, тѣ ще вгорчатъ и живота на човѣка и ще го уморятъ. Покажете единъ човѣкъ въ свѣта, който, следъ като е ималъ нѣкакви тревоги — било на службата си, било въ семейството си, или кждето и да е, да е свършилъ живота си добре. Колкото малки и да сж тревогитѣ на човѣка, тѣ представятъ киселини, които сж въ сила да го уморятъ, да свърши живота си съ скръбъ и страдания. Не е ли по-добре човѣкъ да става сутринъ съ една свѣтла мисль въ ума си и да гледа на всичко съ радостъ. Дето върви този човѣкъ, навсѣкжде ще го придружаватъ разумни, свѣтли същества Ангели съ мечоветѣ си ще го пазятъ. Кой ще смѣе да посегне на него? За всѣки човѣкъ, който върва въ Бога и Го люби, казано е въ Писанието, че косъмъ нѣма да падне отъ главата му безъ волята Божия. Вѣрата, за която говоря, подразбира онази абсолютна вѣра, която носи въ себе си безсмъртие, която разполага съ истинско знание.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ истинско знание, което освобождава човѣка, а не го ограничава. Това знание възкресява човѣка, но не го умъртвява. Знанието на сегашнитѣ хора е само срѣдство къмъ постигане на нѣщо, но то не може да го подигне. За да дойде до истинското знание, човѣкъ трѣбва да се вгълби въ себе си, да развие дарбитѣ и способноститѣ, които сж вложени въ него. Не се ли вгълбява въ себе си, да познае, какво се крие въ него, човѣкъ всѣкога ще изпада въ крайности: нѣкога ще мисли за себе си, че

е божество, а нѣкога ще мисли, че е животно. Ако човѣкъ не е използвалъ благоприятнитѣ условия на живота, за да развие онова, което Богъ е вложилъ въ него, той е правъ въ заключенията си. Наистина, той е подобенъ на животно, което мисли само за ядене. Но ако подъ думата „животно“ разбира, че не е надаренъ, че нѣма никакви способности, той мисли криво. Ако човѣкъ мисли за себе си, че безъ да е работилъ, наготово му сж дадени дарбитѣ и способноститѣ, той е на кривъ пѣтъ. Всичко, което човѣкъ днесъ носи въ себе си, е резултатъ на усиленa работа. Справедливъ е Богъ. Неговото око зорко бди и възнаграждава всѣки, който работи усърдно. Богъ е великъ, отъ нищо не се нуждае, но възнаграждава всѣки, който прави усилия да се подигне. Той пръвъ е възлюбилъ човѣка, пръвъ е изявилъ любовта си къмъ него. Следователно, на човѣка не остава нищо друго, освенъ да отговори на Бога съ любовта, която е приелъ отъ Него. Само при това положение животътъ има смисълъ. Жолкото и да четете Библията и Евангелието, да се запознавате съ живота и опитноститѣ на пророцитѣ и апостолитѣ, все ще ви липсва нѣщо. Тѣзи книги не сж още единственитѣ, отъ които човѣкъ може да се ржководи. Преди всичко, тѣ излѣзоха отъ времето на Мойсея насамъ. Той е училъ въ Египетъ, събиралъ оттукъ-оттамъ материалъ, получилъ нѣщо и отъ възвишения свѣтъ и така написалъ Стария Заветъ. Но какво е било преди Мойсея? Какви книги сж ржководили Аврама, Иеремия и другитѣ пророци? Аврамъ нѣмаше никаква ржководна книга, но бѣше приятелъ на Бога. Аврамъ носѣше въ сърдцето си книга, неписана отъ човѣкъ. Всѣки, който носи тази книга въ сърдцето си и я прилага въ живота, той е приятелъ на Бога. Мнозина говорятъ за тази свещена книга, безъ да сж я чели. Не говорете за нѣща, които не сте чели. Азъ не обичамъ да говоря за нѣща, които не съмъ челъ и не познавамъ. Затова, именно, азъ говоря всѣкога за нѣща, които съмъ челъ и познавамъ. Ако не сте чели цѣлата книга, а само нѣколко страници отъ нея, говорете върху това, което сте прочели вече. Всѣка книга се познава, само когато се прочете. Препорччатъ ли ви нѣкаква книга, прочетете я, да видите, на какъвъ езикъ е написана.

„Ако говоря на човѣчески и на ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, ще съмъ медъ, що звѣнти, и кимвалъ, що дрѣнка. Любовта дълготърпи, благосклонна е, никому не завижда, не дири своето си“... Който има любовъ, той има търпение. Да търпи човѣкъ, това не значи, като го занимаватъ съ глупоститѣ и съ блудкавоститѣ на хората, да слуша съ голѣмо внимание. Това не е търпение. Тѣй пише въ Свещената книга, която всѣки носи въ сърдцето си. Да търпи човѣкъ, това значи, да изслуша съ внимание и докрай историята на живота си, която светията разказва. Да търпи човѣкъ, това значи, да слуша съ велико внимание, какъ свири нѣкой гениаленъ музикантъ. Въ живота на светията има плодове, които заслужаватъ внимание. Въ свиренето на гениалния музикантъ сѣщо има плодове, които трѣбва да се изучаватъ. Богъ е дълготърпеливъ, понеже очаква да проявимъ доброто въ плътотата си. Тѣкмо разправяшъ на Бога историята на своя животъ, но напредишъ нѣкакво престѣпление и прекъснешъ разказването. Тукъ се явява злото. И Богъ седи, чака, търпи, да продължишъ разказа си. Така пише за търпението въ Свещената книга, която азъ съмъ челъ.

Нѣкой мъжъ се оплаква отъ жена си, казва, че не може да я търпи. Кой мъжъ е показалъ дълготърпение къмъ жена си? И коя жена е показала дълготърпение къмъ мъжа си, като му говори лоши думи? Той не трѣбва да търпи, но трѣбва да превежда всичко, което тя му говори. Тя му казва: Ти си първокласенъ глупакъ, будала, простакъ. Виждъ другитѣ мъже, отъ нищо и никакво си създадохъ положение: кѣщи си направиха, облѣкоха се добре, изучиха децата си. Докато имашъ този умъ, голъ и босъ ще ходишъ! Като я слуша така да говори, мъжътъ трѣбва да прави преводъ на думитѣ ѝ и да си каже: Права е жена ми. Толкова години живѣя на земята, но още не съмъ си съградилъ кѣщата. Сега я градя. Единъ день все ще имамъ и азъ нова солидна кѣща. Днесъ още не съмъ човѣкъ, както трѣбва, но единъ день ще стана човѣкъ. Че съмъ голъ и босъ, окѣсанъ, права е жена ми. Досега ядохъ и пихъ само, но отсега нататъкъ ще се прибера у дома си, ще се вгълбя въ себе си и ще почна да пестя. Единъ день ще си направя такъвъ костюмъ, така ще се облѣ-

ка, че всички хора ще се очудят. Превежда ли така думитѣ на жена си, този мъжъ има търпение. Обаче, ако слуша думитѣ ѝ, казани на земенъ езикъ, и не ги превежда, той нищо не придобива. Жената укорява мъжа си отъ любовъ, тя иска да му въздействува по нѣкакъвъ начинъ. Като му наговори много думи, тя го погледне, усмихне се, иска да разбере, произвели ли сж нѣкакъвъ ефектъ върху него, или не. Професорка е тази жена. Тя преподава лекции на мъжа си. Колко лекции трѣбва да държи жената на мъжа си по единъ и сжщъ предметъ? — Само една лекция. Втория пѣтъ тя трѣбва да му държи лекция по другъ предметъ. Разнообразие трѣбва да има въ темитѣ ѝ. Ако два пѣти повтори единъ и сжщъ предметъ, тя не е учена жена, не е добра професорка. Една отъ темитѣ на жената е следната: Квадратътъ, вписанъ въ окръжността, е по-малкъ отъ самата окръжностъ. Втората тема: Квадратътъ, описанъ около окръжността, е по-голямъ отъ самата окръжностъ. Това трѣбва да говори жената на мъжа си, и той трѣбва да я разбере.

Съвременнитѣ хора се интересуватъ отъ стари теории, отъ стари истини. Коя истина наричаме стара? Старата истина е сжщевременно и нова истина. Всѣка истина, която е минала презъ процеса на растенето, цвтѣнието и узрѣванато, е стара истина. И въ науката има стари теории, стари истини, но старото не внася животъ въ човѣка. Само новото е въ състояние да подмлади човѣка. Ученитѣ казватъ, че науката е открила нови методи, нови теории, съ които може да подмлади човѣка? Запримѣрь, чрезъ внасяне на нѣкакви жлези въ организма човѣкъ се подмладява. Сжщевременно, науката, специално медицината, е дошла до положение, да поставя на мѣстото на нѣкои пострадали удове отъ организма нови, здрави части. Ако носътъ на нѣкой човѣкъ е пострадалъ, отрѣзватъ здраво парче месо отъ тѣлото и го поставятъ на болното мѣсто. Това не е ново нѣщо. Това е присаждане, което науката отдавна познава. Ново нѣщо би било, ако ученитѣ изнамѣрятъ серумъ, въ който да се развиватъ такива клетки, каквито сж нужни за целта. Запримѣрь, ако е нужно парче кожа, да се присади на нѣкое болно мѣсто, да не рѣжатъ отъ здраво мѣсто, но изкуствено да произведатъ кожа. Това значи наука. Единъ день и това ще се по-

стигне. Като изучаватъ състава, образуването и рода на клетките, ученитѣ ще дойдатъ до положение, да различаватъ мъжкитѣ клетки отъ женскитѣ, благороднитѣ отъ неблагороднитѣ и т. н. Сжщевременно има клетки смъртни и безсмъртни. Безсмъртнитѣ клетки носятъ въ себе си безсмъртие. Изобщо, онзи, който култивира клетките, трѣбва да знае времето, опредѣлено за тѣхното култивиране. За всѣки видъ клетки се изисква специално време и специални условия. Ако въ организма на нѣкой престѣпникъ се вмѣкнатъ клетки на безсмъртието, това ще му причини голѣмо нещастие. Това значи, да му се даде възможность да прави повече престѣпления.

Сегашнитѣ хора не сж дошли и не могатъ да дойдатъ още до новата, до истинската наука. Тѣ не сж готови още за нея. Поради невежеството си въ известни области, вмѣсто да направятъ добро, тѣ ще направятъ зло. Истински учениятъ знае, че не само клетките биватъ смъртни и безсмъртни, но мислитѣ и чувствата на човѣка сжщо така сж смъртни и безсмъртни. Безсмъртнитѣ мисли и чувства идватъ въ човѣка на своето време. Изпусне ли този моментъ, съ него заедно човѣкъ изпуска и благото, което тия мисли и чувства носятъ съ себе си. Нещастieto на съвременнитѣ хора се дължи, именно, на това, че когато доброто минава покрай тѣхъ, тѣ затварятъ очитѣ си. Щомъ злото мине покрай тѣхъ, тѣ веднага се стрѣскаатъ, отварятъ очитѣ си и го приематъ. Тази е причината, поради която хората виждатъ повече лошото въ човѣка, отколкото доброто. Жената ходи подиръ мъжа си, дебне го, да улови нѣщо лошо въ него. Мъжътъ пъкъ дебне жена си като детективъ. Учителитѣ следятъ ученицитѣ си, да ги уловятъ въ незнание. Ученицитѣ следятъ учителитѣ си, да ги уловятъ въ несправедливостъ. Изобщо, всички хора се следятъ едни-други, никой не дава на ближния си да излѣзе надъ него. Всѣки се страхува да не го засѣнчи нѣкой. И затова, като видятъ, че нѣкой показалъ главата си надъ другитѣ, веднага гледатъ по нѣкакъвъ начинъ да го снишатъ, да не стърчи надъ тѣхъ. Това е една аномалия въ живота на хората.

Въпрѣки тази аномалия, хората очакватъ нѣщо ново. Тѣ търсятъ начинъ да оправятъ живота си и казватъ: Ако на земята не можемъ да оправимъ живота

си, на онзи свѣтъ поне ще го оправимъ. Тѣ не подозиратъ даже, че този и онзи свѣтъ сж едно и сжщо нѣщо, вследствие на което живѣятъ едновременно и въ двата свѣта. Физическиятъ свѣтъ е стомахътъ на човѣка, който е съставенъ отъ три области: адъ — дебелитъ чърва, чистилице — тънкийтъ чърва и рай — самиятъ стомахъ. Духовниятъ свѣтъ, това е бѣлиятъ дробъ, съставенъ отъ две крила: дѣсно, прѣзъ което доброто минава, и лѣво, презъ което злото минава. Дѣсното крило на бѣлия дробъ представя рай, а лѣвото — адъ, Главата на човѣка, въ която се вмѣства мозъкътъ, представя Божествения свѣтъ. Предната частъ на главата — челото и горната частъ представятъ доброто, рая въ човѣка. Задната частъ на главата е адътъ въ човѣка. Значи, човѣкъ живѣе едновременно въ физическия, въ духовния и въ Божествения свѣтъ.

Днесъ всички хора се оплакватъ отъ ада на своя животъ, безъ да знаятъ, че тѣ сами сж причина за сжществуването на този адъ. Трѣбва ли да се оплаквате отъ миризмата на човѣшкия и на животинския торъ, когато вие сами го поставяте на нивитѣ си? Изчистете нивитѣ си отъ всѣкаквъ торъ и оставете ги свободно да се развиватъ. Лошите и отрицателни мисли и чувства въ човѣка сж подобни на тия торове. Искате ли да живѣе чистъ и спокоенъ животъ, човѣкъ не трѣбва да допуска въ ума и въ сърдцето си мисли и чувства, които гниятъ и развиватъ лоша миризма. Щомъ казвате, че Богъ живѣе въ сърдцата на хората, защо ги сждите? Има кой да ги сжди. Вие не трѣбва да се интересувате отъ интимния животъ на хората. — Лошъ е свѣтътъ. — Въ какво седи лошавината, злото на свѣта? Ако е въпросъ за злото, знайте, че ние наричаме зло всѣко нереализирано добро на външния Божественъ свѣтъ въ нашия вътрешенъ свѣтъ. Когато доброто на вътрешния Божественъ свѣтъ не се реализира въ нашия външенъ, обективенъ свѣтъ, ние сжщо го наричаме зло. Следователно, искате ли да се освободите отъ злото, реализирайте доброто на Божествения свѣтъ въ вашия. Направете усилие въ това направление и ще видите, какво нѣщо е доброто. Живѣйте само единъ день въ любовта, за да я разберете. Това не значи, че не сте живѣли въ любовта, но тя има степени, презъ които трѣбва да се мине. Запримѣръ, любовта на мравката,

на пчелата, на гължба не може да се сравни съ човѣшката, но и човѣшката любовъ не може да се сравни съ ангелската. Само едно вътрешно, дълбоко разбиране на нѣщата дава идея за любовта. Любовта не е нито настроение, нито чувство. Любовта се разглежда като вътрешенъ потикъ, като вътрешна, мощна сила въ човѣка, която има отношение не само къмъ неговия личенъ животъ, билъ той сърдеченъ, умственъ и духовенъ, но и къмъ цѣлата човѣшка и ангелска култура, къмъ цѣлото Битие, въ което тя непрестанно се проявява. Когато човѣкъ се свърже съ всички разумни сили въ природата, и тѣ започнатъ да текатъ въ неговия животъ, тогава само ще разбере, той, какво нѣщо е любовта. Съ стремежа на човѣка, да се свърже съ разумнитѣ сили въ природата се обяснява желанието му да бжде обичанъ. Да те обича нѣкой, това значи, постоянно да отправя мисълта си къмъ тебе. Щомъ отправя мисълта си къмъ тебе, като сила, той ще те насърчава, въодушевява и подига. Всѣки добъръ, любещъ човѣкъ, който отправя мисълта си къмъ тебе, може да ти помага. Отъ човѣка се иска едно: правилно да използва тази мисълъ. Не я ли използва правилно, тя ще се отбие отъ него, както водата се отбива отъ пята си, и ще отиде да напоява друга градина. Положението на този човѣкъ е подобно на пустиня безъ вода. Всѣко цвѣтенце въ него е осждено на изсъхване.

И тъй, да познае човѣкъ любовта, това значи да се е домогналъ до Божествената наука. Който е придобилъ тази наука, той е дошълъ до вътрешно познаване на нѣщата, до истинското знание. Който носи тази наука въ себе си, той не седи по цѣли дни по пазаритѣ, да чака да го потърси нѣкой за работа, но туря мотиката си на рамо и направо отива въ онзи домъ, при онзи господарь, който го очаква. Той отива на нивата на този господарь, копае, оре, и вечерта, като свърши работата си, връща се при господаря си, доволенъ, че е свършилъ нѣщо. Господарьтъ му го нахранва, плаща му добре и го кани и следния день на работа при него. Не носи ли тази наука въ себе си, този работникътъ ще седи по цѣли часове и дни на пазара и, като не го потърси никой, ще отиде въ нѣкой домъ, но ще излѣзе оттамъ недоволенъ: господарьтъ нито ще го нахрани, нито ще му плати, както трѣб

ва. — Защо? — Защото е отишъл да работи тамъ, дето не трѣбва. Това става не само съ работника, но почти съ всички хора, вследствие на което тѣ водятъ неестественъ животъ. Нѣкой се родилъ за учителъ, а родителитѣ му го направили инженеръ, владика, професоръ и т. н. Човѣкъ трѣбва да знае, защо се е родилъ. Той трѣбва да знае програмата за днешния си день. Дойде ли до бждещето, това е другъ въпросъ. Тогава и вѣрують на човѣка ще отговаря на това, за което е роденъ. Да знае човѣкъ, за какво е роденъ, това значи, да има вѣра. Който разполага съ Божествената наука, той взима участие въ реализиране на великия Божественъ планъ. Желанието на Бога седи, именно, въ това — всички хора да взиматъ участие въ Неговия планъ. Това трѣбва да съзнава всѣки човѣкъ. Щомъ го съзнава, той всѣкога ще има готовността да изпълнява волята Божия. Да изпълнява човѣкъ волята Божия, това значи, да е влѣзълъ подготвенъ въ училището и разумно да се ползува отъ уроцитѣ, които му се преподаватъ. Не е ли подготвенъ за училището, той ще излѣзе отъ него такъвъ, какъвто е влѣзълъ.

Великиятъ въпросъ, който седи днесъ на дневенъ редъ предъ цѣлото човѣчество, е въпросътъ за изпълнение на волята Божия. Всички учени хора се стремятъ къмъ изясняване на този въпросъ, какъ да се служи на Бога, какъ да се изпълни волята Му. Всички учени, проповѣдници казватъ, че трѣбва да се живѣе добре. Да се живѣе добре, това е волята Божия. — Защо хората не живѣятъ добръ? — Защото иматъ различни разбирания: едни разбиратъ живота по единъ начинъ, други — по другъ начинъ. Малцина могатъ да кажатъ истината на хората. — Защо? — Нѣматъ смѣлостъ. Смѣлитѣ пъкъ внасятъ известни примѣси въ истината, вследствие което не могатъ да бждатъ полезни на човѣчеството. Нѣкои хора мислятъ, че животътъ се заключава само въ ядене и пиене. Тѣ сж подобни на абонатитѣ на гостилницитѣ. Тѣ отиватъ въ нѣкоя гостилница и се интересуватъ само отъ това, какъ и какво е приготвилъ гостилничарътъ. Последниятъ пъкъ се интересува отъ клиента си, кога и какъ ще му плати. Учителътъ се интересува отъ това, доколко ученицитѣ му го разбиратъ, и дали въ края на месеца държавата или

общината ще му плати. Проповѣдникътъ се интересува отъ това, дали го разбиратъ слушателитѣ му и редовно ли го посещаватъ. — Не, човѣкъ трѣбва да има по-дълбокъ интересъ за нѣщата. Като проповѣдва, или като учи ученицитѣ си, човѣкъ трѣбва да е убеденъ въ всичко, което говори. Мнозина говорятъ за онзи свѣтъ, но колцина сж ходили тамъ? Хората не познаватъ онзи свѣтъ, но и себе си малко познаватъ.

Нѣкой се оглежда въ огледалото и намира, че е красивъ. Това не е достатъчно. Външността не определя цѣлия човѣкъ. Вжтре въ човѣка има нѣщо, което той трѣбва да познава. Това сж неговитѣ мисли и чувства — единъ красивъ свѣтъ, който показва, какво е придобилъ той въ вѣковетѣ. Тѣ представятъ истинския човѣкъ. Единъ човѣкъ се молилъ дълго време на Бога, да му представи по нѣкакъвъ начинъ бждещето му положение въ онзи свѣтъ. Най-после молбата му била чута. Една вечеръ той сънувалъ, че срѣща единъ красивъ, богатъ, ученъ човѣкъ и започналъ да се разговаря съ него. Той се влюбилъ въ него, защото намѣрилъ известна прилика съ себе си. Както се разговарялъ съ него, чулъ единъ гласъ: Този човѣкъ си ти самиятъ. Единъ день ти ще стигнешъ до това положение и ще излѣзешъ отъ своята бедна хижа, въ която днесъ живѣешъ. — Какво показва това? — Че на земята човѣкъ не е напълно проявенъ.

Съвременнитѣ хора се запитватъ, какво трѣбва да направятъ, за да се проявятъ. — Малко нѣщо се иска отъ човѣка, но той трѣбва да знае, какъ да го направи. Христофоръ Колумбъ откри Америка, защото знаеше, какъ да закрепилъ яйцето на върха му. Много философи мислѣха по този въпросъ, но никой не се сѣтилъ, какво да направи. Колумбъ удари яйдето, сплесна върха му и го закрепилъ. Ще кажете, че това е лесно, така всѣки може да направи. Щомъ това е лесно, опитайте се и вие да сплеснете условията, да ги огънете, да ги подчините на себе си. Ако можете да се справите съ условията на живота, вие можете да се проявите, както искате. Докато не се чукине яйцето, докато не се сплесне, пиленето не може да се излупи. Така трѣбва да мислите, за да дойдете до пълния, проявенъ животъ на човѣка.

И тъй, човѣкъ трѣбва да има конкретна идея за

нѣщата. Той трѣбва да знае, какво нѣщо представя човѣкътъ, семейството, народа, човѣчеството. Той трѣбва да знае, какви сж правилнитѣ отношения между хората. Нѣма ли ясна представа за нѣщата, човѣкъ лесно се произнася, че безъ това може, безъ онова не може; че това е важно, онова не е важно и т. н. Има нѣща, безъ които може. Обаче, има нѣща, безъ които по никой начинъ не може. Запримѣръ, безъ слънце не може. При това, слънцето трѣбва да изгрѣва и да залѣзва.» Само едно слънце трѣбва да има въ нашата система, а не две.» Само една месечина трѣбва да има, а не две. Това показва, че човѣкъ трѣбва да има само една сжщественa идея въ живота си, подобна на слънцето, и само една идея, като отражение на сжществената, подобна на месечината. Има ли две сжществени идеи, човѣкъ нѣма да постигне нито едната. Който нѣма слънце въ живота си и не знае, какъ да оре и да сѣе на неговата свѣтлина, той нищо не може да постигне. Всичко въ свѣта се дължи на слънцето.» Отъ слънцето произтича и огньтъ, и електрическото освѣтление. Ако слънцето измѣни отношенията си къмъ земята, и сжществата, които живѣятъ на нея, ще измѣнятъ отношенията си.» Тази е причината, поради която казваме: Единъ Богъ, едно слънце.

▲ Съвременнитѣ хора се натъкватъ на редъ противоречия, благодарение на кривитѣ имъ идеи за Бога. Запримѣръ, тѣ казватъ, че единъ Богъ сжществува на небето и на земята.» Ако синътъ почита баща си, той трѣбва да знае, че на земята сжществува само единъ баща.» Синътъ прилича на баща си, докато той още не е станалъ баща.» Въ който моментъ стане баща, синътъ вече не прилича на баща си.» Отъ този моментъ отношенията между бащата и сина се измѣнятъ.» Тѣй щото, когато човѣкъ помисли за себе си, че е станалъ баща, че е родилъ синове и дъщери, той вече нѣма нищо общо съ Бога и не може да влѣзе въ Царството Божие.» Кой човѣкъ може да каже, че е направилъ земята? Кой може да каже, че е вдѣхналъ животъ въ своитѣ синове и дъщери?» Синоветѣ и дъщеритѣ, които хората раждатъ, не сж създадени отъ тѣхъ. Привидно, тѣ минаватъ за тѣхни бащи и майки, но въ сжщность не сж.» Единъ е бащата на всички хора. Всички останали бащи сж пастроци на хората. Всѣки човѣкъ трѣбва да

търси своя Баща. Щомъ Го намѣри, животътъ му ко-
ренно ще се измѣни.

Днесъ всички хора страдатъ, понеже не се разби-
ратъ. Щомъ не се разбиратъ, тѣ не могатъ да си по-
магатъ. Когато нѣкой излѣзе на сцената да свири, из-
слушайте го докрай. Имайте търпение да чуѣте, какъ
свири. Изслушайте го, както себе си бихте слушали.
Това, което този човѣкъ ви дава, е най-хубавото за
него. Отдайте му нужното уважение, за да се насърд-
чи. Въ втора глава на Откровението се говори за раз-
умността, къмъ която човѣкъ трѣбва да се стреми.
Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не се стреми къмъ
вжтрешно разбиране на нѣщата. Това разбиране иде
по естественъ начинъ, а не чрезъ външно, механическо
налагане. Чрезъ налагане човѣкъ не може да бжде
нито добъръ, нито любещъ. Който е далъ пжтъ на лю-
бовта въ себе си, той е силенъ човѣкъ. Само любовъ-
та може да произведе превратъ въ човѣка. Ако нѣкой
може да залюби една паднала жена и да я подигне,
тази любовъ е истинска. Мощна, велика сила е любовъ-
та! Въ каквата форма и да се прояви, любовта е за
предпочитане предъ най-невинния грѣхъ. Понѣкога лю-
бовта на котката, която мяучи, драци, е за предпочи-
тане предъ любовта на нѣкой човѣкъ, който има предъ
видъ да те изнуди и обере. Котката се отличава съ го-
лѣма външна чистота. Когато влиза въ стаята, тя пред-
варително се изчиства. Тя се глади, мие, чисти и тогава
влиза. Въ това отношение тя превъзхожда нѣкои хора.
Има хора, които влизатъ въ кжщата си съ кални, нечи-
сти обуца. Тѣ не искатъ да знаятъ, че вжтре е чисто,
измито. Това показва, че тия хора нѣматъ усѣтъ къмъ
външна чистота.

„Ще излѣя Духа си“. Присѣтствието на Духа Божий
въ човѣка е великото, възвишеното, къмъ което той
се стреми. Духътъ Божий свързва всички хора въ едно
цѣло, да могатъ заедно да градятъ, да приематъ вели-
кото Откровение на живота. Безъ това Откровение тѣ
нищо нѣма да разбератъ. За тѣхъ нѣщата ще останатъ
винаги запечатани. Кой човѣкъ досега е разбралъ От-
кровението, което евангелистътъ е далъ? Кой е разбралъ
смысла на седемтъ свѣтилника, на падането на звездитѣ
отъ небето, на завързването на четиритѣ духа? Мнозина
се заематъ да тълкуватъ тия символи, но не попадатъ

въ истинския имъ смисълъ. Да разберешъ смисъла на нѣкой символъ, това значи, веднага да се осветишъ. Говорите за Стария и за Новия Заветъ, безъ да знаете, какво означаватъ тѣ. Стариятъ Заветъ е заветътъ на стария човѣкъ. Новиятъ Заветъ е заветътъ на новия човѣкъ. Това, което се даде преди две хиляди години отъ Христа, бѣше предговоръ къмъ новото. Въ Откровението, за-примѣръ, се говори за това, което ще стане следъ хиляди години. Има едно Откровение, въ което Богъ разкрива Духа си. Той праща велики хора въ свѣта, носители на новото, на истинската култура. Вие ще бждете свидѣтели на тѣзи времена: ще заминавате отъ земята, пакъ ще идвате, но въ края на краищата ще се убедите въ това, което днесъ говоря. Новата култура изисква хора съ дълбоко, вътрешно разбиране. Тѣ трѣбва да поставятъ любовта за основа на своя животъ. Физическиятъ и умствениятъ свѣтъ, въ които хората живѣятъ, сж изпреварили духовния и Божествения, вследствие на което любовта е останала назадъ отъ хората. Любовта трѣбва да се проявява въ мислитъ, въ чувствата и въ постѣпкитъ на хората, за да могатъ правилно да се развиватъ, да се справятъ съ страданията и противоречията въ живота си. Само любовта е въ състояние да смекчи човѣшкото сърдце, да уреди обръканитъ имъ работи. Въ физическо и въ умствено отношение хората сж отишли много напредъ, но въ духовно и въ Божествено отношение сж изостанали назадъ.

Съвременнитъ хора се намиратъ предъ голѣмъ изпитъ, и тѣ трѣбва да го издържатъ. За да издържатъ изпита си, тѣ трѣбва да дадатъ ходъ на Божественото въ себе си. Божественото ще укрепи вѣрата на човѣка, ще внесе нова мисълъ въ него. Въ това отношение човѣкъ трѣбва да бжде носителъ на новата мисълъ въ свѣта. Всѣка Божествена мисълъ е тренъ, съ който трѣбва да пропътувате свѣта. Знайте, че свѣтътъ ще се оправи. Дръжте непрекъснато тази мисълъ въ ума си. Какъ ще се оправи свѣтътъ, това е въпросъ за ученитъ хора. Ученитъ могатъ да предскажатъ, кога и какъ ще се оправи свѣтътъ, но предсказанията подразбиратъ знания. Ученитъ могатъ да предскажатъ, коя нива, колко жито ще роди, но тѣ трѣбва да знаятъ условията, при които житото е посѣто. Тъкачътъ може да предскаже, какво платно ще изтъче, но той трѣбва да знае,

какви материали ще му се дадатъ. Всѣки човѣкъ може да се научи да тъче, да пише красиво, да свири добре, но работа се иска за това. Да предсказва човѣкъ, това е изкуство, наука. Това не е нѣщо сжщественно.

Като сте дошли на земята, вие трѣбва да се запитате, какви трѣбва да бждатъ отношенията ви къмъ Първата Причина и какво е предназначението ви на земята. Да мислите за Бога, за отношенията си къмъ Него, това значи, да мислите и за всички хора. Не мислите ли за Бога, нѣма да мислите и за хората. Да мислите за Бога и да изпълнявате волята Му, това значи, да бждете изворъ, който постоянно блика и далечъ разнася водитѣ си; да бждете въздухъ, който постоянно се движи; да бждете слънце, което освѣтява цѣлата вселена.

Сега, желая ви да видите себе си въ лицето на онзи красивъ човѣкъ и тихо да ви се пошепне: Това си ти.

-
14. Беседа отъ Учителя, държана на 1 декемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Да ида да го събудя.

„Лазаръ, нашиятъ приятель,
заспа; но да ида да го събудя. *)

„Да го събудя“. Това сж най-важнитѣ думи въ цѣлия стихъ. Че нѣкой е заспалъ, това е интересно за този, който спи. Обаче, да събудя заспалия, отъ това азъ се интересувамъ. Който спи, той си почива, забравя дълговетѣ си. Като заспи, човѣкъ отива въ друга областъ на живота, тамъ да разреши нѣкои свои въпроси. Че щѣлъ да разреши нѣкои въпроси, това е интересно за него. За мене, обаче, е важно неговото събуждане. Само като буденъ, той може да има отношения къмъ мене.

Въ свѣта сжествува една наука, едно учение, което не е нито за богати, нито за бедни; нито за болни, нито за здрави; нито за любещи, нито за тѣзи, които мразятъ; нито за безвѣрници, нито за вѣрващи; нито за лоши, нито за добри; нито за мързеливи, нито за трудолюбиви; нито за доволни, нито за недоволни. Това учение се отнася за онѣзи, които нѣматъ никаква работа. Онѣзи, които иматъ работа, могатъ да бждатъ само слушатели. Както и да се говори на съвременнитѣ хора, тѣ иматъ своя опредѣлена философия, отъ която не могатъ да се откажатъ. Не само хората, но и животнитѣ, и растенията иматъ своя специфична философия и наука, на която служатъ. Запримѣръ, при каквито условия да поставите едно растение, то всѣкога ще се прояви такова, каквото е въ действителностъ. Каквито опити да правите, за да измѣните естеството на растението, на животното или на човѣка, нѣма да получите никакъвъ резултатъ. Каквато присадка да турите на нѣкое растение, то временно само ще се измѣни. Щомъ се махнатъ тия условия, растението се проявява пакъ такова, каквото е било въ началото. Временно човѣкъ може да подпуши течението на водата, но щомъ намѣри нѣкаква пукнатина, тя ще започне да изтича оттамъ, но вече съ по-голяма сила, съ

*) Иоана 11 : 11.

по-голъмо напрежение. Колкото и да подпушвате водата, т. е. колкото и да я морализирате, привидно тя може да се съгласи съ васъ, но срещне ли нѣкаква малка пукнатина, тя веднага започва да изтича оттамъ и да проявява естеството си.

Въ естеството на човѣка, както и на всѣко живо същество, има нѣщо неизмѣнно. Нѣкои ще възразятъ: Какъ е възможно, човѣкъ да не се измѣня, щомъ той се подава на възпитание. Възпитанието не е нищо друго, освенъ изкуство на актьоритѣ. »Актьорътъ може да играе роля на царъ, на сѣдия, на учителъ, на поетъ, на майка и на баща, но слѣзе ли отъ сцената, той се проявява като обикновенъ човѣкъ. »Ако вникнете въ живота на човѣка, ще видите, че понѣкога той върши такива работи, които нѣматъ нищо общо съ неговия вътрешенъ животъ. »Запримѣръ, като влиза въ църква, православниятъ пали свѣщи, седи благоговѣйно и минава за благочестивъ, за набоженъ човѣкъ. »Евангелистътъ чете Библия, пѣе, моли се, минава за вѣрващъ човѣкъ. »Католикътъ колѣнчи, размишлява, моли се, минава за много преданъ на Христа. »Будистътъ се моли по свой начинъ. »Учениятъ пѣкъ търси книги, прави редъ изследвания, и предъ всички минава за човѣкъ на науката, който, освенъ отъ науката, отъ нищо друго не се интересува. Всѣки човѣкъ крие въ себе си известни дарби и способности, но като излѣзе вънъ отъ тѣхъ, той се проявява съвсемъ различно. Когато православниятъ, евангелистътъ, католикътъ излѣзатъ отъ църква и отидатъ у дома си, тѣ ще питатъ жена си, какво е наготвила. Ако намѣрятъ, че е прегорила или пресолила яденето, ще се сърдятъ, ще викатъ, ще изкажатъ недоволството си. А по това, какво е говорилъ свещеникътъ, въпросъ нѣма да стане. Ще кажете, че това е всѣкидневниятъ редъ на нѣщата. — Ами какво представя другото, което човѣкъ прави?

»Сега, азъ говоря за онѣзи, които сж свободни, които сж наредили работитѣ си. Само тѣ могатъ да ме слушатъ. Само на тѣхъ мога да кажа, какво представя живота на много отъ съвременнитѣ хора. Животътъ на тия хора е подобенъ на модата, на външното облѣкло. Модно е, запримѣръ, като умре нѣкой вашъ близъкъ, да облѣчете черни дрехи. Когато умре мжжътъ, жената се облича съ черни дрехи, на главата си туря гжстъ, че-

ренъ воалъ, да покаже на хората, че скърби за мжжа си. Не се минава година, тя започва да поглежда къмъ нѣкой младъ човѣкъ. Ако я хареса, той започва да се приближава къмъ нея, да ѝ казва, че не може да живѣе безъ нея. Вѣрно ли е, че той не може да живѣе безъ нея? — Не е вѣрно. Това е животъ на сцената. Днесъ той ѝ казва, че умира за нея, а утре ще ѝ каже, че умира отъ нея. Такъвъ е животътъ на сцената. Щомъ е така, вие не трѣбва да сѣдите актьоритѣ. Като гледате играта на актьоритѣ, вие имате думата само за това, дали играятъ добре, или не. Обаче, що се отнася за ролитѣ, които изпълняватъ, вие нѣмате право да се произнасяте. Докато е на сцената, актьорътъ може да играе всѣкакви роли, достойни и недостойни, заради което не може да бѣде сѣденъ. Ролитѣ на актьоритѣ могатъ да се смѣнятъ: единъ актьоръ играе въ една пиеса роля на слуга, а въ друга — роля на господарь, на царь. Отъ актьора се иска да играе ролята си добре, а каква роля играе, не е важно.

Съвременнитѣ хора говорятъ за добро и за зло, но ако това, което тѣ наричатъ добро и зло, се пресѣе, какъвъ процентъ ще остане отъ него? Това, което хората наричатъ добро и зло, е въ зависимостъ отъ тѣхнитѣ състояния. Болниятъ казва, че животътъ е лошъ, защото е боленъ. Здравиятъ казва точно обратното, че животътъ е прекрасенъ. Богатиятъ намира, че заслужава да се живѣе. Сиромасътъ пъкъ се оплаква отъ сиромашията си. Той казва, че животътъ му е дотегналъ, благодарение на сиромашията. Има случаи въ живота, когато сиромашията е за предпочитане предъ богатството. Запримѣръ, когато човѣкъ се дави, за предпочитане е да бѣде сиромасъ, да нѣма никаква раница на гърба си съ пари, отколкото да е богатъ и да потъне на дъното на морето заедно съ паритѣ си. Стане ли въпросъ за отиване на концертъ, да слуша нѣкой виденъ артистъ, пѣвецъ или музикантъ, човѣкъ трѣбва да бѣде богатъ, за да си купи билетъ отъ първо мѣсто, да вижда и чува добре. Понеже богатството и сиромашията съществуватъ като явления въ живота, тѣ иматъ свой дълбокъ, вътрешенъ смисълъ. Тѣзи явления не могатъ да се резглеждатъ вънъ отъ тѣхнитѣ причини, вследствие на което всички хора не могатъ да бждатъ само богати, нито могатъ да бждатъ само бедни. Въ живота всѣкога е имало и

ще има и бедни, и богати. Всички хора не могат да бждат богати, но и всички хора не могат да бждат сиромаси. Всички хора не могат да бждат здрави, но не могат да бждат и болни. Всички хора не могат да бждат учени, но не могат да бждат и невежи. Всички хора не могат да се родят изведнъж, но не могат и да умрат изведнъж. Всъко явление става на точно определено за него време. За да дойде до вътрешния смисъл на живота, човѣкъ трѣбва да разполага съ високо съзнание.

Какво представя съзнанието на човѣка? Съзнанието на човѣка е онова вътрешно начало въ него, което определя сѣдбата му. Каквото е съзнанието на човѣка, такъвъ е неговиятъ умъ, такова е и неговото сърдце. Съзнанието е нѣщо реално за хората. Тѣ го признаватъ въ себе си. Задъ съзнанието седи друга, по-възвишена областъ, върху която се гради Божествената наука. Въ тази областъ може да влѣзе само онзи, който живѣе споредъ законитѣ на абсолютната любовъ, мъдростъ и истина. Това е една свещена областъ, въ която обикновенъ човѣшки кракъ не може да стѣпи. Никое човѣшко око не би могло да надзърне въ тази областъ. Не само човѣкъ, но никой ангелъ, никой арахангелъ, никое божество не би могло да надзърне въ тази свещена областъ на Битието. Ако едно божество, или единъ ангелъ надзърне тамъ, той трѣбва да съблѣче дрехитѣ, съ които е облѣченъ, да се откаже отъ положението, въ което се намира, и така да влѣзе. Какъвто човѣкъ да влѣзе въ тази областъ — богатъ, сиромасъ, ученъ, невежа, праведенъ, грѣшенъ, красивъ или грозенъ, той непременно трѣбва да забрави положението си, въ което се намира. Като прекара тамъ известно време, той ще излѣзе и отново ще се върне между хората, но вече измѣненъ, новъ човѣкъ. Не е достатъчно да бжде човѣкъ красивъ, но на тази красота трѣбва да съответствува красиво сърдце, красивъ умъ, красива душа и красивъ духъ. Това значи истинска красота. Ще каже нѣкой, че е истинолюбивъ човѣкъ, че всѣкога говори истината. Коя истина говори той: истината на мравкитѣ, на пчелитѣ, на растенията, или на минералитѣ? Истината може да излиза отъ устата на различни същества и да се изказва по различни начини.

Сѣщото може да се каже и за различнитѣ на-

уки. Много учени говорятъ за химията, но и растенията я разбиратъ. Нѣкои растения познаватъ химията по-добре отъ хората. Всички материали отъ органическия свѣтъ, съ които хората си служатъ, сж изработени отъ растенията. Тѣ черпятъ енергии отъ земята, обработватъ ги и складиратъ въ себе си като запасна, потенциална енергия, отъ която хората се ползватъ. И досега още хората живѣятъ отъ придобивките на растенията отъ миналитѣ култури. Растенията на миналитѣ култури не сж били като сегашнитѣ. Тѣ се отличавали съ по-висока култура отъ тази на сегашнитѣ растения. Може да се вижда чудно, какъ могатъ растенията да иматъ култура. Колкото и да се чудите, това е фактъ. Културата е нѣщо присъщо на всички живи същества. Дали признавате това, или не признавате, нѣщата не се измѣнятъ. Ако нѣкой ви каже, че сте добъръ, той непременно има предъ видъ да вземе нѣщо отъ васъ. Наистина, виждате го на другия день, че иде при васъ, иска да му дадете хиляда лева на заемъ. Ако му дадете, той ще запази доброто мнение за васъ. Не му ли дадете, веднага ще измѣни мнението си. Значи, докато има нѣкаква нужда, човѣкъ е готовъ да се възхищава отъ този, отъ когото се надѣва да получи нѣщо. Вземели това, което му е трѣбвало, той не се интересува вече отъ него.

Единъ пѣтелъ намѣрилъ едно голѣмо парче сирене, и отишълъ въ гората, да търси нѣкое удобно, скрито отъ погледитѣ дърво, да се качи на него и тамъ да изяде сиренето. Едва се качилъ на едно дърво, подъ дървото се спрѣла една лисица и започнала да се разговаря съ пѣтела: Голѣмъ хубавелякъ си ти! Отъ всички съмъ чувала за тебе, че си красавецъ, но и голѣмъ пѣвецъ. Попѣй ми малко да те чуя! Поласканъ отъ думитѣ на лисицата, пѣтелътъ отворилъ уста и започналъ да кукурига. Парчето сирене паднало отъ устата му, и лисицата веднага го сграбчила и изяла. Като се видѣлъ излъганъ, пѣтелътъ се замислил, но нищо не казалъ. Не се минало много време, лисицата пакъ видѣла пѣтела на сжщото дърво, съ друго парче сирене въ устата. Тя пакъ се опитала да го хвали за красотата му, за хубавия му гласъ, но пѣтелътъ мълчалъ и спокойно си ялъ парчето сирене. Като го изялъ, той се обърналъ къмъ лисицата съ следнитѣ думи:

Ще ме извинишъ, че нищо не отговорихъ на твоитѣ ласки. Отъ първата опитностъ, която ми даде, разбрахъ, че трѣбва да изямъ сиренето и после да се разговарямъ съ тебе, пъкъ и да ти попѣя. — Защо не ми даде поне половината парче сирене? — казаха лисицата. — Пропуснахъ този пътъ. Като минешъ трети пътъ край мене, тогава ще помисля, да раздѣля ли сиренето си съ тебе, или не.

Това сж редъ разсждения, отъ които можемъ да дойдемъ до заключение, че и пѣтелтъ е правъ, и лисицата е права. И пѣтелтъ носи чуждо сирене. Той е задигналъ сиренето отнѣкъде, не го е направилъ самъ. Човѣкъ прави сирене. Навѣрно пѣтелтъ е задигналъ сиренето отъ господаря си. Господартъ му е купилъ сирене, турилъ го на масата, а пѣтелтъ подскочилъ, взелъ едно парче и тръгналъ въ гората, да търси удобно мѣсто да го изяде, безъ да го смущава нѣкой. Може да се предположи, че нѣкое дете, като яло сирене, подхвърлило настрана едно парче, отъ което пѣтелтъ се възползувалъ да го грабне и изяде. Понеже е гордъ и щеславенъ, пѣтелтъ не е очаквалъ, нѣкое дете да му подхвърли парче сирене, но самъ си е взелъ отъ масата на господаря. Това е едно отъ качества на щеславието. »При какъвто учителъ и да се учи, щеславиятъ нѣма да признае, че се е училъ при нѣкого. Той ще каже, че каквото знание е придобилъ, всичко се дължи на неговата глава. »Горделивиятъ пъкъ ще каже, че е употребилъ много трудъ, правилъ е голѣми усилия, за да постигне това, което днесъ има. »Щеславиятъ говори много, а горделивиятъ — малко, или почти никакъ. »Щеславието и гордостта лежатъ на противоположнитѣ ъгли на квадрата. Ако обикалятъ квадрата, т. е. ако се движатъ по странитѣ му, тѣ ще се намѣрятъ въ противоречие. За да излѣзатъ отъ това противоречие, тѣ трѣбва да вървятъ по диагоналитѣ въ квадрата. Правиятъ пътъ въ квадрата сж неговитѣ диагонали. Движи ли се човѣкъ по ъглитѣ на квадрата, той неизбѣжно ще мине презъ всички аномални състояния, отъ които хората страдатъ. Ъглитѣ на квадрата сж ония четири точки, въ които деятелността е най-силна. Следователно, който се движи по тия четири точки, той непременно ще пострада. Човѣкъ трѣбва да бже голѣмъ герой, за да може, като върви по тия

точки, да избѣгне страданията. Диагоналитѣ на квадрата представятъ вътрешнитѣ точки на живота. Който разбира живота, само той може да върви безопасно по неговитѣ диагонали, т. е. по вътрешнитѣ му пжтища.

➤ И тъй, иска ли да избѣгне страданията и нещастията, човѣкъ трѣбва да върви по вътрешнитѣ пжтища на живота, а не по външнитѣ. Когато се казва, че човѣкъ не трѣбва да върви по чуждѣ умъ, това значи, да не ходи по жглитѣ и по странитѣ на квадрата. Това не значи, че квадратътъ носи нещастия въ свѣта, но човѣкъ трѣбва да знае, по кои пжтища на квадрата да върви. Квадратътъ представя дома. Върхътъ А. представя бащата, а противоположниятъ връхъ С. представя сина. Върхътъ В. е майката, а противоположниятъ на нея връхъ Д. — дъщерята. Бащата обича повече сина, а майката — дъщерята. За тѣхната обичъ има редъ причини. Това не е нѣкаква слабостъ, нито нѣкакво временно увлечение. Синътъ е заслужилъ любовта на баща си, а дъщерята — любовта на майка си. Пжтътъ, по който бащата се движи къмъ сина си, и майката — къмъ дъщеря си, сж диагоналитѣ въ квадрата. Рече ли бащата да се движи по жглитѣ на квадрата, за да отиде до сина си, ще се създаде голѣмъ споръ, ще изникнатъ голѣми недоразумения. Това показва, че бащата, както и останалитѣ членове на дома, не разбиратъ вътрешнитѣ закони на живота, вследствие на което нарушаватъ хармонията въ тѣхнитѣ отношения. Мжжътъ и жената, братята и сестритѣ трѣбва да живѣятъ въ хармония. Обаче, тази хармония не се създава сега. Тя съществува въ самата природа. Отъ насъ се иска само да спазваме тази хармония. Въ природата съществуватъ редъ правила, методи и закони, които човѣкъ трѣбва да прилага. Прилага ли ги, както трѣбва, той ще живѣе хармонично.

➤ Сега азъ говоря за онѣзи, които нѣматъ работа, които искатъ да бждатъ ученици. Искате ли да бждете ученици, вие трѣбва да се обърнете къмъ природата, да следвате нейнитѣ методи и закони, защото тя има дълъгъ животъ, като вѣчността, правила е много опити, вследствие на което разполага съ положително, истинско знание. Хиляди години е работила природата, докато създаде свѣтоветѣ, които виждаме днесъ. За да

създаде човѣка, природата е мислила хиляди години. Тя предварително е мислила, при какви условия да постави човѣка, какви чувства и мисли да вложи въ него, какъ да ги съчетае, за да може правилно да се развива той. Условиата, при които човѣкъ днесъ се развива, сж най-добритѣ. По-добри отъ тѣхъ не можемъ да си представимъ. Следователно, прилагате ли природнитѣ закони и методи въ живота си, ще видите, че, ако въ началото имате нѣкакво малко препятствие, на края непременно ще имате печалби. Всички природни закони даватъ добри резултати. Въ това нѣма никакво изключение. Резултатитѣ на човѣшкитѣ методи сж точно обратни: въ началото сж добри, а на края лоши. Като проследите човѣшката история, ще видите, че всички човѣшки методи сж свършили съ загуба. Нѣкой казва, че ще се труди да стане добъръ. — Не, доброто не се създава по този начинъ. Преди всичко, човѣкъ не може да създаде доброто. Другъ пъкъ казва, че ще работи, докато намѣри правия пжтъ. — И пжтътъ не се намира така. Ако мисли по този начинъ, човѣкъ ще влѣзе въ противоречие съ основнитѣ начала на живота.

Съвременнитѣ хора се натъкватъ на страдания и на изпитания, именно, по тази причина, че не мислятъ право. Една млада, красива англичанка, свършила по медицина и се специализирала по хирургия и нервнитѣ болести, се оженила за младъ и много богатъ търговецъ. Това пише единъ младъ английски писателъ. Преди да се ожени, тя казвала на своя възлюбенъ, че иска само едно нѣщо отъ него: да не ѝ прѣчи да практикува специалността си. Той обещалъ, че нѣма да ѝ прѣчи въ работата. Тѣ се оженили и въ първо време живѣли добре. Обаче, като я виждалъ замислена, той всѣкога я питалъ за причината на нейната замисленостъ. Тя му казвала, че причината на това се дължи на сериознитѣ случаи, които срѣщала въ практиката си. Единъ день тя му разправила, че била повикана при единъ боленъ, който падналъ лошо и счупилъ двата си крака. Положението било сериозно, но тя могла да намѣсти счупенитѣ кости. Следъ този случай тя разказала на мъжа си, че я викали въ дома на единъ младъ лордъ, който, въ едно състезание на конь, падналъ отъ коня си и разбилъ главата си. Мжжътъ ѝ слушалъ и изпитвалъ нѣкакво вътрешно спокойствие, че случаи-

тѣ, при които я викали, били много сериозни, вследствие на което болниятъ не могълъ да спре вниманието си върху неговата млада и красива жена. Същевременно, като търговецъ, той се интересувалъ, дали добре плащали на жена му. Обаче, той грижливо криелъ и едната, и другата мисълъ, не се изказвалъ предъ жена си. Единъ день тя се върнала отъ работа много весела, разположена духомъ. Мжжътъ ѝ веднага я запиталъ: Защо днесъ си толкова весела? — Викаха ме при единъ младъ, богатски синъ, който се драсналъ леко по ржката. Родителитѣ му се страхували да не стане нѣкаква инфекция, та ме викаха да го превържа. — Чудна работа! Може ли само за едно одраскване да безпокоятъ лѣкаря? Щомъ е за толкова малка работа, може и да не ти платятъ. Казвашъ, че момъкътъ билъ красивъ. Какъ те поглеждаше, като го превързваше? — Съ благодарностъ. — Слушай, азъ не одобрявамъ това нѣщо. Ако е да помагашъ на хората, ходи при такива, които сж счупили краката си, главата си или ржцетѣ си, но тѣй, нѣкой младъ, красивъ момъкъ се слабо одраскалъ, нѣма защо да го превързвашъ. Ходи при болни отъ 50 годишна възраст нагоре. Що се отнася до млади хора, отъ 20 — 30 — 50 години, ти остави други лѣкари да ги превързватъ. Младитѣ сж опасни, тѣ искатъ да те изпитватъ.

Какви чувства ржководятъ този търговецъ: чувства на добъръ, истински приятелъ, или чувства на дедективъ, на следователъ? Той върви подиръ жена си, следи я, разпитва я, иска да знае, отъ какви чувства се ржководи тя въ работата си: състрадание къмъ болнитѣ, или нѣкакви симпатии, лични разположения къмъ тѣхъ. Той се явява предъ нея като авторитетъ и иска да ѝ се наложи. Много отъ съвременнитѣ хора искатъ да живѣятъ чистъ, праведенъ животъ, но за такъвъ животъ се иска високъ моралъ. Какъвъ е моралътъ на тия хора? Коя е абсолютната мѣрка за чистъ, праведенъ, мораленъ животъ? Каквото и да говорятъ за чистота, за добродетели, за правда, съвременнитѣ хора нѣматъ още абсолютната имъ мѣрка. Тѣ разполагатъ съ относителна мѣрка за тия нѣща. Искатъ ли да постигнатъ нѣщо, тѣ трѣбва да приложатъ абсолютната мѣрка на морала, на доброто, на правдата въ свѣта. Правдивъ човѣкъ е онзи, който не нахърнява чуждитѣ интереси нито на йота. Той

е готовъ отъ него да замине, но не и отъ другитѣ. Той е готовъ да отстъпи първото мѣсто на другитѣ, а самъ да заеме последното мѣсто. Така постъпва майката. Тя дава възможностъ, първо децата да се нахранятъ, а после мисли за себе си. Който не прилага тази мѣрка въ живота си, той не познава правдата, не може да се нарече правдивъ човѣкъ. Правдата е абсолютенъ законъ, който никога не се мѣни. Мѣни ли се, ние имаме относителна правда. Нѣма сила въ свѣта, която може да изопачи правдата. Правдата е вътрешенъ законъ, който съществува въ самия човѣкъ. Правдата се налага отвътре, а не отвънъ. Сжщото се отнася до всички добродетели. Човѣкъ трѣбва да се ползува отъ своитѣ добродетели, както и отъ добродетелитѣ на своитѣ близки, безъ да се запитва, какво криятъ тия добродетели въ себе си. Искате ли да посрещнете слънцето, излѣзте срещу него и чакайте го да изгрѣе, безъ да питате, какви тайни крие въ себе си. Стремете се да възприемете това, което слънцето носи въ себе си, безъ да разисквате върху въпроса, какво носи. Когато отивате на планината, бждете будни, да получите това, което тя е опредѣлила за васъ. Отъ хиляди години насамъ природата е опредѣлила за всѣки човѣкъ по нѣщо, и той трѣбва да го получи точно на време. Умниятъ човѣкъ знае това и гледа да не пропусне момента. Глупавиятъ, обаче, чука отъ врата на врата, дано получи нѣщо, но по този начинъ той изпуска благоприятнитѣ моменти.

„Да ида да го събудя“. Кого е събудилъ Христосъ? — Лазара. Лазаръ заспалъ, и Христосъ отишълъ да го събуди. Това е станало преди две хиляди години. Обаче, и днесъ, две хиляди години следъ Христа, хората още спятъ. Когато се говори истината, хората още не могатъ да я разбератъ, не искатъ да я приематъ, докато не се убедятъ напълно, дали е съгласна съ сегашнитѣ религии, съ сегашния строй на държавитѣ, съ сегашнитѣ научни теории и т. н. Когато природата или Богъ говори на човѣка, Той не взима предъ видъ ничие мнение: нито на държавитѣ, нито на обществата, нито на ученитѣ хора. Когато истината се изявява, тя не взима подъ внимание мнението на хората. Дъждътъ ли трѣбва да бжде въ съгласие съ дърветата, или дърветата съ дъжда? Свѣтлината ли трѣбва да бжде въ съгласие съ растенията, или растенията съ свѣтлината?

Сега, това не значи, че човѣкъ трѣбва да изпадне въ друга крайностъ, да не се интересува нито отъ религията, нито отъ науката, нито отъ държавитѣ и обществата. Ние се интересуваме отъ всичко, защото човѣкъ е взелъ участие въ създаване на религията, науката, държавитѣ, обществата и т. н. Следователно, нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е отговоренъ и за доброто, и за злото, което срѣща въ живота. Веднѣжъ взелъ участие въ създаване на различнитѣ институти и учреждения, човѣкъ носи вече известна отговорностъ. Ще кажете, че нѣщата сж създадени сами по себе си, безъ участието на нѣкаква разумна сила.— Не е така. Задъ всѣко проявено нѣщо се крие нѣкаква разумна сила. Даже и яйцето, което кокошката снася, не се е създадо само по себе си. Хиляди години е работила кокошката, докато създаде яйцето. Мнозина искатъ всѣко нѣщо да имъ се докаже. Това е невъзможно. Обаче, ако изучавате окултнитѣ теории, ще видите, че окултиститѣ поддържатъ идеята, какво първоначално свѣтътъ е билъ затворенъ въ черупката на яйце, което впоследствие се пукнало, и свѣтътъ се създалъ. Сега се задаватъ въпроситѣ: Кой снесе това яйце? Кой го разчупи? Какъ е могълъ цѣлиятъ свѣтъ да се скрие въ това малко яйце? Както и да се отговори на тия въпроси, истината пакъ ще остане скрита. Тѣзи въпроси се решаватъ по духъ, а не по буква. Подъ думата „яйце“ се разбиратъ съвършенитѣ условия, при които животътъ може да се прояви и развива.

„Да ида да го събудя“. Значи, човѣкъ трѣбва да се събуди на време, но трѣбва да има нѣкой, който да го събуди. Не е безразлично, кой ще ви събуди. Ако ви събуди нѣкой глупавъ човѣкъ, презъ цѣлия день ще вършите глупости, ще мязате на този, който ви е събудилъ. Единъ богатъ американецъ, търговецъ въ Ню-Йоркъ, обичалъ да работи вечеръ късно, вследствие на което не могълъ да става рано и всѣкога закъснѣвалъ за работа. За да става рано, той си купувалъ различни будилници съ електрически звънци. Обаче, като започвалъ будилникътъ да дрънка, той го хващалъ съ една-та си ржка и го изхвърлялъ презъ прозореца, да не му прѣчи да спи. Като не могълъ самъ да си помогне, той помолилъ слугата си да го събужда сутринъ. Когато

слугата отивалъ да го събуди, той бързо ставалъ, изпжждалъ го навънъ и отново лѣгалъ да спи. И това не помогнало. Обаче, случило се, че новиятъ му слуга билъ младъ, едъръ, здравъ човѣкъ. Единъ день търговецътъ му казалъ: Ти ще бждешъ последниятъ, на когото ще разчитамъ да ме събужда сутринъ рано, да не закъснявамъ за работа. За тази целъ ще направимъ следния договоръ: ако успѣешъ да ме събудишъ, ще ти дамъ възнаграждение десетъ долара. Ако не успѣешъ, ти ще ми дадешъ десетъ долара. Съгласенъ ли си? — Съгласенъ съмъ. Рано сутринята слугата отишълъ да събуди господаря си. Последниятъ веднага скочилъ отъ леглото си и се отправилъ къмъ слугата, съ намѣрение да го изпжди вънъ. Слугата се засилилъ и ударилъ нѣколко юмука по гърба на господаря си и трѣгналъ да си излиза. — Какъ смѣешъ да ме биешъ? — Договоръ сме сключили за това. Като чулъ тия думи отъ слугата си, търговецътъ дошълъ на себе си и не се върналъ отново да спи, но се облѣкълъ и трѣгналъ на работа. — Чакай, нали се условихме, че ако те събудя, ще ми дадешъ десетъ долара. Господарътъ извадилъ отъ кесията си десетъ долара, които далъ на слугата си и отишълъ на работа. Като вървѣлъ изъ пѣтя, той си мислѣлъ: Чудна работа! Какви срѣдства не употребявахъ да ставамъ рано, но все не успѣвахъ. Различни будилници купувахъ, слуги единъ отъ другъ по-добри, по-надежни, пазарувахъ, но никой не успѣ да ме буди. Най-после трѣбваше да дойде този здравенакъ, да ме набие, но да ме събуди. Какво се случило този день на търговеца? Той спечелилъ сто хиляди долара. Като се върналъ у дома си, слугата го запиталъ: Господарю, искашъ ли и утре да те събудя рано? — Искамъ пакъ да ме събудишъ. Не зная, защо става така, но има нѣщо въ мене, не мога да ставамъ сутринъ рано. — Лесна работа, азъ мога да се справя съ такива хора. Азъ имамъ единъ добъръ методъ, ще го приложя върху тебе. Надѣвамъ се, че ще имамъ добъръ резултатъ. — Бжди по-внимателенъ, не трѣбва да ме биешъ, както направи вчера. — Бжди спокоенъ, този пѣтъ нѣма да има бой. Рано сутринята слугата влѣзълъ въ стаята на господаря си, дигналъ юргания му, поразтърсилъ го малко и го залѣлъ съ една кана студена вода. Господарътъ му скочилъ отъ леглото си, об-

лѣкълъ се и на време отишълъ на работа. Слугата приложилъ този методъ нѣколко пѣти наредъ, докато господарьтъ му се освободилъ отъ недостатъка си, да спи късно сутринь. Достатъчно било, господарьтъ да види слугата си въ стаята, за да стане веднага отъ леглото си, да се измие, облѣче и да отиде на работа.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ такъвъ слуга, който може да влѣзе въ стаята имъ, да ги събуди и да имъ покаже, какъ трѣбва да живѣятъ. Въ първо време лицата на хората ще бждатъ одраскани при борбата съ слугата, но поне ще научатъ нѣщо отъ него. Той ще имъ каже истината. Онзи, който може да говори истината, е уменъ човѣкъ. Следователно, само умниятъ може да събужда заспалитѣ и да имъ покаже, какъ трѣбва да живѣятъ. Който е разбралъ истината, той е придобилъ онова богатство и щастие, къмъ което душата му се стреми. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не се стреми къмъ истинската наука, къмъ богатство и щастие, къмъ красота.

„Христосъ казва. Да ида да го събудя“. Кой човѣкъ може да ви събуди? — Който ви обича. Христосъ обичаше Марта, Мария и братъ имъ Лазарь. Марта, Мария и Лазарь представятъ ума, сърдцето и волята на човѣка. Тѣзи три принципа, съединени въ едно, представятъ човѣка. Следователно, когато умътъ, сърдцето и волята на човѣка работятъ едновременно, той може да бжде събуденъ. Когато се казва, че Христосъ отиде да събуди Лазара, имаме предъ видъ съвършения човѣкъ. Само съвършениятъ човѣкъ може да събужда заспалитѣ. Само богатиятъ, само онзи, който е завършилъ развитието си, може да събужда спешитѣ души. Той всѣкога върши волята Божия и се радва, че я изпълнилъ, безъ да очаква нѣкакво възнаграждение за онова, което е направилъ. Само съвършениятъ човѣкъ работи напълно безкористно. Докато достигне съвършенство човѣкъ всѣкога ще постѣпва користно. Съвършениятъ, не прави нито зло, нито добро. Той е съработникъ на Бога, т. е. той работи съгласно великитѣ закони на природата, на Битието. Несъвършениятъ, обаче, прави и добро, и зло, и по този начинъ грѣши. Но като грѣши, той има възможность да се изправя.

И тъй, когато говоримъ за законитѣ на разумната природа, ние разбираме разумнитѣ същества, които съ

завършили своето развитие. Тѣзи възвишени, разумни същества се отличаватъ отъ ангелитѣ и арахангелитѣ по това, че никога не пжтуватъ. Тѣ стоятъ на едно мѣсто и помагатъ на страдащитѣ души. На земята тѣ не слизатъ, понеже добре познаватъ земния животъ. Достатъчно е да възприематъ най-слабия зовъ на нѣкоя страдаща душа за помощъ, за да ѝ се притекатъ веднага. Тѣ изпращатъ нѣкой ангелъ на земята, да помогне на душата, която вика за помощъ. Като не разбиратъ и не познаватъ тия същества, хората мислятъ, че, за да омилостивятъ Бога, да имъ помогне въ страданията, трѣбва да бждатъ или много близко до Него, или дълго време да викатъ. Щомъ мислятъ така, тѣ сами се ограничаватъ. Тѣхната идея за Бога е много ограничена и повърхностна. Какъвъ Богъ е този, къмъ когото трѣбва да се вика много, за да се умиливи? Казано е въ Писанието, че безъ вѣра не може да се угоди на Бога. Това значи: докато човѣкъ не обработи туй, което му е дадено, не може да получи никакво благо, никакво благословение. Това е законъ. Свѣтътъ да се обърне съ главата надолу, този законъ нѣма да се измѣни. Хиляди години могатъ да се минатъ, хиляди молитви да отпрати човѣкъ къмъ Бога, отговорътъ ще бжде „ни гласъ, ни услышание“. Ако хората днесъ се оплакватъ, че сж нещастни, това се дължи на факта, че тѣ не сж обработили, т. е. не сж използвали първото благословение, което сж получили. Днесъ се проповѣдва на хората покаяние. — За какво ще се покайватъ? Човѣкъ не трѣбва да се покайва, но трѣбва да работи, да реши задачата, която му е дадена отъ хиляди години насамъ, която той все отлага. Време е вече да се реши тази задача, безъ никакво отлагане. Щомъ реши задачата си, човѣкъ ще изправи живота си и ще получи ново благо. Новото благо е новата свѣтлина, която ще освѣти пжтя му, ще му покаже, накжде трѣбва да върви, за да бжде щастливъ.

➤ Това, което днесъ говоря, не се отнася до васъ, но до онѣзи, които нѣматъ работа. Които иматъ работа, тѣ ще гледатъ, ще слушатъ и ще мълчатъ. Когато на сцената се извършва престѣпление, трѣбва ли публиката да скочи на кракъ и да се хвърли върху онзи, който убива? Публиката гледа само, какво става на сцената и като се свърши действието, тя ржкоплѣска на актьо-

ритѣ, че добре сж изиграли ролитѣ си. За да престанатъ да вършатъ престѣпления, хората трѣбва да се събудятъ. Всички престѣпления, всички неразумни работи, които хората вършатъ, ставатъ все въ спешо състояние. Причината за спешното състояние на хората се дължи на гжстата материя, въ която сж вплетени. Тази материя имъ прѣчи да мислятъ правилно. Значи, когато убива, когато върши престѣпления, човѣкъ е въ сънно състояние. Съвършениятъ хора, обаче, никога не спятъ. Когато слѣзе на земята, съвършениятъ човѣкъ се представя, че спи. За него сънятъ е пакъ будно състояние. Чрезъ съня той се свързва съ съзнанието на спешитѣ хора, за да разбере, какъ живѣятъ.

„Да ида да го събудя“. Значи, Лазаръ билъ за-спалъ, затова трѣбвало Христосъ да отиде да го събуди. Това показва, че човѣкъ може да спи, но не непробудно. Човѣкъ може да е мъртавъ, безъ да е умрѣлъ. Христосъ казва: „Имамъ властъ да положа душата си, имамъ властъ да я взема“. Това значи: Имамъ властъ да живѣя, имамъ властъ и да умра. Така може да каже само онзи, който е господаръ на положението си. Отъ примѣра за събуждането на Лазара, виждаме, че всѣки човѣкъ трѣбва вжтрешно да се събуди. Това събуждане трѣбва да стане тихо, незабелязано, да не произведе никаква вжтрешна тревога въ човѣка. Събуди ли се веднѣжъ, въ каквото положение и да е, на каквато работа и да е, човѣкъ всѣкога ще се проявява като отличенъ работникъ. Всѣка работа, свършена, както трѣбва, носи вжтрешно доволство, вжтрешна сила за човѣка. Това доволство, тази сила, именно, представятъ неговата заплата. Какъвто е човѣкъ вжтрешно, такъвъ е и външно. Вжтрешниятъ животъ опредѣля успѣха на човѣка. Успѣхътъ му се дължи на неговия миналъ животъ. Следователно, нищо не се дава на човѣка даромъ. Всѣко благо, съ което човѣкъ разполага, му е дадено отъ Бога, заради готовността му всѣки моментъ да изпълнява волята Божия. Нѣкой има силна вѣра. Какъ ще използва той вѣрата си? Вѣрата е дадена на човѣка като методъ, да го научи, какъ да работи.

Днесъ всички хора се запитватъ: Какъ ще подобримъ живота си? Какъ ще се справимъ съ труднитѣ икономически условия? Какъ ще се справимъ съ болеститѣ? Мнозина казватъ, че животътъ ще се оправи,

болеститѣ ще изчезнатѣ, когато се подобрятъ икономическитѣ условия и т. н. Това се отнася до богатитѣ, но какво ще кажатѣ сиромаситѣ, какво ще кажатѣ ония които нѣматѣ вѣра? Има една наука, една философия, която е въ състояние да помогне на всички хора, при каквито условия и да се намиратѣ. Тази наука се отнася за богати и за сиромаси, за учени и за прости, които се стремятъ къмъ истината. Веднѣжъ за винаги тѣ трѣбва да ликвидиратѣ съ стария животѣ и да влѣзатѣ въ новия. Животѣтъ учи човѣка. Той му показва законитѣ, на които трѣбва да служи.

Презъ време ни Балканската война, единъ българинъ, учителъ въ Казанлъкъ, попадналъ въ неприятелски рѣще. Неприятелѣтъ избили много българи, войници и офицери, но по нѣкаква щастлива случайность, този учителъ могълъ да избѣга отъ неприятелския куршумъ и се скрилъ въ една пещера, дето прекаралъ цѣли три дѣня, безъ троха хлѣбъ и безъ капка вода. По идеи, той билъ анархистъ и не вѣрвалъ въ Бога. Като огладнѣлъ много, той започналъ да мисли, какво да прави. Да излѣзе вънъ отъ пещерата, ще се изложи на неприятелскитѣ куршуми. Да остане въ пещерата, рискува да умре отъ гладъ. Най-после му дошла на ума една свѣтла идея. Той си казалъ: Защо ставамъ толкова фанатикъ? Защо да не се помоля на Бога, да ми помогне по нѣкакъвъ начинъ? Ще направя опитъ, може да ми се чуе молитвата. Много хора вѣрватъ въ Бога. Нека и азъ опитамъ този Богъ. Той се обърналъ къмъ Бога съ думитѣ: Господи, когато бѣхъ малъкъ, слушахъ отъ родителитѣ и отъ учителитѣ си, че Ти си ни създалъ и се грижишъ за насъ. Дали е вѣрно това, не зная, но така е писано. Азъ искамъ да направя единъ малъкъ опитъ, да провѣря истинността на тѣзи думи. Животѣтъ ми е изложенъ на явна опасность. Отъ една страна съмъ заплашенъ отъ неприятелски куршумъ, а отъ друга — гладъ ме мжчи. Помогни ми да се върна въ отечеството си живъ и здравъ. Ако се върна въ родния си край, ще проповѣдвамъ името Ти, както досега свободно съмъ проповѣдвалъ своитѣ идеи. Като изказалъ тѣзи думи, той се вгълбилъ въ себе си тихъ и спокоенъ и останалъ да чака отговоръ на молитвата си. Не се минало половинъ часъ, той видѣлъ една костена жаба, съ парче хлѣбъ въ устата си, се отправя

точно къмъ входа на пещерата. Щомъ стигнала до входа, тя оставила хлѣба на земята и се върнала назадъ. Той взелъ хлѣба, изялъ го, и по този начинъ уталожилъ глада си. Като укрепилъ силитѣ си, той могълъ да се добере до границата, дето били българскитѣ постове и съ тѣхъ заедно се върналъ въ отечеството си. Тукъ той започналъ да разправя на близкитѣ си, както и на своитѣ ученици, какъ повѣрвалъ въ Бога. Той имъ казвалъ: Много философски книги четохъ, много проповѣди слушахъ, но никоя отъ тѣхъ не можа да ме убеди въ сѣществуването на Бога. Обаче, една костена жаба можа да ме убеди въ сѣществуването Му. ➤Това, което видни философи не можаха да направятъ, костената жаба го направи. Тя ми доказа, че има Единъ въ свѣта, Който се грижи за всички хора, за всички живи сѣщества.

Сега, азъ не искамъ да ви накарамъ да вѣрвате като този учителъ, но казвамъ: Когато се намѣрите въ нѣкакво изключително положение въ живота си, направете и вие този опитъ да се увѣрите въ сѣществуването на една Разумна сила, която регулира всички нѣща. Ще дойде день, когато всѣки човѣкъ ще се намѣри въ нѣкакво трудно, безизходно положение. Въ този моментъ, именно, той трѣбва да се обърне къмъ Бога, да направи единъ опитъ, да види, сѣществуваше ли Той, или не сѣществуваше. Труднитѣ моменти въ живота на човѣка иматъ за целъ да събудятъ съзнанието му. Ако съзнанието му се събуди, той е спечелилъ нѣщо изключително.

➤Нѣма по-велико нѣщо за сина отъ това, да зърне отдалечъ баща си, когото съ години очаква. Нѣма по-велико нѣщо за дъщерята отдалечъ да зърне майка си, която отъ години очаква. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка, отдалечъ да зърне приятеля си на младини, когото отъ години очаква. Нѣма по-велико нѣщо за вѣрващия отъ това, да зърне отдалечъ Великото Начало на живота, отъ Коего свѣтлината произтича. Да видишъ източника, отъ който си излѣзълъ, това значи споредъ поета, да видишъ възлюбения на своята душа. Това значи събуждане. Види ли това мѣсто, човѣкъ вече не е странникъ, не е пришлецъ на земята. Той не се смущава вече отъ дребнавоститѣ на живота. Той се е осигурилъ, не мисли вече, какво ще яде и ще пие. Той

ще бжде изворъ, който ще блика, надалечъ ще струи, ще полива цвѣтя, треви и дървета, ще уталожва жаждата на всички умудени пжтници.

„Да ида да го събудя“. Това събуждане се отнася не само до Лазара, но до всички души. »Днесъ всички хора живѣятъ въ изключителна епоха, която ще се ознаменува съ пробуждане на човѣшката душа.« Това пробуждане нѣма да стане нито въ горитѣ, нито въ монастиритѣ, както нѣкога е било, но при условие, да служи човѣкъ на Бога въ духъ и истина. Едно мѣсто има, дето човѣкъ може да намѣри своя възлюбенъ. Хората търсятъ своя възлюбенъ навсѣкжде, но не го намиратъ. Тѣ не знаятъ, кжде, именно, да го търсятъ. Човѣкъ може да намѣри своя възлюбенъ, т. е. истината само тогава, когато дойде до положение да събуди заспалия Лазаръ въ себе си.

Днесъ ви говоря за събуждането, защото виждамъ, че Христосъ се е запжтилъ къмъ мнозина отъ васъ да ви събужда. Това се отнася за онѣзи, които не сж събудени, но не и за събуденитѣ. Обаче, събуждането не става само веднѣжъ. Събуждането е непреривенъ процесъ. Учението е сжшо така непреривенъ процесъ. Ако не всѣки часъ, поне всѣки день човѣкъ трѣбва да се събужда. Има хора, които трѣбва много пжти да ги събуждатъ, за да се събудятъ. Ако при десетократно будене не се събудятъ, оставятъ ги да спятъ, колкото искатъ.

„Да ида да го събудя“. Христосъ отива при всички души да ги събуди. При нѣкои Христосъ иде за пръвъ пжтъ; при други — за втори пжтъ; при трети — трети пжтъ. Най-опасното събуждане е, когато Христосъ дойде за четвърти пжтъ. Мине ли четвъртото събуждане, по-нататкъ работитѣ се нареждатъ добре. Четвъртото събуждане е подобно на положението на жена, която ражда. Ако роди благополучно, добре ще бжде и за нея, и за детето. Не роди ли благополучно, и тя, и детето отиватъ за онзи свѣтъ. Докато детето се роди, страданията сж голѣми. Щомъ се роди, скръбъта се превръща въ радостъ.

И тъй, събуждането на човѣшката душа подразбира срѣщата ѝ съ нейния възлюбенъ. Да срещне човѣкъ възлюбения си, това значи, да осмисли живота си: да се чувствува доволенъ и щастливъ, че е господарь

на положението си. Той не е играчка вече на морските вълни, както някога е билъ. Сега той плува по вълните на морето тихо и спокойно, отъ нищо не смущаванъ. Той знае, че параходътъ, на който се е качилъ, е здравъ и сигурно ще го изведе на пристанището. Щомъ стигне на пристанището, ще влѣзе въ обетованата земя, дето съ нетърпение го очакватъ приятелитъ му, да го посрещнатъ.

Сега и на васъ казвамъ: Параходътъ пристига на пристанището. Приятелитъ ви идатъ да ви посрещнатъ, всички заедно ще влѣзете въ обетованата земя. Обетованата земя, това е раятъ за човѣшката душа.

„Да ида да го събудя“. Желая ви, и васъ да събуди Христосъ. Като се събудите, желая ви да бждете радостни и весели, и така да ви посрещнатъ вашитъ приятели.

15. Беседа отъ Учителя, държана на 8 декемврий, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Съдържание.

	Стр.
1. Крадецът и пастирът	5
2. Стотникът	20
3. Обикновени и необикновени процеси . . .	45
4. Духовното въ човѣка	69
5. Духъ Господень	95
6. Забранихме му	113
7. Вѣчно благовестие	138
8. Отъ всичкитѣ най-много	161
9. Блажени сж очитѣ и ушитѣ	183
10. Чухъ, че иде Исусъ	204
11. Сторете да насѣдатъ	225
12. Самъ се опасваше	244
13. Влѣзоха въ ладията	264
14. Пасха Господня	288
15. Да ида да го събудя	311

